

Miljø- og Fødevareministeriet
Mail: mfvm@mfvm.dk, annen@mfvm.dk

Kopi til: Dansk Affaldsforening

11. december 2019

Sagsnr. 19/216
Dok. nr. 7701/19
Initialer OHLN

Side 1 af 2

Høringssvar vedr. producentansvar - journalnummer 2019-9743

Miljø- og Fødevareministeriet har den 7. november 2019 sendt et lovforslag om producentansvar i høring.

ARCs skal indledningsvis henvise til det høringssvar, der er fremsendt fra Dansk Affaldsforening, som vi kan tilslutte os.

Herudover har ARC en række supplerende bemærkninger til lovforslaget, hvilke er uddybet i efterfølgende skema med henvisning til lovforslagets enkelte dele:

- Der bør være fokus på, at producenterne betaler hele regningen for håndteringen af emballagerne fra start til mål - også for det emballageaffald, som ikke bliver sorteret ud og er tilbage i restaffaldet. Kun ved også at give producenterne den regning, tilskynder man til at få mest muligt indsamlet særskilt.
- En stor del af forbrugerne bor i tætte byområder, og producenterne skal derfor også forpligtes til at bidrage til finansiering af de ofte dyrere løsninger, som her er nødvendige for at bringe resultaterne op – herunder til sortering i byrummet, nye standarder med elskraldebiler og sortering af restaffald. Der er behov for at slå fast, at det er kommunerne, som indretter byrummet og tager ansvar for, at det er nemt for borgerne at komme af med affaldet.
- Gradueringen af betalingen for markedsadgang bør tilrettelægges, så producenterne betaler den højeste pris for indsamling og behandling, da forskellen mellem højeste og faktuelle pris skal give incitament til at forbedre emballagen.
- Der skal indsættes krav om, at slutbehandlingen sker i EU/EØS. Europa skal selv sikre oparbejdningen, så vi reelt har mulighed for at kontrollere genanvendelsen, øge cirkulariteten og forsyningssikkerheden m.h.t. både affaldsbehandling og adgang til nye råvarer til produktionen.

Venlig hilsen

Jacob H. Simonsen
Direktør

Bemærkninger til forslagets enkelte dele

Lovtekst	ARC-bemærkning
§ 9 p, stk. 1	<p>Det fremgår, at der er krav om særskilt håndtering af emballageaffald. Særskilt håndtering kan imidlertid begrænse genanvendelsen u hensigtsmæssigt. Reglerne bør forholde sig til sammenblandet og fejlsorteret affald, bl.a. det som er sammensat eller forurenset med andet materiale. Det skal sikres, at emballage og andet affald så vidt muligt genanvendes, også selv om det er lagt i en forkert beholder.</p> <p>Desuden bør producentansvaret også forholde sig til de udfordringer, der vedrører genanvendeligt affald i restaffaldet og bidrage til at der sker yderligere genanvendelse heraf. For store ressourcer går tabt, hvis der ikke sorteres på restaffald, og at det er her en stor del af potentialet for højere resultater ligger. Sortering af restaffald sker i bl.a. Holland og Norge og ARC har besluttet at etablere et anlæg. Det overvejes desuden som virkemiddel af MST i forbindelse med kommende national affaldsplan.</p>
§ 9 p, stk. 5	<p>Den geografiske forpligtelse skal også observeres i byområder og i forhold til opnåede resultater, så det ikke kun handler om at tilbyde en ordning, men at der også påhviler producenterne en forpligtelse til at bidrage til finansiering af de ofte dyrere løsninger, som her er nødvendige for at bringe resultaterne op – ellers vil de kommuner ikke kunne levere på høje genanvendelsesmål for husholdningsaffaldet. Finansieringen skal bl.a. omfatte sortering i byrummet, nye standarder for indsamling med elskraldebiler og sortering af restaffald.</p> <p>Jf. gældende rammebetingelser er det kommunerne, som indretter byrummet og tager ansvar for, at det er nemt for borgerne at komme af med affaldet.</p>
§ 9 z, stk. 3	<p>Gradueringen af betalingen for markedsadgang bør tilrettelægges, så producenterne betaler den højeste pris for indsamling og behandling, da forskellen mellem højeste og faktuelle pris skal give incitament til at forbedre emballagen. Provenuet skal anvendes til at udvikle behandlingsmetoder og til at udvikle emballager som er lettere at genanvende.</p> <p>I forlængelse af kriterier for graduering af finansielle bidrag og påtænkt sikkerhedsstillelse ses udfordring med at tilvejebringe en økonomisk effektiv løsning, hvor midlerne øremærkes, overføres fra år til år og opbevares sikkert. Erfaringsmæssigt har det vist sig sikkert at placere lignende opgaver i offentligt regi jf. deponier o.l.</p>

Tina Janet Henriques

Fra: Henrik Egede <he@applia-danmark.dk>
Sendt: 13. december 2019 11:14
Til: Miljø- og fødevareministeriet; 'Anne Nielsen'
Emne: Høringssvar APPLiA Danmark - jour. 2019-9743
Vedhæftede filer: APPLiA Danmark Høringssvar - journalnummer 2019-9743.pdf

Kære alle,

Vedr. høring af udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse/producentansvar.

Tak for muligheden for at afgive høringssvar.

Vedhæftet høringssvar fra APPLiA Danmark – med ønsker om

- Aktiv håndhævelse af lovgivningen
- Enkel datahåndtering
- Markedsbaseret genbrug med certificerede aktører

Venlig hilsen

Henrik Egede
Direktør
APPLiA Danmark

Tuborgvej 5
DK - 2900 Hellerup
Tel: + 45 33 36 91 92
Mob: + 45 21 74 82 66
Mail: he@applia-danmark.dk

Hellerup, 13. december, 2019

Ang. Journalnummer 2019-9743

Hørings svar

Til: Miljø- og Fødevareministeriet.

Departementet – Ressourcer og Forsyning

Til: mfvm@mfvm.dk; annen@mfvhm.dk

APPLiA Danmark – producentforening for leverandører af hvidevarer og elektriske husholdningsapparater til det danske marked – har modtaget høringsskrivelse om ovennævnte emne.

Vi takker for muligheden for at afgive vores kommentar – og for god dialog undervejs i processen.

APPLiA Danmark ønsker et fair og effektivt system med så få byrder for virksomhederne som muligt.

Vores største bekymring er, at **det ny producentansvar uden aktiv og effektiv kontrol bliver konkurrenceforvridende** og kun fører til øgede byrder for de i forvejen lovlydige virksomheder.

Derfor kan det ikke betones stærkt nok, at **håndhævelse af producentansvaret med mærkbare og konsekvente sanktioner for forsømmelse og undladelse af deltagelse er en forudsætning for at skabe respekt om det fremtidige producentansvar.**

Baggrund herfor senere.

APPLiA Danmark vil først kvittere for, at der åbnes mulighed for, at producenter og importører kan **synliggøre en miljøafgift** for kunder/slutbrugere. (§9, sk 6).

APPLiA Danmark vil også kvittere for, at der lægges op til **en markedsbaseret løsning, når det gælder genbrug og forberedelse til genbrug af funktionsduelige produkter.**

Aktørerne i det kommende marked skal være CENELEC-certificerede, men kravene skal måske afpasses de deltagende virksomheders størrelse, så **alle seriøse aktører kan deltage** og sikre borgernært genbrug. En europæisk standard for aktører i dette marked var det optimale. Vi deltager gerne i en videre dialog om kravene til certificering og det kommende marked.

Ang. **harmonisering af producentansvaret** på tværs af kategorier (WEEE og batterier) hilses velkommen, at producenterne kan forholde sig til de samme retlige grundprincipper på alle producentansvarsområderne.

Ang. **dataindsamling og indberetningsforpligtelser** er APPLiA Danmark fuldstændig på linje med DPA-System, når der peges på, at et af de væsentligste og mest effektive elementer i producentansvaret er, at **den samlede indberetning af producenternes data sker til producentansvarsorganisationen DPA-System.**

Dvs. indberetning af både producenternes markedsførte mængder, de indsamlede mængder og de behandlede mængder. Det er meget væsentligt at datastrømmen netop fastholdes i én strøm og i det cirkulære format, som fra starten har været ideen i dataindberetningen for producentansvaret. Derfor er det beklageligt, at Miljøstyrelsen har indført en dobbeltindberetning af de indsamlede mængder, så producenterne og deres kollektive ordninger nu skal indberette indsamlede mængder to steder, både hos DPA-System og i Miljøstyrelsens affaldsdatasystem (ADS).

Sidstnævnte er overflødig arbejde for producenterne og medvirker til at skabe forvirring.

Det er derfor en stærk anbefaling, at datastrømmen for alle producentansvarsområderne fastholdes til at bestå mellem producenter, de kollektive ordninger og producentansvars-organisationen DPA-System, som dernæst kan levere alle ønskede data til ADS.

Ang. **håndhævelse og sanktioner (straffe)** for virksomheders forsømmelse af producentansvar er det afgørende, at der fremover føres et **aktivt og konsekvent tilsyn.**

Siden producentansvaret for elektronik blev etableret i 2005/2006 har været et uopfyldt behov for en markant tilsynsindsats fra myndighederne.

Den manglende tilsynsindsats har vist sig ved et betydeligt antal free-ridere, som ikke lader sig registrere i producentregistret og derved snyder de virksomheder, der loyldigt overholder deres lovbestemte forpligtelser.

Det skønnes, at mere end en tredjedel af de danske virksomheder der er omfattet af producentansvaret i dag, er free-ridere. For udenlandske virksomheder der f.eks. ved fjernsalg sender varer ind i Danmark, er antallet meget højere.

Der mangler også opfølgning og sanktionering, når virksomhederne ikke overholder deres forpligtelser til årlig indberetning til producentansvarsregistret. Flere hundrede af virksomhederne i producentregistret forsømmer hvert år at foretage deres indberetning inden for tidsfristen og senest har halvdelen af de registrerede virksomheder i producentregistret undladt at indsende de lovpligtige revisor- og ledelseserklæringer.

Virksomhederne oplever, at de frit kan se bort fra deres forpligtelser, fordi der ikke fra tilsynsmyndighedens side iværksættes sanktioner, når reglerne overtrædes. Tendensen er blevet mere og mere markant og respekten for at overholde reglerne er nu snart helt forsvundet.

APPLiA Danmark ønsker et tilsynssystem, hvor tilsynsmyndigheden griber ind, straks der sker en lovovertrædelse og at der etableres en bødestruktur med et så højt niveau, at sanktionerne reelt er præventive overfor de virksomheder, der ikke anerkender reglerne eller med fortsæt bryder dem.

Der bør derfor i Miljøbeskyttelsesloven indarbejdes hjemler til etablering af flere og skærpede sanktionsmuligheder.

APPLiA Danmark er i alle emner indstillet på at være i dialog om den fremtidige udformning af producentansvaret.

APPLiA Danmark repræsenterer: BSH Hvidevarer A/S, Candy Hoover Oy, De' Longhi Scandinavia AB, Eico A/S, Electrolux Home Products Denmark A/S, Gorenje Group Nordic A/S, Gram A/S, Groupe SEB Denmark A/S, Grundig Nordic, LG Electronics AB, JG Silverline, Melitta Nordic A/S, Miele A/S, Moccamaster Nordic, Nespresso Denmark, Nilfisk Danmark, Philips Consumer Lifestyle, Samsung Electronics Nordic AB, SMEG Nordic AB, Thermex Scandinavia A/S, Thuesen Jensen AS, Vestfrost Household, Whirlpool Nordic A/S, Wilfa Danmark A/S samt Witt A/S.

Vi gør opmærksom på, at enslydende hørings svar er sendt fra Consumer Electronics Danmark.

Venligst

Henrik Egede

Direktør, APPLiA Danmark – he@applia-danmark.dk, tlf: 21 74 82 66

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotsholmsgade 12

1216 København K

Att. Anne Nielsen, Anne Harborg Larsen, Signe Sloth Hansen og Anne Gry Lund.

København 13. december 2019

Høringssvar vedrørende lovforslag om udvidet producentansvar

ARI skal takke for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget om udvidet producentansvar.

Overordnede synspunkter

- Danmark gik forrest ved overgangen fra deponering til forbrænding
- Danmark har med en fornuftig implementering af producentansvaret mulighed for at demonstrere for verden, hvordan et samfund kan gå fra forbrænding til genanvendelse og cirkulær økonomi.
- Cirkulær økonomi fordrer, at affaldet indsamles og forberedes til at indgå i produktionen af nye produkter på niveau med dem, som er blevet til affald.
- Emballageproducenterne og affaldsbranchen er klar til i samarbejde med virksomhederne, borgerne og kommunerne at levere på denne omstilling, hvis de kan få adgang til affaldet.

Indledende bemærkninger

Overordnet skal ARI bemærke, at indførelsen af producentansvar for emballage næsten uanset, hvordan det indføres vil komme til at påvirke hele den måde affaldssektoren er organiseret på i dag. ARI skal derfor opfordre til, at man vælger at udnytte den mulighed, det skaber for at bringe affaldshåndteringen i Danmark et langt skridt nærmere cirkulær økonomi end Danmark er i dag, og ikke taber muligheden i et forsøg på at tilpasse producentansvaret mest muligt til den eksisterende sektors opbygning. En ting som alle aktører har markeret enighed omkring er at sektorens opbygning i dag ikke er hensigtsmæssig. Det politiske forlig fra 2007 placerede sektoren midt mellem to stole, og det har bremset næsten al udvikling i sektoren siden.

Alle er tilsvarende enige om, at cirkulær økonomi betyder, at affaldet skal indsamles og behandles med henblik på at indgå i nye produkter på det originale produkts niveau. Ellers er der simpelthen ikke tale om cirkulær økonomi. Men kun om mere eller mindre downcycling.

Sammenhæng med den kommende affaldsplan

I afsnit 2 i bemærkningerne bør sidste afsnit reflektere disse forhold. Blot at integrere producentansvaret for emballage i reguleringen på linje med producentansvaret for elektronik vil ikke sikre en strømlinet affaldssektor med en klar rolle- og ansvarsfordeling for sådan ser sektoren ikke ud i dag. Der gøres endvidere opmærksom på, at den nationale affaldsplan rækker længere ud end implementeringsfristen for producentansvaret. Det bør derfor reflekteres i planen, at ansvaret og finansieringen af emballageaffaldet overgår fra kommunerne til producenterne 1. januar 2025, da dette også får stor indvirkning på de tiltag, der skal foretages eller ikke foretages i perioden frem til da.

Affaldsgebyrerne

Det bør ligeledes fremgå klart, at der vil og skal ske en markant ændring af affaldsgebyrerne i perioden. Som et absolut minimum kræver direktivet, at producenterne dækker omkostningerne til indsamling og håndtering af emballageaffald. Da de eksisterende sorteringskriterier og de kommende branchefælles standarder alle er baseret på materialer og ikke disses oprindelige funktion, som f.eks. emballage, da emballage udgør den helt overvejende del af den papir, pap, metal, glas og plast som indsamles fra husholdningerne, og da de kommunale ordninger skal opgøres hver for sig, betyder det reelt, at husholdningerne efter 1. januar 2025 ikke eller næsten ikke skal betale for håndteringen af alt det affald, de udsorterer under den almindelige affaldsordning. De skal helt overvejende kun betale for afhentning af organisk affald og forbrændingseget affald. De får dermed et langt større incitament til at udsortere tørt genanvendeligt affald end de nogensinde før har haft.

Sammenhæng med branchefælles standarder for sortering af affald

Når dette incitament kan kombineres med, at producenterne får mulighed for at mærke deres emballage, således at det klart fremgår, hvilken spand affaldet hører til i, er der en enestående mulighed for at få en effektiv sortering, som kan danne fundamentet for en reel cirkulær genanvendelse af materialerne.

Det fordrer dog, at sorteringskriterierne eller de branchefælles standarder bliver obligatoriske, ensartede og hensigtsmæssige i forhold til sortering og behandling af materialerne med henblik på høj kvalitativ genanvendelse. Det bedste ville være at følge direktivets krav om særskilt indsamling af de pågældende materialer. Det værste ville være at søge om dispensation fra direktivets krav til at blande alt muligt

sammen i den tro, at alting kan skilles ad senere. Som oplæg fra de virksomheder, som har modtaget sammenblandinger af glas, plast og metal, har vist, kan plusten reelt ikke bruges til noget cirkulært efterfølgende, og store dele af glasset går tabt i forsøget på at adskille materialerne igen. Det er potentialer, som vi kunne bevare med bare en smule indsats i indsamlingsleddet, men som vi i dag bare vælger at miste.

Det siger sig selv, at sorteringskravene skal være fornuftige og obligatoriske, således at producenternes information, mærkning af emballagen og håndtering af affaldet kan rettes ind efter det. Der er materialer, som kan blandes sammen i indsamlingen uden, at det umuliggør senere adskillelse. Papir & pap og metal & glas er eksempler på kombinationer, der ikke forurener hinanden, og som kan sorteres mekanisk efterfølgende. Hvis vi vil nå et godt resultat, skal alle led i kæden bidrage. Koblingen til de branchefælles standarder for sortering bør fremgå af bemærkningerne, da de er helt afgørende for systemets succes. Det er derfor godt, at disse er nævnt i afsnit 3.2.3.1., men det bør understreges yderligere, hvor centrale de er, hvis det skal lykkes at leve op til direktivets krav.

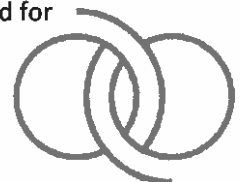
Konsekvenser for indsamling af affald fra mindre virksomheder

Overordnet er ARI positiv overfor, at der lægges op til at bygge ovenpå det eksisterende princip i sektoren om, at erhvervsaffaldet er konkurrenceudsat og håndteres af markedet. Markedet har løftet denne opgave og vil med en afklaring af rollefordelingen i affaldssektoren, som kan understøtte private investeringer i behandlingsteknologi, kunne gøre det endnu bedre.

Indførelsen af producentansvaret får også en betydelig indflydelse på små og mindre erhvervsdrivende med affald, som i vidt omfang ligner husholdningsaffald. Det er i forvejen et område, hvor ikke meget følger den eksisterende lovgivning. Hvis afhentningen af de tørre fraktioner for husholdningerne bliver gratis, vil der være et stort ønske fra mindre virksomheder om at anvende disse ordninger, uanset om de tilhører blandet bolig- og erhvervsjendomme eller ikke. Der bør derfor tages stilling til, om de eksisterende regler, som reelt ikke håndhæves af kommunerne, bør fastholdes, eller om der skal laves en klarere skillelinje for håndtering af husholdnings- henholdsvis erhvervsaffald, herunder organisk affald og restaffald.

Behov for en snarlig klar beslutning om rollefordelingen

Omstillingsperioden er alt for kort. Bemærkningerne lægger op til at producentansvaret kan komme fra ingenting til et fuldt fungerende system på 24 måneder. Det er helt urealistisk. Formentlig omfattes op mod 40.000 virksomheder af producentansvaret. Alle disse virksomheder skal forstå deres ansvar i det kommende system og tage stilling til om de vil håndtere indsamling og affaldsbehandling selv eller indgå i en kollektiv ordning. Den kollektive ordning skal etableres, lave planer for indsamling og opsamling af affaldet, lave udbud for

transport, sortering og genanvendelse, lave systemer som kan sikre dokumentation for en reel genanvendelse på niveau med eller over direktivets krav. Clean og knap halvdelen af landets kommuner brugte 5-6 år på bare at udbyde noget af deres plastaffald til sortering.

Der er brug for en klar beslutning om rollefordelingen i forhold til håndtering af emballage så snart som muligt og en beslutning, som giver producenterne et entydigt ansvar for ikke bare omkostningerne, men også for den fysiske håndtering af affaldet senest umiddelbart efter indsamling. Med en klar beslutning herom nu kan producenterne gå i gang med at organisere sig og være klar med et fungerende system 1. januar 2025.

Hvis beslutningen udsættes, bør der som minimum indføres et stop for yderligere kommunale investeringer i sorterings- og behandlingsanlæg til papir, pap, metal, glas og plast, indtil beslutningen om rollefordelingen er truffet for at undgå en gentagelse af de nu 15 år lange diskussioner om en reorganisering af affaldsforbrændingssektoren, hvor kommunernes løbende investeringer i større og dyrere forbrændingsanlæg gjorde en politisk beslutning om en reorganisering af sektoren umulig. Samfundet, borgerne og virksomhederne gik dermed glip af milliardstore besparelser. Lad os ikke få en gentagelse heraf, hvor vi igen skal leve med en mindre god løsning i en lang årrække fremad for at forrente forkerte investeringer.

Den gode nyhed er, at producenterne er med og klar til at påtage sig ansvaret. De ser selv behovet for at sikre recirkulering af materialerne i højst muligt omfang, da markedet i større og større grad efterspørger emballager helt eller delvist produceret på genanvendte materialer. Enkelte er allerede nu uvillige til at indgå længere aftaler med løfte om levering af emballager af genanvendte materialer, fordi de er usikre på den fremtidige forsyning.

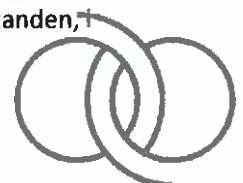
Danmark har en unik chance for at tage et stort skridt fremad mod cirkularitet, da alle de nødvendige delelementer er med. Efterspørgsel i markedet, standarder for sortering, mærkning af emballagen, teknologien er klar og et samlet ansvar hos producenterne for at nå målet.

Følgegruppens diskussioner i bemærkningerne

Gengivelsen af følgegruppens diskussioner giver ikke et rimeligt billede af diskussionerne. Hvis politikerne skal have et rimeligt indtryk, bør det fremgå, hvilke grupper blandt interessenterne der fremførte hvilke synspunkter. Som et minimum bør synspunkternes fordeling på erhvervsinteressenter og kommunale interessenter fremgå.

Indsamling (infrastruktur og transport)

Indsamling af affaldet fra husholdningerne omfatter planlægning og etablering af den infrastruktur som borgeren skal aflevere sit affald i (beholdere ved husstanden,†

nærmiljøet, på genbrugspladsen, nedgravede containere, osv.) og tømningen af diverse beholdere og transporten frem til omlastning eller behandling af affaldet med henblik på produktion af nye produkter eller destruktion af materialerne ved forbrænding.

Synspunktet om at det er hensigtsmæssigt, at kommunerne fortsat har ansvaret for indsamlingen af emballagen fra husholdningerne ud fra en sammenhæng med indsamlingen af det øvrige husholdningsaffald (madaffald, restaffald og storskrald) og et ønske om omkostningseffektivitet giver begrænset mening i forhold til transportdelen af indsamlingen. Da de tørre fraktioner er samlet enten i selvstændige spande eller todelte spande med andre tørre fraktioner, vil disse ikke blive afhentet sammen med madaffald, restaffald og storskrald. Der vil alligevel skulle komme en anden lastbil efter de tørre fraktioner, og om denne kommer på vegne af kommunen eller på vegne af producentansvaret betyder næppe noget for husholdningerne.

Det vil være økonomisk og logistisk mere effektivt, at producenterne stod for afhentningen af disse spande, kuber og containere, da områderne så kunne inddeles og udbydes rent efter en effektiv logistik på tværs af landet og ikke efter kommunegrænser. Miljøstyrelsens eget projekt nr. 1953/2019 peger også på, at bl.a. større ensretning, fælles informationskampagner, mere ens udbud og en bedre udnyttelse af bilmateriellet kan give betydelige besparelser.

Såfremt producenterne står for transporten fra husholdningerne og genbrugspladserne kan der spares ved planlægningen af opgaven, planlægning og gennemførelse af udbud, administrative omkostninger, ens krav til transportører vedrørende opgaveudførelse, dataindberetningskrav, kommunikation til borgerne om fejlsortering, osv. Det vil også have en positiv sideeffekt på det øvrige affaldsmarked og på datastrømmen i øvrigt, da opgaven vil dække en så stor del af markedet, at de udviklede koncepter også vil forbedre opgavehåndtering og data på det resterende område. Endelig vil det give mulighed for en koordineret opsamling på udfordringer ved sortering og afhentning, vejledning af husholdningerne i samarbejde med kommunerne, samarbejde med kommunerne om tilrettelæggelse af den lokale infrastruktur, opsamling på effektiviteten af de forskellige løsninger og udvikling af indsamlingsteknologien via løbende test af forskellige koncepter spredt over landet.

Lovforslaget citerer i afsnit 3.2.1.2.4. direktivet for at pålægge medlemsstaterne, at de skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at begrænse omkostningerne til de nødvendige for at levere omkostningseffektive affaldshåndteringstjenester. Hvis producenterne selv varetager transporten er omkostningerne ikke til diskussion, da de selv skal betale dem. Hvis kommunerne skal stå for det, må producenterne naturligt kræve, i overensstemmelse med direktivet, at kommunerne leverer ydelsen til samme pris, som producenterne selv kunne have fået opgaven udført.

Kommunerne vil stadig have kompetencen til at tilrettelægge den lokale infrastruktur og dermed have kontrol over, hvordan der samles ind hos borgerne. Skal der være nedgravede løsninger, affaldssug, flere eller færre beholdere, rammer og tidspunkter for afhentning, farver på materiellet, kombinationen af afhentning fra matriklen, fra nærområdet eller fra genbrugspladsen. Kompetencen skal dog udøves indenfor affaldsbekendtgørelsens og de branchefælles standarders rammer.

Sortering af emballageaffaldet

I forhold til sorteringsopgaven giver samling af mængderne på tværs af landet kombineret med høje krav til både den kvantitative og kvalitative genanvendelse og producenternes eget behov for råmaterialer til deres produktion, producenterne et klart incitament til at lægge en udbudsstrategi, som sikrer en løbende teknologiudvikling, der kontinuerligt vil give adgang til stadigt større mængder materiale på et kvalitetsniveau, som kan træde i stedet for originalprodukterne.

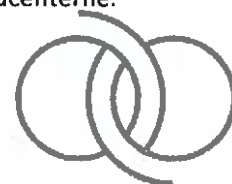
Incentive har i et notat til Miljøstyrelsen af 11. august 2017 regnet på økonomien ved at samle sorteringen af de tørre fraktioner på få anlæg frem for at sprede sorteringen ud på mange små anlæg. I den ene ende giver 1-3 anlæg et overskud på 77-88 mio kr, mens 26 anlæg, lagt i overensstemmelse med den eksisterende kommunale struktur i forhold til kommunale selskaber og affaldsforbrændingsanlæg og i overensstemmelse med de hidtil offentliggjorte kommunale planer om anlæg, giver et underskud på 156 mio kr. Der er således betydelige skalafordele ved en samling af behandlingen af det tørre affald, som naturligt kunne realiseres, såfremt opgaven med behandlingen af alt det tørre affald blev samlet hos producenterne. Tilsvarende som ved transporten vil producenterne i forhold til sorteringen kunne kræve, at udførelsen af opgaven ved en påtvunget kommunal aktør ikke koster mere, end producenterne selv kunne have udført opgaven for, jf. princippet om nødvendige omkostninger.

Kvalitetskrav til håndteringen af emballageaffaldet

Affaldshåndteringsmålene for emballage bør ikke kun udgøres af genanvendelsesmålene i direktivet. Genanvendelse er en meget bred kategori. Hvis vi skal sikre reel cirkulær genanvendelse af materialerne, er det vigtigt, at der stilles kvalitative krav, hvor det er muligt, således at materialerne i så vidt omfang som muligt genanvendes på kvalitetsniveau med originalemballagen og ikke downcycles. Alternativt frygtes det, at genanvendelse på laveste niveau vil blive en konkurrenceparameter på tværs af evt. flere kollektive ordninger og i hvert fald på tværs af kollektive ordninger og individuelle ordninger.

Grov- eller forsortering i kommunalt regi

Der har været et ønske fra kommunal side om mulighed for at for- eller grovsortere i husholdningernes tørre affald forud for overdragelse af affaldet til producenterne.

Man kunne forstille sig at sortere materialet i emballageaffald og andet eller at fjerne større eller mindre dele af urenheder forud for overdragelsen. Umiddelbart kan dette ikke anbefales, da sådanne sorteringer reelt ikke vil bidrage med nogen værdi i forhold til affaldets videre håndtering. Storskalafordelelsen ved at samle mængderne af f.eks. plastik er netop, at det skaber mulighed for at indgå aftale med store avancerede sorteringsanlæg, som vil kunne fjerne urenheder, opdele plasten i enkeltpolymere og gøre disse klar til at indgå i nye produkter. Uanset om plasten fra nogen kommuner måtte være lidt renere end fra andre grundet forsoring vil affaldet alligevel blive sendt gennem hele anlægget og ikke forsøgt tilført anlægget på et senere sorteringstrin både af praktiske og sikkerhedsmæssige grunde. Forsoringen bliver dermed til spild af penge.

En sortering af emballage og ikke-emballage affald vil dels være dyr, kræve manuel sortering og vil efterlade kommunerne med en yderst begrænset mængde ikke emballageaffald, som de ikke har mulighed for at behandle på tilsvarende effektiv vis, som skalafordelen vil give producenterne mulighed for. Det vil således blot blive en dårligere og dyrere løsning for borgerne, som jo vil skulle betale for det, da dette netop ikke drejer sig om emballageaffald.

Data

Indførelsen af producentansvar for emballage giver mulighed for en markant forenkling af datastrømmen omkring store dele af affaldet fra husholdningerne. Hvis datakravet fra ADS integreres med producentansvaret vil der kunne sikres tilstrækkelige oplysninger til indberetningen til EU, samt til at sikre kontrol med emballageaffaldet i Danmark. Producentordningen vil kunne give data om både markedsførte, afhentede og behandlede mængder på et større detaljeringsniveau end de nuværende indberetninger og administrativt enkelt, så længe der er enighed om at anvende data på tværs af den samlede affaldsmængde. Det kunne forenkle de samlede administrative byrder på erhvervet ganske betydeligt, samtidig med at datakvaliteten kunne hæves.

En fælles informationsplatform

Den samlede opgave kan kun løses i et samarbejde mellem alle parter, emballageproducenterne, affaldsproducenterne, borgerne, kommunerne, affaldsbranchen og de nationale myndigheder. Der er derfor behov for et koordinerende forum med deltagelse af alle parter, hvor der kan følges op på de løbende resultater og udfordringer og vendes hvor og hvordan der skal sættes ind for at forbedre resultaterne løbende.

Tilsyn og håndhævelse

Det er meget positivt, at der i afsnit 3.2.3.7. lægges op til, at tilsynet med producentordningerne skal udføres af en statslig myndighed. Det er afgørende, at

staten kommer til at være tilsynsmyndighed både med eventuelle kollektivordninger og med producenter, som måtte vælge at udføre opgaven selv. Det eksisterende kommunale affaldstilsyn kan på ingen måde være garant for et effektivt tilsyn på dette område, endside sikre en ensartet håndhævelse på tværs af aktørerne.

Med hensyn til § 9 p, stk. 8 bør denne gøres bred nok til at sikre, at den også kan omfatte krav om tilsætning af sporingsstoffer til udvalgte materialetyper og ikke kun en udvortes mærkning. Tilsætning af sporingsstof f.eks. til fødevareemballage kan muliggøre en nær perfekt udsortering heraf på sorteringsanlæggene efterfølgende, og dermed øge genanvendelsen af fødevareemballage til ny fødevareemballage. Det er dog en forudsætning at dette sker på EU-niveau, da rigtig mange fødevarer importeres og det meste af emballagen produceres udenfor landets grænser.

De eksisterende producentordninger

ARI bifalder, at ændringerne er lagt så nær op ad direktivernes krav, og har derfor ikke yderligere bemærkninger hertil.

ARI står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Niels Bukholt

Til: Miljø- og fødevarerministeriet (mfvm@mfvm.dk), Anne Nielsen (annen@mfvm.dk)
Fra: fm@zofus.nu (fm@zofus.nu)
Titel: Høringssvar angående udvidet producentansvar
Sendt: 11-12-2019 13:38:38
Bilag: Vedrørende organiseringen af batteriindsamlingen i Danmark.pdf;

Miljø- og Fødevarerministeriet
Anne Nielsen, Miljø- og Fødevarerministeriet

BatteriForeningen takker for Miljøstyrelsens høringsbrev af 7. november 2019 og for afholdelse af høringsmøde om Udvidet Producentansvar.

c/o Zofus
Advokat- & Konsulentfirma
Trekronergade 147 B, 2.th.
2500 Valby

Selvom vi har haft officiel indsamling af brugte bærbare batterier i 10 år, er det fortsat kun lidt over halvdelen af batterierne, der indsamles. Det vil BatteriForeningen gerne bistå med at gøre noget ved.

En medvirkende årsag hertil er hele den måde, hvorpå området er organiseret og finansieret.

BatteriForeningen henstiller, at Miljø- og Fødevarerministeriet, som flere gange har stillet branchen i udsigt at ville tage området op til revision, som led i gennemførelsen af de nødvendige lovhjemler for Udvidet Producentansvar, tager skridt til også at sikre hjemmel for, at indsamlingen af brugte bærbare batterier i Danmark kan organiseres på samme måde som WEEE og emballage.

info@batteri.dk
batteri.dk
Tlf. +45 - 40430250

J.Nr.: 5.2.60

Det vil være helt i tråd med den overordnede idé med implementering af Udvidet Producentansvar for WEEE, batterier og emballage, jf. høringsmaterialet: *"Det forslås med lovforslaget, at det udvidede producentansvar for emballage følger de organisatoriske rammer, som også gælder for producentansvarsordningerne for batterier og elektronik, samt den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren. Ligeledes skal producentansvaret sammentænkes med nationale strategier for cirkulær økonomi og nationale affaldsplaner. Formålet hermed er at sikre en strømlinet affaldssektor med en klar rolle- og ansvarsfordeling."*

Desuden foreslår BatteriForeningen, at indsamlingen af brugte batterier effektiviseres ved gennemførelse af landsdækkende, ensartede informationskampagner. Finansieringen skal ske ved at pulje midlerne til informationskampagner hos DPA-System, som overlades det fremtidige ansvar for at gennemføre producenternes informationsforpligtelse.

BatteriForeningen kan tilslutte sig de synspunkter, der fra anden side er fremkommet mht. at styrke konsekvenserne af ikke at efterleve kravene på producentansvarsområdet, jf. fx. Applia Danmarks høringssvar af 13. ds. Til styrkelse af kontrol og sanktionering bør det være muligt at anvende samme sanktionssystemer, som allerede er udviklet på andre områder. Fx. har Erhvervsstyrelsen i dag et meget effektivt system, der gør det umuligt at drive virksomhed i Danmark, hvis ikke virksomhederne indsender regnskab til tiden. Processen er fuldt automatiseret og må uden større vanskelighed også kunne udvikles til producentansvarsområdet. Som eksempel bør manglende overholdelse af reglerne for indberetning til DPA-System, manglende indsendelse af revisorerklæring mv. indebære, at virksomhederne risikerer at blive tvangsopløst og dermed udelukket fra at tjene penge i Danmark.

Tilsvarende er der behov for en langt større kontrol med import af produkter, der sælges via udenlandske hjemmesider, uden at sælgeren deltager i Producentansvarsordningerne. Hvis det var farlige fødevarer, der på denne måde kom ind over vores grænser, ville det omgående blive stoppet af fødevarermyndighederne. Men er det ulovligt, sundhedsfarligt "free-rider" elektronik, ser myndighederne stort set gennem fingre med importen. Her kan Miljø- og Fødevarerministeren med fordel se på, hvordan Fødevarermyndighederne håndterer importkontrollen.

Endelig kan BatteriForeningen tiltræde, at dataindsamling og indberetningsforpligtelser samkøres i ét register, fremfor at producenter, importører og andre skal indberette tal til flere forskellige registre. BatteriForeningen står uforstående overfor den henholdenhed, der synes at være i Miljøstyrelsen mht. at overlade denne opgave til DPA-System. DPA-System er i forvejen underlagt Miljøstyrelsens kontrol, og har årelang erfaring med udvikling og drift af kosteffektiv dataindsamling på Producentansvarsområdet. BatteriForeningen kan også her fuldt ud tilslutte sig de synspunkter, der er fremfør af Applia Danmark.

BatteriForeningen vedhæfter et notat, der nærmere forklarer begrundelserne for de ændringer, foreningen foreslår foretaget til styrkelse af indsamlingen af brugte bærbare batterier.

Venligst anerkend modtagelsen af nærværende høringssvar.

F

Med venlig hilsen / Best regards

Frederik Madsen

BatteriForeningen - Danish branch of EPBA

BatteriForeningen er dansk filial af den europæiske batteriorganisation EPBA med hjemsted i Bruxelles

-
Personoplysninger i afsender/modtager felterne i denne mail vil blive registreret i BatteriForeningens kontaktdatabase. Oplysningerne behandles iht. BatteriForeningens persondataregler. Se nærmere under "BatteriForeningen" på batteri.dk

BatteriForeningen Trekronergade 147B 2500 Valby tlf. 40 43 02 50 info@batteri.dk
Journalnr. 5.0.14
Endeligt 11. december 2019

NOTAT

Vedrørende organiseringen af batteriindsamlingen:

I 2014 gennemførte Miljøstyrelsen et projekt "*Best practice for indsamling af batterier i kommunerne*". Projektet blev gennemført af KL. (Miljøprojekt 1577, 2014). Projektet har bl.a. følgende konklusioner m.v.:

"Set med afbureaukratisering og regelforenklning for øje oplever kommunerne, systemet med indberetning af omkostninger hvert år som ressourcekrævende i forhold til de resultater der opnås. For kommunerne giver det ikke mening med to forskellige regelsæt for henholdsvis batterier og elskrot, set i forhold til, at op mod 70 % af elskrot indeholder batterier."

"Det anses for uhensigtsmæssigt, at indsamling af elskrot kan finansieres over affaldsgebyret, mens batteriindsamling ikke tilsvarende kan gebyrfinansieres. Derfor bør andre løsninger overvejes. "

"Kommunerne ønsker generelt et system, hvor opgaven kan gebyrfinansieres via affaldsgebyret. Det opleves som et administrativt tungt og bøvlet system at kommunen hvert år skal opgøre omkostninger for en bestemt affaldsfraktion der økonomisk er af marginal betydning i det samlede omkostningsniveau for affaldsområdet. Der bruges en del administrative ressourcer på at opgøre marginale beløb, der ikke har nogen miljømæssig effekt. "

Miljøprojektet afsluttes således:

"Det virker ikke hensigtsmæssigt at de to direktiver [WEEE og batterier] er implementeret så forskelligt ."

Årsagen til ovenstående er, at Miljøstyrelsen i forbindelse med implementeringen af batteridirektivet på daværende tidspunkt fandt, at artikel 8 fastsætter et nærhedskrav, der ikke findes tilsvarende i WEEE-direktivet.

KL har på intet tidspunkt problematiseret de kommunale forpligtelser i relation til nærhedskravet, der i Danmark bl.a. fremgår af Batteribekendtgørelsens § 18:

"Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der er etableret let tilgængelige indsamlingsordninger for udtjente bærbare batterier og akkumulatorer i borgernes nærhed under hensyn til befolkningstætheden. Dette kan ske ved f.eks. indsamling ved husstanden eller opsætning af batterikuber."

I den danske WEEE-bekendtgørelse er kravet til de kommunale ordninger udtrykt således:

" § 22. Kommunalbestyrelsen skal etablere indsamlingsordninger for affald af elektrisk og elektronisk udstyr fra private husholdninger. Indsamlingsordningerne skal være let tilgængelige under hensyn til befolkningstæthed. "

Den reelle forskel mellem den kommunale forpligtelse i hhv. batteribekendtgørelsen og WEEE-bekendtgørelsen synes vanskelig at forklare, hvilket det nævnte Miljøprojekt 1577 fra 2014 i øvrigt bekræfter.

I forhold til EU fremgår følgende af kommissionens officielle QA papir: *"Consumers should be able to return waste batteries to accessible collection points in their neighbourhood, free of charge and without any obligation to buy a new battery. (Articles 8(1)(a) and 8(1)(c)); "*

Med støtte i ovenstående er BatteriForeningen af den opfattelse, at indsamlingen af brugte batterier bør organiseres og finansieres på samme måde som WEEE og emballage, således at kommunerne bl.a. får mulighed for at sikre en bedre koordinering af indsamlingen af de tre affaldsfraktioner, fremfor at skulle bruge kræfter på at dokumentere udgifter og holde separate udbud og regnskaber.

En sådan ændring vil også indebære, at kommunernes pligt til at indberette omkostningstal til den særlige konto 0.52.85 afskaffes tillige med DUT-afregningsordningen.

Styrkelse af indsamlingen af brugte batterier

BatteriForeningen foreslår desuden en centralisering af informationsindsatsen om aflevering af brugte batterier, som i dag fremstår decentral og ikke-koordineret, idet de kollektive ordninger gennemfører hver deres informationskampagner på vidt forskellige måder, både hvad angår budskaber og medier.

Hertil kommer, at producenter, der ikke er medlem af en kollektivordning, er forpligtet til selv at gennemføre kampagner, men om det sker, må anses for yderst tvivlsomt. På denne måde er den danske ordning også konkurrenceforvridende.

I tilslutning hertil har hver kommune sin egen information om aflevering af batterier .

Tilmed gennemføres kampagnerne uden viden om forbrugeradfærd i relation til brugte batterier, og uden at der er foreliggende undersøgelser af, hvad der virker.

Der er desuden ingen form for genkendelseeffekt mellem de forskellige informationskampagner, således at det ikke er muligt at måle effekten af den indsats, der foretages.

Konkret foreslår BatteriForeningen, at producenternes pligt til at informere om aflevering af brugte batterier centraliseres med det formål mere effektivt at kunne gennemføre målrettede og målbare landsdækkende oplysningskampagner.

Kampagnerne kan finansieres ved, at der ved producenternes registrering hos DPA-System tilvejebringes pligt til foruden registreringsgebyret at betale et gebyr til dækning af oplysningskampagner.

Kampagnerne kan afvikles i regi af DPA-System, som har erklæret sig indforstået i at varetage opgaven. DPA-System bør nedsætte et særligt informationsudvalg med repræsentanter for såvel producenter, kollektivordninger som kommuner, som skal have til formål at koordinere informationsindsatsen på tværs af landet.

En sådan ordning vil desuden have den fordel, at alle producenter bidrager i forhold til deres markedsandel, hvilket gør ordningen ikke-konkurrenceforvridende.

Bryggeriforeningen

DANISH BREWERS' ASSOCIATION

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet
Ressourcer og Forsyning
Via e-post: mfvm@mfvm.dk
C.c.: annen@mfvm.dk

Valby, den 12. december 2019.

Deres j.nr.: 2019-9743

Vedr.: Udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse – producentansvar.

Tak for muligheden for at fremsende eventuelle bemærkninger til det udkast, der er sendt i høring den 6. november d.å. af Miljø- og Fødevareministeriet.

Bryggeriforeningens bemærkninger til udkastet kan sammenfattes således:

Det er særdeles positivt, at Miljø- og Fødevareministeriet med udkastet lægger op til en dansk implementering af det udvidede producentansvar ved først at skabe de videst mulige juridiske rammer inden for det reviderede affaldsdirektiv og reviderede emballageaffaldsdirektiv, så erhvervslivet kan påbegynde udvikling af den eller de kollektive ordninger, der i praksis skal løfte producentansvaret, og dernæst udforme den mere konkrete regulering via bekendtgørelser senere, når erhvervslivet har udviklet den eller de konkrete modeller.

Det er også positivt, at det ifølge lovudkastets bemærkninger anerkendes, at producenter af øl og læskedrikke m.m. allerede opfylder producentansvaret for deres salgsemballager ved at være omfattet af det obligatoriske pant- og retursystem.

Det er ligeledes positivt, at Miljø- og Fødevareministeriet har vurderet, at pant- og retursystemet fungerer både miljømæssigt og økonomisk effektivt og derfor foreslår at videreføre pant- og retursystemet uændret. Bryggeriforeningen er enig i at videreføre pant- og retursystemet, fordi det allerede er en effektiv producentansvarsordning.

Skal pant- og retursystemets høje effektivitet opretholdes, forudsætter det, at pant- og returkravet ikke udvides. Branchen og dagligvarehandelen har imødekommet et politisk ønske om at indlemme juice og frugtsaft i pant- og retursystemet fra 1. november d.å., men det er parternes klare vurdering, at pantkravet ikke kan udvides yderligere, hvis effektiviteten skal opretholdes.

Bryggeriforeningen

DANISH BREWERS' ASSOCIATION

Det er ydermere positivt, at Miljø- og Fødevareministeriet ifølge bemærkningerne har vurderet, at pant- og retursystemet allerede opfylder EU's mindstekrav til producentansvarsordninger, hvorfor der med lovudkastet ikke foreslås ændringer af den gældende pantbekendtgørelse. Bryggeriforeningen er enig i Miljø- og Fødevareministeriets vurdering.

Det anbefales, at det fremgår klart af bemærkningerne, at når producenterne pålægges ansvaret, så overdrages de dermed også ejerskabet til materialerne, ellers kan ansvaret og ejerskabet ikke overdrages fra den enkelte producent til fx en kollektiv ordning, der igen skal foranstalte den videre behandling.

Det forudsættes, at omkostningerne fremover bæres af producenterne, og det estimeres at være til en samlet netto-omkostning på ca. 1,5 mia. kr./årligt. Det fremgår imidlertid ikke af bemærkningerne, hvorledes ministeren vil sikre, at denne omkostning modsvares af tilsvarende reduktion af affaldsgebyrerne.

Bemærkninger til enkelte bestemmelser og bemærkninger i lovudkastet:

Det fremgår af lovudkastets punkt 10 om en ny § 9p, at producenter og importører skal hjemtage emballage og betale "...forholdsmæssigt i forhold til deres markedsandel af emballage...". Det anbefales at genbesøge formuleringen, for hensigten er vel, at producenter og importører skal betale for indsamling og genanvendelse af deres emballager svarende til omkostningerne til indsamling og genanvendelse af emballagerne, og at hver emballage skal betale sine egne omkostninger. Det er således uklart, hvad en emballages "markedsandel" er. Det foreslås i stedet at slette de ovennævnte og kursiverede ord.

Bryggeriforeningen støtter lovudkastets forslag til organisering af producentansvaret (punkt 3.2.3.1), således at der sker færrest mulig ændringer i det nuværende fysiske "flow" af emballageaffald, herunder at kommunerne fortsat skal have ansvaret for at indsamle husholdningsemballageaffald og virksomhederne fortsat skal have ansvaret for at indsamle og genanvende erhvervsemballageaffaldet. Det er imidlertid uklart, hvad der menes med bemærkningerne i det 4. afsnit under dette punkt, at "*Dette vil medføre, at virksomhederne i modsætning til den gældende organisering af affaldssektoren ikke selv kan vælge, hvorledes virksomhedens erhvervsemballageaffald skal håndteres*". – Det anbefales at tilføje bemærkninger, der oplyser, hvad det er for valg, som virksomhederne afskæres fra med lovudkastet?

Bryggeriforeningen har noteret, at Miljø- og Fødevareministeriet under høringsmødet den 25. november d.å. bemærkede, at det kommende producentansvar vil omfatte alle producenter og importører af emballerede varer og ikke kun varemærkeindehavere, og at Miljø- og Fødevareministeriet på den baggrund foreslog at udelade ordet "varemærkeindehaver" i det endelige lovforslag.

Bryggeriforeningen

DANISH BREWERS' ASSOCIATION

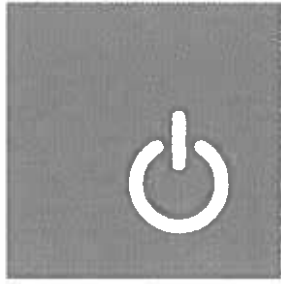
Det fremgår flere gange, at de nærmere bestemmelser vil blive fastlagt i ”emballagebekendtgørelsen”. Bryggeriforeningen anbefaler en opdeling, således at de nærmere krav vedrørende producentansvaret fastlægges i én selvstændig bekendtgørelse, mens de nærmere krav til selve emballagen fastsættes i en anden bekendtgørelse (som ændringer af bekendtgørelsen om visse krav til emballager). Det vil give et nødvendigt overblik og forenkling. Det må desuden forventes, at bekendtgørelsen om visse krav til emballager skal ændres (igen), når EU's krav om mindst 25 % rPET i PET-flasker og særskilt indsamling i SUP-direktivet skal implementeres.

Med § 9p, stk. 6 foreslås en model for regulering af de markedsførte mængder i de tilfælde, hvor et emballeret produkt eksporteres i senere handelsled. Det anbefales at supplere bemærkningerne med først at gøre klart, at en emballage (et emballeret produkt), der eksporteres ud af landet ikke omfattes af de danske producentansvarsregler og i stedet omfattes af de regler, der vil gælde for producenter og importører i importlandet, hvor emballagen derfor ikke skal indgå i opgørelsen af ”markedsførte mængder” i Danmark, hverken ved direkte eksport eller ved eksport i senere handelsled.

Med venlig hilsen

BRYGGERIFORENINGEN

Knud Loftlund

Consumer Electronics Danmark

Hellerup, 13. december, 2019

Ang. Journalnummer 2019-9743

Hørings svar

Til: Miljø- og Fødevarerministeriet.

Departementet – Ressourcer og Forsyning

Til: mfvm@mfvm.dk; annen@mfvfm.dk

Consumer Electronics Danmark – interessevaretager for leverandører af forbrugerelektronik til det danske marked – har gennem APPLiA Danmark modtaget høringskrivelse om ovennævnte emne.

Vi tillader os at bruge muligheden for at afgive vores kommentar.

Consumer Electronics Danmark (CED) ønsker et fair og effektivt system med så få byrder for virksomhederne som muligt.

Vores største bekymring er, at **det ny producentansvar uden aktiv og effektiv kontrol bliver konkurrenceforvridende** og kun fører til øgede byrder for de i forvejen lovlige virksomheder.

Derfor kan det ikke betones stærkt nok, at **håndhævelse af producentansvaret med mærkbare og konsekvente sanktioner for forsømmelse og undladelse af deltagelse er en forudsætning for at skabe respekt om det fremtidige producentansvar.**

Baggrund herfor senere.

CED vil først kvittere for, at der åbnes mulighed for, at producenter og importører kan **synliggøre en miljøafgift** for kunder/slutbrugere. (§9, sk 6).

CED vil også kvittere for, at der lægges op til **en markedsbaseret løsning, når det gælder genbrug og forberedelse til genbrug af funktionsduelige produkter.**

Aktørerne i det kommende marked skal være CENELEC-certificerede, men kravene skal måske afpasses de deltagende virksomheders størrelse, så **alle seriøse aktører – uanset størrelse - kan deltage** og sikre borgernært genbrug. En europæisk standard for aktører i dette marked ville være det optimale. Vi deltager gerne i en videre dialog om kravene til certificering og det kommende marked.

Ang. **harmonisering af producentansvaret** på tværs af kategorier (WEEE og batterier) hildes velkommen, at producenterne kan forholde sig til de samme retlige grundprincipper på alle producentansvarsområderne.

Ang. **dataindsamling og indberetningsforpligtelser** er CED fuldstændig på linje med DPA-System, når der peges på, at et af de væsentligste og mest effektive elementer i producentansvaret er, at **den samlede indberetning af producenternes data sker til producentansvarsorganisationen DPA-System.**

Dvs. indberetning af både producenternes markedsførte mængder, de indsamlede mængder og de behandlede mængder. Det er meget væsentligt at datastrømmen netop fastholdes i én strøm og i det cirkulære format, som fra starten har været ideen i dataindberetningen for producentansvaret. Derfor er det beklageligt, at Miljøstyrelsen har indført en dobbeltindberetning af de indsamlede mængder, så producenterne og deres kollektive ordninger nu skal indberette indsamlede mængder to steder, både hos DPA-System og i Miljøstyrelsens affaldsdatasystem (ADS).

Sidstnævnte er overflødig arbejde for producenterne og medvirker til at skabe forvirring.

Det er derfor en stærk anbefaling, at datastrømmen for alle producentansvarsområderne fastholdes til at bestå mellem producenter, de kollektive ordninger og producentansvarsorganisationen DPA-System, som dernæst kan levere alle ønskede data til ADS.

Ang. **håndhævelse og sanktioner (straffe)** for aktørers forsømmelse af producentansvar er det afgørende, at der fremover føres **et aktivt og konsekvent tilsyn.**

Siden producentansvaret for elektronik blev etableret i 2005/2006 har været et uopfyldt behov for en markant tilsynsindsats fra myndighederne.

Den manglende tilsynsindsats har vist sig ved et betydeligt antal free-ridere, som ikke lader sig registrere i producentregistret og derved snyder de virksomheder, der lovydigt overholder deres lovbestemte forpligtelser.

Det skønnes, at mere end en tredjedel af de danske virksomheder der er omfattet af producentansvaret i dag, er free-ridere. For udenlandske virksomheder der f.eks. ved fjernsalg sender varer ind i Danmark, er antallet meget højere.

Der mangler også i udstrakt grad opfølgning og sanktionering, når virksomhederne ikke overholder deres forpligtelser til årlig indberetning til producentansvarsregistret. Flere hundrede af virksomhederne i producentregistret forsømmer hvert år at foretage deres indberetning inden for tidsfristen og senest har halvdelen af de registrerede virksomheder i producentregistret undladt at indsende de lovpligtige revisor- og ledelseserklæringer.

Virksomhederne oplever, at de frit kan se bort fra deres forpligtelser, fordi der ikke fra tilsynsmyndighedens side iværksættes sanktioner, når reglerne overtrædes. Tendensen er blevet mere og mere markant og respekten for at overholde reglerne er nu snart helt forsvundet.

CED ønsker et tilsynssystem, hvor tilsynsmyndigheden griber ind, straks der sker en lovovertrædelse og at der etableres en bødestruktur med et så højt niveau, at sanktionerne reelt er præventive overfor de virksomheder, der ikke anerkender reglerne eller med fortsæt bryder dem.

CED repræsenterer:

Harman/Kardon, Panasonic Nordic, Samsung Electronics AB, TCL Nordic, TP-Vision, Yamaha Music

Venligst

Henrik Egede

Direktør, he@applia-danmark.dk, tlf: 21 74 82 66

Interessevaretaget for Consumer Electronics Danmark

Hørings svar

Lovforslag om udvidet producentansvar

Coop Danmark takker for muligheden for at bidrage med høringssvar til lovforslaget om ændret lov for miljøbeskyttelse, forud for etableringen af et dansk producentansvar for emballager.

Producentansvaret for emballager vil have store økonomiske og praktiske konsekvenser for hele markedet. Vi er bevidste om vores del af ansvaret for emballager, og vi har en stor interesse i, at det kommende producentansvar efterlever vores ambitionsniveau for at drive en udvikling i retning af mere bæredygtig emballage. Samtidigt er det dog afgørende, at producentansvaret organiseres effektivt, og med en stærk fokus på ensretning og konkurrenceudsættelse.

Vi vil gerne tilbyde os selv som sparringspartner i det kommende forløb om udvikling af bekendtgørelsen, og vi ser frem til den videre dialog.

Organisering

Det udvidede producentansvar overdrager det fulde ansvar for emballagen til erhvervslivet. Hertil følger forpligtelsen til at optimere håndteringen og genanvendelsen af emballageaffaldet fra de danske husholdninger. Det betinger dog også, at de definerede producenter/importører også har råderet over selve emballageaffaldet og den nødvendige optimering af afsnittene i værdikæden, fra sortering til genanvendelse, samt retten til at konkurrenceudsætte disse.

Med henblik på den etablerede kommunale indsamling anbefaler vi, at en økonomisk analyse bør lægges til grund for den videre vurdering af, hvordan denne fremadrettet bør håndteres. Det er klart, at der nødvendigvis

bør være en stærk sammenhæng til producentansvarets afledte organisatoriske ændringer i affaldssektoren.

Endvidere er det nødvendigt at de kommunale affaldssystemer ensrettes. Der bør særligt sættes ens rammer for indsamlingsleddet, så afgiftsstrukturen ligeledes kan ensrettes. Alternativet vil være uhåndterbart for landsdækkende virksomheder, som principielt kunne opleve forskellige afgiftsstrukturer og forhold, baseret på 98 forskellige lokale kontekster. Ensrettede nationale gebyrstrukturer må derfor være en forudsætning for vel fungerende producentansvar for emballage.

Vi anser også dette som en nødvendighed, for forbrugernes udvidede og fælles forståelse for den cirkulær økonomi og genanvendelse specifikt.

Vi ser frem til bekendtgørelsens udmøntning af dette.

Mængdeopgørelse

Det fremgår at Miljøministeren kan fastsætte regler for mængdeopgørelse af emballager på markedet, samt beregninger af markedsandel af emballager.

Mængdeopgørelser er en nødvendighed for videre at kunne beregne gebyrer.

Dog er det for os afgørende, at der sikres absolut databeskyttelse, så enkelte producenters markedsandele holdes fortrolige. Dette bør ske ved, at data rapporteres til etableret uvildig revisor eller lignende. For erfaringer med dette kan der skeles til Dansk Retursystem.

Endvidere skal det understreges at mængdeopgørelser kan medføre store udfordringer, økonomiske såvel som praktiske bredt i handlen. En præcis opgørelse af emballageforbrug, brudt ned på materialeniveau samt sammensætning, vil kræve en større udvidelse af de systemer vi i

dag lagrer varedata og produktinformationer i. Derfor er det afgørende nødvendigt at der er stor gennemsigtighed i udviklingen og fastsættelsen af kriterierne for mængdeopgørelserne, samt inddragelse af relevante aktører i drøftelserne.

Vi vil også opfordre til, at kriterierne for mængdeopgørelse udarbejdes i god tid til implementeringen af producentansvaret for emballager, så handlen har retmæssig tid til udvidelse og tilpasning af omtalte varedata-systemer.

E-handel

Andelen af emballager der tilføres markedet gennem e-handel på tværs af landegrænser er stigende, og det anses som en nødvendighed, at disse også pålægges det danske producentansvar. Dette er et krav som vi i Coop Danmark lægger stor vægt på. Videre støtter vi også lovforslagets mulighed for fastsættelse af en bagatelgrænse for producentansvaret forpligtigelser, så der ikke opstår uforholdsmæssige forhold mellem mindre importører/producenter, og store administrative og økonomiske byrder.

Det skal pointeres at udformningen af denne bagatelgrænse bør defineres af ministeren i tæt samarbejde med erhvervslivet. Formålet forbliver at skåne mindre virksomheder med små emballagemængder, imens det sikres at der ikke udarbejdes huller i bekendtgørelsen, som muliggør visse former for e-handel undviger producentansvaret uberettiget.

Mærkning af emballager

Det fremgår at Miljøministeren kan fastsætte regler om producenter og importørers pligt til mærkning af emballager.

Vi forventer at ansvaret for udformningen af denne mærkning tilfalder erhvervslivet. Endvidere opfordrer vi til, at mærkningsordningen funderes

på et internationalt grundlag. Det er vigtigt for os at understrege, at en meget stor del af vores sourcing foretages fælles nordisk, og at en dansk mærkningsordning derfor ikke vil være levedygtig i vores internationale kontekst.

Det skal tilføjes at vi i Coop allerede mærker vores emballager med sorteringsanvisninger, som vejleder vores forbrugere til korrekt sortering af produktets emballage. Kriterierne for mærkningen bør også udformes med stærke hensyn til emballagernes begrænsede plads til tryk.

Gennemsigthed og tabsrater

Det fremgår at der forelægger et arbejde med etablering af kriterier for beregning af tabsrater.

Imens beregninger af tabsrater i sig selv er en nødvendighed, mener vi det medvirker til at belyse en af affaldssektorens store udfordringer. Den nuværende ugennemsigthed. I indeværende år har vi set eksempler på, hvor affaldet i dets videre færd kan risikere at ende. I Coop mener vi, at det er en absolut nødvendighed, at gennemsigtheden i affaldssektoren bedres. Det skal være muligt at finde nøjagtige svar på hvor gode vi er til genanvendelse, og det bør være muligt at følge affaldsstrømmene, på lige fod med det overblik der er en nødvendighed i andre typer af leverandørkæder.

Gradueret afgiftsstruktur

Det fremgår at Miljøministeren kan fastsætte regler om kriterier for graduering af de finansielle bidrag til de kollektive ordninger, med henblik på at skabe økonomisk incitament til, at producenter designer og producerer produkter og emballager, med reduceret miljøpåvirkning.

Vi bakker op om en gradueret afgiftsstruktur, og mener udformningen af denne vil være af afgørende karakter for producentansvarets ønskede positive virkning; en reduktion af emballagers miljøbelastning. Imens en afgiftsstruktur, der gradueres med henblik på at tilgodese miljørigtige emballager, kan aflede en positiv udvikling, ser vi også en risiko i relation til hvilken baggrundsviden samt hvilket rationale gradueringen baseres på.

BAT-betragtninger

I Coop har vi et stærkt ønske om at fremme den cirkulære økonomi. Det vil sige en stærk fokus på genbrug, design til genanvendelse, efterspørgsel af genanvendte materialer, samt omstilling til fornybare materialer. Imens disse tematikker kan italesættes i en status quo kontekst, anser vi ikke dette som et optimalt grundlag for udformningen af et producentansvar. Hvis vi skal lykkes med en cirkulær økonomi, skal vi ikke låse os fast i en afgiftsstruktur baseret på nuværende kontekst og implementerede teknologier (affaldssystem mm.), men snarere drive en udvikling i den retning vi ønsker at bevæge os, baseret på BAT.

Et eksempel herpå er lamineret karton emballager (mælkekarton, bønner på karton), som står godt i et overordnet miljøperspektiv, kan genanvendes i landene omkring os, imens vi i Danmark ikke har etableret muligheden for genanvendelse. Ud fra en cirkulær status quo betragtning burde denne afgiftbelægges tungere, på trods af at emballagen fremadrettet kan være den bedre løsning end dens alternativer.

Fornybare materialer

Imens fokus i øjeblikket er sat på genbrug og genanvendelse, kan der ikke herske tvivl om hvorvidt at emballageområdets omstilling fra fossile til fornybare materialer, er af afgørende karakter. Her kan nogle af udfordringerne løses med nye pap- og papir materialer, men behovet for mere

tekniske emballagetyper forbliver en nødvendighed, i indsatsen mod madspild samt opretholdelsen af fødevarer sikkerheden. Hertil vil stillingtagen til bl.a. bioplast være nødvendigt.

Vi kan ikke alene genanvende og genbruge os til et nulstillet ressourcetræk. Der vil altid være behov for tilførsel af virgint materiale. Derfor bør det vurderes hvorvidt perspektivet for det graduerede bidrag også bør omfatte en betragtning om fornybarhed kontra fossilt.

For perspektiv på diskussionen om bioplastens rolle, henviser vi til *Det Bio-økonomiske Panels* anbefalinger for biopolymerer, som offentliggøres december 2019.

Kemi i den cirkulære økonomi

En større forståelse for kemiområdets indvirken på genbrug og genanvendelse, er en præmis for indfrielsen af den cirkulære økonomi. Imens skadelig kemi i produkter og emballager udgør et problem i sig selv, så bliver dette problem blot yderligere udtalt, når de selv samme produkter og emballager recirkuleres. Imens genbrug kan medføre yderligere eksponering, medfører genanvendelse en u hensigtsmæssig fortynding og spredning af den uønskede kemi. Coop anser det derfor som en nødvendighed, at der med et øget fokus på design til genanvendelse, ligeledes indgår et øget fokus på den skadelige kemis betydning for denne.

Holistisk bæredygtighed

I Coop arbejder vi med en bred forståelse af bæredygtighed, der rækker videre end de umiddelbare betragtninger i den cirkulære økonomi. Med en omstilling fra fossile til fornybare materialer følger markant anderledes leverandørkæder, og et højere træk på en række ressourcer som, til trods for deres status som fornybare, også har en indvirken på miljøet.

Et eksempel herpå er en eventuel omstilling af visse emballager fra plast til papir/pap. Hertil finder vi det afgørende, at bæredygtigheden af de sourcede fornybare materialer sikres. For materialer baseret på skovbrug (pap/papir) skelnes til etablerede tredjepartscertificeringer som FSC. Det er afgørende at omstilling og forskydning mellem materialer sikres, så sådanne ikke afleder utilsigtede konsekvenser for miljøperspektiver der rækker udover grundprincipperne i den cirkulære økonomi. Kort sagt, er det vigtigt, at der tages hensyn til at materialerne i emballagerne er bæredygtigt produceret og fremstillet.

Med venlig hilsen,

Mathias Hvam, Coop Danmark

Mathias.hvam@coop.dk

51 59 37 51

Miljø- og Fødevarerministeriet
Departementet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Brevet sendes alene pr. mail.

Høringssvar på udkast til lov om ændring af miljøbeskyttelse - producentansvar

Miljø- og fødevarerministeriet har den 6. november 2019 sendt udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (producentansvar) i høring. Lovforslaget skal etablere hjemler, der implementerer nye regler for emballageaffald, elektronikaffald, batterier og biler.

Lovforslaget består primært af bemyndigelser til ministeren, og det fremgår stort set ikke, hvordan producentansvaret i praksis skal implementeres.

Hvordan man konkret vælger at implementere reglerne, har stor betydning for den danske affaldssektor. Derfor finder vi det betænkeligt, at en række væsentlige valg overlades til ministeren og centraladministrationen uden at have været genstand for en politisk debat. Det handler blandt andet om roller, ansvar, samarbejde, organisering, finansiering og incitamentter til ECO-design.

Vi vil derfor opfordre til, at der snarest tages en politisk debat om, hvordan rammerne for implementeringen af producentansvaret i Danmark skal se ud. Vi opfordrer til, at øvrige relevante aktører inddrages i debatten.

Dansk Affaldsforening har lavet vedlagte forslag til, hvordan rammerne for en model kan se ud. Vi opfordrer folketinget og ministeriet til at tage udgangspunkt i forslaget.

Anbefalinger

Det er afgørende for den reelle funktion af producentansvaret, at det implementeres med omtanke. Gøres det, åbner der sig nogle muligheder, vi ikke har i dag.

Vi anbefaler, at kommuner og affaldsselskaber får en afgørende rolle i forbindelse med indsamlingen og den indledende sortering af emballageaffaldet. Dette skal ske i samarbejde med de relevante aktører.

Derfor er det afgørende, at der i lovforslaget lægges op til et forpligtigende samarbejde parterne imellem, da det vil have stor betydning for at etablere et

13-12-2019
Side 1 af 3

J.nr. NIR 11.6.10.3-01

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

velfungerende system. Rolle og ansvar bør derfor allerede på det principielle niveau beskrives i lovforslaget.

De nye regler er en gunstig mulighed for at sikre sig det samarbejde mellem de forskellige led i værdikæden, der er afgørende for udviklingen af affaldssektorens rolle i den cirkulære økonomi.

Det vil også kræve, at der i lovforslaget lægges op til at tage mere proaktive redskaber i brug for at fremme udviklingen af mere miljøvenlige emballager, der er nemmere at genbruge, reparere og genanvende.

Det er ikke nok at bruge graderet gebyrer. Der skal også ses på andre incitamenter som fx afgifter, brug af genanvendelige materialer i nye produkter, forbud, krav om udfasning, reparation, designkrav og/eller krav om standardisering af materialer.

Det er vores anbefaling, at der kun etableres en kollektiv ordning (evt. en for husholdningsemballager og en for erhvervsemballager). Fordelene er, at der primært sættes fokus på de miljømæssige målsætninger, systemets funktion og udvikling fremfor og undgå parallelle systemer fremfor en kamp om medlemmer. Ordningen skal naturligvis underlægges nogle regler om fx akkreditering og jævnlig kontrol af, at opgaven løses tilfredsstillende.

Det vil også være i regi af den kollektive ordning, at der kan etableres forpligtende samarbejder mellem de forskellige aktører i værdikæden. Hvordan det præcist skal foregå bør naturligvis drøftes mellem aktørerne – private som offentlige. Intentionen bør dog fremgå af lovforslaget.

Vi er enige i, at der skal gøres en indsats for at øge genbruget af elektronikaffald, herunder reparation og genbrug af komponenter. Derfor lavede vi allerede for to år siden et forslag (vedlagt), der skal gøre det muligt for kommunerne at lave socialøkonomiske virksomheder, der kan styrke genbrug og reparation af elektronikaffald og samtidigt hjælpe borgere, der har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Dette bør suppleres med, at der på de kommunale genbrugspladser skabes nogle rammer, der styrker muligheden for at genbruge og reparere de store mængder af elektronikaffald, der modtages. Det system har allerede vist sig at kunne fungere, og det giver rigtig god mening for borgerne.

På den baggrund anbefaler vi, at bestemmelserne om private tilbagetagningsordninger trækkes. Det er vanskeligt at se, hvordan en ny (og tredje) ordning for elektronikaffald, hvor private virksomheder kører rundt og må hente elektronikaffald, skal gøre det nemmere for borgerne.

Endelig anbefaler vi, at der i lovforslaget tages stilling til, hvordan man vil sikre sig, at det system, der etableres for erhvervsemballage, understøtter de grundlæggende formål med det udvidede producentansvar. Nu står der alene, at man vil fortsætte som hidtil uden at begrunde, hvordan det kan understøtte bedre produkter, mere genbrug, mere genanvendelse osv.

Lovforslaget bør indeholde de principielle rammer

Som forslaget ligger nu, kan ministeren i princippet fastsætte i bekendtgørelser, at kommunernes rolle alene skal være at agere "udbudskontor". Kommunerne får godt nok ansvaret for at indsamle emballageaffald fra husholdninger, men er bundet på hænder og fødder, hvad angår handlefrihed. Det er vi ikke interesseret i.

Det manglende kendskab til de fremtidige rammer vil betyde, at alt (udviklings)arbejde med affaldshåndtering – privat som offentligt - går i stå. Ingen investerer eller bruger ressourcer på opgaver, man ikke ved om man skal løse i fremtiden.

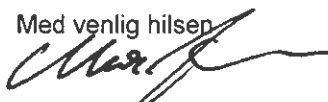
Vi vil derfor opfordre til, at det lovforslag, der fremsættes i Folketinget i langt højere grad, beskriver, hvordan man forestiller sig de principielle rammer for, hvordan producentansvaret for emballager skal implementeres. Vi skal i den sammenhæng advare mod, at det implementeres efter samme principper som elektronikaffald, da det ikke fungerer efter hensigten.

Ministeriet har haft en følgegruppe til sin rådighed det seneste 1½ år, kunne være brugt til at udvikle forslag og/eller principper, men er i stedet brugt til at komme med sporadisk input og til at kommentere på diverse konsulentrapporter.

Vi skal derfor opfordre til, at ministeriet iværksætter et arbejde, der skal sikre, at et forslag til principielle rammer for implementeringen af producentansvaret er beskrevet i lovforslaget inden det fremsættes i Folketinget.

Vores bemærkninger til lovforslaget er uddybet i vedlagte notat. Dansk Affaldsforening stiller sig naturligvis til rådighed, hvis I ønsker at få uddybet eller på anden vis drøfte vores høringssvar.

Med venlig hilsen

Mads Jakobsen, formand

Per Bødker Andersen, næstformand

Bemærkninger til høringsudkast til lovforslag om producentansvar

13-12-2019
Side 1 af 18

J nr. NIR 11.6.10.3-02

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Indledning

Miljø- og Fødevareministeriet har den 6. november 2019 sendt udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (producentansvar) i høring.

Ændringsforslaget skal etablere hjemler til at implementere;

- Nye minimumskrav til udvidede producentansvarsordninger for biler, batterier og elektronikaffald
- Udvidet producentansvar for emballager
- Modernisere reglerne for udvidet producentansvar for elektronikaffald med henblik på at sikre mere genbrug og bedre genanvendelse.

De to første punkter følger af, at Danmark skal implementere ændringer i henholdsvis affalds- og emballagedirektiverne. Det tredje punkt er et nationalt initiativ, der kommer fra "aftale om udmøntning af pulje til strategi for cirkulær økonomi" (V, K, LA, DF og RV).

Lovforslaget forventes fremlagt i februar 2020, og skal vedtages senest den 5. juli. Direktivreglerne skal være fuldt implementeret senest den 5. januar 2023 (biler, batterier og elektronikaffald) og den 31. december 2024 (emballage).

Lovforslaget består stort set kun af bemyndigelser til ministeren. Der tages ikke nærmere stilling til, hvordan man forventer, at det udvidede producentansvar for emballager og de nye minimumskrav for biler, batterier og elektronikaffald skal implementeres. Det finder Dansk Affaldsforening problematisk i lyset af de store økonomiske og organisatoriske konsekvenser, producentansvaret vil få.

Overordnede anbefalinger

Det er afgørende for den reelle funktion af producentansvaret, at det implementeres med omtanke. Gøres det, åbner der sig nogle muligheder, vi ikke har i dag.

Derfor finder vi det problematisk, at lovforslaget ikke lægger op til en politisk debat om de fremtidige rammer for producentansvaret.

Vi foreslår derfor, at der snarest sættes gang i en debat mellem Folketinget og de relevante eksterne aktører, med det formål at skabe nogle fælles principielle rammer for implementeringen af producentansvaret i Danmark.

Som input til den diskussion har vi lavet vedlagte forslag til rammer for producentansvar i Danmark. De tre centrale anbefalinger er beskrevet i det efterfølgende.

Kommuner og kommunale affaldsselskaber som nøgleaktør

Kommuner og kommunale affaldsselskaber er et oplagt udgangspunkt for implementeringen af den del af producentansvaret, der handler om at operationalisere affaldshåndteringen.

Side 2 af 18

Det er vores opfattelse, at kommunerne skal have det formelle ansvar for indsamlingen og den indledende (grov)sortering af emballageaffaldet.

Det er dog afgørende for systemets funktion og udvikling, at de konkrete rammer fastlægges i samarbejde mellem producenterne, de statslige myndigheder, andre relevante aktører og kommunerne/affaldsselskaberne.

Vi anbefaler, at det direkte fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kommunerne skal have en formel rolle i relation til indsamling og sortering af emballageaffaldet.

Samarbejde på i værdikæden

En organisering, hvor parterne skal stå sammen om fælles mål, vil med sikkerhed styrke muligheden for at nå frem. Det fremgår også af affaldsrammedirektivets artikel 8a), pkt. 6, at medlemsstaterne skal sikre en regelmæssig dialog mellem de relevante interessenter, der deltager i ordningerne for udvidet producentansvar.

Derfor bør det af lovforslagets bemærkninger fremgå, at et vigtigt element ved implementeringen er at etablere forpligtende samarbejde og dialog parterne imellem. Lovforslaget synes ikke at indeholde forslag i den retning.

I den sammenhæng bekymrer det os, at der i lovforslaget lægges op til, at producentansvaret for emballager skal organiseres som WEEE. Da man implementerede producentansvaret for WEEE havde man de bedste intentioner omkring samarbejde mellem de forskellige aktører. Det viste sig i praksis ikke at fungere. En viden man har haft længe, også i ministeriet. Vi kan blandt andet henvise til vedlagte henvendelse fra RenoSam (2011), hvor der peges på en række problemstillinger.

Lovforslaget bør i bemærkningerne redegøre for de velkendte problemer, der er med organiseringen af WEEE. Bedst var det hvis der også blev peget på potentielle løsningsmuligheder.

WEEE-systemets mangler er en af grundene til, at vi i vores forslag peger på, at der skal nedsættes et eller flere formelle fora med det formål at sikre systemets samlede udvikling, herunder rådgive de statslige myndigheder når lovgivningen skal ændres og justeres.

Vi er overbeviste om, at alle i værdikæden skal have ansvar og roller, hvis vi skal sikre udviklingen i design- og produktledet og nå genanvendelsesmålene – herunder bedre genanvendelse og begrænsning af downcycling.

Hvis der ikke ændres på organiseringen, vil vi med stor sikkerhed begå nogle af de samme fejl på emballageområdet, som vi i dag ser på WEEE området.

ECO-design

Det fremgår af såvel direktivet som lovforslaget, at sigtet med at overlade ansvaret for affaldshåndteringen til producenterne er at skabe incitament til udvikling af mere miljøvenlige produkter (indhold af mere genanvendt materiale, mere holdbart, lettere at reparere, bedre genanvendelse m.v.).

Side 3 af 18

Det skal i den sammenhæng understreges, at emballager i udgangspunktet ikke er et affaldsproblem, men et produktproblem. Laver man et produkt, der kun kan downcycles, er meget dyrt at genanvende eller ikke kan nyttiggøres overhovedet, er der noget galt med produktet, og ikke affaldshåndteringen.

Ofte er det langt nemmere at løse et "affaldsproblem" ved at stille krav til produktet, fremfor at udvikle kompliceret og omkostningstunge (teknologiske) løsninger med henblik på at få det genanvendt. Denne typer af diskussioner er centrale, og endnu et argument for, at der etableres formelle fora fra parterne imellem, hvor problemer og løsninger kan drøftes.

I lovforslaget peges alene på økonomiske styringsmidler (graduerede gebyrer) som et middel. Her henvises til, at EU Kommissionen vil udarbejde retningslinjer, der forventes klar til foråret 2020.

Erfaringsmæssigt er graduerede gebyrer vanskelige at indrette, så de i praksis fører til (miljømæssige) ændringer af produkter. Vi har ikke kendskab til lande, der har fået det til at fungere.

Det fremgår ikke, hvilke kriterier gebyrerne skal fastsættes efter, hvilket naturligvis er afgørende. Er det miljøbelastningen og/eller den reelle pris for at få emballagen genanvendt.

For mange materialer sker der en downcycling for hver gang de materialenyttiggøres, hvilket betyder, at kvaliteten af fx den plast, en emballageplast bliver genanvendt som, er af en ringere kvalitet end det, plasten oprindeligt blev brugt til. Er det den vej vi vil gå?

På hvilke "delniveau" skal der gradueres? Skal det være efter emballagetyper, materialer, indhold af miljøfremmede stoffer, kvalitet af genanvendelse, mængder, emballagens anvendelse eller lignende.

Skal gebyret dække de faktiske omkostninger til genanvendelse og/eller må det fastsættes efter, om det pågældende materiale fx indeholder stoffer, vi ikke ønsker i vores produkter.

Der kan ikke nødvendigvis svares på ovenstående spørgsmål, men lovforslaget bør indeholde overvejelser om spørgsmålet, da det er helt afgørende for producentansvarets funktion. Desuden skal der træffes nogle politiske valg, da den model/modeller, der vælges, har store konsekvenser for aktørerne.

Det kunne fx af lovbemærkninger fremgå at de graduerede gebyrer skal dække de samlede omkostninger til genanvendelse (måske på et vist niveau).

Lovforslaget bør bemærke, at graduerede gebyrer har vist sig svære at få til at fungere, og der bør peges på, at der også skal ses på en række andre incitamenter som fx afgifter, krav om brug af genanvendelige materialer i nye produkter, forbud, krav om udfasning, krav om reparerbarhed, designkrav og/eller standardisering af de materialer der bruges i emballager.

Vores øvrige anbefalinger fremgår af de efterfølgende bemærkninger.

Generelt til lovforslaget

Forslaget vil få store konsekvenser for den danske affaldssektor i almindelighed og kommuner samt producenter i særdeleshed. Producenterne skal finansiere affaldshåndtering, hvor det i dag sker via de kommunale affaldsgebyrer. Lovforslaget indeholder ingen overvejelser om, hvordan det skal ske i praksis.

Det samme gælder de organisatoriske konsekvenser, hvor der alene står, at "der tages udgangspunkt i den til en hver tid gældende organisering af affaldssektoren".

Affaldsrammedirektivet lægger op til, at *"medlemsstaterne kan træffe passende foranstaltninger til at fremme et design af produkter eller produktkomponenter, der mindsker miljøpåvirkningen og produktionen af affald under fremstillingen og den efterfølgende anvendelse af produkterne, og for at sikre, at nyttiggørelse og bortskaffelse af produkter, der er blevet til affald, finder sted i overensstemmelse med artikel 4 og 13"* (artikel 8).

Det fremgår ligeledes, at når der etableres ordninger for udvidet producentansvar, skal medlemsstaterne *"nøje fastlægge roller og ansvarsområder for alle relevante involverede aktører, herunder producenter af produkter, der markedsfører produkter i medlemsstaten, organisationer, der gennemfører forpligtigelser vedrørende udvidet producentansvar på disses vegne, private eller offentlige aktører på affaldsområdet, lokale myndigheder og, hvor det er relevant, operatører inden for genbrug og forberedelse med henblik på genbrug samt socialøkonomiske virksomheder"* (artikel 8a).

Hvordan ovenstående spørgsmål og problemstillinger håndteres har stor betydning, hvorfor der i bemærkningerne til lovforslaget bør være overvejelser omkring, hvordan ændringerne i praksis skal implementeres.

Det vil også betyde, at disse afgørende spørgsmål bliver genstand for en politisk debat i Folketinget og ikke overlades til ministeren og centraladministrationen.

Da Folketinget i sin tid implementerede elektroniskrotdirektivet, fremgik det af lovbemærkningerne, hvordan rammerne for organisering og finansiering af systemet skulle være. Det fremgik af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, da det blev fremsat den 23. februar 2005. (https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/2/20042_12_som_fremsat.htm). Det samme gælder lovforslaget om batterier, hvor rammerne også fremgik af lovbemærkninger (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=115901>).

Når det kan lade sig gøre for WEEE og batterier, kan det naturligvis også lade sig gøre for emballager.

Vi er enige i, at en række (teknisk/faglige) detaljer mest hensigtsmæssigt fastlægges på bekendtgørelsesniveau. Men tiltag, der griber ind i organiseringen og finansieringen af affaldssektoren, herunder tiltag der blandt andet skal fremme bedre design af produkter, er ikke teknisk/faglige detaljer, men afgørende politiske spørgsmål.

Side 5 of 18

Dansk Affaldsforening har lavet et forslag til rammer for producentansvar for emballager i Danmark, som er vedlagt. Vi vil anbefale, at forslaget skrives ind i fx de almindelige bemærkninger til lovforslaget, eller på anden måde kan være udgangspunkt for en nødvendig politisk debat om producentansvarets implementering.

Vi er bekendt med, at hjemlerne skal være implementeret senest den 5. juli 2020. Danmark har dog tidligere fået udskudt sådanne frister – blandt andet i forbindelse med implementeringen af elektroniskrotdirektivet. Det er værd at overveje igen, så implementeringen sker med den nødvendige politiske debat.

Vi vil opfordre til, at der snarest iværksættes en proces, hvor relevante aktører involveres og kommer med et forslag til, hvordan producentansvaret kan implementeres. Gerne i samspil med folketinget. Målet er at have en fælles forslag for rammerne for implementeringen af producentansvaret, når lovforslaget fremsættes.

Kommunerne vil ikke være et udbudskontor

Hvis kommuner og affaldsselskaber skal løfte – dele af - affaldshåndteringsopgaven i relation til emballageaffald, skal de have nogle rammer, der giver reelle incitamenters til at få systemet til at fungere, og i samarbejde med andre udvikle systemet.

Reelt rummer lovforslaget mulighed for, at kommunernes rolle på bekendtgørelsesniveau kan reduceres til at have ansvaret for en indsamlingsopgave, som de ikke har nogen indflydelse på.

Lovforslaget muliggør, at kravene til sortering/indsamlingsmateriel, køretøjer, sorteringsvejledning og hvor emballageaffaldet skal afleveres bestemmes af ministeriet i samarbejde med producenterne. Kommunernes motivation til at løfte denne opgave må antages at være begrænset.

Systemet skal indrettes, så alle relevante parter har reelle incitamenters til, sammen med de øvrige parter, at tage ansvar for systemets funktion, og dets videre udvikling.

Vi vil derfor anbefale, at det fremgår af lovforslaget, at hensigten ikke er, at kommunerne (eller andre) skal bindes på hænder og fødder i forhold til de opgaver, de skal løse. Vi har ingen interesse i blot at være et udbudskontor.

Den nuværende udvikling kan stoppe

Udover det demokratiske betænkelige i, at indføre producentansvaret uden en politisk debat om rammerne, er der en risiko for, at de nuværende indsats går i stå

Side 6 af 14

Hverken kommuner/affaldsselskaber, producenter eller genanvendelsesvirksomheder har noget incitament til at styrke udviklingen, hvad angår emballager og håndteringen af emballageaffald, herunder etableringen af behandlingskapacitet, når de fremtidige rammer ikke kendes.

Kommuner og (fælles)kommunale affaldsselskaber må forventes at være tilbageholdende med investere i og bruge ressourcer på aktiviteter, de ikke er sikre på, er deres ansvar om nogle år.

Så også af hensyn til den nødvendige fremdrift og udvikling af systemet, skal vi opfordre til, at rammerne for producentansvaret bliver fastlagt i lovforslaget.

Finansiering – er de nuværende regler dækkende nok?

Lovforslagets udgangspunkt er, at der skal ske en fuld producentfinansiering af affaldshåndteringen. Konsekvensen er, at hvis kommunerne skal stå for fx indsamlingen af emballageaffald, skal de have dækket alle deres omkostninger.

For at sikre en vis fleksibilitet, kan der afviges fra hovedprincippet, men producenterne skal afholde mindst 80% af de nødvendige omkostninger.

Foreningen ser positivt på, at der er indbygget en vis fleksibilitet i finansieringen. Det giver rum for bedre og mere fleksible lokale løsninger i relation til indsamling og sortering, og samtidigt giver det mulighed for dialog parterne imellem om udvikling af systemet.

Afviigelser kan ske af hensyn til *"behovet for at sikre en passende affaldshåndtering og den økonomiske bæredygtighed af ordningen"*. EU-Kommissionen vil i starten af 2020 offentliggøre en vejledning om, hvad "nødvendige omkostninger" er. Den vil ministeriet lægge sig op ad.

Vi vil dog opfordre til, at der i lovforslaget gøres nogle overvejelser om, hvad vi mener ovenstående betyder, da det i høj grad også er et politisk spørgsmål. Sådanne – politiske – diskussioner skal tages, uanset hvad der står i EU-Kommissionens vejledning.

Det vil også fortsat være et åbent spørgsmål, hvordan de sidste op til 20% af omkostningerne kan finansieres. Hvis fx kommunerne skal løfte dele af håndteringsopgaven, skal der være sikkerhed for, at de kan få finansieret de omkostninger, der ikke dækkes af producenterne. Må det ske via det kommunale affaldsgebyr? Er der i givet fald begrænsninger for, hvad de må opkræve og hvilken ordning skal det høre under?

Kommunerne vil også gerne kunne finansieres eventuelle særlige lokalpolitiske ønsker til en ordning, som man ikke kan kræve producenterne finansierer. Må de det, og under hvilke rammer?

Pointen er, at når der i udgangspunktet lægges op til, at kommunerne skal have en rolle i affaldshåndteringen, skal man også forholde sig til, hvordan opgaveløsningen skal/kan finansieres. Det kan fx betyde ændringer i miljøbeskyttelseslovens gebyrbestemmelser.

Endelig er der problemstillingen omkring emballageaffald, der smides på offentlige arealer (parker, pladser, strande og lignende) eller affald, der smides i skraldespande på offentlige arealer. Håndteringen af dette affald, må ikke gebyrfinansieres. Problemstillingen bør fremgå af lovforslaget, herunder at producenterne skal (med)finansiere de omkostninger, der er knyttet til håndtering af henkastet emballageaffald samt emballageaffald på offentlige arealer.

Økonomiske konsekvenser

Det fremgår af lovforslaget, at omkostningerne ved at håndtere emballageaffald i dag skønnes at udgøre cirka 1,5 mia. kroner pr. år. Først og fremmest er tallet ekstremt usikkert, hvilket bør fremgå af lovforslaget.

Dernæst tyder alt på, at der i fremtiden skal sorteres endnu mere affald specielt i husholdningerne, hvorfor vi skal regne med at omkostninger vil stige når producentansvaret træder i kraft i 2025.

De branchefælles standarder for affaldsindsamling peger lige nu på at der skal husstandsindsamles affald i minimum 7 fraktioner, herunder de fraktioner der klassisk indeholder store mængder emballage, pap/papir, plastik, metal og glas.

Dansk Affaldsforening har kigget på, hvad det koster typisk at indsamle emballageaffald for en husstand. Tallene bygger på erfaringer fra 7-8 kommuner der har erfaringer med at indsamle kildesorteret (emballage)affald. Det bygger på en antagelse om at plastik, pap/papir, metal og glas typisk består af 90% emballager, mens restaffaldet består af 10% emballager.

Yderligere antages det at emballagerne udgør 10% af den samlede administration i en kommunens håndtering af husholdningsaffaldet og at 10% af de samlede omkostninger forbundet med driften af genbrugspladserne.

Disse antagelser kan naturligvis diskuteres, og skal betragtes som foreløbige, da vi gerne vil drøfte dem yderligere med vores medlemmer og andre aktører.

Vores første forsigtige analyse, med ovennævnte antagelser, viser at omkostningerne til håndtering af emballageaffald fra husholdningerne på landsplan vil ligge mellem 1,2 mia kroner og 2,1 mia kroner - når der alle steder skal indsamles affald ved husstanden. Dette er altså eksklusive mængderne fra virksomheder og Dansk Retursystem.

Dansk Affaldsforening vil meget gerne i dialog, med ministeriet og andre aktører omkring tallene for at finde frem til det mest retvisende billede af omkostningerne til affaldshåndtering af emballager i Danmark.

Ændring af reglerne for WEEE (elektronikaffald)

Lovforslaget lægger ikke op til substantielle ændringer i den måde, WEEE-direktivet er implementeret i dansk lovgivning.

Det fremgår af direktivet, at medlemslandene skal tilskynde udviklingen af miljøvenlige design, der fremmer genbrug, adskillelse og nyttiggørelse af WEEE (artikel 4).

På trods af at der er etableret flere partnerskaber (fx

[https://d1pdf7a38roj8.cloudfront.net/fileadmin/user_upload/documents/Vidensbank/Elektronikskrot/Det Strategiske Samarbejde om genanvendelse af elektronikaffald_done.pdf](https://d1pdf7a38roj8.cloudfront.net/fileadmin/user_upload/documents/Vidensbank/Elektronikskrot/Det_Strategiske_Samarbejde_om_genanvendelse_af_elektronikaffald_done.pdf)) med det formål at fremme miljøvenligt design af elektroniske produkter, er de positive resultater begrænset.

Incitamenterne til at udvikle miljøvenlige produkter er tilsyneladende ikke tilstrækkelige, når det alene skal baseres på frivillighed og partnerskaber. Derfor er det nødvendigt, at der i lovforslaget lægges op til at tage redskaber i brug, der reelt kan ændre på designet af produkterne. Det skal sætte fokus på mindre miljøpåvirkning, genbrug, reparation, genbrug af komponenter samt høj kvalitet i genanvendelsen.

Det nuværende system har dernæst det problem, at der ikke er et forpligtigende samarbejde parterne imellem. I flere år har det uden succes være forsøgt at løse en række af snitfladeproblemstillingerne, og en af grundene er, at parterne ikke har et fælles ansvar.

Producenterne er reelt heller ikke involveret i affaldshåndteringen, men har overladt opgaven til kollektive ordninger. Et middel til reelt at få producenterne til at se på deres produkter er, at involvere dem i hvad der sker med produktet, når det bliver til affald, og ikke alene overlade det til kollektive ordninger og genanvendelsesvirksomheder.

Involveringen af producenterne er også påvirket negativt af, at der er flere kollektive ordninger. Det kan på papiret virke fornuftigt, men er i praksis uhensigtsmæssigt. Det fjerner fokus fra, at producentansvaret har et klart defineret miljøformål og ikke er en kamp om at kapre medlemmer.

Lovforslaget bør lægge vægt på, at producenten tildeles en mere central rolle i producentansvaret for WEEE, og der bør overvejes, om man kun skal arbejde med en kollektiv ordning.

Producenterne betaler ikke for den kommunale indsamling af WEEE, da den finansieres af det kommunale affaldsgebyr. Intentionerne med den ordning var gode, men de har også i praksis vist sig ikke at virke efter hensigten. Det har siden implementeringen givet anledning til uenigheder om, hvor snittet går mellem de opgaver, kommunen skal løse for gebyrmidler, og hvilke opgaver producenterne skal løse for producentmidler.

En måde at lukke den diskussion på, er ved at lade producenterne finansiere alle omkostninger ved håndtering af WEEE, som det er tilfældet med

emballageaffaldet. WEEE-direktivet lægger op til en sådan løsning, jf. artikel 12 og præambel 23.

Det er en af grundene til, at der i 2010 blev fremsat et beslutningsforslag, der lagde op til en ansvarsfordeling, hvor producenterne blev pålagt det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elektrisk affald fra borgerne (beslutningsforslaget er vedlagt). Et af argumenterne var, at det vil øge incitamenterne til at fremme miljøvenlige produkter, hvis alle omkostningerne til affaldshåndteringen blev pålagt producenterne.

Side 9 af 18

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvorfor man ikke ønsker at følge direktivets anbefalinger, hvad angår finansieringen af indsamlingen af WEEE, eller hvorfor der ikke er fuldt op på beslutningsforslaget fra 2010.

Siden 2006 har producenterne skønsmæssigt sparet mellem 500 og 1000 mio. kroner, ved ikke at have det økonomiske ansvar for indsamlingen af WEEE.

Vi vil anbefale, at der i lovforslaget indgår et forslag om, at producenterne fremover skal dække alle omkostninger til håndteringen af WEEE, jf. affaldsrammedirektivets artikel 8a.

Private tilbagetagningsordninger

Lovforslaget lægger op til at følge en anbefaling fra blandt andet Advisory Board for Cirkulær Økonomi. I korthed går det ud på, at private aktører (CENELEC certificeret), der forestår indsamling og håndtering af WEEE, skal kunne hente WEEE direkte hos de enkelte husholdninger. Ifølge lovforslaget vil det medføre positive erhvervsøkonomiske konsekvenser på cirka 246 mio. kroner.

Dermed er der potentielt tre ordninger for WEEE for husholdninger. Kommunal indsamling (typisk via genbrugspladsen), individuelle ordninger fra producenter og ordninger fra private (CENELEC certificeret) virksomheder.

Foreningen er enige i, at det er vigtigt at fremme genbrug og reparation af WEEE og der ligger et økonomisk potentiale. Om det er på cirka 246 mio. kroner, og hvorvidt den foreslåede løsning er den bedste er mere tvivlsomt.

Foreningen har svært ved at forestille sig, hvordan afhentningen af WEEE hos den enkelte husstand i praksis skal finde sted. Hvordan ved husstanden fx hvornår den private operatør kommer og hvilke typer WEEE de tager med?

Vi vil i stedet anbefale, at der i stedet tages udgangspunkt i det eksisterende system.

Det bemærkes, at mange kommuner og kommunale affaldsselskaber har ønsket at arbejde med genbrug og reparation af WEEE, men er blevet modarbejdet af producenter og kollektive ordninger. DI har blandt andet rejst en sag i Ankestyrelsen, der stillede spørgsmål ved kommuners ret (generelt) til at arbejde med genbrug og reparation.

Der har været mulighed for at indgå samarbejder om genbrug og reparation af WEEE mellem kommuner og producenter i mange år, men uden at det er sket. Først inden for de seneste par år, er der taget små skridt i den retning, og det vil give mening, hvis man i lovforslaget følger op på dem.

Side 10 af 18

I Belgien har de succes med socioøkonomiske virksomheder, der reparerer og genbruger WEEE og andre produkter (<https://www.dekringwinkel.be/>). Det fremgår desuden af affaldsrammedirektivets artikel 8a, 1 a), at der kan tildeles rolle og ansvar til socialøkonomiske virksomheder.

Med det udgangspunkt har Dansk Affaldsforening udviklet et forslag, der skal gøre det muligt for kommunerne at oprette socialøkonomiske (reparations)virksomheder, der kan styrke den cirkulære økonomi og samtidigt hjælpe borgere, der har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet (vedlagt).

Sådanne løsninger kan tage udgangspunkt i de kommunale genbrugspladser, der i forvejen modtager de største mængder af WEEE fra borgerne. Gives de rigtige rammebetingelser, vil der være mulighed for at indrette pladserne, så der er plads og ressourcer til at modtage WEEE skånsomt, så det kan genbruges, repareres eller man kan udtage genbrugelige komponenter.

Hvordan reglerne præcis skal være, bør drøftes mellem de relevante parter. Men en sådan løsning vil efter vores opfattelse være meget bedre end en løsning, hvor en masse private aktører kører rundt og henter WEEE hos borgerne.

Vi skal derfor anbefale, at bestemmelserne om tilbagetagningsordninger fjernes fra lovforslaget.

I stedet bør der indføres bestemmelser, der muliggør og/eller understøtter mulighederne for genbruge/reparere WEEE, der kommer ind på genbrugspladser, herunder understøtter vores forslag om socialøkonomiske virksomheder. Sådanne løsninger lægger også op til samarbejde mellem aktørerne i værdikæden, som er afgørende for at fremme den cirkulære økonomi.

En kollektiv ordning

Besøg i og erfaringer fra andre lande peger i retning af, at der er fordele ved kun at have en kollektiv ordning. Eventuelt to - én for husholdningsemballager og én for erhvervsemballager.

Ordningen skal være "not-for-profit", og have sit fokus på systemets miljømæssige målsætninger. Det er vanskeligt at se, hvordan det hjælper det miljømæssige formål med producentansvaret at have kollektive ordninger, der skal kæmpe om medlemmer og dermed fjerne fokus på det primære - miljø og samarbejde.

Den kollektive ordning skal naturligvis underlægges nogle regler, som fx kan være, at de skal opfylde en akkreditering, som det kendes fra andre lande. Dette kan suppleres med, at de kun har retten til at operere i fx 5-6 år ad gangen, herefter kan opgaven udbydes.

Det vil også være i regi af den kollektive ordning, at der kan samarbejdes mellem de forskellige aktører i værdikæden. Fx, kan der etableres forpligtigende fora, der skal sikre, at systemerne fungerer bedst muligt, samt at de udvikles, så der er fremgang på alle miljøparametre. Andre emner som økonomi, mængder, målsætninger, serviceniveau og rammebetingelser kan også drøftes.

Der kan læses mere om baggrunde for vores ønske om en kollektiv ordning i vedlagte forslag.

Vi skal opfordre til, at det af lovforslaget fremgår, at der kan være fordele ved at kun at have en (to) kollektive ordninger, blandt andet baseret på udenlandske erfaringer.

Erhvervsemballage

Vores høringssvar beskæftiger sig primært med husholdningsemballager, da kommuner i dag har ansvaret for dem. Genanvendeligt erhvervsaffald, herunder emballager, er underlagt et "frit marked", hvor affaldsproducenterne selv kan vælge, hvem der skal køre og behandle deres genanvendelige (emballage)affald.

Lovforslaget kan læses som om, at det system blot skal fortsætte. Det synes dog uklart, hvordan man vil opfylde målsætningerne om bedre design, færre miljøpåvirkninger samt mere genbrug og genanvendelse ved at fortsætte med det system, vi har i dag.

Lovforslaget bør derfor indeholde en redegørelse for, hvordan man vil sikre sig, at systemet for erhvervsemballage understøtter de grundlæggende formål med det udvidede producentansvar.

Konkrete bemærkninger til lovforslaget

Indledning (1)

Det fremgår, at det andet formål er at tage første skridt til at indføre udvidet producentansvar for emballager i Danmark. Det er dog begrænset, hvor mange skridt der tages, da lovforslaget indeholder meget lidt om, hvordan producentansvaret skal implementeres.

Lovforslagets baggrund (2)

Vi har forståelse for, at man ønsker at implementere lovforslaget inden 5. juli 2020. Derfor skal vi opfordre til at der snarest iværksættes et arbejde mellem relevante parter (og politikere), med det formål at blive enige om de principielle rammer for implementeringen af producentansvaret.

Ifølge lovforslaget er det normalt ved indførelsen af producentansvarsordninger, at der primært fastsættes bemyndigelses hjemler. Det var dog ikke tilfældet, da man implementerede producentansvar for hhv. WEEE og batterier. Her er relativt klare beskrivelser af, hvordan man forestiller sig, at systemet skal implementeres, hvilket fremgår af lovforslagene. Se https://www.ft.dk/samling/20042/lovforslag/2/20042_l2_som_fremosat.htm og <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=115901>.

Vi anbefaler, at der i lovforslaget er en beskrivelse af de overordnede rammer, og er samtidig enige i, at mange tekniske og faglige detaljer hensigtsmæssigt fastlægges på bekendtgørelsesniveau.

Det foreslås, at rammerne for emballager skal følge rammer for WEEE og batterier. Vi savner en forklaring på, hvorfor man vælger at gøre det, når man er bekendt med, at de to systemer/ordninger ikke fungerer efter hensigten.

Side 12 af 18

Emballagedirektivets krav om producentansvar for emballager (2.2)

Er der dokumentation for, at det udvidede producentansvar i sig selv giver incitamenter til, at producenterne designer sine emballager mere miljøvenligt, som det fremgår af afsnittet? Findes der eksempler fra andre lande?

Hvilke erfaringer og dokumentation bygger bemærkninger om, at det udvidede producentansvar forventes at fremme den cirkulære økonomi gennem mere forebyggelse af emballageaffald og gennem fremme af genbrug og genanvendelse og andre former for nyttiggørelse på?

Modernisering af indsamling og behandling af elektronikaffald (2.3)

Når man i bemærkninger korrekt peger på, at den korte udbudstid blokerer for udviklingen i relation til genbrug og reparation af WEEE, hvorfor tager man så ikke den naturlige konsekvens og kræver længere udbudsperioder?

Er der erfaringer fra udlandet eller andre steder, der kan dokumentere at "moderniseringen" i praksis vil udløse et stort økonomisk genbrugs- og genanvendelses-potentiale?

2018-affaldsdirektivets minimumskrav og 2018-emballagedirektivet (3.2.1.2)

Det fremgår, at medlemsstaterne har pligt til at træffe foranstaltninger, der kan fremme produkter med at mindske miljøpåvirkningerne, fx ved at produkterne er holdbare, reparerbare og lettere at genbruge og genanvende. Hvilke foranstaltninger vil man træffe for at opfylde de pligter?

Fastsættelse af roller og ansvarsfordeling (3.2.1.2.1)

Her fremgår det, at roller og ansvarsområde nøje skal fastlægges, hvorfor vi også af den grund opfordrer til, at den mere principielle deling af roller og ansvar fremgår af lovforslaget.

Anbefalinger fra ministeriets følgegruppe (3.2.2)

Det skal bemærkes, at følgegruppen ikke er blevet inddraget i, at komme med råd til hvordan producentansvaret kan implementeres i Danmark. Det var først i sidste øjeblik, at vi blev bedt kommentere på indholdet af dette afsnit. Gruppen har primært været brugt til at give feedback på nogle rapporter, og haft nogle løse drøftelser af mulige modeller og hensyn til der skal tages, når rammerne fastlægges.

Vi vil opfordre til, at ministeriet fremadrettet, og snarest muligt, bruger gruppen til at komme med input til rammerne for implementeringen, så de kan indgå, når folketinget skal drøfte lovforslaget.

Anonymiseringen af, hvad "dele af følgegruppen" har tilkendegivet, synes unødvendigt, og kan reelt ikke bruges til andet end at konstatere, at der har været uenighed. Medmindre nogle har bedt om det modsatte, bør der sættes navne på, hvem der har tilkendegivet hvad.

Ministeriets overvejelser og foreslået ordning (3.2.3)

Lovforslaget indeholder ikke noget forslag om en ordning, men henviser til, at det skal fastlægges på bekendtgørelsesniveau, samt at der tages udgangspunkt "i den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren".

Det er helt afgørende (politiske) beslutninger om ordningens funktion og indretning, der skal træffes. Når ministeriet ikke lægger op til, at disse beslutninger skal træffes politisk, bør det fremgå, hvad baggrunden er, for at beslutningerne skal træffes af ministeren og centraladministrationen og ikke af Folketinget.

Organisering af producentansvaret (3.2.3.1)

Det fremgår, at virksomheder får en rettighed, men ikke en pligt til at aflevere emballageaffald uden omkostninger til producenterne, men selv kan varetage forpligtelsen. Det lyder godt, men vil i praksis vise sig vanskeligt at styre.

Skal producenterne til enhver tid stå klar (fra den ene dag til den anden) til at modtage emballageaffald, hvis det passer virksomheden ikke længere selv at tage ansvaret? Hvordan vil det system motivere producenterne til at lave miljøvenlige produkter? Skal virksomheder oplyse, at de selv tager ansvaret og til hvem? Skal myndighederne have besked?

Hvordan mener ministeriet, at det er i tråd med et producentansvar, at en privat virksomhed kan fratage producenten ansvaret, uden producenten kan gøre noget ved det?

Det fremgår, at der vil blive fastsat krav til de kommunale ordninger omkring fx hvilke fraktioner, der skal indsamles og krav om at anvende fælles sorteringsvejledninger. Der ses tilsyneladende bort fra, at sorteringskrav typisk gælder materialer, mens producentansvaret omhandler produkter. Der bør tages højde for de potentielle problemstillinger, der kan opstå mellem kriterierne for producenternes finansiering af emballageaffaldshåndtering, og de eventuelle krav der stilles til de kommunale indsamlingsordninger.

Oprettelse af kollektive ordninger (3.2.3.4)

Som tidligere nævnt bør det overvejes, om der skal lægges op til, at der kun er en kollektiv ordning for hver producentansvarsordning. Eventuelt to – én for husholdningsaffald og én for erhvervsaffald. Fordelen er, at der holdes fokus på miljøopgaven, og ikke unødvendig kamp om at få flest muligt medlemmer.

Der er os bekendt ikke kommet noget positivt for miljøet ud af at der er flere kollektive ordninger på WEEE-området.

En ordning vil skabe langt bedre basis for samarbejde på tværs af værdikæden, som er nødvendigt for at få succes.

Der skal naturligvis stilles krav til den kollektive ordning, og gerne mere skærpede krav end der lægges op til i bemærkningerne. Fx i form af en tidsbegrænset akkreditering eller lignende.

Udenlandske erfaringer peger også i retning af en kollektiv ordning, der arbejder "not-for-profit".

Side 14 af 18

Gældende ret: WEEE-direktivet og miljøbeskyttelsesloven

Er der eksempler på, at producenter har etableret egne tilbagetagningsordninger, hvor borgerne kan aflevere deres WEEE?

Ministeriets overvejelser og foreslået ordninger (3.3.2)

Som vi har skrevet i vores generelle bemærkninger bør dette forslag trækkes og man bør i stedet bruge de systemer vi allerede har til at fremme genbrug og reparation. Det handler fx om socialøkonomiske virksomheder og at styrke rammerne på de kommunale genbrugspladser.

Det bemærkes, at borgerne i dag har en række muligheder for at aflevere brugt WEEE i diverse butikker, der enten tager imod brugt WEEE og/eller tilbyder at reparere det.

Betyder reglerne, at butikker, der i dag tager imod brugt WEEE, fremover skal CENELEC certificeres? Inklusive frivillige organisationers genbrugsbutikker og kommunale genbrugspladser, der modtager brugt WEEE?

Økonomiske konsekvenser (4.1)

Det skal tydeligt fremgå af dette afsnit, at også håndtering af emballager, der ender som herreløst affald eller i opsamlingsmateriale på offentlige arealer, skal finansieres af producenterne.

Modernisering af indsamling og behandling af elektronikaffald (5.3)

Dokumentationen for, at der er positive erhvervsøkonomiske konsekvenser på cirka 246 mio. kroner, må siges at være meget optimistiske. Hvorvidt en ordning, hvor borgerne skal opsøges aktivt, uden det vides, om de har værdifuld WEEE, og om de vil af med det, vil blive set som en god forretningsmodel, har vi stadig til gode at få bevist.

Indførelse af udvidet producentansvar for emballager (7.2)

Hvad baseres konklusionen om, at producentansvaret medfører en miljømæssig forbedring af design, produktion og anvendelse af emballage samt håndtering af emballageaffald, på, når lovforslaget reelt ikke indeholder forslag, der peger i den retning?

Til nr. 10

Det fremgår, at "det er hensigten, at de nærmere regler om indsamlingen af emballageaffald skal være i overensstemmelse med den organisering af affaldssektoren, der vil være gældende på tidspunktet for ikrafttrædelsen af reglerne om det udvidede producentansvar for emballager".

Det er ganske fint at tage udgangspunkt i den eksisterende organisering, men det ses ikke at være til hinder for at gå i gang allerede nu. Taget bogstaveligt betyder det jo, at vi skal vente med at gå i gang, til vi er helt sikre på, hvordan sektoren er organiseret om 4-5 år.

Sido 15 af 18

Muligheden for, at en producent selv kan tage ansvaret for håndteringen af sine emballager (typer), kan også være et redskab til at iværksætte forsøg og udvikle det samlede system. Der bør derfor lægges op til, at producenterne og kommuner/affaldsselskaber kan samarbejde om indsamlingen af bestemte emballager, hvis formålet er at udvikle systemet og/eller understøtte producentansvarets miljømæssige målsætninger.

Det fremgår, at bestemmelserne skal sikre, at producenterne dækker omkostninger. Det bemærkes, at der ikke alene er omkostninger forbundet til driften af ordningerne, men også en række administrative omkostninger forbundet med at løfte opgaven. Disse skal også indgå i de samlede omkostninger. Det kan fremgå af en særskilt dot midt på side 45.

Ifølge lovforslaget vil det først være i bekendtgørelsen, at regler om fordelingen af det økonomiske ansvar vil blive fastlagt – under henvisning til at EU-Kommissionen offentliggør en vejledning i foråret 2020.

Det er fornuftigt at inddrage kommissionens vejledning, men det ændrer ikke på, at vi allerede nu kan fastlægge de principper, vi i Danmark ønsker at følge. Som fx at der skal være plads til, at kommunerne selv kan finansieres lokalpolitiske ønsker.

Da der heller ikke er garanti for, at vejledningen kommer i foråret, kan det sætte det kommende implementeringsarbejde i stå, hvis den bliver forsinket.

Det bemærkes, at netop reglerne for tildelingen i WEEE-ordningen er kontraproduktive. Med en tildelingsperiode på et år ad gangen, hvor det geografiske ansvar rykker rundt, og operatørerne ikke ved, om de er købt eller solgt af de kollektive ordninger, er der konstant uro. Udviklingen af systemet betaler prisen, herunder mulighederne for at forfølge miljømæssige målsætninger.

Det bør af bemærkningerne fremgå, at de problemer, WEEE-systemer lider under, ikke skal ramme det kommende emballagesystem.

Det gives bemyndigelse til, at miljøministeren kan fastsætte regler om pligt til at påføre mærkning, der skal oplyse om korrekt affaldshåndtering. Der bør her også lægges vægt på, at der skal ske en koordinering mellem producenter og affaldsoperatørerne, så der er sammenhæng mellem informationer/mærkning på produkterne og den efterfølgende affaldshåndtering.

Til nr. 17

Vi anbefaler, at der lægges op til at begrænse antallet af kollektive ordninger, da det erfaringsmæssigt ikke fremmer de miljømæssige målsætninger, der er producentansvarets primære formål.

Der skal naturligvis stilles krav til de kollektive ordninger, og der skal kunne bydes på opgaven, jf. vores tidligere bemærkninger.

Til nr. 20

Lovforslaget forholder sig ikke til, hvordan "graduerede gebyrer" eller andre (økonomisk) redskaber skal medvirke til at skabe (miljømæssigt) bedre produkter. Der henvises til en vejledning fra EU-Kommissionen, der forventes offentliggjort i marts 2020. Der er dog langt fra sikkert, at de vil fungere efter hensigten. Andre lande har forsøgt sig med graduerede gebyrer uden succes.

Side 16 af 18

Det er også en vanskelig opgave, hvorfor der er brug for, at lovforslaget forholder sig mere aktivt til den principielle problemstilling, der handler, om hvordan man kan skabe incitamenter til at fremme et miljøvenligt design af produkter.

Graduerede gebyrer alene skal gradueres inden for de samlede omkostninger til affaldshåndteringen. Det er ikke nærmere præciseret på hvilket niveau. Er det på emballagetype, emballagemateriale, produkttype, genbrugsmuligheder, genanvendelsesmuligheder eller noget andet?

Hvordan fastsættes omkostninger? Hvis en emballage af teknologiske årsager ikke kan genanvendes, hvad er så omkostningen til affaldshåndteringen? Kan der pålægges ekstra gebyr, hvis emballagen indeholder miljøfremmede stoffer, selvom det ikke afspejler sig i omkostninger. Hvis emballager, der bruges til det samme formål, har samme håndteringsomkostninger, hvad er så incitamentet til at ændre designet? Hvad hvis omkostningerne ved at upcykle er højere end at downcycle en type emballageaffald.

Pointen er, at graduerede gebyrer ikke er nogen garanti for, at der sker en påvirkning af emballageprodukternes (miljø)design. Der skal andre midler til. Det bør fremgå af lovbemærkningerne.

Hertil kommer, at den egentlige graduering skal ske i de kollektive ordninger. Det kan altså risikere at blive et konkurrenceparameter. Vi har meget svært ved at se, hvordan det kan komme til gavn for de miljømæssige målsætninger.

For os er det endnu et argument for, at der kun bør være en eller to kollektive ordninger for hvert producentansvar, da det ellers kan være svært at holde fokus på det miljømæssige formål.

Til nr. 37 og 38

Her udmøntes forslaget om tilbagetagningsordning for WEEE. Har ministeriet eksempler fra andre lande, der viser, at en sådan ordning vil øge genbrug, reparation og genanvendelsen af WEEE?

Det er uklart, om det er en pligt for borgerne at benytte en indsamlingsordning iværksat af en privat virksomhed. Hvis det er en pligt, vil det så betyde, at kommunerne ikke må modtage WEEE på genbrugspladsen og/eller i deres stor-skraldsordning, der er omfattet af ordningen?

Kan en virksomhed, der har iværksat en "privat" indsamlingsordning, nægte at modtage WEEE, som de ellers har sagt ja til at modtage? Er der krav om, at en "privat" indsamlingsordning skal dække fastlagte geografiske områder, herunder krav om at de skal indsamle WEEE med faste frekvenser?

Side 17 af 18

Vores pointe er, at det er nødvendigt at gøre de væsentligste snitflader til de kommunale ordninger (og eventuelle individuelle producentordninger) klar allerede i det lovforberevende arbejde, da det handler om afgørende fordeling af ansvaret.

Moderniseringen vil betyde, at borgerne kan opleve at skulle/kunne aflevere WEEE i tre forskellige ordninger. De kan sågar opleve at skulle aflevere ensartet produkter i forskellige ordninger. Hvis fx den samme type produkt har hhv. en positiv værdi (privat tilbagetagingsordning) eller negativ værdi (genbrugspladsen).

Vi skal gentage vores forslag om at trække forslaget tilbage, og erstatte det med de forslag om fremme af genbrug og reparation, vi har fremsat tidligere. Det vil være nemmere at forstå for borgerne, have (dokumenteret) miljømæssig effekt, være nemmere at styre og ikke mindst kunne være til gavn for folk, der har svært ved at få fæste på arbejdsmarkedet.

Øvrige bemærkninger

Foreningen har nogle yderligere kommentarer, der ikke relaterer sig til konkrete bestemmelser eller bemærkninger i lovforslaget. Til gengæld mener vi, de er væsentlige i relation til den bedst mulige håndtering af emballageaffald.

Sporbarhed og styring

Sporbarhed og styring er væsentlige elementer, hvis man skal sikre sig, at affaldet behandles, som man ønsker det. Problemstillingerne er uddybet i vores vedlagte forslag.

Markedsproblemer

Vi kan forestille os en række problemstillinger i forbindelse med at sikre tilstrækkelig behandlingskapacitet, hvis man skal gardere sig mod kapacitetsmangel, faldende kvalitet i genanvendelse, ingen vil modtage affaldet, manglende økonomiske incitamenter m.v. Allerede i dag har vi set problemer med fx plast, tekstiler og pap. Problemstillingen er uddybet i ovennævnte forslag.

Hvilke mål skal nås og hvordan gør vi det?

Som bekendt er man ved at finde nye metoder for, hvordan man skal udregne genanvendelsesprocenterne. Der skal i højere grad ses på output end på input. Vi vil gerne have rene affaldsstrømme, undgå downcycling og fremme den cirkulære økonomi. Det er langt fra sikkert det sker som konsekvens af producentansvaret, hvis man ikke allerede nu tager fat på nogle væsentlige problemstillinger.

Reelt ved vi ikke, hvor høj genanvendelsen er, når det skal regnes ud på en ny og – er alle enige om – mere retvisende måde end i dag.

Vi ved heller ikke hvilken type genanvendelse, der finder sted i dag i forhold til kvaliteten af genanvendelsen. Langt de fleste emballagematerialer i dag downcycles, og kan i den sidste ende ikke materialenytiggøres hensigtsmæssigt.

Vi ved heller ikke om der er teknologier til rådighed, så alle typer emballager kan genanvendes og/eller om det vil være meget dyrt. Hvordan forholder man sig til det?

Side 18 af 18

Det rejser et væsentligt spørgsmål omkring, hvorvidt et "emballageproblem" skal løses i affaldsledet eller i produktions-/designledet. Det nytter ikke noget at etablere kompliceret og omkostningstunge indsamlingssystemer, sorterings- og behandlingssystemer, hvis der er større fordele ved at ændre på produktet.

Generelt bør man kigge efter løsninger i produktions- og designfasen, før man forsøger at løse det i affaldsfasen.

Vi kan muligvis nå målsætningerne i direktiverne med de redskaber, vi har til rådighed i dag. Men hvis vi vil blive endnu bedre, genanvende med højere kvalitet, genbruge mere, lave mere miljøvenlige produkter m.v., skal alle led i værdikæden arbejde sammen, så vi kan komme i den rigtige retning.

Kommunerne har stadig et ansvar

Uanset hvordan producentansvaret bliver implementeret, vil kommunerne stadig have ansvaret for store dele af borgernes affald. Derfor er det vigtigt, at man ved implementeringen af producentansvaret tager højde for, hvordan producentansvarssystemerne bedst muligt kan spille sammen med de kommunale systemer.

I den sidste ende er det borgerne, der skal løfte den helt lavpraktiske (og afgørende) del af opgaven – nemlig den faktiske sortering. De skal møde systemer, der er imødekommende, forståelige og giver gode resultater. Det fordrer samarbejde og koordinering parterne imellem.

Vores afsluttende anbefaling skal være, at det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at (forpligtigende) samarbejde på tværs i værdikæden er nødvendigt, hvis opgaven skal løses med succes.

Forslag til rammer for producentansvar for emballager i Danmark

12-11-2019
Side 1 af 8

J.nr. NIR 4.35.5-01

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1. 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Formål

Det centrale formål med at indføre et producentansvar er, at fremme design af produkter og produktkomponenter, der mindsker miljøpåvirkningerne og produktionen af affald under fremstillingen og den efterfølgende brug af produkterne. Samtidigt skal produkterne designes med henblik på mest muligt genbrug og genanvendelse, når de bliver til affald.

Et middel, der skal skubbe på denne udvikling, er opstilling af målsætninger for genanvendelsen af emballageaffald, som det er gjort i emballagedirektivet. For at nå målsætninger om genanvendelse, er det afgørende, at man har et velfungerende system for håndtering af emballageaffald.

I Danmark er der et velfungerende kommunalt system for håndtering af affald fra husholdninger, som det er oplagt at tage udgangspunkt i, når producentansvaret for emballager skal implementeres i Danmark.

Formålet med dette forslag er at sikre, at implementeringen af producentansvaret, for så vidt angår affaldshåndteringen, understøtter genanvendelsesmålene, tager hensyn til borgerne, optimerer driften og sikrer en fortsat udvikling af systemet.

Håndteringen af emballageaffald bør derfor etableres med udgangspunkt i:

- **Borgerne i fokus.** Der skal være en ansvarlig aktør, som borgerne møder og skal forholde sig til. Borgerne er afgørende for, at affaldet bliver sorteret, så mest muligt kan genanvendes.
- **Byg videre på et velfungerende system.** Den eksisterende kommunale infrastruktur for håndtering af emballager fra husholdninger fungerer og kendes af borgerne, hvorfor den bør være udgangspunktet for den videre udvikling.
- **Bedre emballager – mere og bedre genanvendelse.** Det samlede system for producentansvaret udformes på en måde, der sikrer, at producenterne har reelle incitament til, at emballager produceres og designes med henblik på at begrænse miljøpåvirkningen samt øge genbrug og genanvendelse

Centrale udfordringer

Det er en vanskelig og kompleks opgave at implementere producentansvaret for emballager. På den ene side handler det om at sikre, at der sker en udvikling af produkterne med henblik på at mindske miljøpåvirkningen samt øge

mulighederne for at genbrug produkterne og genanvende emballageaffaldet i nye produkter, og på den anden side skal man opnå nogle genanvendelsesmål.

Særligt tre udfordringer skal håndteres, hvis målsætningerne skal opfyldes, samtidig med at systemet understøtter udviklingen af den cirkulære økonomi.

Side 7 af 8

Hvordan skabes der incitament til ECO-design?

Materialer og sammensætningen af materialer i emballagerne, er helt afgørende for, hvorvidt de er mulige at genbruge/genanvende og med hvilken kvalitet. Emballager er typisk ikke udformet med det primære formål at kunne genbruges/genanvendes, hvorfor det kan være meget dyrt, teknisk meget vanskeligt og i en række tilfælde reelt umuligt at genbruge/genanvende emballagerne.

Dernæst er det typisk for de emballager, der genanvendes, at der sker en "down-cykling" for hver ny tur de får i cirklen. Der sker en gradvis forringelse af kvaliteten af det emballagemateriale som genanvendes, hvilket betyder, at mulighederne for en reel genanvendelse på et tidspunkt ophører.

Ovenstående skal ses i lyset af, at målsætningerne fremover er 65 % reel genanvendelse af al emballage (år 2025). Danmark er kommet langt ved at lade kommunerne have ansvaret for borgernes affald, og har opnået 65 % genanvendelse for emballageaffald (med undtagelse af plast).

Men der kan ikke hviles på laurbærrene, når der ses frem mod nye målsætninger, hvor der skal udvikles og designes produkter, der kan genanvendes, uden at kvaliteten af materialerne forringes. Derfor skal der fortsat ses på, hvordan håndteringen af emballageaffaldet kan udvikles, så den understøtter målsætningerne.

Der er bred enighed om, at der skal sættes ind i design og produktionsfasen, hvis det største potentiale for at mindske miljøpåvirkningen samt øge genbrug og genanvendelse skal udløses. Desværre er det kun i meget begrænset omfang lykkedes at skabe incitament og systemer, der fører til sådanne ændringer i producenterne adfærd.

Der bør derfor sættes massivt ind på at udvikle metoder, der reelt giver incitament til at udvikle miljøvenlige emballager. Det handler om direkte økonomiske midler i form af fx afgifter, bonus for at bruge genanvendelige materialer, forbud, krav om udfasning, krav om indhold af genanvendelige materialer, designkrav og standardisering af de materialer der bruges i emballagerne.

Producenterne bør også have en pligt til at sikre, at forbrugerne får informationer om, fx hvordan emballagerne skal sorteres og hvilken form for genanvendelse de går til.

Hvordan sikres reelle miljøgevinster og gennemsigtighed?

Det er en kendsgerning, at affaldshåndtering samlet set er en omkostning. Det gælder typisk også de fraktioner, der har en positiv økonomisk salgsværdi som fx papir, pap, metal og nogle plasttyper.

Normalt får man penge for de varer, man producerer, og sker det ikke, stopper man produktionen af de pågældende varer. Sådan fungerer det ikke på affaldsområdet. Her koster det typisk penge at komme af med affaldet, og man kan ikke uden videre stoppe sin affaldsproduktion, blot fordi man synes, affaldsomkostningerne er for høje. Det giver nogle helt særlig udfordringer, når det "ikke kan betale sig" at forfølge miljømål.

Side 3 af 8

Hertil kommer, at affald ofte skal igennem mange led, mellemløbere og krydse landegrænser (også uden for EU) inden det når sin slutbehandling. Her er der tilsvarende en stor – og ressourcetung – udfordring, hvis man skal sikre sig, at affaldet helt ud til sidste led behandles korrekt.

For at komme disse udfordringer i møde, skal der sættes fokus på styring og gennemsigtighed i opgaveløsningen i alle led i kæden. Erfaringerne er, at jo længere væk fra kilden og jo flere led affaldet bevæger sig igennem, des vanskeligere er det at sikre og dokumentere genanvendelsen.

Tilsvarende er det nødvendigt med stor gennemsigtighed i det samlede system, så der er indsigt i, hvad der rent faktisk sker med affaldet og hvilke omkostninger, der knytter sig til.

Samarbejde i værdikæden

For at nå genanvendelsesmålene og sikre udviklingen i design- og produktledet, er der brug for, at alle i værdikæden får ansvar og roller i et formaliseret samarbejde. Det gælder designere, producenter, kommuner, detailhandlen, borgere/forbrugere, kommuner, statslige myndigheder, affaldsbehandlere og forsknings- og uddannelsesinstitutioner m.v.

Der skal i den sammenhæng nedsættes et eller flere formelle fora med det formål, at sikre systemets samlet udvikling, herunder rådgive de statslige myndigheder når lovgivningen skal ændres og justeres.

Producentansvaret for WEEE og batterier er i Danmark implementeret uden et forpligtende samarbejde parterne imellem. Der er ikke reelt fokus på, at implementeringen skal udvikle systemet og produkterne i en mere miljøvenlig retning. Inden for rammerne af de to systemer har ingen af parterne reelt interesse i at forfølge producentansvarets overordnede målsætninger (ECO-design, genbrug og genanvendelse).

Resultatet har været, at producentansvaret primært opfattes som en økonomisk opgave, hvor der har været en løbende kamp om at undgå og/eller begrænse omkostninger parterne imellem.

Det er vigtigt, at de dårlige erfaringer tages med, når producentansvaret for emballager skal implementeres. Med et velfungerende og forpligtende samarbejde sikres videndeling og det understøttes, at emballagerne ændres i en mere miljøvenlig retning, der samtidigt gør emballageaffaldet nemmere at sortere og genanvende. Hermed kan der arbejdes henimod, at materialerne får en positiv værdi såvel økonomisk som ressourcemæssigt, mens der samtidigt sikres høj kvalitet i genanvendelsen.

Kommunerne og kommunale affaldsselskaber som nøgleaktør

Kommuner og kommunale affaldsselskaber (herefter blot kommuner) er et oplagt udgangspunkt for den del af implementeringen af producentansvaret, der handler om at operationalisere affaldshåndteringen. Systemet er veletableret, gennemprøvet og kendt af borgerne. Hertil kommer, at det kan justeres og tilpasses de ændringer, der følger af, at producentansvaret skal implementeres.

Side 4 af 8

Danmark lever i dag op til målsætningen om 65% genanvendelse af alle emballager i år 2025 - med undtagelse af plast. Denne solide kommunale platform er oplagt at tage udgangspunkt i, når producentansvaret skal implementeres og de miljømæssige ambitioner øges.

Hvis kommunerne har opgaven, sikres gennemsigtighed i systemet. Kommuner har pligt til at være åbne om alle relevante forhold, der handler om borgernes affald. Den åbenhed sikrer, at der konstant kan sættes fokus på at optimere og videreudvikle affaldshåndteringen.

Kommunerne har viden om lokale forhold om fx borgerne, boligsammensætningen, virkemidler der kan motivere borgerne, fysiske forhold, lokalpolitiske ønsker og det forventede serviceniveau. Det er alle faktorer, der medvirker til at sikre, at affaldet kan hentes hos borgerne til størst mulig gavn for miljø og økonomi.

Der er ligeledes en fordel, at der ikke laves parallelle (indsamlings)systemer, der alt andet lige vil gøre opgaven mere kompliceret for såvel borgere som kommuner og producenter.

Hvis kommunerne skal kunne levere de ønskede resultater, er det en forudsætning, at de har den formelle pligt, ret og ansvar for at håndtere borgernes emballageaffald.

Opgaven skal løses og videreudvikles i samarbejde med de øvrige aktører i værdikæden, ligesom rammerne skal tilgodese, at producenterne får indflydelse, da de skal betale en stor del af opgaveløsningen.

Kommunal indsamling og sortering

Kommunerne skal have det formelle ansvar for indsamlingen og den indledende (grov)sortering af emballagerne. De konkrete rammer skal fastlægges i samarbejde med producenterne, de statslige myndigheder og andre relevante parter, så de kommunale systemer sikrer, at Danmark opfylder genanvendelsesmålene. Det handler om;

- I hvilket omfang der er behov for harmonisering af den kommunale indsamling. Kommunerne er klar til at tilpasse sig de krav og ændringer, der er nødvendige for at opnå den høje genanvendelse, herunder **hvordan materialerne bedst sorteres og hvor tæt på borgerne det skal ske.**
- Mange kommunerne anvender allerede det fælles piktogramsystem og tager udgangspunkt i de fælles sorteringskriterier, og denne udvikling fortsætter rundt om i landet.

- Hvilke krav der skal gælde i de forskellige **demografiske og geografiske områder?** – herunder i relation til forskellige boligtyper.
- **Kommunernes mulighed for selv at finansiere dele af indsamlingssystemet.** Dette kan f.eks. være et lokalt ønske om øget service eller at få den tunge trafik ud af byerne.
- **Et samarbejde mellem kommuner og producenter omkring kommunikationen,** vil utvivlsomt være til gavn for genbrug og genanvendelse af emballager. Det er vigtigt, der skabes en sammenhæng i kommunikationen omkring de produkter og emballager, borgerne køber, og der senere bliver til emballageaffald, som de skal sortere korrekt. Det betyder, at producenterne skal sætte yderligere fokus på, hvordan produktet og emballagen sorteres og genanvendes bedst muligt – direkte på emballagen og via deres kommunikation til forbrugerne. De kunne, som kommunerne, arbejde for at ensrette deres kommunikation.

Side 5 af 8

Uanset hvordan ovenstående indsamling organiseres, vil der være behov for en grovsortering af det indsamlede emballageaffald, inden det kan sendes til yderligere finsortering eller genanvendelse. Behovet for (efter)sortering afhænger af den konkrete emballage og de sorteringskrav, der stilles ude hos borgerne. Fx kræver glas typisk ikke megen eftersortering, mens plast ofte skal igennem flere sorteringsled.

En afgørende opgave i forbindelse med implementeringen af producentansvaret er at fastlægge krav om hvilke fraktioner og kvaliteter emballageaffaldet skal være sorteret i, når kommunerne sender emballageaffaldet til videre finsortering og genanvendelse.

De krav, der stilles til den kommunale sortering, skal hænge sammen med, hvilken behandling der er teknologisk samt økonomisk mulig og realistisk. De skal ligeledes hænge sammen med, hvilken sortering der i praksis kan forventes af borgerne, herunder hvilken efterfølgende sorteringsteknologi der er til rådighed.

Det må forventes, at der også skal tages stilling til, hvordan balancen skal være mellem prisen og miljøgevinsten ved at genanvende emballager kontra den potentielle pris og miljøgevinsten ved at sende en del af emballageaffaldet/materialerne til energiudnyttelse.

I dag skal borgerne typisk sortere affaldet efter materialerne, men al plast er ikke emballageplast og al pap er ikke emballagepap. Derfor lægges emballager og ikke emballager af samme materialer typisk i den samme spand. Det giver nemlig kun sjældent mening at sortere efter materialers funktioner, hvorfor sådanne sorteringskrav skal implementeres med omtanke.

For at bevare borgernes tillid er det afgørende, at det system, der udvikles, er realistisk og troværdigt. Det kræver et åbent, tillidsfuldt og forpligtigende samarbejde parterne i mellem.

Udgangspunktet er, at kommunerne har ansvaret for indsamlingen af emballageaffaldet og frem til det punkt, hvor sorteringen opfylder de fastlagte krav til

kommunerne. Dette indebærer, at kommunerne selv kan vælge at løse indsamlings- og sorteringsopgaven, eller udbyde hele eller dele af opgaven.

Afsætning

Kommuner vil have ansvaret for at afsætte (eller aflevere) emballageaffaldet til videre behandling, når det opfylder de fastlagte sorterings- og kvalitetskrav. Emballagerne vil enten blive afsat til videre sortering eller direkte til genanvendelse.

Side 6 af 8

Opgaven med at garantere at alt affald går til den behandling, der kræves, kan være vanskelig. Hvor krævende opgaven er, afhænger af emballagernes materialsammensætning, mængder, økonomiske værdi (positiv eller negativ), sorteringsgrad, mulige behandlingsformer m.v.

Der skal derfor etableres nogle systemer, der garanterer, at emballageaffaldet sendes til den rigtige afføldsbehandling, opfylder de til enhver tid gældende kvalitetskrav samt krav om reel genanvendelse.

Det skal også overvejes, om systemerne skal indrettes, så det er muligt at "pulje" emballageaffaldet i større ensartede mængder uden at komme i konflikt med fx udbudsbestemmelser. Tilsvarende bør man se på mulighederne for at etablere sorterings- og behandlingsanlæggene inden for en rimelig afstand af indsamlingsstederne, da det gør det nemmere at sikre korrekt håndtering.

Øvrige emner

Der er en række emner, der også er relevante at tage stilling til i relation til afføldshåndteringen, men som bedst drøftes selvstændigt.

Sporbarhed og styring

En stor fælles opgave er at sikre, at emballageaffaldet behandles som ønsket, fra det tidspunkt det indsamles hos borgerne, til det ender i et nyt produkt. Det kræver, at affaldet kan styres og spores.

Erfaringerne viser, at det er en vanskelig opgave, selv når der ydes en stor indsats for at sikre dokumentation for den faktiske behandling af affaldet. Jo flere led i form af fx efter- og finsorteringerne, mellemhandlere og lande såvel indenfor som udenfor EU, affaldet skal passere, des vanskeligere er opgaven.

En række udenlandske erfaringer peger i retning af, at jo tættere vi har affaldet på os, des nemmere er det at sikre korrekt behandling uden at opstille store komplicerede og dyre dokumentations-, tilsyns- eller kontrolsystemer.

Dette taler for, at kommunerne har ansvaret for den indledende sortering af emballagerne. Det taler ligeledes for, at vi styrker mulighederne for at bygge sorterings- og behandlingsanlæg i Danmark og omegn. Kommunerne er desuden garant for, at der er gennemsigtighed i håndteringen hvad angår resultater og økonomi.

Markedsproblemer

Da markedet for behandling af affald på flere punkter adskiller sig fra andre markeder, kan der forudses en række potentielle problemstillinger, der bør tages højde for.

Side 7 af 8

Mange lande har fokus på at øge genanvendelsen af emballager (og andre fraktioner). Der kan derfor opstå kapacitetsproblemer, så man ikke kan komme af med sit affald til den rette affaldsbehandling. Dette opleves allerede i dag for fx tekstiler og plast.

Sikringen af, at der er behandlingskapacitet til emballageaffaldet, er, at der er nogle, der vil investere i sortering- og/eller behandlingsanlæg. Skal man kaste mange millioner efter et anlæg, vil man gerne have en rimelig sikkerhed for, at der kommer affald til anlægget. Dette gælder også, hvis der skal udvikles nye og bedre sorterings- og behandlingsteknologier.

Det kan ikke forventes, at der er behandlingskapacitet til rådighed, blot fordi der stilles behandlingskrav. Det må forventes, at der også skal etableres rammer, der sikrer behandlingskapaciteten og udviklingen af teknologier.

Dette kan fx understøttes ved, at der stilles krav om, at emballageproducenterne skal bruge en vis mængde emballageaffald i deres nye produkter og/eller en vis mængde skal genbruges. Kort sagt skal der skabes et "markedstræk" efter emballageaffald.

Tilsvarende vil krav om, at en andel af emballageaffaldet ikke må downcycles, kunne skabe incitamenter til at etablere behandlingskapacitet og ændre på emballagernes design.

Prisen for, hvad det koster at komme af med affaldet, kan variere kraftigt over såvel tid som sted. Udfordringen består i at fastholde den korrekte håndtering af emballagerne, selvom omkostningerne stiger og/eller varierer kraftigt. Det kræver et robust system, som alle stoler på.

En kollektiv ordning

Det er naturligt, at emballageproducenterne organiserer sig, for i fællesskab at løfte deres opgaver. Det er sket i alle de lande, der har producentansvar – om end i lidt forskellige former.

På baggrund af de udenlandske erfaringer synes det at fungere bedst, hvis der kun er en kollektiv ordning, hvor alle producenter er organiseret. Da de er "not for profit", kan de holde fokus på at løfte den faktiske opgave med at løfte producentansvaret og de (miljømæssige) mål, det skal forfølge.

Der skal naturligvis stilles krav, som den kollektive ordning skal leve op til. Krav som med jævne mellemrum skal justeres, hvorved andre aktører også kan få mulighed for at byde på opgaven som kollektiv ordning.

En afgørende fordel ved en kollektiv ordning er, at den kan fungere som bindeled mellem de forskellige aktører i værdikæden. Den kan være udgangspunkt for de

forpligtigende fora, hvor de forskellige parter mødes, for at sikre at systemerne fungerer bedst muligt og samtidigt arbejder med at videreudvikle systemerne, så der er fremgang på alle miljøparametre.

Her bør ligeledes etableres fora, der kan forhandle om relevante emner i relation til fx økonomi, mængder, målsætninger, serviceniveau og kvalitet samt fora der kan rådgive de statslige myndigheder, når rammebetingelserne/lovgivningen skal justeres eller ændres.

Side 8 af 8

Her vil også kunne skabes rum til at iværksætte forsøg og pilotprojekter på tværs af værdikæden, der kan medvirke til at videreudvikle systemet. I øjeblikket er de kommunale parter i dialog med Arla om håndteringen af Tetra Pak, et kommunalt selskab i Nordjylland samarbejder med lokale virksomheder om lokal behandling af plastemballage og plastindustrien har inddraget Københavns Kommune og ARC i arbejdet med en designguide for cirkulære plastemballager. Sådanne mulighederne er centrale, hvis ambitionerne om at opnå reel cirkulær økonomi skal opfyldes.

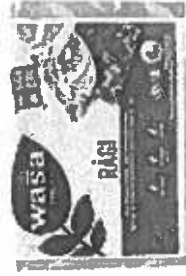
Værdien af et tillidsfuldt samarbejde på tværs af værdikæden kan ikke overvurderes.

Statslig myndighed

Systemet bliver forhåbentlig indrettet således, at de involverede parter kan løse de fleste opgaver gennem (formelt) samarbejde og dialog inden for de rammer lovgivningen fastsætter. Det må dog forventes at der opstår situationer, hvor det ikke kan lade sig gøre. I de situationerne skal de statslige myndigheder kunne træde til, og trækker de nødvendige streger i sandet.

Genbrug

Producentansvaret skal som tidligere nævnt også fremme genbrug af emballager. Producenter og andre aktører skal have mulighed for at etablere tilbagetagingsordninger for genbrugelige emballager. Sådanne tiltag bør også koordineres med kommunerne og ske i et samarbejde, så de bedst mulige resultater opnås. Det kan fx gøres gennem fælles kommunikation, og ved at kommunerne stiller plads til rådighed på genbrugspladserne, som det kendes det fra fx mælkekasser og brødkasser.

Producentansvar for emballager

Dansk Affaldsforenings forslag til rammer for producentansvar for emballager i Danmark

Dansk Affaldsforening

Affald er ressource

Forord

Danmark skal senest i 2025 have indført udvidet producentansvar på emballager. I praksis betyder det, at producenterne vil få et markant øget ansvar for den emballage, de markedsfører i Danmark, når de bliver til affald – i hvert fald finansielt, da de skal betale minimum 80 procent af omkostningerne. Producentansvaret er en meget stor ændring af sektoren og de rammer, sektoren arbejder under og kræver derfor omfattende og grundig politisk behandling af Folketinget. Derfor har Dansk Affaldsforening udarbejdet et oplæg til, hvordan producentansvaret kan implementeres på en god måde for borgere, virksomheder, økonomi og ikke mindst miljøet.

Bedre emballager – mere og bedre genanvendelse

Målet er klart: Producentansvaret skal fremme design af produkter, der mindsker miljøpåvirkningen både under produktionen og i den efterfølgende brug. Skal implementeringen af det udvidede producentansvar blive en succes, så kræver det først og fremmest et stærkt samarbejde i hele værdikæden. Fra design af ny emballage til den selvsamme emballage bliver indsamlet, sorteret som affald og oparbejdet og endelig genanvendt og brugt i ny produktion. En cirkulær økonomi kræver fokus hele vejen rundt.

Klar rollefordeling og stærkt samarbejde

Der skal være en klar rollefordeling, og de involverede parter skal bidrage, hvor de giver størst værdi. Derfor bør kommunerne og de kommunale affaldsselskaber have det formelle ansvar for indsamlingen og den indledende (grov)sortering af emballagerne. Herefter kan kommunerne og de kommunale affaldsselskaber tilbyde at påtage sig ansvaret for at afsætte emballageaffaldet til videre behandling og genanvendelse. Kommunerne og de kommunale affaldsselskaber har opbygget en effektiv og veletableret affaldsinfrastruktur, der er udviklet i samspil med borgerne. En infrastruktur, der tilbyder en oplagt løsning på den del af producentansvaret, der handler om den operationelle affaldshåndtering. Som demokratiske, offentlige aktører kan de samtidig tilbyde transparens i opgaveløsningen på et område, der er både vanskeligt og vigtigt. Kommunerne og de kommunale affaldsselskaber står klar til at påtage sig et stort ansvar for at gøre det udvidede producentansvar til en succes. Vi håber, at vores forslag kan danne udgangspunkt for en konstruktiv, saglig og åben diskussion.

Hvorfor producentansvar på emballageaffald?

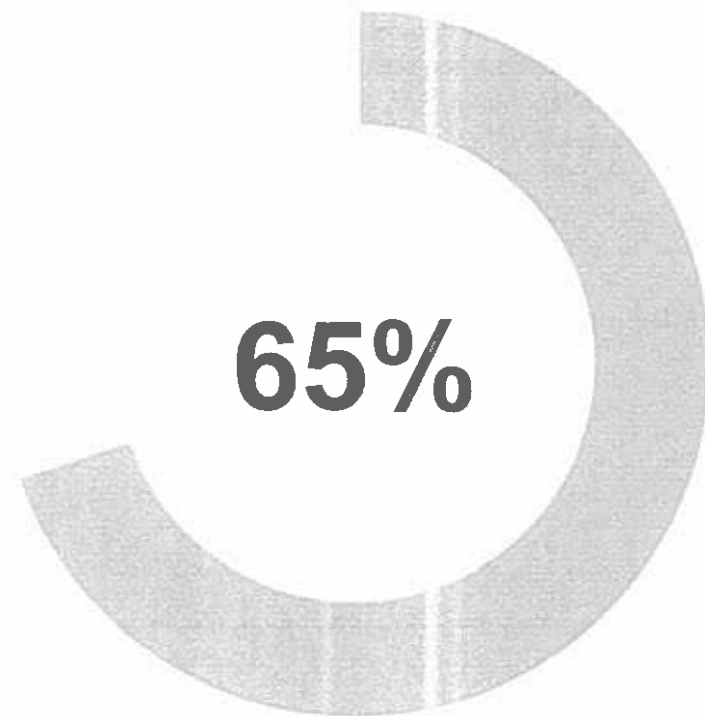
Der skal indføres udvidet producentansvar for emballage og emballageaffald i alle EU-lande senest 31. december 2024. Det udvidede producentansvar for emballage og emballageaffald skal:

1

Fremme design af produkter, der mindsker miljøpåvirkningen og produktionen af affald under produktionen og den efterfølgende brug af emballagen.

2

Sikre, at emballagerne designes og fremstilles med henblik på mest muligt genbrug og genanvendelse, når de bliver til affald.

... Af det samlede emballageaffald skal genanvendes i 2025.

Tre anbefalinger

1

Sæt borgerne i fokus

Borgerne er afgørende for, at affaldet bliver sorteret, så mest muligt kan genanvendes. Jo bedre borgerne sorterer, jo mere kan der genanvendes.

2

Brug den velfungerende infrastruktur

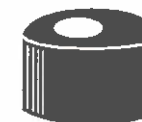
Den eksisterende kommunale infrastruktur for håndtering af emballager fra husholdninger fungerer og er velkendt for borgerne. Derfor bør den være udgangspunktet for den videre udvikling, når producentansvaret skal implementeres.

3

Sikr bedre emballager

Bedre emballager medfører mere og bedre genanvendelse. Derfor skal det samlede system for producentansvaret udformes på en måde, der sikrer, at producenterne har reelle incitamenter til at producere og designe emballager, der begrænser ressourceforbruget og øger genbrugen og genanvendelsen.

Dansk Affaldsforening

2015-2016

Udfordringer

Manglende incitamentener til miljøvenlige emballager

De materialer, der bruges til at lave emballagerne er afgørende for muligheden for og kvaliteten af genanvendelsen. Ved hver genanvendelse sker der en "downcycling" af emballagen, hvor kvaliteten forringes en smule. Derfor ophører muligheden for reel genanvendelse på et tidspunkt. En målsætning på 65% reel genanvendelse i 2025 kræver derfor, at der arbejdes på at skabe incitamentener til at udvikle miljøvenlige emballager.

Risiko for manglende miljøgevinster og gennemsigtighed

En del af målet med producentansvaret er at sikre reelle miljøgevinster, når andelen af genanvendt emballage stiger. En af de store udfordringer bliver at sikre tilstrækkeligt gennemsigtighed i "affaldets rejse". Affald skal ofte gennem mange led – mellemhandlere og krydse landegrænser – før det når slutbehandling. Erfaringerne viser, at jo længere væk fra kilden, jo vanskeligere er det at sikre og dokumentere genanvendelsen.

Manglende samarbejde i værdikæden

Erfaringerne fra producentansvaret for WEEE (elektrisk udstyr) og batterier viser med al tydelighed, at der er et stort behov for at sikre reelt samarbejde mellem parterne i værdikæden, hvis opgaven ikke i sidste ende skal ende som en kamp om at begrænse egne omkostninger. Vi skal sikre et velfungerende og forpligtende samarbejde, der kæmper for at gøre emballageaffaldet mere miljøvenligt, samtidig med at sorteringen og genanvendelsen gøres lettere.

SAMARBEJDSFORUM

Aktørerne deltager i forpligtende forum, der har til opgave at anbefale om forbedringer af hele systemet. Det gælder eks. afgifter, sorteringskriterier og afsætning.

Primær aktør:
Producenter

DESIGN & PRODUKTION

Målsætning: Mindske ressourceforbruget i design- og forbrugsfasen, udvikle produkter med henblik på genbrug og genanvendelse.

Hvordan: Fx. differentierede afgifter, krav om brug af genanvendeligt materiale i nye produkter, udfasning, forbud, standardisering, oplysninger om emballagerne miljøbelastning og mulighed for genanvendelse, minimumsstandarder og designkrav.

Begge dele bør justeres løbende – i takt med udvikling af teknologi og forretningsmodeller.

Samarbejde med kommuner om kommunikation og dialog med borgerne/forbrugerne korrekt håndtering af emballagerne. Fx, bør affaldspiktogrammerne trykkes på emballagerne.

Primær aktør:
Kommuner og kommunale affaldsselskaber

INDSAMLING & SORTERING

Målsætning: Understøtte genanvendelsesmål via effektive, enkle indsamlingsordninger, der har borgerne i fokus og tager hensyn til lokale forhold.

Hvordan: Kommunerne indsamler og sorterer med udgangspunkt i fælles sorteringskriterier og piktogrammer samt tilpassede indsamlingsstandarder. Systemet tilpasses og udvikles i samarbejde med de relevante aktører.

Kommunerne har ansvaret for indsamlingen og den indledende sortering, som de selv løser eller udbyder. Transparens i økonomi og drift.

Lokale ønsker til særlige drivmidler til affaldsbiler (ren luft), øget serviceniveau og lignende skal kommunerne selv dække.

Primær aktør:
Kommunale affaldsselskaber eller Private affaldsvirksomheder

AFSÆTNING & GENANVENDELSE

Målsætning: Afsætning til evt. yderligere sortering og reel genanvendelse, hvor emballageaffaldet indgår i ny produktion i højest mulig kvalitet.

Hvordan: Kommuner i fællesskab eller en producentansvars organisation kan afsætte affaldet til reel genanvendelse. Det bør ske ud fra best practices ift. udbud, der giver sikkerhed for reel genanvendelse i høj kvalitet.

De sorteringskrav, der stilles, har stor betydning for, hvad der afsættes til genanvendelse. Det gælder både, hvis emballageaffaldet er egnet til direkte genanvendelse eller kræver finsortering.

EU skal give sikkerhed for den reelle genanvendelse i markedet på tværs af medlemslande.

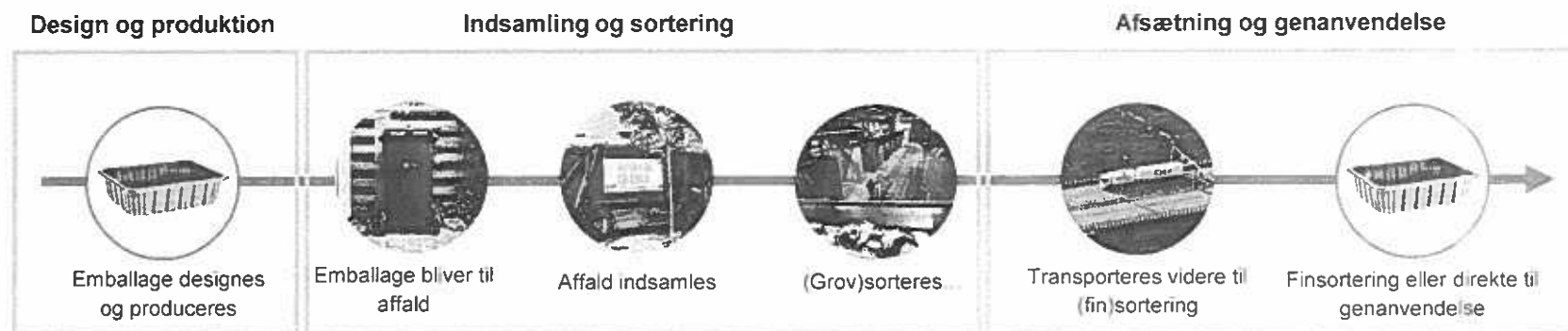
Kommunerne og kommunale selskabers rolle

Indsamling og (grov)sortering

Kommunerne og de kommunale selskaber skal have det formelle ansvar for indsamlingen og den indledende (grov)sortering af emballagerne. Der skal opstilles mål og krav til den efterfølgende (grov)sortering. Kommunerne vil således have ansvaret for indsamlingen af emballageaffaldet og frem til det punkt, hvor sorteringen opfylder de fastlagte krav. Herved kan kommunen vælge selv at løse indsamlings- og sorteringsopgaven eller udbyde hele eller dele af den samlede opgave.

Afsætning

Kommunerne og affaldsselskaberne vil efterfølgende have ansvaret for at afsætte (eller aflevere) emballageaffaldet til videre behandling, når det opfylder de fastlagte sorteringskrav. Emballagerne vil enten blive afsat til videre (fin)sortering eller til direkte genanvendelse. Se forklaring nedenfor. Der skal etableres systemer, der garanterer, at emballageaffaldet sendes til den rigtige affaldsbehandling og dermed opfylder kvalitetskrav samt krav om reel genanvendelse.

Hvad kan vi tilbyde?

Velfungerende infrastruktur

Det affaldsinfrastruktur, som kommunerne og de kommunale selskaber står bag, tilbyder en oplagt løsning på den del af producentansvaret, der handler om den operationelle affaldshandtering. Systemet er veletableret, effektivt og velkendt for borgerne. Systemet kan desuden tilpasses og justeres efter de ændringer, der følger med implementeringen af producentansvaret.

Gennemsigtighed i opgaveløsningen

Får kommunerne til opgave indsamle emballageaffaldet hos borgerne, vil det samtidig sikre total gennemsigtighed i den del af opgaven. Kommunerne har pligt til at oplyse om alle relevante forhold, der handler om borgernes affald.

Kendskab til lokale forhold

Kommunerne og de kommunale selskaber kender allerede de lokale forhold – boligsammensætningen, virkemidler der kan motivere borgerne, fysiske forhold, lokalpolitiske ønsker og det forventede serviceniveau.

Rammerne for samarbejdet

Hvis det udvidede producentansvar skal lykkes, kræver det et stærkt samarbejde i hele værdikæden. For at lykkes med det, skal en række elementer være til stede eller afklares.

Behov for harmonisering?	Fælles kommunikationsindsats	Indflydelse til producenterne	Kommunal finansiering	Klar rollefordeling	En kollektiv ordning
Kommunerne og de kommunale affaldsselskaber er klar til at tilpasse sig de krav og ændringer, der er nødvendige for at opnå den høje genanvendelse. Det handler bl.a. om, hvordan materialerne sorteres bedst, og hvor tæt på borgerne det skal ske.	Borgerne skal mødes af en fælles kommunikationsindsats, der sætter fokus på, hvordan de produkter og emballager borgerne køber sorteres korrekt. Det kræver yderligere fokus på, hvordan produktet og emballagen sorteres og genanvendes bedst muligt – direkte på emballagen.	Producentansvaret betyder, at producenterne vil skulle afholde en udgift, som de ikke har gjort før. Derfor skal rammerne for samarbejdet tilgodeses, at producenterne får indflydelse på den samlede opgaveløsning.	Kommunernes mulighed for selv at finansiere dele af indsamlingssystemet skal sikres for at kunne komme lokale ønsker i møde. Det kan fx være ønske om øget service eller ønske at få den tunge transport ud af byen.	Klare og veldefinerede roller til de involverede parter skal sikre, at producentansvaret for emballager ikke ender som producentansvaret for WEEE. Gevinsterne ved producentansvaret kan kun høstes, hvis samarbejdet bliver reelt og forpligtende.	Emballageproducenterne organiserer sig ganske naturligt for at styrke deres opgaveløsning. Det viser udenlandske erfaringer, hvorfra det også er tydeligt, at den bedste løsning er, at producenterne er organiseret ét sted. Den kollektive ordning skal naturligvis mødes af krav, der sikrer, at man reelt løfter producentansvaret.

Yderligere perspektiver

Markedsproblemer

Indretningen af markedet for behandling af affald medfører en række potentielle problemstillinger, der bør tages højde for. Det gælder fx, at

1. Mange lande har fokus på at øge genanvendelsen af emballager (og andre fraktioner). Der kan medføre kapacitetsproblemer, hvor man ikke kan komme af med sit affald til den rette affaldsbehandling. Det opleves allerede i dag for tekstiler.
2. Den tilstrækkelige behandlingskapacitet til emballageaffaldet kræver, at der er nogle, der vil investere i sortering- og/eller behandlingsanlæg. Skal man investere store summer i et anlæg, vil man gerne have en sikkerhed for, at der efterfølgende kommer affald til anlægget. Dette gælder også, hvis der skal udvikles nye og bedre sorterings- og behandlingsteknologier.
3. Det kan ikke forventes, at der er behandlingskapacitet til rådighed, blot fordi der stilles behandlingskrav. Det må forventes, at der skal etableres rammer, der sikrer behandlingskapaciteten og udviklingen af teknologier. Kort sagt skal der skabes et "markedstræk" efter emballageaffald. Fx gennem krav om, emballageproducenterne skal bruge en vis mængde emballageaffald i deres nye produkter og/eller en vis mængde skal genbruges. Tilsvarende vil krav om, at emballageaffaldet ikke må downcycles skabe incitamenter til at etablere behandlingskapacitet og ændre i design af emballagerne.
4. Prisen for, hvad det koster at komme af med affaldet, kan variere kraftigt over tid og sted. Udfordringen er at fastholde den korrekte håndtering af emballagerne, selvom omkostningerne stiger og/eller varierer kraftigt. Det kræver et robust system, som alle stoler på.

Sporbarhed

For at sikre, at emballageaffaldet behandles som ønsket, er det nødvendigt med en styring og sporing af emballagen helt fra indsamles hos borgerne, til det ender i et nyt produkt.

Erfaringerne viser, at det er en vanskelig opgave. Jo flere led i form af fx efter- og finsorteringerne, mellemhandlere og lande save! indenfor som udenfor EU, affaldet skal passere, des vanskeligere er opgaven.

En række udenlandske erfaringer peger i retning af, at jo tættere vi har affaldet på os, des nemmere er det at sikre korrekt behandling uden at opstille store komplicerede og dyre dokumentations-, tilsyns- eller kontrolsystemer.

Dette taler for, at kommunerne har ansvaret for den indledende sortering af emballagerne. Det taler ligeledes for, at vi styrker mulighederne for at bygge sorterings- og behandlingsanlæg i Danmark og omegn. Kommunerne er garant for, at der er gennemsigtighed i håndteringen, hvad angår resultater og økonomi.

Det vil i denne sammenhæng være en fordel, hvis der kan opbygges en model, hvis succes ikke afhænger af, at myndighederne skal føre tilsyn og kontrol.

Er der liv efter genbrugspladsen?

Forslag: Kommunerne skal kunne oprette socio-økonomiske reparationsvirksomheder for at styrke den cirkulære økonomi

26.12.2017
Side 1 af 5

Alt for mange produkter, der stadig kan bruges, ender som affald. Samtidig har tusindvis af borgere vanskeligt ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Derfor foreslår Dansk Affaldsforening at give kommuner og kommunale affaldsselskaber mulighed for at oprette socialøkonomiske reparationsvirksomheder, der kan give affaldet nyt liv og samtidig løfte borgere, der har haft det svært. Målet er at udvikle den cirkulære økonomi og derfor skal kommunerne samtidig have udvidede muligheder for at arbejde med elektronik, der udgør det største problem for miljøet.

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1
1900 Frederiksberg C

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Borgerne afleverer hver dag masser af genstande på genbrugspladserne, der stadig virker fint eller nemt kan repareres. Det gælder alle slags produkter – bl.a. møbler, cykler, tøj, kaffemaskiner, blendere, radioer mm. Hvis Danmark skal udvikle den cirkulære økonomi, skal produkterne have nyt liv og tilbage i brug.

Miljømæssigt set er særligt elektronik et problem, hvis det bliver til affald. Elektronikprodukter kræver store mængder olie, metaller, vand, energi og sjældne grundstoffer at producere. 1 ud af 4 af de elektronikprodukter, som borgerne afleverer på genbrugspladsen hvert år, virker stadig. Værdien af produkterne er på op mod 140 mio. kr. Dertil kommer, at op til 50% af de øvrige produkter "virker med mindre problemer eller "kan reparerer". Det viser tal fra Syddansk Universitet¹.

I en cirkulær økonomi er det afgørende, at produkterne bruges til det formål, de er lavet til, så længe som muligt. På den måde fastholder de den højeste mulige værdi økonomisk og miljømæssigt. Eksempelvis bør en cykel forblive en cykel så længe som muligt. Hvis en cykel reparerer og genbruges, sparer miljøet de 380 kg. ressourcer, det kræver at producere en ny. Det samme gælder eksempelvis et TV, som bør genbruges som TV og ikke smides ud og kværnes i stykker, som det sker med størstedelen af elektronikken i dag.

Borgerne bakker op om at styrke reparation og genbrug, der forebygger ressourcospild. 77% af de europæiske forbrugere gerne vil have deres produkter repareret².

¹ Circular Economy in E-waste Management: Resource Recovery and Design for End-of-Life, Keshav Parajuyi, SDU 2017

² Eurobarometer

I Belgien har politikerne gjort det muligt at etablere *De Kringwinkel* (cirkulær butik)³. Det er en social-økonomisk non-profit virksomhed, hvor borgere, der har vanskeligt ved at komme ind på arbejdsmarkedet, reparerer næsten alle slags produkter og sælger dem med garantiperiode i forskellige byer⁴. I 2013 var der i Flandern 113 butikker med 5000 ansatte, der tog i mod 4,6 mio. kunder⁵.

Side 7 af 5

Det potentiale er også tilstede i Danmark., hvor der er i 2. kvartal 2017 var 727.677 mennesker på offentlig forsørgelse (SU-modtagere fratrukket) – heraf 185.257 på øvrige ydelser, der dækker over bl.a. kontanthjælpsmodtagere, sygedagpengemodtagere, borgere i ressourceforløb, jobafklaring mv⁶. Udover de økonomiske gevinster ved genbrug for borgerne, har samfundet også en økonomiske fordel på 202.880 kr. ved at flytte en borger fra forsørgelse til beskæftigelse med lav løn⁷.

Forslag: Nye socialøkonomiske reparationsvirksomheder

Derfor foreslår Dansk Affaldsforening, at kommuner og affaldsselskaber skal have mulighed for at oprette social-økonomiske reparationsvirksomheder på affaldsområdet. Det bør i høj grad ske i samarbejde med andre aktører – herunder private virksomheder. Virksomhederne skal kunne reparere eksempelvis cykler, borde, stole og andre møbler samt tøj og forskellige tekstiler.

Reparation flugter med de opgaver og det ansvar, kommunerne løfter på affaldsområdet i dag, da affaldsbekendtgørelsen forpligter kommunerne til at bringe ressourcerne så højt op i det såkaldte affaldshierarki som muligt. Allerede i dag har kommunerne muligheder for at understøtte genbrug. Bl.a. har Ankestyrelsen netop har vurderet, at kommunerne gerne må drive genbrugsbutikker⁸.

Social-økonomiske reparationsvirksomheder kan bidrage til at flytte udsatte borgere tættere på arbejdsmarkedet. Kommunale affaldsselskaber arbejder i forvejen med flere bundlinjer og skal balancere økonomi, miljø og andre samfundsmæssige hensyn. Derfor har de solid erfaring med særlige ansættelser, der bidrager til at løfte kompetencerne hos personer, der har svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

De brugbare genstande, borgerne smider i containerne på genbrugspladserne, kan fortsat sælges i de kommunale genbrugsbutikker, men en egentlig dansk pendant til *De Kringwinkel* kan næppe etableres indenfor de nuværende rammer. Det er nødvendigt at kunne opbygge kapacitet i form af know how, erfaring og kompetencer, når det gælder eksempelvis cykler og vaskemaskiner.

³ <http://www.rreuse.org/rreuse-members-meeting-in-ghent-belgium/>

⁴ <http://www.uwkringwinkel.be/nl/home>

⁵ <https://www.retaildetail.eu/en/news/algemeen/more-customers-and-turnover-kringwinkel>

⁶ <http://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=24316>

⁷ http://www.ki.dk/imageVaultFiles/id_63806/cf_202/Borgere_og_virksomheder_i_centrum_-_et_udspil_til_PDF

⁸ <https://www.danskaaffaldsforening.dk/nyheder/pressemeddelelse/ankestyrelsen-kommuner-maa-gjerne-drive-genbrugsbutikker>

Principper bag virksomhederne

Dansk Affaldsforening forestiller sig, at reparationsvirksomhederne etableres ud fra nogle simple principper:

- **Reparation af udtjente produkter:** Reparationsvirksomhederne skal reparere produkter, som borgerne har afleveret på genbrugspladserne. Hvis borgerne ønsker at sælge eller få repareret produkter til eget brug, kan de frit aflevere dem hos private aktører såsom cykelmekanikere eller lignende. Kommuner og affaldsselskaber skal ikke konkurrere med de traditionelle reparationsvirksomheder, men fokusere på at give selve affaldet nyt liv.
- **Afsøge lokale muligheder for samarbejde:** Kommuner og affaldsselskaber skal afsøge mulighederne for samarbejde med lokale samarbejdspartnere – herunder virksomheder, der ønsker at samarbejde om opbygningen og driften af den socio-økonomiske virksomhed. Såfremt det ikke er muligt at finde lokale partnere, skal kommunen have mulighed for at etablere og drifte virksomheden alene.
- **Samarbejde med cirkulære virksomheder eller start ups:** De socialøkonomiske virksomheder kan samarbejde med traditionelle virksomheder, hvis forretningsmodeller er baseret på reparation og genbrug. Disse virksomheder skal kunne lave aftaler med affaldsselskaberne om indsamling af særlige fraktioner på genbrugspladserne. Det gælder eksempelvis refurb.dk og Blue City, der opkøber, reparerer og sælger brugt elektronik i deres egne butikker.
- **Afsætning i forlængelse af genbrugspladserne:** Flere kommuner og affaldsselskaber har etableret genbrugsbutikker og dermed findes den nødvendige infrastruktur allerede i mange kommuner. Dog bør reparationsvirksomhederne også kunne afsætte dem ved hjælp af "resellers" i andre butikker – traditionelle forretninger eller andre genbrugsbutikker. Det gør "genbrugskagen" større.
- **Kommunen som kickstarter:** Kommunerne skal blot deltage i virksomheden i opstartsfasen. Når den er bæredygtig, skal kommunen ikke længere allokere ressourcer til driften. Det vil betyde, at konstruktionen skal ændres i det øjeblik, kommunen træder ud.

Forslaget om socialøkonomiske reparationsvirksomheder er en konkretisering af et forslag fra Dansk Affaldsforenings publikation "Fuld skruld på den cirkulære økonomi", der er sektorens oplæg til udviklingen af cirkulær økonomi i Danmark.

Ny implementering af WEEE-direktiv, der styrker cirkulær økonomi

Elektronikaffald er i dag producenternes og importørernes ansvar og således uden for kommunernes kontrol. Det skyldes, at elektronikaffald blev omfattet af producentansvar i hele EU i 2006 – det såkaldte WEEE-direktiv.

Men der er mulighed for at gøre det bedre, da det enkelte medlemsland selv er ansvarlig for at implementere direktivet. For at styrke reparation og genbrug yderligere, foreslår Dansk Affaldsforening derfor at modernisere implementeringen af WEEE-direktivet i Danmark, så det understøtter genbrug.

Side 4 af 5

Først og fremmest bør producenterne i Danmark pålægges at sikre reparation og genbrug fremfor genanvendelse alene. Samtidig skal kommunerne have mulighed for at sortere og afsætte elektronikken til reparation – enten hos de socialøkonomiske virksomheder eller til andre. Producenterne får stadig affaldet, men produkterne får nyt liv og dermed forlænget levetid til glæde deres nye ejere og miljøet.

I dag knuses og neddeles produkterne oftest, efter borgerne har afleveret dem på genbrugspladserne. Årsagen er markedskræfternes simple logik. Det kan bedre betale sig at knuse produkterne og genanvende de dele, der er penge værd, end at forsøge at reparere og genbruge produkterne.

Mængden af elektronikaffald i Danmark alene (målt i vægt) er steget med 80 procent i perioden 1995-2015⁹. I dag produceres der over 70.000 tons elektronikaffald om året¹⁰, eller hvad der svarer til ca. 13 kilo per dansker. Elektronik er den hurtigst voksende affaldsfraktion globalt. Omfanget i dag svarer til vægten af ca. 5000 Eiffeltårne hvert år. Konkret kræver moderniseringen, at der foretages mindre justeringer i Lov om miljøbeskyttelse (MBL) og Elskrotbekendtgørelsen.

Stut med "gratis husleje" til industrien

Selvom elektronik er producenternes ansvar, sker indsamlingen i vid udstrækning på de kommunale genbrugspladser. Kommunerne har siden 2006 stillet genbrugspladserne til rådighed og indsamlet elektronikaffaldet uden betaling. At bygge, drive og vedligeholde infrastruktur koster penge, og derfor har kommunerne - og dermed skatteborgerne - i praksis betalt producenternes omkostninger via affaldsgebyret.

En beregning foretaget af Dansk Affaldsforening¹¹ i 2011 viste, at kommunerne har haft udgifter til indsamlingen på mellem 35 og 80 mio. kr. om året. Det dækker over alt fra areal, uddannelse af pladsfolk, administration, oprydning, skiltning, lønninger mv. til ca. 400 indsamlingssteder, som industrien alternativt selv skulle finansiere. Da producentansvaret har eksisteret siden 2006, beløber det sig til 350-800 mio. kr. i "gratis husleje" betalt af kommunerne og dermed skatteborgerne.

De omkostninger bør producenterne afholde fremadrettet, så borgerne ikke finansierer erhvervslivet over skatten. Om ikke andet fordi ordningen er på kant med EU's statsstøtteregler og muligvis ville blive underkendt, såfremt den blev afprøvet.

⁹ <https://ing.dk/artikel/kamp-mod-elektronikskrot-reparationsrevolte-pa-vej-202871?amp>

¹⁰ Miljøstyrelsen Affaldsstatistik 2015, DPA-system 2015

¹¹ Renosam. Beregningen er foretaget inden fusionen med Affald Danmark

Hvorfor bliver elektronikprodukterne ikke genbrugt?

Formålet med at give industrien ansvaret for deres egne produkter var, at forebygge og reducere affaldsmængderne for at mindske ressourceforbruget. Kort fortalt: At tilskynde virksomhederne til at producere produkter med lang levetid, som kan repareres, genbruges og genanvendes – herunder skabe cirkulære forretningsmodeller med lejeordninger, genbrug mv.

Virksomhederne har dog ikke valgt at tage egne produkter tilbage, men at gå sammen i såkaldte "kollektive ordninger", hvor alt elektronikaffaldet knuses, hvorefter kun de materialer, der er mest værdifulde, tages ud og genanvendes.

Side 5 af 5

Det meste affald koster penge, da det er billigere og nemmere for virksomhederne at producere med nye – såkaldte *virgine* – ressourcer. Derfor er der negative priser, som betyder, at kommunen betaler for at afsætte affaldet på det internationale "marked" - også selvom dele af det genanvendes. Dele af elektronikaffaldet er dog penge værd pga. indholdet af metaller. Resten af er en omkostning. Derfor giver det økonomiske mening at knuse produkterne og "cherry picke" guld, sølv osv. Konsekvensen er, at store dele af produkterne – og dermed ressourcer som bl.a. forskellige sjældne grundstoffer – går tabt.

Selv om dele af elektronikaffaldet er penge værd, kan der fortsat være økonomiske gevinster forbundet med at omgå miljøreglerne. Af samme årsag er brud på reglerne ikke usædvanlige – senest en sag om ulovlig opbevaring, som kan resultere i grundvandsforurening eller lignende¹².

FAKTA

Miljøstyrelsen vurderede i forbindelse med den nationale ressourcestrategi materialeforbruget ved en lang række produkter.

Kilde: Copenhagen Ressource Institute for Miljøstyrelsen 2013.

Ressourceforbrug per produkt

- Mobiltelefon: 26 kg.
- Computer: 422 kg
- TV: 2.614 kg.

¹² <https://www.dr.dk/nyheder/indland/danmarks-stoerste-el-skrotvirksomhed-har-brudt-miljoeregler-gentagne-gange>

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Brevet er alene sendt pr. e-mail.

26. august 2011

Beslutningsforslag (B 108) om ny ansvarsfordeling i forbindelse med håndteringen af elskrot

Folketinget har den 10. maj i år 1. behandlet B 108. Vi kan med glæde konstatere, at der er flertal for en drøftelse af, hvorvidt producenterne skal finansiere den (fælles)kommunale indsamling af elskrot.

RenoSam er positiv overfor B 108, da den eksisterende ordning for indsamling af elskrot ikke fungerer tilfredsstillende for affaldsselskaber og kommuner.

RenoSam har tidligere skrevet til Miljøministeren (15/6 - 2010) og udvalget (23/9 - 2010) og fortalt, hvorfor vi er utilfredse med de eksisterende regler (begge breve er vedlagt). I forbindelse med 1. behandlingen havde vi endvidere en artikel i Altinget (vedlagt).

RenoSam vil gerne bidrage konstruktivt til de politiske drøftelser, der ifølge tidsplanen skal finde sted den 8. september. Vi har derfor lavet vedlagte notat, der beskriver en række af de forhold, vi finder det væsentligt at inddrage i debatten.

Vi vil også gerne mødes med udvalget, og forelægge vores synspunkter, hvis udvalget måtte ønske det.

Venlig hilsen
RenoSam

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Mads Jakobsen".

Mads Jakobsen
Formand

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Per Bødker Andersen".

Per Bødker Andersen
Næstformand

RenoSam
Vesterbrogade 24, 2. tv
1620 København V
Telefon 4675 6661
renosam@renosam.dk
www.renosam.dk

CVR 1326 1679

26. august 2011

Bidrag til de politiske drøftelser om beslutningsforslag (B 108) om ny ansvarsfordeling i forbindelse med håndteringen af elskrot

RenoSam har læst de breve, som elretur har sendt til flere af udvalgets medlemmer i forbindelse med fremsættelsen af B 108. Tilsvarende er vi bekendt med partiernes synspunkter, som de kom frem under 1. behandlingen af lovforslaget.

Det er baggrunden for, at vi har valgt at sende dette notat til udvalget.

Vi vil komme ind på fire områder:

- Kommunernes opgaver i forbindelse med elskrot
- Hvad koster det for kommunerne (borgerne)?
- Hvordan gør man i udlandet?
- Ansvarsfordelingen mellem kommuner og producenter.

Kommunernes opgaver

Ifølge elretur (den største kollektive ordning for producenter og importører) er det svært at se, hvilken indsats affaldsselskaber og kommuner yder. I breve til henholdsvis Mette Gjerskov og Steen Gade skriver de: *"i praksis stiller kommunerne altså blot areal til rådighed for producenternes materiel"*.

Kommunerne har pligt til at etablere indsamlingsordninger for elskrot fra husholdninger, der er let tilgængelige under hensyn til befolkningstætheden (§ 19 i elskrotbekendtgørelsen).

Indsamlingsordninger etableres typisk som en såkaldt bringeordning, hvor husholdningen selv skal aflevere elskrotten på genbrugspladsen.

I første omgang er der opgaver forbundet med at etablere ordningen. Dels i form af at få regulativet på plads, dels i form af den praktiske etablering af ordningen. Det kræver en mobilisering af den (fælles)kommunale administration og de relevante politiske udvalg. Hertil kommer de indkøb og den planlægning, der er nødvendig for at få ordningen i gang.

Hertil kommer de opgaver, der knytter sig til driften af ordningen. I forbindelse med genbrugspladsen handler det om oprydning, vejledning/rådgivning af brugerne, kontakt med vognmænd, sikring af at fyldt materiel bliver tømt, sikring af at der er tomt materiel til rådighed for brugerne m.v.

Opgaven med at sikre indsamlingen af elskrot kræver mere end blot at stille et areal til rådighed. Det er i øvrigt ikke gratis at stille et areal til rådighed. Arealet skal købes/lejes, indrettes, måske indhegnes,

RenoSam
Vesterbrogade 24, 2. tv
1620 København V
Telefon 4675 6661
renosam@renosam.dk
www.renosam.dk

der skal være plads til, at lastbiler kan hente fyldt indsamlingsmateriel, m.v.

Hvad koster det for kommunerne/borgerne?

Ifølge elretur har kommunerne stort set ingen omkostninger i forbindelse med indsamlingen af elskrot. Omkostningerne på 40-60 mio. er ifølge elretur "grebet ud af luften".

Erfaringerne i RenoSams medlemskreds er, at det er forbundet med omkostninger at indsamle elskrot.

Elskrot er typisk ikke en selvstændig ordning, men en del af genbrugspladsordningen. Ordningen vil bidrage med omkostninger i forhold til følgende aktiviteter:

- Pladsfolk
- Driftsledere
- Administration
- Afskrivninger/leje
- Skilte/sorteringsvejledning
- Oprydning/reparation efter indbrud
- Omkostninger til maskiner
- Almindelig vedligeholdelse og oprydning på pladsen
- Andel af øvrige fællesudgifter.

RenoSam har lavet undersøgelse af omkostningerne i vores medlemskreds. Besvarelserne dækker ca. 500.000 husstande fordelt over hele landet.

Omkostningerne varierer en del, da forholdene kan være meget forskellige i de enkelte kommuner/selskaber, grundet forskellige valg af ordninger, geografi, grundpriser, antal genbrugspladser, valg af serviceniveau, forskellige måder at opgøre omkostningerne på m.v.

Gennemsnitsomkostningerne pr. husstand i vores undersøgelse er ca. 25 kroner. Det svarer til ca. 65 millioner kroner på landsplan.

Tallet dækket over en stor variation, og er derfor forbundet med en vis usikkerhed. Et forsigtigt skøn er, at de faktiske omkostninger – på landsplan - ligger mellem 35 og 80 millioner kroner pr. år.

Ifølge Dansk Producentansvarssystem var der i 2010 registreret 381 indsamlingssteder/genbrugspladser, hvor borgere og virksomheder kunne aflevere elskrot.

Hvis producenter og importører selv skal stå for at indsamle elskrot, og tilbyde samme serviceniveau som kommuner og affaldsselskaber, skal de som minimum løfte følgende opgaver:

- Etablere 381 indsamlingssteder
- Informere borgerne om indsamlingsstedernes placering og åbningstider
- Sikring mod tyveri
- Ansætte "pladsfolk" til at vejlede borgerne og holde orden på de enkelte indsamlingssteder.

Skønner vi lavt, i forhold til den undersøgelse vi har lavet, er de samlede((fælles)kommunale) omkostninger til indsamlingen af elskrot 35 millioner kroner/år. Det giver et gennemsnit på ca. 92.000 kroner/indsamlingssted.

Alene omkostningerne til en fuldtidsansat "pladsmand" ligger mellem 300.000 og 350.000 kr./år. Mange genbrugspladser har i dag åbent alle ugens dage, og holder kun lukket 2-5 dage om året.

Vælger producenterne at skære åbningstiderne på indsamlingsstederne, hvilket betyder ringere service, ned til fx 10 timer om ugen, er omkostninger til pladsmanden mindst 75.000. Det svarer til små 29 millioner kroner på landsplan, under forudsætning af, at producenterne etablerer 381 indsamlingssteder til elskrot.

I praksis er der flere omkostninger til at etablere og drive indsamlingsstederne end nævnt i ovenstående regnestykke.

Vi kan opfordre udvalget til at bede elretur lave et budget, der viser hvor meget, det vil koste at etablere og drive 381 indsamlingssteder, hvor borgerne kan aflevere deres elskrot og hvor åbningstider samt rådgivning/vejledning har samme niveau som på de kommunale genbrugspladser.

Omkostninger til indsamling af batterier

For indsamlingen af batterier gælder, at det skal betales af producenterne. Indsamlingen af batterier er en opgave, som kommunerne er pålagt at tage sig af. For at finde ud af hvad det koster, skal kommunerne hvert år i april indsende en opgørelse til Miljøstyrelsen over deres omkostninger.

Dette har de nu gjort for to år – 2009 og 2010. Omkostningerne har vist sig at være omkring 15 millioner pr. år på landsplan.

Opgaven med at indsamle batterier er mindre end opgaven med at indsamle elskrot. Mængderne af batterier er ikke så store og elskrot skal samles ind i flere fraktioner (5-6), mens batterier samles ind i én fraktion.

Hvad gør man i udlandet?

I udlandet er man af den opfattelse, at det koster noget at samle elskrot ind.

Det er korrekt, at det i mange europæiske lande også er kommunerne, der indsamler elskrot. Denne løsning er typisk valgt, fordi det er den mest hensigtsmæssige for alle parter og fordi den sikrer indsamling af store mængder elskrot.

Men i modsætning til i Danmark får kommunerne helt eller delvist dækket deres omkostninger.

Selv i lande, hvor producenterne selv har ansvaret for indsamlingen af elskrot, ser man, at producenterne, frivilligt, vælger at indgå økonomiske aftaler med kommuner. Aftaler der indebærer, at kommunerne, mod betaling, indsamler elskrot fra borgerne.

I de fleste andre EU-lande, er der således en opfattelse af, at producenterne skal have det økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot. Udfordringen består i at finde ud af, hvordan det gøres mest hensigtsmæssigt.

Ansvarsfordeling mellem kommuner og producenter

For så vidt angår ansvarsfordelingen, kan vi konstatere, at elretur og vi har forskellige opfattelser af, hvor klar den er.

Opgave- og ansvarssnitfladen mellem kommuner og producenter/importører har været diskuteret siden producentansvarsreglerne trådte i kraft i 2006.

Det er korrekt, at der dengang var bred enighed om reglerne. RenoSam bakkede også op om reglerne. Problemet er, at reglerne, efter vores opfattelse, aldrig har fungeret efter hensigten.

Fra starten af 2007 og et par år frem mødtes de relevante parter jævnligt, herunder også Miljøstyrelsen og elretur, for at drøfte erfaringerne med reglerne. Det viste sig hurtigt, at tre områder var genstand for stor diskussion og uenighed:

- Indsamlingsstederne (genbrugspladserne) – hvilke krav skal der stilles til dem?
- Indsamlingsmateriellet – hvilke krav skal der stilles til det og hvor meget skal der stå på hvert enkelt indsamlingssted?
- Afhentningsvilkår – hvor ofte skal producenterne hente elskrot fra indsamlingsstederne og hvor fyldt skal indsamlingsmaterialet være?

Parterne holdt i 2008 to workshops om henholdsvis indsamlingsmateriel og afhentningsvilkår, hvor hensigten var at finde fælles løsninger. Det lykkedes ikke. Det lykkedes heller ikke, at finde frem til fælles løsninger gennem de relativt mange fællesmøder, der blev holdt i 2007 og 2008.

Den bekendtgørelse, der kom i april 2010, har ikke løst problemerne. Der er efter vores opfattelse fortsat usikkerhed omkring, hvem der har det praktiske og økonomiske ansvar for hvad i relation til de kommunale indsamlingssteder (genbrugspladser).

Vi mødtes i april måned 2010 med Miljøstyrelsen, hvor vi redegjorde for de mangler, den nye bekendtgørelse efter vores opfattelse har.

Som eksempel kan vi nævne ansvaret for de såkaldt "stinkere" – kølemøbler hvor borgeren har efterladt madrester. Reglerne synes rimelig klare, men ikke desto mindre har det givet anledning til flere konflikter mellem producenter (eller deres operatører) og affaldsselskaber/kommuner.

De erfaringer vores medlemmer har opnået gennem 5 år, og som vi har opnået gennem vores branchesamarbejde med de private aktører, er, at de afprøver hele tiden grænserne for, hvilke opgaver og (økonomisk) ansvar de kan lægge over på kommuner, affaldsselskaber, genbrugspladserne og de ansatte. Det var ikke hensigten med reglerne og den direkte grund til, at vi ikke længere kan bakke op om det eksisterende system.

Beslutningsforslag nr. B 108

Folketinget 2010-11

Fremsat den 1. april 2011 af Benny Engelbrecht (S), Ole Vagn Christensen (S), Mette Gjerskov (S), Per Husted (S) og Flemming Møller Mortensen (S)

Forslag til folketingsbeslutning om en ny ansvarsfordeling for håndtering af elskrot

Folketinget pålægger regeringen at udforme en ny national ansvarsfordeling for håndtering af elskrot, der i overensstemmelse med producentansvaret og forureneren betaler-princip-

pet pålægger producenterne det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra borgerne.

Bemærkninger til forslaget

Formål

Forslaget har til formål at sikre en samfundsøkonomisk og miljømæssigt optimal indsamling af elskrot samt undgå, at dele af producenterne ansvar og omkostninger væltes over på kommunerne, affaldsselskaberne og i sidste ende borgerne. En ny ansvarsfordeling forventes ifølge Affaldsselskabernes sammenslutning, Renosam, at kunne spare kommunerne 40-60 mio. kr. årligt.

Konkret skal en ny ansvarsfordeling bevirke.

- at borgerne fortsat skal aflevere elskrot til den kommunale indsamlingsordning.
- at kommunerne har ansvaret for at indsamle elskrot fra borgerne, og
- at producenterne har det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra borgerne samt ansvaret for at hente alt det elskrot, kommunerne indsamler fra borgerne.

Endvidere mener forslagsstillerne, at forslaget vil løse den verserende traktatkrænkelssag. Kommissionen har anlagt mod Danmark og producenterne manglende finansiering af indsamlingen af elskrot.

Baggrund

Kommuner og affaldsselskaber har i mange år indsamlet elskrot fra borgerne med stor succes. Det er en rigtig god løsning for borgerne, samfundsøkonomien og miljøet. I modsætning til, hvad der er tilfældet i andre EU-lande, stiller kommuner og affaldsselskaber i dag deres indsamlingslogistik til rådighed for producenterne uden betaling. Det har friholdt producenterne fra at skulle investere i en ny indsamlingsinfrastruktur og stillet producenterne i Danmark favorabelt i sammenligning med andre lande.

I praksis er den konkrete ansvarsfordeling mellem kommuner/affaldsselskaber og producenter i forhold til sortering, afhentning, indsamlingsmateriale m.v. dog uklar. Producenterne har i stigende grad væltet mange opgaver og omkostninger, som ellers er tiltænkt producenterne, jf. producentansvaret, over på kommuner, affaldsselskaber og i sidste ende borgerne.

Siden 2006 har elskrothåndteringen været reguleret, jf. den danske implementering af WEEE-direktivet (Waste Electrical and Electronic Equipment-Directive, 2002/96/EF). Som et resultat af direktivet er producenterne omfattet af producentansvaret, der har til formål at motivere producenterne til at udvikle mere miljøvenlige produkter samt oge genbrug, genindvinding og andre former for nyttiggørelse af elskrot. Det sker ved, at producenterne tilskyndes til at finansiere alle omkostningerne i relation til indsamlingen af elskrot fra husholdninger. I følge producentansvaret har producenterne således pligt til at tilbagetage elskrot og behandle det miljømæssigt forsvarligt. Dette sker i fuld overensstemmelse med forureneren betaler-princippet om, at virksomheder er ansvarlige for at håndtere den forurening, deres produkt risikerer at måtte forårsage.

Det er derfor ikke acceptabelt, at producenterne vælter opgaver og omkostninger over på kommunerne, som følge af de

eksisterende regler i Danmark og som følge af, at producenterne ikke lever op til deres ansvar, jf. producentansvaret og forureneren betaler-princippet.

Som eksempel på områder, hvor producenterne ansvar væltes over på kommunerne, kan nævnes:

- Sikring mod tyveri. Producenterne stiller krav om, at kommuner/affaldsselskaber skal betale for at beskytte producenterne værdier.
- Strenge sorteringskrav, der kræver ekstra mandskab og materiel.
- Elskrot, der ikke afhentes af producenterne som aftalt, hvilket medfører driftsproblemer på genbrugspladserne og tvinger pladserne til at investere i ekstra lagerkapacitet.
- Producenterne henter ikke elskrot i weekenderne, hvor der typisk indleveres mest elskrot.
- Genbrugspladserne modtager ikke indsamlingsbure og lign. fra producenterne, eller de er i dårlig stand, hvilket medfører driftsproblemer og farligt arbejdsmiljø.

På trods af at miljøministeren og Miljøstyrelsen gennem længere tid af kommuner og affaldsselskaber er blevet gjort opmærksom på problemet, blev der i april 2010 udstedt en revideret »elskrothekendtgørelse«, der desværre understøtter den uheldige tendens. (Bekendtgørelse nr. 362 af 6. april 2010 om markedsføring af elektrisk og elektronisk udstyr samt håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr).

Såfremt situationen ikke ændres, vil kommuner og affaldsselskaber som en konsekvens af den øgede opgavebyrde være tvunget til at sætte affaldsgebyret op eller forringe servicen over for borgerne. Ingen af delene er onskværdige. Samtidig er incitamentet for producenterne til at udvikle mere miljøvenlige produkter mindre, når omkostningerne ved indsamling væltes over på kommuner, affaldsselskaber og borgere. Da der er tale om håndtering af et miljø- og sundhedsfarligt affaldsprodukt, er situationen på ingen måde acceptabel og går stik imod princippet om, at forureneren betaler, hvilket traditionelt har været grundlaget for den danske affaldshåndtering og miljøpolitik.

Implementering af WEEE i andre EU-lande

EU-direktivet om producentansvar for elskrot lader det være op til hver enkelt medlemsstat at afgøre, hvordan ansvar og finansiering af indsamlingen af elskrot fra borgerne skal fordeles. Danmark har som en af de eneste medlemsstater i EU besluttet, at de lokale myndigheder har det praktiske såvel som det økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra husholdningerne.

I 2007 identificerede en evaluering af WEEE-direktivet, igangsat af Kommissionen, Danmark som en medlemsstat, der i implementeringen af direktivet havde ignoreret den vigtige artikel 8, der pålægger producenterne finansieringsansvaret, jf. 2010-11, MPU alm. del – svar på spørgsmål 134. Samme evaluering slog ikke overraskende fast, at Danmark også i praksis har fritaget producenterne for det finansielle ansvar.

Kommissionen har efterfølgende anlagt en traktatkrænkelssag mod den danske regering, hvori det anføres, at man ikke

kan se, hvordan det i Danmark sikres, at en producent pålægges det finansielle ansvar, jf. 2010-11, MPU alm. del – svar på spørgsmål 135. Forslagsstillerne mener, at forslaget vil løse dette problem og bringe Danmark på linje med Kommissionens anvisninger og med andre lande i EU.

I en lang række af de andre medlemsstater pålægges producenterne at betale for hele eller dele af indsamlingen¹⁾. I bl.a. Sverige, Spanien og Grækenland bærer producenterne således hele finansieringsansvaret, mens producenterne i lande som Frankrig, Østrig og Storbritannien er pålagt dele af finansieringen. I forhold til disse lande nyder producenterne i Danmark ekstraordinært favorable infrastrukturelle og ikke mindste økonomiske forhold.

En ny ansvarsfordeling

For at undgå fremtidige gebyrstigninger og forringet service for borgerne skal producenterne i overensstemmelse med producentansvaret og forureneren betaler-princippet samt i lighed med ansvarsfordelingen i mange andre EU-medlemsstater tillægges det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra borgerne i Danmark.

Det betyder, at der skal laves aftaler mellem producenterne og kommunerne, som kompenserer kommuner og affaldsselskaber for deres indsats. Forhandlingerne om disse aftaler kan med fordel faciliteres med Miljøstyrelsen som moderator.

Hvis parterne ikke er i stand til at nå til enighed om en aftale, træder en »nodaftale« i kraft. Den går ud på, at kommuner og affaldsselskaber lægger alt elskrot usorteret i samme container, som transporteres til et regionalt opsamlingssted, hvor det overtages af producenterne.

Borgerne vil fortsat skulle bruge det system, de er bekendt med, og som hidtil har resulteret i store mængder indsamlet elskrot. Kommunerne vil have ansvaret for at indsamle elskrottet fra borgerne, mens producenterne bærer det økonomiske ansvar samt ansvaret for at hente og behandle det elskrot, som kommunerne indsamler fra borgerne.

Økonomi

Forslaget forventes ikke at medføre udgifter for hverken stat eller kommuner. Tværtimod vil en effektiv implementering af den foreslåede ansvarsfordeling kunne medføre besparelser for kommunerne, da de vil blive kompenseret fuldt ud for deres indsamlingsindsats. En besparelse, der i sidste ende vil kunne komme borgerne til gode i form af et reduceret affaldsgebyr. Affaldsselskabernes sammenslutning, Renosam, vurderer, at den kommunale indsamlingsindsats koster kommunerne 40-60 mio. kr. årligt.

11 DG ENV, The Producer Responsibility Principle of the WEEE Directive Final Report Okopol, mec. RPA. 2007

Skriftlig fremsættelse

Benny Engelbrecht (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en ny ansvarsfordeling for håndtering af elskrot

(Beslutningsforslag nr. B 108)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Miljøminister Karen Ellemann
Miljøministeriet
Højbro Plads 4
1200 København K

14 juni 2010

Kære Karen Ellemann

Kommuner og affaldsselskaber har i mange år indsamlet elskrot (WEEE) fra borgere med stor succes. Det fortsætter vi gerne med, da vi synes, det er en rigtig god løsning for borgerne og miljøet.

I april blev der udstedt en revideret "elskrotbekendtgørelse", der understøtter tendensen til, at producenterne kan overvælde opgaver og omkostninger på kommuner, affaldsselskaber og borgere. Konsekvensen er, at kommunerne enten skal sætte affaldsgebyret op eller servicen overfor borgerne ned.

RenoSam finder det ikke rimeligt, at borgerne skal betale et større affaldsgebyr eller opleve en ringere service, alene fordi producenterne vil spare penge. Slet ikke, når elskrot er omfattet af et *producentansvar*.

Det skal være enkelt for borgerne

Da producentansvaret blev implementeret i 2006, var der enighed om, at reglerne skulle være enkle for borgerne. Derfor besluttede man, at kommunerne fortsat skulle stå for indsamlingen af elskrot.

Borgerne betaler for dette over affaldsgebyret. Resten af ansvaret for at håndtere elskrotten ligger hos producenter. Modellen kommer alle til gode.

Borgerne – kan komme af med alt deres affald et sted og de kan fortsætte med at anvende det system, de kender og som fungerer godt.

Producenterne – skal ikke selv etablere en bekostelig indsamling af elskrot fra husholdninger.

Miljøstyrelsen – får sikkerhed for, at der bliver indsamlet rigtig meget elskrot, idet modellen sikrer et fintmasket indsamlingsnet.

Kommuner og affaldsselskaber – har fortsat ansvaret for indsamlingen af elskrotten og skal dermed ikke nægte at modtage elskrot fra borgerne.

RenoSam
Vesterbrogade 24 2 tv
1620 København V
Telefon 4675 6661
renosam@renosam.dk
www.renosam.dk

CVR 1326 1679

Omkostninger overvæltet på kommuner og affaldsselskaber

Kommuner og affaldsselskaber kan i almindelighed selv styre indsamlingslogistikken i forbindelse med genbrugspladser. Altså spørgsmål som hvordan pladsen indrettes, hvor skal containerne stå, hvordan skal materiellet se ud, hvornår skal affaldet hentes, hvordan vejleder vi borgerne og meget andet.

Denne "ret" har kommuner og selskaber ikke, når det gælder elskrot. Her reguleres forholdet af elskrotbekendtgørelsen og den opgave- og ansvarsfordeling den foreskriver. På mange punkter er denne fordeling dog uklar, hvilket har givet anledning til en række uenigheder mellem parterne.

Vores erfaringer er, at producenterne, eller mere præcist de kollektive ordninger, der løfter opgaven på producenternes vegne, primært har fokus på økonomien.

Vi skal ikke anfægte det motiv. Men det betyder, at producenterne overvælder opgaver og omkostninger på kommuner, affaldsselskaber og borgere. Den reviderede bekendtgørelse understøtter beklageligvis denne adfærd.

I det daglige bliver mange genbrugspladser nød til at håndtere de problemer, det medfører. Ellers går det ud over pladsens drift og service.

Men der er grænser for, hvor længe vi kan acceptere, at de ansatte på genbrugspladserne skal bruge tid på og borgerne betale for, at producenterne kan spare penge.

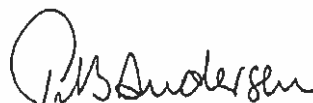
Desuden er en af de bagvedliggende intentioner med producentansvaret, at det skal motivere producenterne til at udvikle mere miljøvenlige produkter. I det pågældende arbejde med at revidere direktivet lægges der endvidere vægt på, at medlemsstaterne tilskynder til, at producenterne skal finansiere alle omkostningerne i relation til indsamlingsstederne (genbrugspladserne).

Vi vil fortsat gerne stå for indsamlingen af borgernes elskrot. Men det er vores håb, at når vi mødes i august, kan vi drøfte, hvordan ansvarsfordelingen mellem kommuner og producenter kan gøres mere hensigtsmæssig.

Venlig hilsen
RenoSam

Mads Jakobsen
Formand

Per Bødker Andersen
Næstformand

23 september 2010

Elskrot (WEEE) og producentansvar

Kommuner og affaldsselskaber har i mange år indsamlet elskrot (WEEE) fra borgere med stor succes. RenoSam skal understrege, at vi gerne fortsætter med det, da vi synes, det er en rigtig god løsning for borgerne og miljøet.

I april 2010 blev der udstedt en revideret "elskrotbekendtgørelse", der understøtter tendensen til, at producenterne kan overvælde opgaver og omkostninger på borgere, kommuner og affaldsselskaber. Konsekvensen er, at kommunerne enten skal sætte affaldsgebyret op eller servicen overfor borgerne ned.

RenoSam, og de øvrige kommunale parter, har gennem 3 år advaret Miljøstyrelsen mod denne tendens.

Vi har gjort gældende, at vi finder det urimeligt, at borgerne skal betale et større affaldsgebyr eller opleve en ringere service, alene fordi producenterne vil spare penge. Slet ikke, når elskrot siden 2006 har været omfattet af et *producentansvar*.

Vi må konstatere, at hverken Miljøministeren eller Miljøstyrelsen har været lydhør overfor vores bekymringer.

Det er baggrunden for, at vi nu vil bede FMPU om at arbejde for en ændring af reglerne om håndtering af elskrot. Dels for at sikre en større overensstemmelse med producentansvaret, dels for at undgå at borgere skal betale et højere affaldsgebyr, for at producenterne kan spare penge.

Baggrund: Det skal være enkelt for borgerne

Da producentansvaret blev implementeret i 2006, var der enighed om, at reglerne skulle være enkle for borgerne og til fordel for alle:

Kommuner og affaldsselskaber – fik ansvaret for indsamlingen af elskrot fra husholdninger og kan dermed ikke nægte at modtage elskrot fra borgerne

Borgerne – kan komme af med alt deres affald ét sted og de kan fortsætte med at anvende det system, de kender og som fungerer godt

RenoSam
Vesterbrogade 24, 2. tv
1620 København V
Telefon 4675 6661
renosam@renosam.dk
www.renosam.dk

CVR 1326 1679

Producenterne – skal ikke selv etablere, og betale for, indsamlingsordningerne for elskrot fra husholdninger

Miljøstyrelsen – får sikkerhed for, at der bliver indsamlet meget elskrot, idet modellen sikrer et fintmasket indsamlingsnet

Omkostninger overvæltes på kommuner og affaldsselskaber

Elskrot afleveres typisk af borgerne på de (fælles)kommunale genbrugspladser, hvor producenterne står for at hente elskrotten. Opgave- og ansvarsfordelingen mellem kommune/selskab og producenter i forhold til sortering, afhentning, indsamlingsmateriel, m.v. er på mange måder uklar.

Dette førte til, at de involverede parter i starten af 2007 startede et fælles arbejde, hvis formål var at finde en løsning på uklarhederne. På trods af en række møder og workshops lykkedes det ikke parterne at opnå enighed om en revision af reglerne.

Vores erfaringer er, at producenterne primært har fokus på økonomien. Det betyder blandt andet, at producenterne overvælter opgaver til kommuner/selskaber og omkostningerne på borgere. Den reviderede bekendtgørelse, Miljøstyrelsen har udstedt i april 2010, understøtter beklageligvis denne adfærd.

RenoSam kan ikke længere acceptere, at vores medlemmer skal bruge tid på, og borgerne betale for, at producenterne sparer penge.

Producentansvaret skulle gerne motivere producenterne til at udvikle mere miljøvenlige produkter. EU-direktivet lægger også vægt på, at producenterne tilskyndes til at finansiere alle omkostningerne i relation til indsamlingen af elskrot fra husholdninger.

Vi vil fortsat gerne have ansvaret for indsamlingen af borgernes elskrot, men ikke under de nuværende juridiske præmisser.

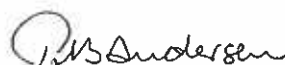
Det er vores håb at FMPU kan påbegynde en proces, der sikrer et regelsæt, der stemmer overens med princippet om et producentansvar, og som ikke pålægger borgerne at betale for producenternes besparelser.

FMPU er naturligvis velkommen til at kontakte RenoSam, hvis yderligere oplysninger ønskes.

Venlig hilsen
RenoSam

Mads Jakobsen
Formand

Per Bødker Andersen
Næstformand

Beslutningsforslag nr. B 108

Folketinget 2010-11

Fremsat den 1. april 2011 af Benny Engelbrecht (S), Ole Vagn Christensen (S), Mette Gjerskov (S), Per Husted (S) og Flemming Møller Mortensen (S)

Forslag til folketingsbeslutning om en ny ansvarsfordeling for håndtering af elskrot

Folketinget pålægger regeringen at udforme en ny national ansvarsfordeling for håndtering af elskrot, der i overensstemmelse med producentansvaret og forureneren betaler-princip-

pet pålægger producenterne det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra borgerne.

Bemærkninger til forslaget

Formål

Forslaget har til formål at sikre en samfundsøkonomisk og miljømæssigt optimal indsamling af elskrot samt undgå, at dele af producenterens ansvar og omkostninger væltes over på kommunerne, affaldsselskaberne og i sidste ende borgerne. En ny ansvarsfordeling forventes ifølge Affaldsselskabernes sammenslutning, Renosam, at kunne spare kommunerne 40-60 mio. kr. årligt.

Konkret skal en ny ansvarsfordeling bevirke.

- at borgerne fortsat skal aflevere elskrot til den kommunale indsamlingsordning.
- at kommunerne har ansvaret for at indsamle elskrot fra borgerne, og
- at producenterne har det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra borgerne samt ansvaret for at hente alt det elskrot, kommunerne indsamler fra borgerne.

Endvidere mener forslagsstillerne, at forslaget vil løse den verserende traktatkrænkelssag. Kommissionen har anlagt mod Danmark og producenterens manglende finansiering af indsamlingen af elskrot.

Baggrund

Kommuner og affaldsselskaber har i mange år indsamlet elskrot fra borgerne med stor succes. Det er en rigtig god løsning for borgerne, samfundsøkonomien og miljøet. I modsætning til, hvad der er tilfældet i andre EU-lande, stiller kommuner og affaldsselskaber i dag deres indsamlingslogistik til rådighed for producenterne uden betaling. Det har friholdt producenterne fra at skulle investere i en ny indsamlingsinfrastruktur og stillet producenterne i Danmark favorabelt i sammenligning med andre lande.

I praksis er den konkrete ansvarsfordeling mellem kommuner/affaldsselskaber og producenter i forhold til sortering, afhentning, indsamlingsmateriale m.v. dog uklar. Producenterne har i stigende grad vællet mange opgaver og omkostninger, som ellers er tiltænkt producenterne, jf. producentansvaret, over på kommuner, affaldsselskaber og i sidste ende borgerne.

Siden 2006 har elskrothåndteringen været reguleret, jf. den danske implementering af WEEE-direktivet (Waste Electrical and Electronic Equipment-Directive, 2002/96/EF). Som et resultat af direktivet er producenterne omfattet af producentansvaret, der har til formål at motivere producenterne til at udvikle mere miljøvenlige produkter samt oge genbrug, genindvinding og andre former for nyttiggørelse af elskrot. Det sker ved, at producenterne tilskyndes til at finansiere alle omkostningerne i relation til indsamlingen af elskrot fra husholdninger. I følge producentansvaret har producenterne således pligt til at tilbagetage elskrot og behandle det miljømæssigt forsvarligt. Dette sker i fuld overensstemmelse med forurenere betaler-princippet om, at virksomheder er ansvarlige for at håndtere den forurening, deres produkt risikerer at måtte forårsage.

Det er derfor ikke acceptabelt, at producenterne vælter opgaver og omkostninger over på kommunerne, som følge af de

eksisterende regler i Danmark og som følge af, at producenterne ikke lever op til deres ansvar, jf. producentansvaret og forurenere betaler-princippet.

Som eksempel på områder, hvor producenterens ansvar væltes over på kommunerne, kan nævnes:

- Sikring mod tyveri. Producenterne stiller krav om, at kommuner/affaldsselskaber skal betale for at beskytte producenterens værdier.
- Strenge sorteringskrav, der kræver ekstra mandskab og materiel.
- Elskrot, der ikke afhentes af producenterne som aftalt, hvilket medfører driftsproblemer på genbrugspladserne og tvinger pladserne til at investere i ekstra lagerkapacitet.
- Producenterne henter ikke elskrot i weekendene, hvor der typisk indleveres mest elskrot.
- Genbrugspladserne modtager ikke indsamlingsbure og lign. fra producenterne, eller de er i dårlig stand, hvilket medfører driftsproblemer og farligt arbejdsmiljø.

På trods af at miljøministeren og Miljøstyrelsen gennem længere tid af kommuner og affaldsselskaber er blevet gjort opmærksom på problemet, blev der i april 2010 udstedt en revideret »elskrotbekendtgørelse«, der desværre understøtter den uheldige tendens. (Bekendtgørelse nr. 362 af 6. april 2010 om markedsføring af elektrisk og elektronisk udstyr samt håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr).

Såfremt situationen ikke ændres, vil kommuner og affaldsselskaber som en konsekvens af den ogede opgavebyrde være tvunget til at sætte affaldsgebyret op eller forringe servicen over for borgerne. Ingen af delene er ønskværdige. Samtidig er incitamentet for producenterne til at udvikle mere miljøvenlige produkter mindre, når omkostningerne ved indsamling væltes over på kommuner, affaldsselskaber og borgere. Da der er tale om håndtering af et miljø- og sundhedsfarligt affaldsprodukt, er situationen på ingen måde acceptabel og går stik imod princippet om, at forurenere betaler, hvilket traditionelt har været grundlaget for den danske affaldshåndtering og miljøpolitik.

Implementering af WEEE i andre EU-lande

EU-direktivet om producentansvar for elskrot lader det være op til hver enkelt medlemsstat at afgøre, hvordan ansvar og finansiering af indsamlingen af elskrot fra borgerne skal fordeles. Danmark har som en af de eneste medlemsstater i EU besluttet, at de lokale myndigheder har det praktiske såvel som det økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra husholdningerne.

I 2007 identificerede en evaluering af WEEE-direktivet, igangsat af Kommissionen, Danmark som en medlemsstat, der i implementeringen af direktivet havde ignoreret den vigtige artikel 8, der pålægger producenterne finansieringsansvaret, jf. 2010-11, MPU alm. del – svar på spørgsmål 134. Samme evaluering slog ikke overraskende fast, at Danmark også i praksis har fritaget producenterne for det finansielle ansvar.

Kommissionen har efterfølgende anlagt en traktatkrænkelssag mod den danske regering, hvori det anføres, at man ikke

kan se, hvordan det i Danmark sikres, at en producent pålægges det finansielle ansvar, jf. 2010-11, MPU alm. del – svar på spørgsmål 135. Forslagsstillerne mener, at forslaget vil løse dette problem og bringe Danmark på linje med Kommissionens anvisninger og med andre lande i EU.

I en lang række af de andre medlemsstater pålægges producenterne at betale for hele eller dele af indsamlingen¹⁾. I bl.a. Sverige, Spanien og Grækenland bærer producenterne således hele finansieringsansvaret, mens producenterne i lande som Frankrig, Østrig og Storbritannien er pålagt dele af finansieringen. I forhold til disse lande nyder producenterne i Danmark ekstraordinært favorable infrastrukturelle og ikke mindste økonomiske forhold.

En ny ansvarsfordeling

For at undgå fremtidige gebyrstigninger og forringet service for borgerne skal producenterne i overensstemmelse med producentansvaret og forureneren betaler-princippet samt i lighed med ansvarsfordelingen i mange andre EU-medlemsstater tillægges det fulde økonomiske ansvar for indsamlingen af elskrot fra borgerne i Danmark.

Det betyder, at der skal laves aftaler mellem producenterne og kommunerne, som kompenserer kommuner og affaldsselskaber for deres indsats. Forhandlingerne om disse aftaler kan med fordel faciliteres med Miljøstyrelsen som moderator.

Hvis parterne ikke er i stand til at nå til enighed om en aftale, træder en »nødaftale« i kraft. Den går ud på, at kommuner og affaldsselskaber lægger alt elskrot usorteret i samme container, som transporteres til et regionalt opsamlingssted, hvor det overtages af producenterne.

Borgerne vil fortsat skulle bruge det system, de er bekendt med, og som hidtil har resulteret i store mængder indsamlet elskrot. Kommunerne vil have ansvaret for at indsamle elskrottet fra borgerne, mens producenterne bærer det økonomiske ansvar samt ansvaret for at hente og behandle det elskrot, som kommunerne indsamler fra borgerne.

Økonomi

Forslaget forventes ikke at medføre udgifter for hverken stat eller kommuner. Tværtimod vil en effektiv implementering af den foreslåede ansvarsfordeling kunne medføre besparelser for kommunerne, da de vil blive kompenseret fuldt ud for deres indsamlingsindsats. En besparelse, der i sidste ende vil kunne komme borgerne til gode i form af et reduceret affaldsgebyr. Affaldsselskabernes sammenslutning, Renosam, vurderer, at den kommunale indsamlingsindsats koster kommunerne 40-60 mio. kr. årligt.

11 DG ENV. The Producer Responsibility Principle of the WEEE Directive. Final Report. Okopol, incc. RPA, 2007.

Skriftlig fremsættelse

Benny Engelbrecht (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en ny ansvarsfordeling for håndtering af elskrot.

(Beslutningsforslag nr. B 108)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Miljø- og Fødevarerministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Att.: Anne Nielsen

mfvm@mfvm.dk
annen@mfvm.dk

13. december 2019

Høring af udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse – implementering af affaldsdirektivets krav til udvidet producentansvars- ordninger for emballage og WEEE

Herved Dansk Erhvervs bemærkninger til ændringsforslag til miljøbeskyttelsesloven. Forslaget vedrører tre hoveddele, nemlig indførelsen af et nyt producentansvar for emballager og ændringer af eksisterende producentansvarsordninger for WEEE, batterier og akkumulatorer samt biler, og som det tredje en modernisering af det eksisterende producentansvar for elektriske og elektroniske produkter (WEEE).

De to førstnævnte dele følger af affaldsdirektivet, som sætter nye minimumskrav til producentansvarsordningernes effekt. Direktivet har den positive hensigt at stimulere overgangen til en cirkulær økonomi.

Moderniseringen af det eksisterende producentansvar for WEEE består i at realisere anbefalinger fra dels Partnerskabet for indsamling af elektronik affald fra 2017, hvor partnerskabet bestod af erhverv og kommuner, dels den politiske Aftale om udmøntning af pulje til Strategi for Cirkulær Økonomi, dels Advisory Board for Cirkulær Økonomi. Dansk Erhverv mener, at initiativerne til at modernisere og dermed forbedre de eksisterende udfordringer med systemet er positive.

Dansk Erhverv støtter overordnet forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, og bidrager herved med bemærkninger og forslag, særligt til implementeringen af producentansvaret for emballager.

Generelle bemærkninger

Producentansvaret er en reguleringsform, der med de nye minimumskrav i affaldsdirektivet, tager et stærkt afsæt i den cirkulære økonomi. Producentansvaret er det første eksempel på regulering, der binder en økonomisk sløjfe mellem design- og genanvendelsesfasen, som hidtil har været adskilte fordi de befinder sig langt fra hinanden i værdikæden. Mekanismen er, at hvis der designes så genanvendelse i en ordentlig kvalitet er mulig, så bliver betalingen til producentansvarssystemet lavere end den er for mindre miljøvenlige udgaver.

Producentansvaret udgør således et væsentligt paradigmeskifte i forhold til den affaldsorganisering, som vi har i Danmark i dag, og som bygger på, at kommunen har ansvaret for affaldet og borgerne betaler via renovationsgebyret. At der er tale om et paradigmeskifte er vigtigt at erkende for at opnå en succes med producentansvaret. For en succes kræver, at reguleringsformen udnyttes fuldt ud, som den er tiltænkt.

Denne erkendelse er efter Dansk Erhvervs opfattelse vigtig for alle producentansvarsordninger, men særligt for producentansvaret for emballage, som står over for at blive nyetablet.

I det følgende gives specifikke bemærkninger til producentansvar for emballage og herefter revision af WEEE, jf. nye direktivkrav og danske anbefalinger til moderniseringen.

Specifikke bemærkninger til producentansvar for emballager

Dansk Erhverv ønsker, at producentansvaret indføres med en række mål og succeskriterier i fokus.

Det er vigtigt, at producentansvarssystemet sikrer reelle miljøforbedringer i form af mere miljøvenlige emballager, som kan genanvendes i høj kvalitet, ligesom det er vigtigt at systemet indeholder et konkurrenceelement, der sikrer iboende omkostningseffektivitet og teknologisk innovation i hele værdikæden. Både kvalitet af og pris på de genanvendte materialer er vigtig, hvis de skal blive konkurrencedygtige med de jomfruelige materialer, hvilket er afgørende for at sikre, at de reelt bliver genanvendt i nye produkter.

Cirkulær Økonomi kan beskrives som "materialeledelse", og det kræver, at værdikædesamarbejder fremmes og bygges på klare mål om miljøøkonomisk effektivitet. Det kræver samarbejde i værdikæden, hvor fx affaldsbranchens viden om adskillelse af materialer og genanvendelse kobles med emballageproducenternes forståelse af behov til funktionalitet og muligheder for designmæssige forandringer.

Et succeskriterie er også, at producentansvaret udformes sådan, at der gives mulighed for grøn vækst i Danmark, særligt på markedet for genanvendelse. Produktion af genanvendte råvarer – altså den endelige genanvendelsesaktivitet – foregår der meget lidt af i Danmark, men med en ny og meget stor strøm af emballagematerialer vil der blive mulighed for at etablere nye virksomheder, til en håndtering af dette, hvis rammerne bliver sådan, at de understøtter erhverv og innovation.

Producentansvaret skal understøttes af et effektivt tilsyn. De såkaldte freeriders – altså, virksomheder, der ikke bidrager til at finansiere affaldsbehandlingen alene eller via en kollektiv ordning – er en bekendt udfordring fra eksisterende ordninger. Et effektivt tilsyn indebærer en målrettet indsats over for både de virksomheder, der er placeret i Danmark og de virksomheder, som er placeret i udlandet og via internettet sender varer ind på det danske marked.

Endelig er det vigtigt at forbrugerne finder systemet let at anvende.

Organiseringen af producentansvaret

I lovforslaget angives det, at det nye producentansvar skal bygges på ryggen af nye kendte organisatoriske rammer. Konkret i lovforslaget beskrives tre indskrænkende rammer for modelleringen af det kommende producentansvar for emballage:

Det fremgår, at producentansvaret skal tage udgangspunkt i den "til enhver tid gældende organisering" (afsnit 3.2.3.1). Nutidens organisering er baseret på en affaldsregulering fra 1980, dvs. 40 år før den cirkulære økonomi blev formuleret. Producentansvaret bygger på cirkulær økonomi af affaldsressourcer, mens den gældende affaldssektor bygger på kommunernes ret og pligt til at overtage affaldet – og i en række tilfælde med økonomisk incitament til at brænde ressourcerne af.

Producentansvaret skal ifølge lovforslaget endvidere bygge på den danske strategi for cirkulær økonomi fra 2018. Strategien foreslår bl.a., at der er behov for at foretage en væsentlig forandring

af affaldssektoren, hvis Danmark skal flytte sig over i den cirkulære økonomi. Strategien erkender altså, at den nuværende affaldssektor og cirkularitet ikke spiller sammen.

Lovforslaget angiver endvidere, at producentansvaret skal bygge på regeringens kommende nationale affaldsplan. Indholdet af planen er pt. ikke kendt. Men det forventes, at affaldsplanen – eller den i primo 2020 kommende reviderede affaldsbekendtgørelse – indeholder et initiativ til, at kommunerne ensretter affaldssortering og anvendelsen af piktogrammer til visning af korrekt sortering. Ensartethed i kommunerne er i alle henseender afgørende for mere genanvendelse i Danmark samt overgangen til den cirkulære økonomi, og dette gælder også, når vi taler om emballager i et producentansvarssystem.

Dansk Erhverv kan således ikke støtte forslaget om, at miljøbeskyttelsesloven skal fastsætte, at producentansvaret skal bygges på ryggen af den nuværende affaldssektor. Dansk Erhverv finder i stedet, at producentansvaret skal opbygges med producenterens ansvar og muligheder som udgangspunkt og med oven for skitserede succeskriterier som parametre.

Der lægges op til en model, der er sammenlignelig med den, der i dag eksisterer for elektronik, og som ikke har sikret en strømlinet affaldssektor med en klar rolle- og ansvarsfordeling. Tvisten mellem kommuner og producenter om ejerskabet til affaldet er konstant, og Ankestyrelsen har været involveret.

Rolle- og ansvarsfordeling

Der er et behov for en tydelig fordeling af roller og ansvar mellem producenter, der i direktivet er givet ansvaret for en udvikling af området, og kommuner, der naturligt spiller en rolle i forhold til borgernes affald.

Dansk Erhverv anbefaler, at kommunerne gives ansvaret for de traditionelle borgernære opgaver, såsom fx beslutninger om, hvorledes affald opsamles hos hhv. borger i etage- og villabebyggelse o.lign., mens producentansvaret gives ansvaret for de dele af værdikæden, hvor de traditionelt har opereret. Således skal affaldstransport, sortering og genanvendelse varetages af producentansvaret. Producentansvaret skal samarbejde med kommunerne om at planlægge infrastrukturen og om at få kvaliteten på sorteringen så høj som mulig.

Denne skitserende rollefordeling er i strid de kommunale affaldsselskabers ønske om, at kommunerne skal vedblive med at have ansvaret for transporten af affaldet væk fra husholdningerne. De tørre fraktioner, så som emballagen samles enten i selvstændige affaldsspande, evt. med kamre til flere tørre fraktioner, og vil derfor alligevel ikke blive afhentet sammen med det affald - madaffald, restaffald og storskrald - som kommunen fortsat er forpligtet til at afhente.

Dansk Erhverv mener, at det vil være mest økonomisk og logistisk effektivt at lade producenterne stå for transport af spandene, da landet så kan inddeles og udbydes med en effektiv logistik som mål i stedet for kommunegrænser. En større skala vil også give en bedre mulighed for udvikling af indsamlingsteknologien. Miljøstyrelsens projekt nr. 1953/2019 påpeger, at en større ensretning, fælles informationskampagner, mere ens udbud og en bedre udnyttelse af bilmateriellet kan give betydelige besparelser i indsamlingen. Såfremt producenterne står for transporten fra husholdningerne og genbrugspladserne til producentansvarets opsamlingssteder, kan der spares ressourcer i planlægningen af opgaven, gennemførelse af udbud, administrative omkostninger, formulering af krav til transportører vedrørende opgaveudførelse, dataindberetningskrav, kommunikation til borgere om fejlsortering og i samarbejde med kommunerne tilrettelægge den lokale infrastruktur.

Et andet kommunalt ønske er, at de får mulighed for at forsortere eller grovsortere i husholdningernes tørre affald forud for, at emballageaffaldet overdrages til producenterne i den situation, hvor kommunerne indsamler fx plastemballage og andet plast ind i samme spand. Dette finder

Dansk Erhverv ikke nødvendigvis hensigtsmæssigt, da sådanne sorteringer reelt ikke vil bidrage med nogen værdi i forhold til affaldets videre håndtering. Storskalafordelen ved at samle mængderne af f.eks. alt plastik er netop, at det skaber mulighed for at indgå aftale med et avanceret sorteringsanlæg, som vil kunne fjerne urenheder, opdele plasten i enkeltpolymere og gøre disse klar til at indgå i nye produkter. På anlæg puljes plasten fra flere kommuner, og uanset om plasten fra nogle kommuner måtte være renere end fra andre kommuner grundet en forsoring, så vil affaldet blive kørt gennem hele anlægget af både praktiske og sikkerhedsmæssige grunde. En forsoring vil således ikke bibringe en merværdi. Og hver sorteringsproces er med til at fordyre prisen på det genanvendte materiale og gøre det mindre attraktivt på råvaremarkedet.

Affaldsdirektivet pålægger medlemsstaterne at begrænse omkostningerne i systemet. Hvis producenterne selv varetager transporten, er omkostningerne ikke til diskussion, da de selv skal betale for dem. Hvis kommunerne skal stå for det, må producenterne naturligt kræve, i overensstemmelse med direktivet, at kommunerne leverer ydelsen til samme pris, som producenterne selv kunne have fået opgaven udført til.

Med Dansk Erhvervs forslag ovenfor, vil kommunerne stadig have retten til at tilrettelægge den lokale infrastruktur og dermed have kontrol med indsamlingen af affaldet. Fx om der skal være nedgravede løsninger, affaldssug, flere eller færre beholdere, farver på materiellet, kombinationen af afhentning fra matriklen, fra nærområdet eller fra genbrugspladsen, dvs. lokal miljøpolitiske parametre og borgernære forhold. Kompetencen skal dog udøves inden for affaldsbekendtgørelsens og de branchefælles standarders rammer.

Sorteringskriterier

Det er afgørende vigtigt, at krav til sortering af emballager bliver landsdækkende og entydige.

Sorteringskriterier – i de kommende såkaldte branchefælles standarder – skal sikre ensartet affaldssortering i kommunerne. Dansk Erhverv anbefaler direktivets krav om særskilt indsamling af de pågældende materialer følges. Det skyldes, at kvaliteten som udgangspunkt falder, når materialer blandes sammen i affaldsspandene, fordi de ikke kan adskilles perfekt igen.

Sorteringskriterierne skal være fornuftige og obligatoriske for kommunerne at bruge, således at producenternes mærkning og håndtering af affaldet kan rettes ind efter det.

Kravene til kommunerne skal være obligatoriske, så nye variationer fremadrettet undgås, dette er vigtigt for at sikre forudsigelige rammevilkår og dermed virksomhedernes investeringslyst.

Ovenstående indbefatter således, at Dansk Erhverv anfægter høringsmaterialet (side 26), hvor det fremgår, at det i bekendtgørelsen "forventes" at skulle fastsætte krav til indsamlingsordninger og fraktioner, der skal indsamles i kommunerne. Af lovbemærkninger bør derimod vigtigheden af sorteringskriterierne fremgå tydeligere, da systemets succes afhænger af dette.

Direktivet fastsætter desuden, at borgerne skal informeres om systemet. Men at give klar information om, hvordan borgene skal forholde sig, vil blive vanskelig, hvis kommunerne gør det forskelligt.

Forbrænding som konkurrent til cirkulær økonomi

En miljømæssig uheldig, men effektiv konkurrent til den cirkulære økonomi er affaldsforbrændingen. Producentansvaret skal implementeres på en sådan måde, at forbrænding bliver så ikke-attraktiv som mulig.

Dansk Erhverv mener derfor, at producenterne skal finansiere affald, der på deres sorteringspladser o.lign. frasorteres til forbrænding, og at kommunerne tilsvarende – fortsat via opkrævning af renovationsgebyret – skal finansiere det affald, som de ved deres systemer ikke formår at overdrage til producentansvaret, og som derfor ender i forbrændingen. Ellers er kommuner og borgere uden økonomisk incitament til at gøre sig umage med sorteringen, og denne reguleringsform – producentansvaret – handler om at skabe økonomiske incitamenter for at sikre miljøgevinster.

Jf. direktivet skal producenterne dække minimum 80 % af omkostningerne ved det samlede system, mens andre, fx kommunerne fx i form af borgernes renovationsgebyr, kan dække de sidste 20 %. Dermed kan ovenstående model lade sig gøre.

Tidsperspektivet

Tiden fra den planlagte vedtagelse af bekendtgørelse – i ultimo 2023 – til ikrafttrædelse – primo 2025 – er uhyre kort. Bemærkningerne til forslaget lægger op til at operationelt producentansvar kan opbygges på blot 24 måneder. Det er urealistisk. Omtrent samtlige virksomheder omfattes af producentansvaret, og alle disse virksomheder skal forstå deres ansvar i det kommende system og tage stilling til, om de vil håndtere indsamling og affaldsbehandling selv eller indgå i en kollektiv ordning. Den kollektive ordning skal etableres, der skal laves planer for indsamling og opsamling af affaldet, laves udbud for transport, sortering og genanvendelse, oprettes systemer, som kan sikre dokumentation for en reel genanvendelse på niveau med eller over direktivets krav. Til sammenligningen brugte konsortiet Clean og knap halvdelen af landets kommuner 5-6 år på bare at udbyde noget af deres plastaffald til sortering.

Der er brug for en klar beslutning om fordelingen af ansvaret mellem producenterne og kommunerne så snart som muligt. Med en klar beslutning i 2020, kan producenterne gå i gang med at organisere sig snart og dermed have en rimelig chance for at være klar den 1. januar 2025.

Med en kort frist vil det også blive yderst vanskeligt at søge at understøtte en dansk grøn vækst, og det eneste der kan nås er at udbyde affaldet til behandling på eksisterende anlæg i udlandet.

Hvis beslutningen om en fordeling af roller og ansvar mellem producenter og kommuner ikke er nært forstående, som at blive vedtaget medio 2020, bør der som minimum indføres et stop for yderligere kommunale investeringer i sorterings- og behandlingsteknologi og -anlæg til papir, pap, metal, glas og plast, som er de materialer, der er gældende på emballageområdet. En udbygning af den kommunale affaldssektor på et tidspunkt hvor EU-regler overdrager ansvaret til producenterne giver ikke mening.

Afstandtagen til referat af Dansk Erhvervs holdning i høringsmaterialet

Følgegruppens samlede holdninger er beskrevet i høringsmaterialet, men forskellige synspunkter mellem erhverv og kommuner fremgår ikke - særligt rollefordelingen mellem private og offentlige aktører. Visse dele af beskrivelserne af følgegruppens fælles holdninger, kan Dansk Erhverv ikke tilslutte sig, hvilket fremgår af dette hørings svar som sådan.

Definition af ”producent” og brug af den bemyndigede repræsentant

Ud fra den foreslåede definition af ”producent” – overordnet beskrevet som ”påfylder” – er det uklart, hvem der er producent i det tilfælde, hvor en privatlabel producent udlægger design og produktion af emballage samt påfyldning til en underleverandør, men hvor underleverandøren er styret af detaljerede krav til udbyder. Det kan fx være en større varemærkeindehaver, der har sit helt eget emballagedesign, men som udlægger alle de opgaver, der definerer dem som producent, bortset fra de reelle design.

På s. 18 i beskrivelserne står der om den bemyndigede repræsentant, at kravet er, at en virksomhed, der sælger "[...] direkte til køber via grænseoverskridende handle[...]". Bør ordet "køber" erstattes med "slutbruger". En "køber" kan også være en detailhandel.

Registrering, håndhævelse og tilsyn

En effektiv håndhævelse med producentansvaret for emballage bliver vigtig for dets succes.

Kommissionen er på vej med en vejledning om producenteres registrering og håndhævelse. Dansk Erhverv anbefaler en harmonisering på området, særligt når det gælder en håndtering af producenter, der via internettet placerer varer på et marked.

I høringsforslaget fastsættes, at der lægges op til, at tilsynet med producentordningerne skal udføres af en statslig myndighed. Dansk Erhverv støtter forslaget. Det er afgørende, at staten er tilsynsmyndighed både med eventuelle kollektivordninger og med producenter, som måtte vælge at udføre opgaven selv via en såkaldt individuel ordning. Det eksisterende kommunale affaldstilsyn kan på ingen måde være garant for et effektivt tilsyn på dette område, endsige sikre en ensartet håndhævelse på tværs af aktørerne.

Dansk Erhverv foreslår, at tilsynet finansieres af producenterne selv, sådan at de kan kræve at få udløst de aftalte (og finansierede) kontroltimer. Forslaget er foranlediget af store udfordringer med at få ført kontrol med producentansvaret for elektronik, hvilket hæmmer systemets effektivitet.

Graduerede bidrag

Affaldsdirektivet fastsætter, at producenterne skal betale mere eller mindre for systemets behandling af deres emballage alt efter, hvor miljøvenlig den er. Dvs. prisen falder, hvis emballagen er designet til genanvendelse. Kommissionen offentliggør i marts 2020 en vejledning til disse graduerede bidrag. Da Danmark er et lille åbent marked, er det afgørende vigtigt, at dansk implementering af de graduerede bidrag lægger sig så tæt op ad de afgørende europæiske lande. Uden en harmonisering bliver det vanskeligt at designe emballager, der skal placeres på flere europæiske delmarkeder.

Specifikke bemærkninger til ændring af det eksisterende producentansvar for elektronik og elektroniske produkter (WEEE)

Producentansvaret for elektroniske og elektriske produkter (WEEE) skal revideres med henblik på at møde affaldsdirektivets nye minimumskrav. Dansk Erhverv støtter dette til fulde, da det vil styrke reguleringens effekt på producenteres miljøperformances. Producentansvaret er udformet og implementeret mere end et årti før Cirkulær Økonomi blev formuleret, hvorfor det naturligt ikke lever op til dagens krav.

Tilsyn

Et effektivt tilsyn er vigtigt for, at systemet fungerer. I dag fungerer tilsynet, der er Miljøstyrelsen, beklageligvis ikke effektivt.

Og behovet er der. DPA skønner at mere end en tredjedel af de danske virksomheder, der reelt er omfattet af producentansvaret i dag, er freeriders, dvs. har undladt eller ikke er klar over, at de skal tilmelde sig. Tallet virker voldsomt, men en producent af et hæve-sænke-bord opfatter sig måske alene som møbelhandler og ikke også som en, der handler med elektronik.

Dertil kommer en stor, og i øvrigt stigende andel af de udenlandske virksomheder, der via nethandel placerer varer på det danske marked. For denne gruppe skal der findes en europæisk metode til håndhævelse, hvilket kommissionen også arbejder med.

Specifikke bemærkninger til modernisering af producentansvaret for elektriske og elektroniske produkter (WEEE)

Dansk Erhverv støtter hensigten om at modernisere producentansvaret for WEEE ved at udmønte anbefalinger fra Partnerskab for indsamling af elektronikaffald, der bestod af erhverv og kommuner, og som vil understøtte mål i Strategi for Cirkulær Økonomi og anbefalinger i Advisory Board for cirkulær økonomi.

Væsentligst er, at det bringer ordnede forhold på markedet at sikre en regulering af de virksomheder, som har istandsættelses-, genbrugs-, og genanvendelsesløsninger på markedet i dag, men som ikke var indtænkt i det oprindelige producentansvar, da det blev udformet for 15 år siden. Disse aktører skal formelt integreres i systemet, fx ved at indberette data med henblik på kontrol og statistik.

Et krav om certificering støttes under forudsætning af, at der bliver tale om Select, fordi den bliver et krav i EU, alternativt ISO.

Samtidig peger 15 års erfaring med producentansvarssystemet på nødvendigheden af og potentialer for forbedringer, hvilket handler om gennemsigtighed mv. Også krav til sikkerhedsstillelsen foreslås forandret. Dansk Erhverv anbefaler, at der findes inspiration i bredden af metoder for sikkerhedsstillelse, som er gældende på området for grænseoverskridende transport af affald.

Tilbagebetalingsordninger

Producenter kan løfte deres ansvar ved at deltagelse i en kollektiv ordning eller ved individuelle ordninger. En metode kan være en tilbagebetalingsordning, dvs. fx hvor forbrugere kan aflevere deres udtjente varer tilbage til detailhandlen. Tilbagebetalingsordninger fungerer allerede i markedet i dag, og de indeholder helt særlige muligheder for fremme af reparation og genbrug.

Tilbagebetalingsordninger er i dag baseret på undtagelser fra de almindelige bestemmelser i affaldsbekendtgørelsen. Dansk Erhverv finder, at der er behov for en mere åben tilgang ved, at der i affaldsbekendtgørelsen fastsættes egentlige bestemmelser for disse tilbagebetalingsordninger.

Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed for uddybninger.

Med venlig hilsen

Lisbet Hagelund
Chefkonsulent

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Ref.: 2019-9743

12. december 2019

Svar til udkast til lovforslag om udvidet producentansvar

Danmarks Restauranter & Cafeer (DRC) takker for det fremsendte høringsmateriale.

Generelle bemærkninger

I DRC er vi overordnet set positivt på et producentansvar på emballage. For restaurationsbranchens vedkommende er der søsat projekter, som på tværs af værdikæden undersøger, hvordan mængden af emballage nedbringes og gøres mere bæredygtig, f.eks. take away restauranter. Derfor er det vigtigt for branchen, at producentansvaret bliver en medspiller til denne udvikling og ikke en klods om benet.

Da lovforslaget er en rammelovgivning, skal de nærmere definitioner af producent, emballage, snitflader mellem producenter og importører m.m. skal fastlægges senere hen ved en revideret emballagebekendtgørelse. I høringsmaterialet vurderes det, at denne ligger klar i starten af 2023. DRC håber, at denne tidshorisont overholdes så der sikres god mulig tid til at omstilling.

For DRC er det vigtigt, at producentansvaret og dermed omkostningerne ligger så langt tilbage som muligt: hos producenten eller virksomheden der importerer. Her ligger incitamentet og ekspertisen til at effektivere bæredygtig emballage og dermed sikre en mere genanvendelige emballage i minimale mængder.

Der er lagt op til, at producentansvaret indtænkes i det nuværende kommunale renovationssystem, således der ikke etableres et parallelt indsamlingssystem. DRC er enig i en sådan løsning, da det let kunne blive bøvlet for virksomheder, der på den ene eller anden måde sælger emballage videre til forbrugeren. Her er det vigtigt, at der tænkes i en fælles løsning og ikke separate modeller fra kommune til kommune.

For nylig har vi set en tredobling i afgiften på bl.a. bæreposer og engangsservice, men som ikke tager højde for, eller skaber incitament til et bæredygtigt valg hos producenterne. DRC vil gerne advare mod, at producentansvaret vil betyde dobbeltafgifter på visse produktkategorier og varer, hvor både EU og danske afgifter vil være pålagt (EU-engangsplastdirektiv samt en eventuel plastikafgift i EU). Potentielle dobbeltafgifter vil skade virksomheder, og DRC vil derfor anbefale, at man fra regeringens side sikrer sig, at det ikke kommer til at ske med det forestående producentansvar samt andre tiltag, der måtte komme fra EU.

DRC ser frem til den videre proces, og står til rådighed som repræsentanter for restaurationsbranchen, såfremt der er brug for nærmere vidensdeling.

De bedste hilsner

Christian Idorn
Politisk konsulent

Til Miljø- og Fødevareministeriet

13. december 2019.

Høringssvar – J.nr. 2019-9743

Høring over udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse - producentansvar

Miljø- og Fødevareministeriet har den 6. november 2019 fremsendt høringsudkast til ændringsforslag af miljøbeskyttelseslovens § 9 vedrørende udvidet producentansvar, som implementerer dele af EU's Affaldsdirektiv (EU 2018/851 af 30. maj 2018) – i det følgende 2018-affaldsdirektivet.

De Danske Bilimportører er brancheorganisationen for bilimportører i Danmark. Vi repræsenterer derfor langt størstedelen af de importører, der i dag er omfattet af reglerne om producentansvar for udtjente biler. Vi har derfor læst lovforslaget med stor interesse og skal hermed fremsende vores bemærkninger til høringsudkastet.

Vores bemærkninger relaterer sig hovedsageligt til tre af de foreslåede bestemmelser: den foreslåede § 9 y (lovforslagets nr. 16) om repræsentation, den foreslåede § 9 z, stk. 3, nr. 2, (lovforslagets nr. 20) om graduering af finansielle bidrag til de kollektive ordninger samt den foreslåede § 9 å, stk. 3, (lovforslagets nr. 34) om sikkerhedsstillelse.

Nedenfor gennemgås vores konkrete bemærkninger til disse bestemmelser. Vi vil dog indledningsvis knytte et par overordnede bemærkninger til lovforslaget i sin helhed.

De Danske Bilimportørers medlemmer deltager i dag i en kollektiv ordning, Refero, som varetager De Danske Bilimportørers medlemmers forpligtelser efter miljøbeskyttelsesloven og bilskrotbekendtgørelsen om tilbagetagning og pligt til særskilt håndtering af udtjente biler.

Refero har indgået aftale med Stena Recycling A/S om tilbagetagning og håndtering af de udtjente biler. På grund af gunstige skrotpriser, har der igennem en længere årrække ikke været udgifter forbundet med håndteringen i de udtjente biler, og dette forventes at fortsætte.

Det er altså en god forretning at håndtere udtjente biler, og producentansvaret for udtjente biler adskiller sig derfor en del fra de øvrige producentansvarsordninger.

Det er væsentligt for De Danske Bilimportører, at de nye regler ikke bliver unødigt byrdefulde i forhold til en ordning som den nuværende, som "hviler i sig selv" og som samtidig sikrer, at udtjente biler håndteres miljømæssigt korrekt og efter reglerne.

Når bestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven skal udmøntes i bekendtgørelser inden for de enkelte producentansvarsområder, bør der derfor differentieres og reguleres efter det konkrete behov. Det er vigtigt, at der ikke laves regler, der alene giver ekstra administration, men ikke ekstra miljøfordele i forhold til de konkrete producentansvarsordninger.

Samtidig anerkendes naturligvis Danmarks forpligtelser til at implementere 2018-affaldsdirektivets bestemmelser, men det er De Danske Bilimportørers vurdering, at formuleringen af direktivets bestemmelser åbner op for både differentiering og konkrete hensyn, hvilket overordnet også er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

Den foreslåede § 9 y (lovforslagets nr. 16) om repræsentation

I henhold til den foreslåede § 9 y kan udenlandske producenter og importører vælge at lade sig repræsentere i Danmark af en etableret repræsentant. Dette gælder allerede for elektrisk og elektronisk udstyr.

Det er dog lidt uklart både i lovteksten og i bemærkningerne, hvorvidt det alene gælder i tilfælde, hvor den udenlandske producent sælger sit produkt direkte fra udlandet til en dansk kunde, eller om en udenlandsk producent kan beslutte selv at være ansvarlig efter de danske producentansvarsregler via repræsentantskab, uanset at der er en dansk etableret importør, der i henhold til nugældende regler ville være omfattet af producentansvaret.

Det er ikke specificeret, at der skal være tale om fjernsalg eller e-handel fra udlandet eller om salg kan foregå fra Danmark.

Som De Danske Bilimportører umiddelbart forstår den foreslåede § 9 y, gør bestemmelsen det muligt fra januar 2023 for en udenlandsk bilproducent via en repræsentant etableret i Danmark at varetage producentansvaret. I et sådant tilfælde vil den eller de danske bilimportører, der i dag har et producentansvar, alene anses som "distributør" i henhold til definitionerne i reglerne, og vil derfor ikke længere have et producentansvar. Tillige vil en enkelt dansk bilimportør af et bestemt bilmærke kunne påtage sig repræsentantskabet for den udenlandske producents samlede markedsførte mængde biler i Danmark, hvorefter øvrige danske bilimportører af dette bilmærke alene anses for "distributører" i reglernes forstand.

Miljø- og Erhvervsministeriet bedes be- eller afkræfte ovenstående forståelse af den nye bestemmelse. Hvis det ikke er sådan, reglen skal forstås, bedes dette udredes i høringsnotatet.

Den foreslåede § 9 z, stk. 3, nr. 2, (lovforslagets nr. 20) om graduering af finansielle bidrag til de kollektive ordninger

Det er anført i bemærkningerne, at der i 2018-affaldsdirketivet stilles krav om graduering af de finansielle bidrag, som producenter og importører betaler til de kollektive ordninger som incitament til, at producenterne tager større miljømæssige hensyn i forbindelse med produktionen. Dette overordnede formål anerkendes naturligvis.

Samtidig bør det fra lovgivers side anerkendes, hvordan forholdene på de producentansvarsregulerede markeder konkret er i Danmark.

Der er ingen danske producenter af biler, hvorfor samtlige biler på det danske marked importeres fra udlandet. Det er alene de (udenlandske) producenter, der har indflydelse på bilernes udformning og miljømæssige output som udtjent bil.

At regulere og differentiere gebyret for de danske bilimportørers deltagelse i den kollektive ordning, vil i sagens natur ikke resultere i en mere miljøvenlig produktion. Det vil derfor alene være en administrativ byrde, uden at importørerne har en mulighed for selv at påvirke produktionen, og dermed vil reguleringen ikke have en miljømæssig gevinst.

Samtidig har der på grund af gunstige skrotpriser gennem en lang årrække ikke været udgifter forbundet med tilbagetagningen og håndteringen af de udtjente biler, hvorfor medlemmerne ikke betaler for deres tilslutning til den kollektive ordning, "Refero". Der sker heller ikke nogen betaling mellem Refero og operatøren, Stena Recycling. Den kollektive ordning Refero betaler altså ikke penge til Stena Recycling for håndteringen af de udtjente biler på vegne af importørerne. Der eksisterer kun et individuelt (administrativt) gebyr til Dansk Producentansvar (DPA) for registreringen dér.

En graduering af det finansielle bidrag baseret på miljømæssige faktorer, som importørerne ikke har indflydelse på, og i tilfælde, hvor der ikke betales for affaldshåndteringen fra den

kollektive ordning til affaldsbehandlerne, virker derfor omsonst, og vil alene være en administrativ byrde.

Disse hensyn bør inddrages i den efterfølgende udmøntning af reglerne.

Herudover og i forlængelse af ovenstående skal det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse og de tilknyttede bemærkninger til forslaget ikke giver klarhed over, hvordan den efterfølgende regulering og udmøntning vil ske.

Det fremgår af bemærkningerne, at Kommissionen forventes at komme med en vejledning omhandlende graduering i marts 2020. Det er derfor end ikke muligt på nuværende tidspunkt at lave lovbemærkninger til den foreslåede bemyndigelse, som redegør for i hvilket omfang og hvordan, gradueringen af bidragene tænkes udmøntet.

Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse ses således hverken afgrænset eller præciseret i et rimeligt omfang.

Den foreslåede bestemmelse indgår på lige fod med ministerens mulighed for at fastsætte regler om lige adgang til at deltage i kollektive ordninger samt de kollektive ordningers organisering. Det er dog i den forbindelse værd at bemærke, at den nye bestemmelse vedrører gebyrer, og det er De Danske Bilimportørers opfattelse, at en bemyndigelse, som den foreslåede, er langt mere vidtgående end de bemyndigelser, der herudover reguleres i bestemmelsen.

Det er derfor De Danske Bilimportørers opfattelse, at bemyndigelsesbestemmelsen er for uklar og uafgrænset på nuværende tidspunkt og tillige potentielt for vidtgående.

Den foreslåede § 9 å, stk. 3, (lovforslagets nr. 34) om sikkerhedsstillelse

Ministeren bemyndiges i den foreslåede bestemmelse til at fastsætte regler om sikkerhedsstillelse på alle producentansvarsområder.

For så vidt angår producentansvar for udtjente biler er det igen væsentligt at fremhæve, at der i forbindelse med udmøntning af reglerne i en senere bekendtgørelse bør ses på det reelle behov for sikkerhedsstillelse i den konkrete ordning. Der bør ikke vedtages regler, der alene er en administrativ byrde for de omfattede, uden at det reelt har en betydning.

Der ses således ikke at være et aktuelt behov for sikkerhedsstillelse til affaldshåndtering af udtjente biler med det nuværende marked for bilskrot henset til de gunstige skrotpriser. Det anerkendes naturligvis, at der kan opstå et behov ude i fremtiden, men et krav om sikkerhedsstillelse med dertil hørende administrative byrder vedrørende administration heraf mv., bør alene indtræde, hvis et behov for sikkerhedsstillelse skulle vise sig.

De Danske Bilimportører vil meget gerne inddrages i Miljø- og Fødevareministeriets kommende overvejelser omkring udmøntningen af reglerne vedrørende producentansvaret for udtjente biler og kvitterer i øvrigt for inddragelsen frem til nu, som er påskønnet.

Vi står også gerne til rådighed med oplysninger omkring de nuværende ordninger, således at den fremtidige regulering kommer til at passe ind i "den virkelige verden" samtidig med at direktivets minimumskrav naturligvis skal overholdes.

Med venlig hilsen

De Danske Bilimportører
Rådhuspladsen 16, 1550 København V

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Pr. mail mfvm@mfvm.dk
Kopi: annen@mfvm.dk

København, den 10. december 2019

Miljø- og Fødevareministeriets journalnummer 2019-9743 – høringssvar fra De Samvirkende Købmænd, DSK - Udkast til lovforslag om udvidet producentansvar sendes i høring

Miljø- og Fødevareministeriet har den 7. november offentliggjort udkast til ændringsforslag af miljøbeskyttelsesloven vedr. udvidet producentansvar.

DSK takker for lejligheden til at kommentere på ministeriets udkast til ovennævnte lov.

Generelle bemærkninger

Der er tale om rammelovgivning, hvor miljøministeren efterfølgende fastsætter regler på en lang række områder. Desuden forventes retningslinjer fra EU-Kommissionen i foråret 2020 med henblik på besvarelse af en række centrale spørgsmål herunder, hvordan EU-medlemslandene kan implementere de graduerede bidrag. På den baggrund er der fortsat så mange ubesvarede spørgsmål, at det ikke er muligt at kommentere på det forventede endelige lovgrundlag.

DSK vil dog allerede nu gerne kvittere for en række positive elementer:

- Den reviderede emballagebekendtgørelse forventes udstedt primo 2023, så berørte aktører får tid til at forberede sig. Det er helt afgørende for erhvervets muligheder for at planlægge og leve op til lovforslagets krav. Jo tidligere bekendtgørelsen er klar – desto bedre!
- Lovforslaget ændrer ikke ved den eksisterende organisering af pant- og retursystemet for visse drikkevareemballager (Dansk Retursystem A/S).
- Den producentregisteransvarlige organisation forudsættes oprettet som en non-profit organisation i lighed med f.eks. Dansk Retursystem A/S.
- Der lægges ikke op til nye obligatoriske pantordninger.
- Producenter og importører mv. skal afholde minimum 80% af omkostningerne. De resterende op til 20 pct. af omkostningerne afholdes af affaldsproducenter eller affaldsdistributører. Det er positivt, at de virksomheder, der sælger/overdrager emballagerne til den endelige forbruger ikke pålægges en omkostning for dette. Omkostningerne bør placeres så langt tilbage i produktions- og/eller importledet som muligt for at sikre transparente vilkår i markedet.

Med det udvidede producentansvar får erhvervslivet det fulde ansvar for emballagen. Med ansvaret følger en forpligtigelse til at optimere genanvendelse af emballage fra danske husholdninger. Det betinger, at producenter/importører mv. selv tager ejerskabet til emballageaffaldet, og at branchen har ansvaret for at optimere alle faser i værdikæden fra sortering til genanvendelse.

Det er ønskeligt, at kommunerne fortsat bør have ansvar for indsamling af husholdningsaffaldet.

Det vurderes – som det også fremgår af materialet - uhensigtsmæssigt og mindre omkostningseffektivt at skulle etablere parallelle indsamlingssystemer for emballageaffald set i forhold til den kommunale indsamling af øvrigt husholdningsaffald (madaffald, restaffald mv.).

Det er dog åbenlyst, at der fremover bør stilles langt flere krav til kommunerne, så landsdækkende producenter ikke skal indordne sig under op til 98 forskellige systemer, herunder potentielt 98 forskellige prisstrukturer for alle mulige former for affald.

Sortering og indsamling af emballageaffaldet bør ensrettes og effektiviseres på tværs af landet, så alle forbrugere i Danmark – uanset bopælskommune – oplever, at emballage, der er designet til genanvendelse indsamles sorteres og indgår i den cirkulære økonomi på samme måde – herunder også med samme gebyrer i hele landet.

Det bør sikres, at enkelte kommuner – ud fra et ønske om at tilbyde borgerne i den enkelte kommune et helt særligt højt serviceniveau – ikke efterfølgende kan overvælte omkostningerne til producenterne.

Vi har med stor tilfredshed noteret os, at *"det forventes, at der på bekendtgørelsesniveau vil blive fastsat krav til de kommunale indsamlingsordninger, herunder eksempelvis i hvilke fraktioner affaldet indsamles, samt krav om at anvende fælles sorteringsvejledninger"*.

Dette er en vital forudsætning for et omkostningseffektivt indsamlingssystem, hvor forbrugerne – uanset bopælskommune – kan blive orienteret om korrekt behandling af emballageaffald.

Under generelle bemærkninger er det ligeledes vigtigt for DSK, at producenter/importører ikke ensidigt får mulighed for at pålægge detailhandelen returtagingspligt i et pantsystem uden detailhandelens positive tilsagn. Etablering af pant- og retursystemer kan være en udmærket idé, men affaldet skal ikke nødvendigvis håndteres i detailhandelen. Dertil er omkostninger, krav til plads og eventuelle arbejdsmiljø- og hygiejneproblemer for store. Opbygningen af vores pant- og retursystem for visse drikkevareemballager tager udgangspunkt i en tid, hvor de tomme glasflasker blev indleveret i butikken, afhentet, vasket og genfyldt af bryggerierne. I dag er situationen en anden, og skulle vi opfinde pantsystemet forfra, ville vi næppe basere systemet på, at de tomme emballager skal afleveres i dagligvarebutikkerne. Så også derfor er det afgørende, at producenter og importører mv. ikke kan pålægge detailhandelen den

daglige drift af et nyt – eller udvidet – pantsystem. Det hører mere naturligt hjemme andre steder!

Specifikke bemærkninger

En producentregisteransvarlig organisation

Det foreslås, at miljøministeren bemyndiges til at kunne udpege en producentregisteransvarlig organisation til at varetage administrationen af producentregistret. Det kan være fornuftigt, men det fremgår ikke, hvilke kriterier ministeren vil lægge til grund ved udvælgelsen.

Det bør fremgå, om den producentregisteransvarlige organisation udpeges "en gang for alle", eller om organisationen udstyres med en eneret, der kan fornys efter ministerens godkendelse.

Etableringen af den producentregisteransvarlige organisation bør ske efter inddragelse af erhvervslivets organisationer i bred forstand.

Om Dansk Retursystem A/S

Det fremgår, at producenter (med drikkevarer omfattet af pantbekendtgørelsen) ikke har, og ikke får, mulighed for at lade deres forpligtigelser være båret af andre end Dansk Retursystem A/S. En emballage kan dog som bekendt tilmeldes som genpåfyldelig emballage, hvor producenten selv har ansvaret for emballagen. Returprocenten skal da være på minimum 98.

Bagatelgrænse

Det foreslås, at der gives mulighed for at indføre en bagatelgrænse for opfyldelse af producentansvaret, idet det findes hensigtsmæssigt – og i overensstemmelse med 2018-affaldsdirektivet – at producenter og importører, der markedsfører meget små mængder emballage, ikke bliver underlagt uforholdsmæssigt store administrative og økonomiske byrder. Økonomiske og administrative forpligtelser må, efter direktivet, ikke medføre en uforholdsmæssig stor regelbyrde for producenter, der markedsfører små mængder af et produkt. Det kan være udmærket med en vis form for fleksibilitet, men bagatelgrænsen bør fastsættes politisk af ministeren og ikke uddelegeres til den producentregisteransvarlige organisation. Bagatelgrænsen kan have konkurrencemæssige konsekvenser aktørerne imellem.

En bagatelgrænse må ikke hjælpe udenlandske e-handelsvirksomheder til at undgå deres forpligtigelser i Danmark. Det fremgår da også, at en bagatelgrænse ikke skal ses som en mulighed for at kunne undlade at lade sig registrere som producent, men alene som en administrativ og økonomisk lettelse. Der udestår derfor en vigtig opgave med at sikre registrering – også fra de udenlandske virksomheder!

Sikre anonymitet

Opgørelse af affaldsmængder er nødvendig for at kunne beregne gebyrer, men det er samtidig afgørende, at der sikres fortrolighed, så konkurrencefølsom viden ikke – heller ikke utilsigtet – kan komme til konkurrenters kendskab. DSK vil her henlede opmærksomheden på den konstruktion, der kendes fra Dansk Retursystem, hvor

konkurrencefølsom viden ikke tilgår hverken selskabets medarbejdere eller selskabets bestyrelse.

Ubesvarede spørgsmål

DSK har en række ubesvarede spørgsmål, der – af hensyn til den videre proces – adresseres her:

- DSK ser frem til en afklaring af, hvad der forstås med transportemballage, herunder om paller er emballager eller blot varer, der handles mellem virksomheder.
- Når omkostninger til indsamling af emballageaffald fremover skal afholdes af producenter/importøren mv., bør de nuværende omkostninger til kommunal håndtering af affald for hhv. virksomheder og private husstande samtidig falde, når emballageaffaldet skal bære egne omkostninger. Det bedes ministeriet bekræfte.
- Som led i det lovforberedende arbejde bør det sikres, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er indforstået med, at der de kommende år forventes samarbejde i mange forskellige brancher. Samarbejdet vil vedrøre indretning af branchestandarder med f.eks. krav til udformning af emballager.
- Det er fortsat uklart, hvordan det sikres, at potentielle free-riders (især i form af udenlandske virksomheder med distancesalg) vil blive omfattet af pligter og rettigheder på samme vilkår som danskbaserede virksomheder. Med etableringen af det udvidede producentansvar skal der ikke skabes endnu en forskel mellem danske og udenlandske virksomheder, der medvirker til at gøre distancehandel mere attraktiv end handel lokalt i Danmark.

Afsluttende bemærkninger

DSK ser frem til et fortsat godt samarbejde i følgegruppen. DSK forventer, at ministeriet i den fortsatte proces vil involvere følgegruppen og dermed give en bred kreds af interessenter mulighed for at deltage i arbejdet.

Med venlig hilsen

Claus Bøgelund Nielsen
Vicedirektør

13. december 2019

JUMM

DI-2019-00924

MFVM sagsnr.: 2019-9743

Miljø- og Fødevarerministeriet,
Slotsholmsgade 12, 1216 København

Att.: Anne Nielsen annen@mfvm.dk

Kopi: Anne Harborg Larsen ahl@mfvm.dk

Signe Sloth Hansen sigsh@mfvm.dk

Anne Gry Lund aglund@mfvm.dk

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

DI høringssvar vedr. lovforslag om udvidet producentansvar

DI takker for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget om udvidet producentansvar. Høringssvaret er struktureret i to dele. Første del forholder sig udelukkende til producentansvar for EMBALLAGER, anden del forholder sig udelukkende til EKSISTERENDE PRODUCENTANSVAR.

1. Emballage

Emballageaffald skal finde vej i ny produktion og helst produktion af nye emballager. Det er udgangspunktet i en cirkulær økonomi, og det er grundætningen i DI's høringssvar.

For at opnå dette må alle dele af loven understøtte, at affaldsindsamling og behandling målrettes den voksende efterspørgsel på genanvendt materiale, som allerede findes i dag. Det skal naturligvis ske under hensyntagen til borgere, miljøet, producenter og myndigheder. Følgende høringssvar tager udgangspunkt i, hvordan den tankegang fremmes i alle led lige fra lovrammen til skraldespanden.

Centrale budskaber

- ⊕ Producenterne spiller en fuldkommen central rolle i producentansvaret. Det bør tydeligt kunne læses i bemærkningerne samt gerne i lovteksten, at den rolle ikke alene er finansiel men også praktisk.
- ⊕ Det er en forudsætning for effektiv genanvendelse i høj kvalitet, at der er ensrettet sortering ved forbrugeren, og derfor bør producentansvaret tænkes sammen med de branchefælles sorteringsstandarder.
- ⊕ Hvis det er ønsket fysisk at kunne håndtere (sortere og genanvende) emballageaffald i Danmark fra 1. januar 2025, så er det DI's vurdering, at det er nødvendigt, at centrale bekendtgørelser udstedes væsentligt tidligere end primo 2023.

1.1 GENERELLE BEMÆRKNINGER - EMBALLAGER

DI's forslag til nye formuleringer i lovforslaget er skrevet med *fed, blå skrifttype*.

1.1.1 Producenternes rolle

Producenterne spiller en fuldkommen central rolle i producentansvaret. Det bør tydeligt kunne læses i bemærkningerne samt gerne i lovteksten, at den rolle ikke alene er finansiel men også praktisk.

DI's 11.000 virksomheder kan se frem til en meget stor regning, og Miljøstyrelsen anslår, at producenterne bliver pålagt 1,5 mia. kroner i årlige omkostninger. Det er ligeledes virksomhederne, der skal bruge de genanvendte råvarer i deres produktion. Derfor bør virksomhederne naturligvis spille en praktisk rolle i producentansvaret og ikke blot en finansiel rolle. Vi læser også denne intention i bemærkningerne, og DI kvitterer for, at producenternes rolle fremhæves, f.eks. på side 46, hvor det fremgår, at affaldet *"indsamles via den kommunale ordning, hvorfra producenterne og importørerne skal afhente affaldet"*. Ligeledes læses det som en praktisk rolle til producenterne, når der i forslaget til §9p står, at producenter for egen regning skal *"foranstalte tilbagetagning samt særskilt håndtering af emballage, som er markedsført som del af et emballeret produkt"*.

For at understrege den praktiske rolle for producenterne kan lignende formuleringer eksempelvis indgå på side 42: *"Forslaget indebærer, at producenter og importører af emballerede produkter pålægges et udvidet producentansvar, herunder en handlepligt samt en forpligtelse til at afholde de forbundne omkostninger og/eller den praktiske opgave i forhold til håndtering af emballageaffald."*

Og f.eks. i bemærkningernes afsnit 3.2.2, side 25: *"Følgegruppen peger desuden på, at såfremt kommunerne har ansvar for indsamling af husholdningsemballageaffaldet, vil der være behov for meget klare regler og snitflade-beskrivelser i forhold til, hvornår og hvordan emballageaffaldet overdrages til producenterne efter indsamling. tit-vi-dere affaldshåndtering."*

Den mest direkte vej til et effektivt system, der opnår genanvendelse i en kvalitet, som kan bruges i ny produktion, er ved at lade den part, der efterspørger råvaren og betaler for systemet, have det praktiske ansvar. DI mener derfor, at det er indlysende, at producenterne skal have en væsentlig, praktisk rolle, og som minimum overtager emballageaffaldet direkte efter indsamlingen. Det kan også omfatte, at producenterne udbyder transporten af emballageaffald fra husstand til behandling.

Bemærk, at DI parallelt med dette høringssvar fremsender et dokument, der mere detaljeret skitserer DI's forslag til en hensigtsmæssig rollefordeling og snitflade, der tilgodeser både producenter, borgere, miljøet og kommuner.

Endeligt foreslår DI en mindre ændring af en specifik formulering i lovforslaget for at give affaldssektorens parter handlerum til at finde en pragmatisk og fleksibel indretning af ansvarsdelingen i producentansvaret:

Side 25: "Det er hensigten ved fastsættelsen af regler om producentansvar for emballage og emballageaffald at tage ~~udgangspunkt~~-i hensyn til den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren, jf. politisk aftale om organisering af affaldssektoren (2007)"

Side 26: "Udmøntningen af bemyndigelsen skal tage ~~udgangspunkt~~-i hensyn til i den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren."

Side 47: "Udmøntningen af bemyndigelsen på bekendtgørelsesniveau skal tage ~~udgangspunkt~~-i hensyn til den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren."

Samme formulering findes allerede på side 26: "Der skal således tages hensyn til den på enhver tid gældende organisering med henblik på at sikre en strømlinet affaldssektor"

1.1.2 Sammenhæng til branchefælles standarder

Det er en forudsætning for effektiv genanvendelse i høj kvalitet, at der er ensrettet sortering ved forbrugeren, og derfor bør producentansvaret tænkes sammen med de branchefælles sorteringsstandarder.

Der er ingen tvivl om, at ensretning af affaldsindsamling har et enormt potentiale for at øge omkostningseffektiviteten og genanvendelsen, jf. [Miljøstyrelsens rapport 1953/2019](#). Det skyldes bl.a., at indsamling kan ske på tværs af kommunegrænser, information til forbrugeren kan ensortes, og udbud af materialeindkøb standardiseres. For at få et velfungerende producentansvarssystem er det afgørende at høste fordelene ved ensretning i indsamlingen og kildesortering. Dette sætter også spørgsmålstejn ved påstanden i afsnit 3.2.2 om, at det vil være effektivt at lade kommuner hente emballageaffaldet, udelukkende fordi de allerede henter rest- og organisk affald. Reelt er der allerede i dag parallelle systemer (separat afhentning) for f.eks. plast-, metal- og glasaffald.

Den måde emballageaffald indsamles på, bør understøtte god kvalitet i genanvendelsen. Det er derfor vigtigt, at sortering og indsamling ved forbrugerne gør det muligt at målrette sorterings- og genanvendelses anlæg efter de kvaliteter, der efterspørges på markedet. En ensartet indsamling i hele landet vil bidrage positivt. Med større ensartede volumener bliver det lettere at målrette investeringer i sorterings- og genanvendelses anlæg samt -teknologier, ikke mindst i forbindelse med producentansvaret.

DI mener derfor, at der i bemærkningerne til lovforslaget bør refereres til arbejdet med de branchefælles standarder, herunder at producenterne inddrages i standardernes indhold og fremtidige revideringer. I den sammenhæng opfordrer DI desuden til allerede i forbindelse med regerings affaldsplan at gøre de branchefælles standarder for sortering og indsamling obligatorisk.

Systemet bør desuden kunne rumme, at emballager, der i dag ikke genanvendes i Danmark, kan udsorteres med dette formål for øje i fremtiden. Eksempelvis drikkevarekartoner, som i dag ikke kildesorteres (eller eftersorteres), men som har stort potentiale for i fremtiden at blive genanvendt.

1.1.3 Tidslinjen

Hvis det er ønsket fysisk at kunne håndtere (sortere og genanvende) emballageaffald i Danmark fra 1. januar 2025, så er det DI's vurdering, at det er nødvendigt, at centrale bekendtgørelser udstedes væsentligt tidligere end primo 2023.

I bemærkningernes punkt 3.2.3 fremgår det, at ministeriet forventer, at "*Bemyndigelsesbestemmelserne udmøntes og detaljeres nærmere i emballagebekendtgørelsen frem mod 31. december 2024*", samt at "*Det er målet, at den reviderede emballagebekendtgørelse udstedes allerede primo 2023*". Denne foreslåede tidslinje efterlader producenterne og affalds- og ressourceindustrien med så lidt tid til at omstille sig, at det er urealistisk at forvente, at producenterne kan være klar til andet end at eksportere affald den 1. januar 2025. Hvis det er et mål at dele af affaldsbehandlingen, herunder sorteringen, skal foregå inden for landets grænser, hvilket DI bakker op om, er det nødvendigt at revurdere tidslinjen.

Selv forudsat det perfekte forløb uden en eneste forsinkelse i lovgivningsarbejdet, efterlades titusindvis af producenter med 24 måneder til at oprette en kollektiv ordning, indgå i aftaler, sammensætte udbud og søge diverse tilladelser mv. 24 måneder er ganske enkelt ikke tid nok.

Vi har forståelse for, at ikke alle beslutninger har samme vigtighed på dette tidspunkt. Men visse centrale beslutninger må træffes tidligere end "*frem mod 31. december 2024*", hvis vi ønsker et velfungerende system.

DI tilbyder derfor gerne at indgå i et samarbejde med ministeriet om en prioriteret rækkefølge. Her kunne man søge at komme til enighed om, hvilke beslutninger der er centrale at tage på et tidligere tidspunkt. To ting kan fremhæves her 1) definitionen af "producent" samt 2) roller og ansvar i producentansvarssystemet. Før vi ved, hvem der er omfattet, og hvem der får hvilke opgaver i producentansvarssystemet, er der ikke rigtig nogen, der kan rykke på etableringen af de nødvendige dele af systemet.

Som minimum bør der indføres et stop for kommunale investeringer i sorterings- og genanvendelses anlæg, indtil det er afgjort, hvem der får det praktiske ansvar for håndteringen. Lige nu hældes der så mange penge som muligt i kommunal affaldsbehandling for at gøre beslutningen om en reorganisering af sektoren så svær som mulig. Det er u hensigtsmæssigt for miljøet, for borgerne og for producenterne.

1.2 SPECIFIKKE BEMÆRKNINGER

1.2.1 Afsnit 3.2.2 – anbefalinger fra ministeriets følgegruppe

DI kvitterer for, at følgegruppens anbefalinger fremgår, men vi mener ikke, at afsnit 3.2.2 præsenterer et retvisende billede af følgegruppens holdninger og anbefalinger.

I ministeriets følgegruppe eksisterer der to tydeligt afgrænsede men klart modsatrettede holdninger. Men læser man bemærkningerne i lovforslagets afsnit 3.2.2 får man ikke dette indtryk, og derfor bør det omformuleres, så det tydeligt fremgår, hvilke interessenter som mener hvad. Eksempelvis, at det er kommunerne, der mener, at kommunerne skal have den centrale rolle. Specifikke bemærkninger og ændringsforslag nedenfor.

Side 24: "Hovedformålet med udvidet producentansvar er at udvikle produkterne i en mere miljøvenlig retning og ~~at sikre ensartet behandling af emballageaffald på tværs af landet for at opnå mest mulig genanvendelse af den emballage, der bliver til affald.~~"

Side 24: "Følgegruppen har desuden lagt vægt på, at producentansvarsordningen skal være enkel for forbrugerne og producenterne at benytte og forstå..."

Side 24: "Følgegruppen Kommunernes Landsforening og de kommunale affaldsselskaber har tilkendegivet, at der vil være en række fordele ved at organisere det udvidede producentansvar på en sådan måde, at kommunerne fortsat har ansvar for indsamling af husholdningsaffaldet."

Side 24-25: "Det Kommunernes Landsforening og de kommunale affaldsselskaber vurderer ~~det~~ uhensigtsmæssigt og mindre omkostningseffektivt at skulle etablere parallelle indsamlingssystemer for emballageaffald set i forhold til den kommunale indsamling af øvrigt husholdningsaffald (madaffald, restaffald mv.)."

Side 25: "Dele af Følgegruppen, med undtagelse af Kommunernes Landsforening og de kommunale affaldsselskaber, har tilkendegivet, at idet producenterne er forpligtet til at finansiere indsamlingen, bør de også have indflydelse på hele systemet, herunder hvordan emballageaffaldet sorteres og indsamles ved borgerne. I den sammenhæng lægger ~~dele af~~ følgegruppen Kommunernes Landsforening og de kommunale affaldsselskaber vægt på, at kommunernes viden om indsamling lokalt bringes i spil, mens ~~dele~~ resten af følgegruppen lægger vægt på, at der stilles krav om, at indsamlingen skal følge ensartede kriterier for sortering og indsamling, som bør fastsættes i dialog med de producenter, der er omfattet af producentansvaret."

Side 25: "Der er ~~divergerende holdninger i følgegruppen ift. om, og i givet fald hvor i værdikæden, producenterne skal have det operationelle ansvar for affaldshåndteringen efter indsamlingen.~~ Kommunernes Landsforening og de kommunale affaldsselskaber mener, at kommunerne skal varetage producentansvaret i praksis, hvorimod resten af følgegruppen mener, at producenterne skal spille en central, praktisk rolle og som minimum overtage affaldet efter den kommunale indsamling."

Følgegruppen peger desuden på, at såfremt kommunerne har ansvar for indsamling af husholdningsemballageaffaldet, vil der være behov for meget klare regler og snitfladebeskrivelser i forhold til, ~~hvornår og~~ hvordan emballageaffaldet overdrages til producenterne efter indsamling, til videre affaldshåndtering."

DI mener, at ovenstående ændringsforslag giver et mere præcist og retvisende billede af de holdninger, som følgegruppen har givet udtryk for over det sidste år.

1.2.2 Graduering af bidrag til kollektivordninger (eco-gebyrer)

Forslagets side 57 beskriver, at graduerede gebyrer skal tage hensyn til *"holdbarhed, reparerbarhed, genbrugelighed og genanvendelighed og tilstedeværelsen af farlige stoffer"*. DI støtter disse kriterier for graduering og foreslår, at man i tillæg nævner dokumentérbarhed, simplicitet og jævnlige evalueringer af kriterierne.

En vis grad af simplicitet er vigtigt at tænke ind i kriterierne for at gøre de graduerede gebyrer så operationelle for producenterne som muligt, hvilket understøtter, at miljørigtige designvalg træffes. Dokumentérbarhed er væsentligt for at sikre, at de kriterier, der opstilles reelt, efterleves. Jævnlig evaluering af kriterierne skal reflektere at genanvendelsesteknologi konstant forfines, og produkter, der i dag er svære at genanvende, i fremtiden kan genanvendes lettere, og derfor ikke skal straffes via modulerede gebyrer.

Derudover opfordrer DI til, at ministeriet nævner Kommissionens kommende vejledning om graduerede bidrag og ved samme lejlighed understreger at harmonisering på tværs af landegrænser har stor betydning for incitamenternes effekt.

1.2.3 Bagatelgrænsen

Ad §9p, stk. 2 foreslås det, at ministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler for en bagatelgrænse. Af bemærkningerne fremgår det, at hensigten er, at *"producenter og importører, der markedsfører meget små mængder emballage, ikke bliver underlagt uforholdsmæssigt store administrative og økonomiske byrder"* (side 27). DI støtter til fulde hensigten med at lette de administrative byrder for iværksættere samt små- og mellemstore virksomheder, men DI mener ikke, at disse bør fritages for producentansvaret.

DI mener, at en bagatelgrænse bør fritage små producenter fra mange af de administrative byrder, som store virksomheder pålægges, men ikke fra producentansvaret som helhed. Man kan lade sig inspirere af Pant- og Retursystemet, som tilbyder en ordning, hvor små producenter skal efterleve væsentlige, forsimplede krav til registrering, dokumentation, betaling mm.

Hovedårsagen er, at man åbner en dør på klem ved at fritage visse producenter fra at påtage sig ansvar, som alle vil prøve at smyge sig igennem. Det tyske producentansvarssystem har af samme årsag valgt at fjerne deres bagatelgrænse ved indgangen til 2019, og i stedet tilbyde de små producenter en 'fixed-fee', som dækker hele deres ansvar. Denne ordning kan man også med fordel lade sig inspirere af.

1.2.4 Ansvar for at leve op til EU-mål om emballagegenanvendelse

DI læser på side 28, at producenterne, eller deres kollektivordning, skal leve op til målene for genanvendelse af emballageaffald. Deraf må det følge, at producenterne kan indrette det affaldssystem, de indgår i, da man ikke kan gøre en aktør ansvarlig for aktiviteter som er ude af deres magt.

Men er det ikke hensigten at give producenterne retten til at indrette affaldssystemet, må man derfor også omskrive lovforslaget, så der i stedet er tale om nationale mål som eksempelvis regeringens hæfter for.

Side 28: "De kollektive ordninger skal sikre opfyldelse af genanvendelsesmålene i 2018-embalagedirektivets artikel 6, stk. 1, f)-i)."

1.2.5 Definition af producent/Serviceemballage

De tre kategorier af producenter, der fremgår flere gange i bemærkningerne producent, importør og distancesælger, bør udvides med en fjerde kategori: serviceemballagefabrikant.

I punkt 3.2.3.2 fremgår det, at producentansvaret forsøges placeret ved den virksomhed, der har den største indflydelse på udformningen af emballagen (side 26). Ud fra denne forudsætning, mener DI, at ansvaret for serviceemballage (to-go emballage) skal placeret hos fabrikanten/importøren af denne. Branchekoderne for pizzeriaer, grillbarer, isbarer, kaffebarer, værtshuse og diskoteker indeholder mere en 7400 virksomheder. DI vurderer ikke, at det er hensigtsmæssigt at gøre samtlige af disse til producenter eftersom:

- Det enkelte pizzeria eller kaffebar har meget ringe indflydelse på designet af deres takeaway-emballage.
- Incitamentet til at designe med henblik på genanvendelse er ubetydeligt i denne type virksomheder.
- Tilsynsopgaven, uanset hvordan det placeres, vil blive eksponentielt større.
- Efterlevelsen af registreringspligten risikerer at blive meget lav blandt denne type virksomheder.
- Bagatelgrænsen er ikke et egnet redskab til at håndtere dette, fordi de mange små virksomheder tilsammen markedsfører meget store mængder, og fordi vi ønsker incitamenter til miljøvenligt design af serviceemballage.

En sådan definition af serviceemballagefabrikant er gældende i f.eks. Tyskland og Belgien. Ministeriet kan med fordel lade sig inspirere af disse, eksisterende, definitioner.

d) with regard to service packaging, contrary to the above, any party that produces service packaging in Belgium with a view to placing it on the Belgian market, and any party that, where the service packaging is not produced in Belgium, has imported it with a view to placing it on the Belgian market, or any party that imports the service packaging and places it on the Belgian market itself, whether or not they are retailers;

Definition af serviceemballagefabrikant, Belgian Cooperation Agreement, 2008 ([Link](#))

1.2.6 Forhandlere og distributørers pligt til at sørge for deres leverandør er registreret (§9p, stk. 7)

Ad §9p, stk. 7 fremgår det, at forhandlere og distributører ikke må aftage og forhandle produkter, der ikke lever op til registreringspligten. DI finder det problematisk, at man lægger en pseudo-tilsynspligt ud til erhvervslivet, og i yderste konsekvens straffer forhandlere og distributører for, at andre virksomheder ikke efterlever deres forpligtelser. Pligter og ansvar bør følge hinanden, og det må ene og alene være den forpligtede virksomheds opgave at holde opsyn med og leve op til sine forpligtelser.

I bemærkningerne fremgår det, at det skal kunne lade sig gøre at "tjekke på forholdsvis kort tid, om den producent eller importør, hvis emballerede produkter forhandleren eller distributøren aftager og forhandler, er registreret i producentansvarsregistret." (side 47). Men selv hvis det er relativt simpelt at tjekke individuelle produkter, er der tale om

en meget betydelig byrde for distributører og forhandlere, som typisk har mange tusinde varer, der skifter konstant.

Det må formodes, at formålet er at minimere free-rider problematikken så meget som muligt. DI's holdning er, at det er producenterne, der er ansvarlige for producentansvaret, og at loven i øvrigt håndhæves af statslige myndigheder eventuelt med hjælp fra bemyndigede organisationer som f.eks. en produktregisterorganisation.

1.2.7 Afsnit 3.2.3.4 Vedr. oprettelse af kollektiv ordninger

DI mener, at det bør fremhæves, at ministeren har bemyndigelse til at forudsætte, at kollektive ordninger skal være non-profit i lighed med det følgende afsnit om producentregisterorganisationer. I et system, der pålægger alle virksomheder en lovtvungen pligt, er det u hensigtsmæssigt at lade enkelte kollektive ordninger profitere på den pligt.

1.2.8 Pant- og retursystemet

DI er enig i betragtningen om, at pant- og retursystemet er en udvidet producentansvarsordning, og vi støtter intentionen om at bevare sådanne velfungerende ordninger. Der er flere forskellige årsager til, at systemet fungerer godt på nuværende tidspunkt, herunder at det er et snævert afgrænset system med homogene produkter. Så længe pant- og retursystemet fortsat er til gavn for både miljø og samfund, er det hensigtsmæssigt at fastholde det, og den måde det opererer på. DI kvitterer derfor for formuleringen på side 26 i bemærkningerne *"... lovforslaget ikke ændrer ved den eksisterende organisering af pant- og retursystemet."*

2. Eksisterende producentansvarsordninger

2.1 Implementering af nye minimumskrav til eksisterende producentansvar

DI noterer, at de foreslåede ændringer har til hensigt at give hjemmel til miljøministeren til at implementere nye minimumskrav til eksisterende producentansvar som følge af ændring i EU's affaldsdirektiv.

DI hilser minimumsbestemmelserne i Affaldsdirektivets artikel 8a velkommen. Minimumsbestemmelser til producentansvaret, som følger artikel 8a, imødegår en hel del af de problemstillinger, som de eksisterende producentansvar har lidt under.

DI noterer samtidig, at harmonisering af producentansvaret for WEEE, BAT, og ELV i forbindelse med indførelse af det udvidede producentansvar vil være en lettelse for alle producenter, da producenterne fremadrettet kan forholde sig til de samme retlige grundprincipper på alle producentansvarsområderne.

2.2 Tilsyn og sanktionsmuligheder

Ud over ren direktivimplementering, mener DI, at der er områder, som bør adresseres bl.a. med henblik på at reducere antallet af free-riders i danske producentansvarssystemer.

Inden for det eksisterende producentansvarssystem for WEEE er der et betydeligt antal virksomheder, som ikke lader sig registrere i producentregistret, og derved snyder de virksomheder, der overholder deres lovbestemte forpligtelser. Det skønnes, at mere end en

tredjedel af de danske virksomheder, der er omfattet af producentansvaret i dag, er free-ridere. For udenlandske virksomheder, der f.eks. ved fjernsalg sender varer ind i Danmark, er antallet meget højere.

Der mangler i udstrakt grad opfølgning og sanktionering, når virksomhederne ikke overholder deres forpligtelser til årlig indberetning til producentansvarsregistret. Flere hundrede virksomhederne i producentregistret forsømmer hvert år at foretage deres indberetning inden for tidsfristen. Senest har halvdelen af de registrerede virksomheder i producentregistret undladt at indsende de lovpligtige revisor- og ledelseserklæringer.

Udfordringen er, at virksomhederne ikke oplever en konsekvens ved at se bort fra deres forpligtelser, fordi der ikke fra tilsynsmyndighedens side iværksættes sanktioner, når reglerne overtrædes.

Der er behov for at få etableret et nyt tilsynssystem. Det er nødvendigt med øget tilsyn, og at tilsynsmyndigheden griber ind, når der sker en lovovertrædelse.

En enkel måde at sanktionere er at etablere en bødestruktur både i forhold til de egentlige free-ridere men i lige så høj grad over for de virksomheder, der ikke overholder de løbende pligter i producentansvaret.

DI opfordrer til, at der i Miljøbeskyttelsesloven indarbejdes hjemler til etablering af flere og skærpede sanktionsmuligheder.

2.3 Dataindsamling og indberetningsforpligtelser på hele producentansvarsområdet

DI mener, at et væsentligt element i producentansvaret er, at den samlede indberetning af producenternes data sker et sted - til producentansvarsorganisationen DPA-System.

Producenterne indberetter både markedsførte mængder, de indsamlede mængder og de behandlede mængder. Det er afgørende, at datastrømmen netop fastholdes i én strøm. Derfor er det beklageligt, at Miljøstyrelsen har indført en dobbeltindberetning af de indsamlede mængder, således at producenterne og deres kollektive ordninger nu skal indberette indsamlede mængder to steder, både hos DPA-System og i Miljøstyrelsens affaldsdatasystem (ADS). Sidstnævnte vurderer DI er overflødig, og det medvirker til at skabe forvirring.

DI anbefaler, at datastrømmen for alle producentansvarsområderne fastholdes til at bestå mellem producenter, de kollektive ordninger og producentansvarsorganisationen DPA-System, som dernæst kan levere alle ønskede data til ADS. Fastholdelse af datastrømmen gør det uomtvisteligt nemmere for producenterne på én gang at registrere sig og løbende at indberette deres data i et samlet system. Det er DPA-System, som har viden om producentansvaret og kan vejlede producenterne i indberetningen og dermed sikre god kvalitet i data.

Det er en anbefaling, som tidligere er stillet af Partnerskabet for indsamling af elektronikaffald. Her lød anbefalingen, at der etableres én dataindgang for de aktører, der skal indberette indsamling af elektronikaffald.

2.4 Modernisering af producentansvaret for WEEE

DI bakker op om behovet for modernisering af producentansvaret for WEEE.

Med de foreslåede ændringer vil genanvendelsesvirksomheder få mulighed for at indsamle elektronikaffald fra husholdningerne - uden at de skal aflevere det til producentansvarssystemet. Det kan medføre en lovliggørelse af en praksis, der allerede sker i dag, og en mere korrekt registrering af elektronikaffaldsstrømmene. Men om det betyder øget genanvendelse eller øget genbrug, er dog tvivlsomt.

DI arbejder for mere og øget kvalitet i genanvendelsen og ikke mindst øget genbrug af elektronik – før det bliver til affald. Der er store potentialer i øget genbrug af elektronik i Danmark. DI har i forbindelse med Den frivillige aftale om WEEE udarbejdet undersøgelse af markedspotentiale og de økonomiske potentialer ved øget genbrug (WEEE goes circular – Resultater fra Den frivillige aftale om WEEE).

I Danmark alene vurderes markedet for levetidsforlængelse af højværdiprodukter at kunne omsætte for over to mia. kr. årligt og have potentialer for ressourcebesparelse på over 3.900 tons elektronik om året.

Det undrer derfor DI, hvorfor ministeriet i lovforslag udelukkende fokuserer på at give affaldsbehandlere lettere adgang til elektronikaffald uden om de kommunale indsamlinger og uden om producentansvaret. Formålet bør udvides til også at sikre øget genbrug (via genbrugsvirksomheder) – og ikke kun forberedelse til genbrug og genanvendelse (via affaldsbehandlere).

Formålet med WEEE direktivet er bl.a.: *...at bidrage til en bæredygtig produktion og et bæredygtigt forbrug ved i første række at forebygge frembringelse af WEEE og desuden genbruge, genanvende og på anden måde nyttiggøre dette affald for at nedbringe den affaldsmængde, der skal bortskaffes, og bidrage til en effektiv ressourceudnyttelse og genvinding af værdifulde sekundære råstoffer.*

2.5 Krav om certificering af affaldsaktører

I de foreslåede ændringer til indsamlingsreglerne for elektronikaffald er fokus på at give affaldsbehandlere adgang til elektronikaffaldet. Her vil certificeringsordninger sikkert kunne medvirke til at øge kvaliteten i genanvendelsen – og samtidig lette tilsynsopgaven, men det vil ikke fremme genbrugsvirksomheders muligheder for at øge genbrug af elektronik.

Den CENELEC standard, der peges på (EN 50625-serien), har alene fokus på krav til affaldsbehandlere – og vil dermed "kun" medvirke til bedre kvalitet i genanvendelse og forberedelse til genbrug. Begge dele efter elektronikken er blevet til affald.

DI ønsker et langt tydeligere fokus på genbrug af elektronik. Vi skal undgå, at produkterne bliver til affald ved at levetidsforlænge produkterne. Med genbrug af elektronik bevares værdien i produkterne i langt højere grad end ved genanvendelse. I en cirkulær økonomi bør de små loops i form af genbrug, deleøkonomi og reparationer være første prioritet. Når produktets levetid ikke længere kan forlænges via direkte genbrug, så giver det mening af forberede til genbrug eller genanvende materialerne.

Derfor foreslår DI, at der i lovforslaget tilføjes en mulighed for, at også genbrugsvirksomheder kan få adgang til at indsamle brugt elektronik fra husholdninger. På den måde vil elektronikprodukter med genbrugsværdi kunne køre uden om affaldsindsamlinger, hvor produkterne risikerer at blive beskadiget og miste sit genbrugspotentiale. Konkret vil det kunne gøres ved at få CENELEC EN 50614 med i lovforslaget.

Da certificeringer kan udgøre en barriere for mindre SMV'ere i en opstartsfasen pga. krav om - for egen regning - at skulle certificeres via ekstern auditor, foreslår DI indførelse af en form for indkøringsperiode.

2.6 Markedsbaseret tilgang til genbrug af WEEE

Flere og flere professionelle genbrugsvirksomheder dukker op, og der er igangsat forskellige projekter i kollektivordninger for at fremme genbrug af elektronik. Men forsøg på opskalering af forretningsmodeller og samarbejde baseret på genbrug af elektronik støder på flere forskellige praktiske og lovgivningsmæssige barrierer.

DI mener, at det er væsentligt, at der arbejdes på at sikre, at det kommunalt indsamlede elektronik også håndteres med henblik på genbrug. Alle undersøgelser viser, at der er store genbrugspotentialer i den elektronik, der i dag indleveres via de kommunale ordninger. Men opsamlingsmaterialer og behandling på de kommunale genbrugspladser forringer genbrugspotentialet (ridser, regn mv.).

Herudover har DI erfaret, at visse kommuner gensælger kasseret elektronik i strid med lovgivningen. Ikke-professionelt gensalg kan skade producenternes varemærkedømme, hvis produkterne videresælges uden garanti. I tilfælde af, at produkter, som for eksempel laptops og smartphones, ikke undergår forskriftsmæssig sletning af data, kan kundernes datasikkerhed bringes i fare, hvilket falder tilbage på producenten. Fraværet af rammer for produktsikkerhed og sikkerhed for en forsvarlig miljømæssig håndtering er desuden med til at begrænse forretningsværdien i WEEE. Derfor støtter DI markedsbaseret genbrug af WEEE – og at reglerne på området tydeliggøres.

DI ønsker derfor, at regler for kommunale genbrugsaktiviteter tydeliggøres, og at det som minimum sikres, at både kommunale og private aktører, der gensælger elektroniske produkter, overholder samme krav til produktsikkerhed, producentansvar og garantiperioder.

2.7 Ændret længde på tildelingsordninger for at øge genbrug

I praksis kræver øget genbrug af elektronik fra husholdninger nye samarbejdsformer mellem de kollektive ordninger og de kommunale genbrugspladser.

I dag tildeles de kollektive ordninger i etårige perioder, hvilke genbrugspladser de skal afhente elektronikaffald fra. Det er for kort tid i forhold til at realisere dialog, etablering af samarbejdsmodel og eventuelle investeringer til fremme af genbrug mellem parterne.

Aalborg Forsyning har igangsat et projekt, hvor kommunen har faciliteret samarbejde mellem den kollektive ordning, genbrugspladsen samt genbrugsvirksomhed om nye og mere skånsomme måder til at håndtere indsamling og opmagasinering af hårde hvidevare på genbrugspladsen, så genbrugsværdien fastholdes.

Konceptet er, at den kollektive ordning indgår kontrakt med genbrugsvirksomhed, som afhenter de kasserede hårde hvidevarer med genbrugspotentiale på de kommunale genbrugspladser. Herfra istandsættes de elektroniske produkter og sættes på markedet med ny garanti. Genbrugsvirksomheden overtager samtidig producentansvaret for de enkelte produkter.

For at understøtte en markedsbaseret tilgang til genbrug af elektronik foreslår DI, at der i lovforslaget etableres mulighed for længere tildelingsperioder, så etableret samarbejde om genbrug af WEEE mellem de konkrete aktører ikke skal stoppes umiddelbart efter opstart. Det vil samtidig også betyde:

- mindre administration for kommuner, behandlere og transportører.
- bedre kontrol med indsamlingsudstyret.
- øget fyldningsgrad af containere ved et tættere samarbejde mellem kollektivordningen og de kommunale pladser.

DI vil parallelt understøtte udbredelsen af en generisk samarbejdsmodel for genbrug af WEEE mellem de kommunale genbrugspladser, de kollektive ordninger og genbrugsvirksomheder. Målet er, at genbrugsmodeller ikke stoppes ved skift af samarbejdspartnere, da alle parter bakker op om en generiske samarbejdsmodel.

Afslutningsvis opfordrer DI til en mere ambitiøs tilgang til arbejdet med at modernisere producentansvaret for elektronik. Der kan som beskrevet gøres langt mere for at sikre genbrug af elektronik i Danmark.

Med venlig hilsen

Julius Møller Meilstrup
Iben Kinch Sohn

Hørings svar fra Danmarks Naturfredningsforening

Det udvidet producentansvar

Klar parat PET til permanent genanvendelse

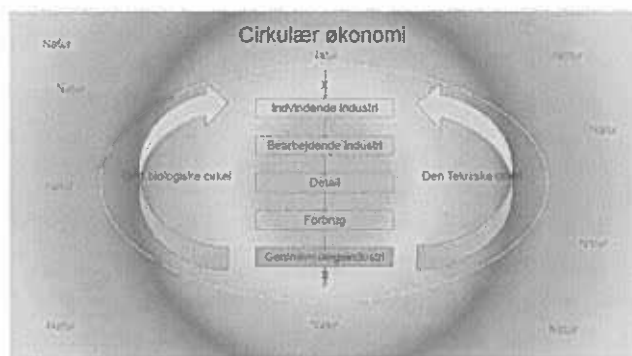

Materialevalg

Cirkularitet ved genbrug samt mekanisk og biologisk genanvendelse

Materiale typer	Zirkulæritet	Genanvendeligt	Uvedlydeligt
Glas	Op til ca. 50 gange	Permanent	Nej
Metal	Ingen erfaring	Permanent	Nej
Plast	Op til ca. 20 gange	PET permanent, andre ikke permanent	Nogle typer
Papir/pap	Nej	ikke permanent	Ja
Komposit	Nej	ikke permanent	Nej

Baseret delvist på kilde: Food packaging in the circular economy: Overview of chemical safety aspects for commonly used materials: Birgit Geunke, Susma Groß, Insa M. Jandt, Journal of Cleaner Production 193 (2018) 491-505

Kommunal opgave: Det udvidet producentansvar

Udfyld: Deres emballageaffald er fundet i husholdningsaffaldet på Bornholm, fyld venligst følgende formular ud:

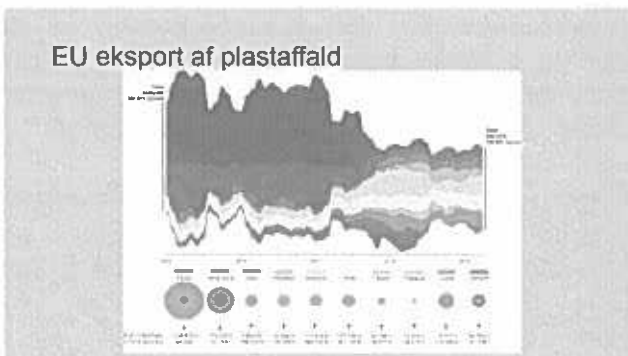
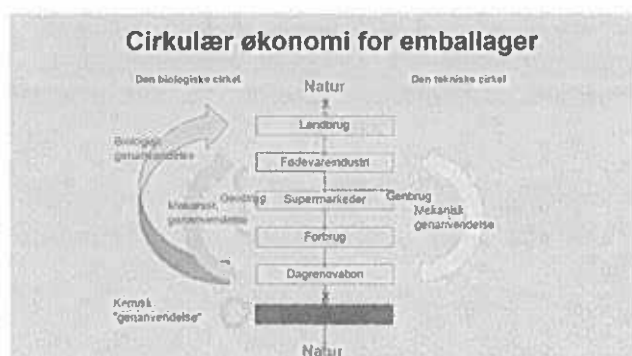
Ja, jeg ønsker i Mit ansvar at genbruge materialet

Fortælling på BOFA
 650 kr/ton
 Nedtyling og 64 % brændt, Alba (Germany)
 2000 kr/ton

Tag tilbage, transport
 300 kr/ton

Tag tilbage, væk og transport
 800 kr/ton

De vil være på BOFA's offentlig hjemmeside. Løsningen er en gang om året. Virksomheder, der tidligere var på listen, men ikke er det mere, vil blive fjernet.

Det udvidet producentansvar

Cirkulær økonomipakken fra EU indebærer helt nye muligheder for udvikling af nye bæredygtige forretningsmuligheder, men det betyder også, at der må siges farvel til gamle.

Ofte ses de nye forretningsmodeller som dyre og vanskelige at implementere. Det gør de fordi, der dels ikke beregnes, hvor meget det koster at fortsætte med de gamle ikke bæredygtige løsninger, dels er det ukendt land at skulle tænke helt nyt.

En spontan reaktion er, at det kan ikke lade sig gøre! Det er dog set ud fra de eksisterende løsninger i den ramme, der hidtil har været sat op. Cirkulær økonomipakken ændrer fundamentalt på rammerne. Det væsentligste punkt er indførelsen af det udvidet producentansvar. Det udvidet producentansvar flytter ansvar, pligt og økonomi for behandling af affald væk fra det offentlige, kommunerne til, at det er de ansvarlige producenter, der bærer ansvar, pligt og økonomi for affaldshåndteringen.

En sådan ændring kan ikke bare ske på en gang med det samme, men det er i den retning, der skal arbejdes. I dag er det kommunerne, der står for indsamling af affaldet, til dels for behandlingen især hvad angår forbrænding og det er borgerne, der betaler. I fremtiden skal dette være opgaver for de ansvarlige virksomheder.

Når de ansvarlige virksomheder skal betale for behandlingen, må kommunerne nok se i øjnene, at virksomhederne ikke ønsker, at affaldet skal brændes, men i stedet at få affaldet tilbage som ressource. Virksomhederne vil ikke betale for kommunernes investeringer i affaldsforbrændingsanlæg, samt i de indsamlingsanlæg og behandlingsanlæg, der ikke bringer affaldet tilbage som en ressource.

De ansvarlige producenter får en mulighed med det udvidet producentansvar at stille krav til kommunernes affaldshåndtering og om nødvendigt at sætte dem fra bestilling, og selv overtage hele håndteringen.

Fejlinvesteringer i forbrænding

Det ser ud til, at vi i Danmark brænder mere plastaffald af i vores kommunale affaldsforbrændingsanlæg efter vi er begyndt at samle plastaffald ind til genanvendelse end før.

Kommunerne har i de eksisterende rammer investeret i mange forskellige anlæg, der ikke bidrager til cirkulær økonomi. Det gælder især investeringer i affaldsforbrændingsanlæg, men også i indsamlingssystemer og behandlingsanlæg, der ikke fører affaldet tilbage som ressource til de producentansvarlige virksomheder.

En overgang til cirkulær økonomi kræver en udfasning af affaldsforbrændingsanlæg. Det kan dog ikke ske på en gang men gradvist dels i takt med indførelsen af cirkulær økonomi dels i takt med at de er tilbagebetalt. Der er kun en kommune, et affaldsselskab, der har besluttet at gå denne vej, og det er BOFA på Bornholm.

Danmarks Naturfredningsforening har besluttet at udarbejde et udkast til en afviklingsplan for de kommunale affaldsforbrændingsanlæg for hele Danmark, som det første og vigtigste punkt for implementering af det udvidet producentansvar.

Fejlinvesteringer i håndtering af bioaffald

Kommunerne har investeret i indsamling af affald og i behandlingsanlæg, der ikke fremmer cirkulær økonomi, men fremmer en fortsat forbrænding og destruktions af ressourcer. Det er især sket på håndteringen af indsamlet madaffald og plastaffald.

For håndtering af bioaffald har det medført en indsamling særskilt af madaffald. Bioaffald omfatter imidlertid ud over madaffald også haveaffald og nedbrydelige fødevareemballager som papir, pap og nedbrydelig plast. Indsamlingen af madaffald er kun en brøkdel af hvad der kunne have været indsamlet af bioaffald.

Det indsamlede madaffald behandles på en sådan måde, at vand med indhold af organisk materiale sendes til biogasanlæg og større fraktioner af organisk materiale sendes til forbrænding. Den våde fraktion anvendes i biogasanlæg, der har til formål at behandle gylle som et affaldsprodukt eller luftemission.

Madaffald behandles således dels med et energiformål dels som et bidrag til en renseteknik for den industrielle svinekødsproduktion, og ikke som en ressource, der skal bringes tilbage til landmanden som en ressource for ny produktion af fødevarer. Investeringer i indsamling af madaffald og ikke i bioaffald, i pulpanlæg og i biogasanlæg til behandling af gylle må fra et synspunkt om cirkulær økonomi anses som fejlinvesteringer.

Fejlinvesteringer i håndtering af plastaffald

Kommunerne har ikke haft dialog med de ansvarlige producenter ved valg af indsamlingssystemer og investeringer i behandlingsanlæg.

Kommunerne samler plastaffald ind i blandede bunker, leverer dem til sorteringsanlæg, der sorterer ud i plasttyper. Imidlertid betyder det, at emballager til fx toilettrens blandes sammen med emballager til fødevarer.

Det blandede og derefter sorteret plastaffald bliver derfor kun sjældent til fødevareemballager igen. Der skal hele tiden produceres ny fødevareemballager. Producenterne af fødevareemballager vil gerne have plastaffald som ressource til ny produktion, men ikke fra en blandet og efterfølgende sorteret bunke.

Plastaffald sendes til sortering, hvoraf en stor andel sendes til fx Tyskland. I Tyskland vil fødevareproducenterne heller ikke gerne anvende sorteret plastaffald fra blandet plastaffald til fødevareemballager. Der er derfor opstået store bunker af plastaffald samt en overfyldt affaldsforbrændingssektor.

Det ser ud til, at Danmark importerer mere plastaffald til forbrænding, end Danmark eksporterer plastaffald til genanvendelse. Nogle gange er modtageren af dansk plastaffald, den samme som eksporterer plastaffald til forbrænding i Danmark. Det kan ikke påvises, at der er dansk plastaffald i det importeret.

Fejlinvesteringer i håndtering af restaffald

Mange kommuner og kommunale affaldsselskaber overvejer etablering af sorteringsanlæg til restaffald. Det sker i henhold til dels at sortere plastaffald ud, der tæller negativt på den CO₂ neutrale konto, når det brændes, dels for at få en højere genanvendelsesprocent regnet ud som samlet ind til genanvendelse.

Begge formål er håbløse set i et cirkulær økonomiperspektiv. Den frasorterede plastfraktion vil typisk være af så ringe kvalitet, at den under alle omstændigheder ender med at blive brændt. På denne måde vil den hverken være CO₂ neutral eller faktisk blive genanvendt.

Tabrater

Hidtil har kommunerne kun skullet regne en genanvendelsesprocent ud efter, hvor meget affald, der er samlet ind til genanvendelse selvom, at det er kommet frem, at meget store andele af dette affald rent faktisk brændes eller ender i fjerne lande som Malaysia m.v.

Dette er meget utilfredsstillende og EU har dog også bestemt, at nu skal der regnes i faktisk genanvendelse. Beregningsmetoderne er dog ikke fastlagt. Kommunerne og de kommunale affaldsselskaber ønsker en måde at gøre det på. De ansvarlige producenter gør det på en anden måde.

Kommunerne regner i tabrater imens de ansvarlige producenter regner i genanvendt materiale i nye produkter.

Vestforbrænding vil gerne fastlægge ratetab på en sådan måde, at de sender plastaffald til behandler og der i deres kontrakt står, at de overlader ansvaret til aftageren og deres angivelse af genanvendelse.

Det betyder, at når der sendes plastaffald til Tyskland, så er det ca. 50 % af plastaffald fra husholdningerne fraregnet plastaffald fra Dansk Retursystem, der sendes videre.

Med en lovet genanvendelsesprocent på 75 % bliver det en samlet genanvendelsesprocent på ca. 33 %. Det er så regnet på et enkelt anlæg og er ikke en gennemsnitlig tabsrate.

Det skal nævnes, at Dansk Folkeparti har foreslået, at der for affaldsbehandling til genanvendelse gælder et kædeansvar. Det går derfor imod måden Vestforbrænding ønsker at regne på.

Konkurrencen for plastaffald er international og der er mange mellemhandlere, så det er umuligt at følge plastaffaldet hele vejen. Der må derfor regnes på nationalt niveau, men udregning enkeltaftager er ikke løsningen.

I følge Ingeniøren har Vestforbrænding sendt 50.000 tons plastaffald til Tyskland. Aftageren har afsat 130.000 tons plastaffald til Danmark til bl.a. Fynsværket til forbrænding.

Hvis der skal regnes en gennemsnitlig tabsrate for Danmark ud fra dette eksempel, så bliver genanvendelsesprocenten pludselig negativ lig med minus 260 %. Danmark bidrager på denne måde meget negativt til genanvendelsen.

Gennemsnitlige tabrater for plastaffald skal regnes på baggrund af, hvad der brændes på danske affaldsforbrændingsanlæg m.v. Det er de tal, der bidrager til gennemsnitstab af plastaffald som ressource i Danmark. Med dette regnestykke står Danmark med et meget negativt bidrag til de gennemsnitlige tabrater.

Der er kun en vej for kommunerne og de kommunale affaldsselskaber, og det er udfasning af forbrænding svarende til planerne på Bornholm.

Tabrater i de private systemer

Miljødepartementet har hidtil taget udgangspunkt i dels KL udkast for piktogrammer dels de fraktioner EU udarbejdede opgørelser efter tidligere.

Imidlertid er det ikke længere kommunerne og deres organisationer, der skal stå til ansvar for genanvendelse og de begrænsninger og muligheder indsamlinger medfører. Med indførelsen af det udvidet producentansvar er det de producentansvarlige virksomheder, der har dette ansvar.

Dansk Retursystem opfatter emballage til drikkevarer med nogle undtagelser som fx vinflasker og mælk. Det er en opdeling af indsamling af plast, metal og glasaffald fra en afgrænset produktgruppe.

Affald fra går ikke direkte tilbage til producenterne, men forhandles af mellemhandlere, der bearbejder materialerne til nye materialer. Ingen af emballagerne kan dog siges at komme tilbage til de pågældende drikkevarevirksomheder igen. Der er tab undervejs samt salg til emballageproducenter fra andre produktgrupper.

Arla, der ikke er med i Dansk Retursystem har ikke samme mulighed for at styre indsamling af deres emballager, men har prøvet i årevis at få en aftale med kommunerne. Det er slet ikke lykkedes, da kommunerne ikke vil spille med.

Det kan nævnes, at i Sverige og Tyskland samler kommunerne kompositmaterialerne ind og får pap genanvendt imens plast låg og coating sendes til forbrænding. Det giver dog en faktisk genanvendelsesprocent for kommunerne på 90 %, men de vil hellere bevare kartonerne i restaffald til forbrænding.

Arla regner dog ligesom Dansk Retursystem indholdet af genanvendt materiale i kartonerne. Kartonerne kan laves fuldt ud på genanvendt pap. Derudover kan en del af plasten den uden fødevarekontakt også produceres af genanvendt materiale. Kapslerne har i mindre omfang været samlet ind af Bilka og Danmarks Naturfredningsforening i samarbejde med Arla. Plasten har dog været anvendt til de grønne kasser og ikke til nye kapsler.

Både Dansk Retursystem og Arla regner i anvendt genanvendt materiale i nye produkter. Det giver følgende resultater:

- Plast tabsrate; 70% til 50% i 2035
- Glas tabsrate næsten 0 % mangler med få undtagelser potentiale for genbrug!
- Metal 5% tab af aluminium ved smeltning
- Komposit 5% tab ved plastdelen brændes

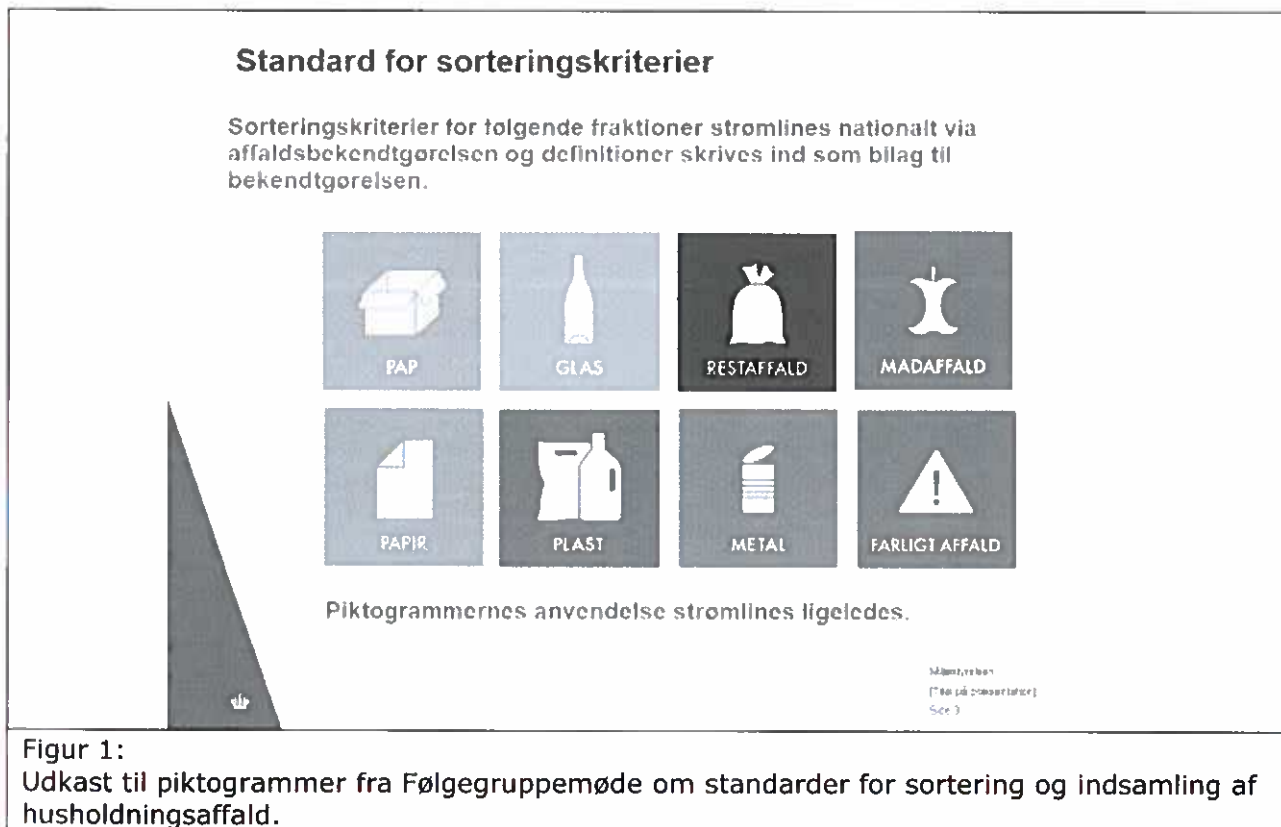
Det er værd at nævne, at kommunerne på ingen måde bidrager med genanvendelse af affald til samme produkt igen og rammer på den måde totalt forbi det udvidet producentansvar.

Danmarks Naturfredningsforening anser de ansvarlige producenters måde at beregne tabsrater og genanvendelsesprocenter som den eneste gangbare og vederhæftige måde at regne på. Det er logisk på det udvidet producentansvar at overlade beregninger og rapportering af dette til netop de producentansvarlige virksomheder.

Kommunernes bidrag til opgørelser af gennemsnitlige tabsrater skal komme fra indberetninger af, hvor meget der brændes.

Ensretning af indsamlingssystemer

Miljøstyrelsen præsenterede følgende udkast til piktogrammer til ensretning af affaldsindsamling fra husstande, se figur 1. Med piktogrammerne er der lagt op til en længeventet og efterspurgt ensretning af affaldsindsamling fra husstande.

Hidtil har kommunernes affaldsindsamling været koncentreret om restaffaldsspanden, der stadig i affaldsregulativer benævnes for dagrenovation, hvor ligesom det hele skal proppes ned i. Dagrenovationsspanden har derfor været anset for den største. Denne situation er ændret og piktogrammerne bør derfor rettes ind efter det udvidet producent ansvar og faktisk genanvendelse.

En accept af piktogrammer og standarder må baseres dels på om disse piktogrammer kan medføre en håndtering af affald, der sikre faktisk genanvendelse og ikke blot samlet ind til genanvendelse, dels på om de ansvarlige producenter kan genanvende det indsamlede affald som ressource til ny produktion.

Der kommunernes Landsforening der har stået for udarbejdelse og præsentation af piktogrammer for affaldssortering. Det er sket på et tidspunkt, hvor det grundlæggende var slået fast, at det var kommunernes ret og pligt at håndtere affald fra husholdningerne. Det er det ikke længere og derfor skal piktogrammerne rettes til den nye virkelighed, hvor det er de ansvarlige virksomheder, der har den afgørende indflydelse på udformningen af piktogrammer.

Producentansvarskrav til håndtering af bioaffald

Piktogrammet for madaffald og afgrænsningen her til stemmer ikke overens med begrebet i affaldsdirektivet, der omfatter madaffald. Affaldsdirektivet bruger begrebet bioaffald. Bioaffald omfatter:

- Madaffald
- Haveaffald
- Affald fra nedbrydelige emballager som papir, pap og nedbrydelig plast

Følgelig passer piktogrammerne for henholdsvis pap og papir kun til mekanisk genanvendelse. Mekanisk genanvendelse passer til kontorpapir som piktogrammet da også viser, men ikke til illustrationen af en fødevareemballage. Pap kunne være en pizzabakke, men skal netop ikke genanvendes som pap men som bioaffald.

Som konsekvens af at opfatte madaffald som bioaffald og af kun at måle samlet ind til genanvendelse og ikke til faktisk genanvendelse har fx fået Affald Plus til at håndtere bioaffald på følgende vis.

Haveaffald samles ind på en plads lige ved siden af forbrændingsanlægget, hvor det neddeles og sorteres. Der sorteres i 3 kvaliteter; en som flis til kraftværker (altså forbrænding), en som urent flis til forbrænding på forbrændingsanlæg altså også forbrænding og så en våd fraktion, der blot bliver spredt direkte på markerne.

Haveaffaldet er samlet ind til genanvendelse, men der er intet faktisk genanvendelse i håndteringen af haveaffaldet hos Affald Plus!

Det går ikke meget bedre med madaffaldet. Affald Plus har i samme bygning som affaldsforbrændingsanlægget et pulpanlæg til forbehandling af madaffald. Den våde fraktion sorteres som pulp til eksterne biogasanlæg imens den tørre fraktion sendes direkte ind i affaldsforbrændingsovnen.

Madaffaldet er samlet ind til genanvendelse, men der er intet faktisk genanvendelse i håndteringen af madaffaldet hos Affald Plus.

Der er dog behandlingsanlæg, der har taget cirkulær økonomi til sig. Det er fx Ragnsells og Biovækst.

Biovækst har et tørbiogasanlæg, der er designet til håndtering af madaffald fra husholdningerne. Biovækst aftager madaffald kommunerne i oplandet til ARGO samt fx mad/haveaffaldet samlet ind fra villaer i Frederiksberg. Tidligere fik Biovækst også madaffald fra de gamle AFFAV kommuner samt København m.fl.

Der produceres kompost, der er så vigtigt for udviklingen af de regenerative landbrug.

Ragnsells driver et traditionelt pulpanlæg bygget op om madaffald fra supermarkederne. Det blev etableret som en protest mod Amager Bakke. Der er mere plast i dette madaffald end der er i madaffald fra husholdningerne. Ragnsells sorterer plast fra og genanvender plast som folier.

Ragnsells modtager en mindre mængde madaffald fra husholdninger. Ragnsells sorterer også madaffald fra til forbrænding ligesom Affald Plus om end det betragtes som utilsigtet. Ragnsells har valgt at forsøge med at sende den omtalte tørre fraktion til Biovækst i stedet for til forbrænding. Danmarks Naturfredningsforening støtter sådanne tiltag.

Bioaffald omfatter således ikke kun madaffald men også haveaffald samt emballageaffald af nedbrydelige materialer som papir, pap og nedbrydelig plast. Samles disse fraktioner i en spand, så udgør fraktionen op til 60 % af husholdningsaffaldet.

Der er altså al mulig grund til at lade denne affaldsfraktion være omdrejningspunktet for affaldsindsamlingen fra husholdningerne med plads på husstanden. Det kan nævnes, at Frederiksberg og Rotterdam kommuner begge samler madaffald og haveaffald ind i samme spand fra villaer.

Denne sammenblanding kan de fleste danske behandlingsanlæg til madaffald ikke håndtere, da det kun er komposteringsanlæg og bestemte tørbiogasanlæg, der er i stand til dette. Der er

derfor et akut behov for, at der etableres flere tørbiogasanlæg eller industrielle komposteringsanlæg.

Producentansvarskrav til håndtering af restaffald

For at undgå urenheder i hovedspanden for husholdningerne på husstandspladsen, så er restaffaldsspanden også en nødvendighed ved husstandspladsen.

Restaffaldsspanden skal være den, hvor afgifter til indsamlingssystemet skal baseres på. Der bør dog også være en bødeordning for iblanding af affaldsfraktioner i bioaffaldsspanden, der ikke hører hjemme her.

Figur 2: Standard og ensretningsminimumskrav for indsamling af husholdningsaffald.

Til at begynde med må det regnes med, at restaffaldsspanden omfatter 20 % af husholdningsaffaldet. På denne måde omfatter restaffaldsspand og bioaffaldsspand 80 % af affaldet, og det er det der som udgangspunkt skal samles ind på husstanden.

Restaffald indeholder genanvendelige affaldsfraktioner, fx:

- Flamingo, EPS plast
- Mælkekartoner og andre kompositmaterialer af plast og pap (skal indsamles og genanvendes senest 2024).
- Nedbrydelige fødevareemballage af papir og pap som pizzabakker, brødposer m.v.
- Plastemballage med fødevarerester på
- Fødevarer
- Metal som mønter, bestik, fælge til biler, dåser m.v.
- Elektronik som glødetråd elpærer, cykellygter, værktøj m.v.

Det er indsamlingssystemerne til disse fraktioner, der skal etableres og forbedres. Ved etablering af særskilte indsamlingssystemer samt finansiering af affaldssystemet på restaffaldsfraktionen kan størrelsen af restaffald reduceres.

Indsamling af husholdningsaffald fra gadestande har vist sig i flere undersøgelser at være lige så effektive som indsamling ved husstandspladser. Nogle gange er indsamlingssystemerne mere effektive fx for glasaffald med Bornholm som topscorer.

Indsamlinger af affald

Danmarks Naturfredningsforening foretager en årlig affaldsindsamling med mere end 200.000 deltagere. Det gør Danmarks Naturfredningsforening til den største enkelte aktør målt i antal aktive på affaldsområdet.

Der findes andre foreninger og affaldsindsamlingsordninger fx er der en verdens affaldsindsamlingsdag samt en tilsvarende for EU. Disse affaldsindsamlinger afholdes på forskellige tidspunkter på året, og ikke samtidigt med arrangementet arrangeret af naturfredningsforeningen.

Danmarks Naturfredningsforening har tilrettelagt den årlige affaldsindsamling i april måned fordi den skal ske på et tidspunkt, hvor landskabet ikke er dækket af sne og hvor alt det grønne ikke er vokset helt op endnu.

I henhold til det udvidet producentansvar er det de ansvarlige producenters ansvar at rydde op i naturen samt betale udgifterne til den. Danmarks Naturfredningsforening har følgende samlet udgifter på 1,23 mio. kr. vist i figur 3:

Affaldsindsamlingen	Skole	Søndag	Fælles	Samlet
Udgifter (inkl. moms)				
Invitation/plakat 8.000 stk. produktion (layout/tryk)	10.000	0	0	10.000
Invitation/plakat 8.000 stk. porto	50.000	0	0	50.000
Inspirationshæfte til deltagerpakker layout	25.000	0	0	25.000
Inspirationshæfte til deltagerpakker tryk	30.000	0	0	30.000
Affaldssække (100.000 børn 50.000 voksne)	250.000	150.000	0	400.000
Materialer til søndagsdeltagere	0	10.000	0	10.000
Materialer til pakning	15.000	10.000	0	25.000
Porto deltagerpakker	40.000	10.000	0	50.000
Event/åbning/presse	0	0	15.000	15.000
Annoncering Folkeskolen	30.000	0	0	30.000
Diverse	0	0	10.000	10.000
Medarbejderomkostninger	0	0	575.000	575.000
	450.000	180.000	600.000	1.230.000

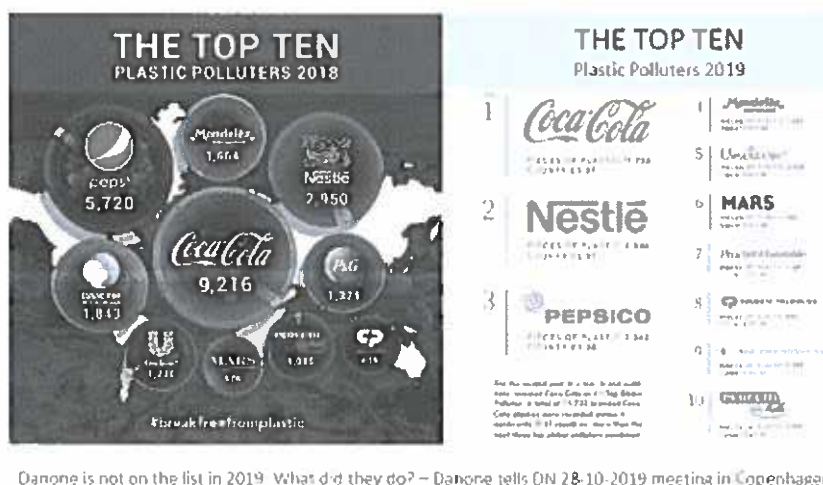
Figur 3: Budget for årlig affaldsindsamling for Danmarks Naturfredningsforening.

De årlige affaldsindsamlinger har til formål at få ryddet op i natur, i skove, i søer, på strande, på gader og stræder m.v. Der er mange forskellige former for affald, fra cykler, pengeskabe, indkøbsposer, cigaretskod, kapsler til øl og sodavandsflasker, slikpapir, ispinde, pizzabakker og meget mere.

Nogle internationale miljøorganisationer har slået sig sammen, talt op og fundet de 10 virksomheder, der er ansvarlige for verdens forurening med plastaffald, se figur 4.

Coca-Cola er så afgjort suverænt den mest plastforurenende virksomhed på verdensplan. Coca-Cola har ikke ladet dette overhørigt og svarede igen med, at alle flasker skal tilbage igen. I nogle lande er der ganske udemærkede eksisterende systemer men i andre lande er der ingen systemer til at tage flaskerne retur. Derfor bevilger Coca-Cola 1,5 mia. dollars til at få flaskerne tilbage.

The Top Ten Plastic Polluters

Figur 4: Opgørelse over de 10 største plastforurenere i verdenen 2018 og 2019.

Det virker med denne slags opgørelser.

Danmark er en af de lande, hvor der er et system, der tager sig af Coca-Colas flasker og dåser. Det er Dansk Retursystem. Det er dog ikke alle Coca-Colafasker og dåser, der er omfattet af Dansk Retursystem.

På Danmark Naturfredningsforenings årlige affaldsindsamling finder vi ganske mange dåser uden pant. Det er dåser, der er købt syd for grænsen til Tyskland og bragt tilbage til Danmark og smidt i naturen. Der findes også plastflasker uden pant.

Danmarks Naturfredningsforening har kigget på slagge fra affaldsforbrændingsanlæg. Her findes en del dåser til drikkevarer. De bliver sorteret fra slaggen og genanvendt. Plastflasker kan ikke findes. De formodes brændt, hvis de har været der.

Til sammen er der 3 aktører til at tage sig af Coca-Cola flasker i Danmark:

- Dansk Retursystem samler ind via detailbutikker m.v. og er finansieret af erhvervet selv, da de er ejet af Bryggeriforeningen.
- Danmarks Naturfredningsforening, der samler affald ind fra naturen en gang om året, finansieret af projektpartnere eller af egen lomme (medlemmernes).
- De danske kommuner gennem husstandsindsamling af affald (finansieret af afgift indkrævet fra borgerne)

Danmarks Naturfredningsforening forventer, at de ansvarlige producenter overtager finansieringen af den årlige affaldsindsamling. Denne kunne ske ved dannelsen af en fond, der har til formål at samle det affald op, der ryger forbi systemerne til affaldsindsamling.

Gadestande og butiksstande

Det har ikke været muligt at gennemgå alle affaldsfraktioner, der skal håndteres via indsamling fra gadestande og butiksstande. Der har ikke været tid nok til at gennemgå affaldshåndtering af elektronikaffald, tekstilaffald m.v. der er affaldsfraktioner, hvor der kan indgå reparationsværksteder m.v.

Danmarks Naturfredningsforening vil dog byde ind med retningslinjer for håndteringen af glasaffald og plastaffald samlet ind fra gadestande og butiksstande.

Producentansvarskrav til håndtering af glasaffald

For genanvendelse af glas gælder, at glas ikke må samles ind i komprimator vogne. Det er mange jyske kommuner, der samler glasaffald ind sammen med plast og metalaffald. Det giver en dårlige genanvendelse af glasaffald, da glasskår knuses i for små størrelser og pulveriseres.

Den bedste måde at samle glasaffald ind på er ved gadestande. Det er Bornholm, der har den mest effektive glasaffaldsindsamling i kuber. Indsamling i kuber giver i øvrigt mulighed for at sende glasaffald til sortering til genbrug.

Der er 2 sorteringsanlæg til glasaffald tilbage i Danmark, hvoraf det ene også har et vaskeanlæg til glasflasker. De benyttes ikke ret meget. Her er et klar uudnyttet potentiale for cirkulær økonomi.

Producentansvarskrav til håndtering plastaffald

Kommunerne samler plastaffald ind i blandede bunker, leverer dem til sorteringsanlæg, der sorterer ud i plasttyper. Imidlertid betyder det, at emballager til fx toilettrens blandes sammen med emballager til fødevarer.

Det blandede og derefter sorteret plastaffald bliver derfor kun sjældent til fødevareremballager igen. Der skal hele tiden produceres ny fødevareremballager igen. Producenterne af fødevareremballager vil gerne have plastaffald, men ikke fra en blandet og sorteret bunke. Kommunerne har ikke spurgt de producentansvarlige virksomheder om, hvordan affaldet skulle leveres som ressource.

I stedet sendes plastaffald til sortering, hvoraf en stor andel sendes til fx Tyskland. I Tyskland vil fødevarerproducenterne heller ikke gerne anvende blandet plastaffald. Der er derfor opstået store bunker af plastaffald samt en overfyldt affaldsforbrændingssektor.

Danmark importerer mere plastaffald til forbrænding, end Danmark eksporterer plastaffald til genanvendelse. Nogle gange er modtageren af dansk plastaffald, den samme som eksporterer plastaffald til forbrænding i Danmark. Det kan ikke påvises, at der er dansk plastaffald i det importeret

Plastaffald fra husholdningerne er en international handelsvare. Plastaffald fra husholdningerne handles i mindst to varianter:

- Mixet plastaffald samlet ind fra standpladser ved boliger
- Plastaffald af typen PET, der er særskilt indsamlet i mere lukkede system som fx Dansk Retursystem

Der ligger bjerge af mixet plastaffald fra husholdningerne rundt om i Europa. Det er samlet ind til genanvendelse, men en stor del af det bliver brændt, lagret på enorme lagre eller sendt til ukendte destinationer i Asien.

Tyske affaldsforbrændingsanlæg kan ikke følge med, så eksporten af plastaffald til forbrænding stiger. Danske forbrændingsanlæg er begyndt at importere affald fra Tyskland.

Mixet plastaffald er en katastrofe både økonomisk og miljømæssigt.

Plastaffald, der består af brugte sodavandsflasker m.v. fra Dansk Retursystem, bliver eksporteret til Holland. Her kan plastaffaldet i princippet oparbejdes til ny plast, der kan anvendes til produktion af nye flasker igen. Plasttypen er PET og det er den gennemsligtige, der er mest værd, da en sortfarvet flaske ikke kan blive gennemsligt igen.

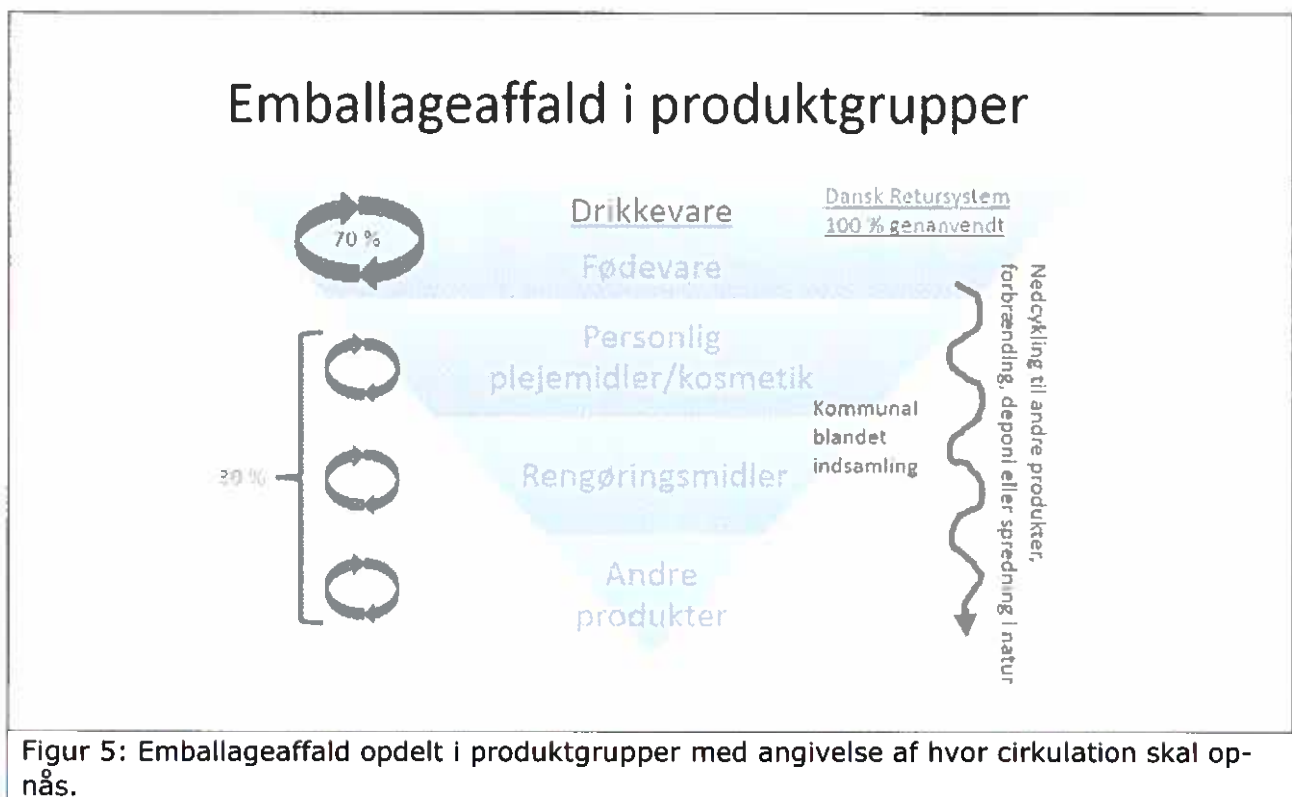
Emballageproducenter til fødevarer forsøger at købe klar RPET. Det samme gør emballageproducenter til kosmetik, shampoo m.v. Coca Cola køber al det som de kan få fat i til hele deres verdensmarked. Producenter til flis trøjer m.v. køber klar RPET.

Situationen for klar RPET står i stærk kontrast til situationen for mixet plastaffald samlet ind fra husholdningerne. Prisen på RPET er kraftigt stigende!

En dansk fremtidig strategi for håndtering af plastaffald kan ikke ske adskilt fra resten af Europa. Plastaffald handles på tværs af grænser, så selv om danske kommuner etablerer store plastsorteringsanlæg, så ændres der ikke noget grundlæggende ved situationen.

Reno Nord i Aalborg har i øvrigt allerede investeret i et plastsorteringsanlæg. De har ikke bedre resultater end de tyske, svenske, portugisiske eller andre i Europa. Det er stadig et mix af plastaffald, der skal afsættes på et marked, der ikke kan tåle mere. Vi skal ikke forvente, at vi i Danmark kan opnå en genanvendelsesprocent, der er anderledes end resten af Europa.

Det er dog oplagt, at en dansk strategi for plastaffald må bygge på erfaringerne fra Dansk Retursystem. Klar PET skal samles særskilt ind sådan, at klar RPET fra emballager til fødevarer ikke blandes sammen med klar RPET fra fx emballager til toilettens. Indsamling af plastaffald skal indeles i produktgrupper, se figur 5.

Figur 5: Emballageaffald opdelt i produktgrupper med angivelse af hvor cirkulation skal opnås.

En del af plastaffaldet inddelt i produktgrupperne kan indsamles i butikker som ved MATAS ordningen imens fødevareremballager er bedst egnede til indsamling på gadestande gerne i tilknytning til detailbutikker for fødevarer.

Hvis danske emballageproducenter til fødevarer vil bidrage til en øget genanvendelsesprocent, så skal de for at forøge markedet af klar RPET til genanvendelse, hver gang der introduceres en ny plastemballage, sørge for, at den er af klar PET.

De danske emballageproducenter til fødevarer kan på den måde forøge adgangen for de europæiske plastemballageproducenter til anvendt klar RPET, men det hjælper kun lidt på genanvendelsesprocenten i Danmark medmindre alle andre emballageproducenter til fødevarer gør det samme.

Indsamling ved gadebænke gør det muligt at samle affald ind opdelt i flere fraktioner fx plastaffald fra fødevareemballager for sig. Hvis klar plast fra fødevareemballager samles ind for sig, så kan det formentlig ske på en sådan måde, at plastaffald kan leveres direkte til fødevareemballageproducenterne uden om mellemhandlere, der sorterer.

Potentialet er derfor stort, da det samtidigt er muligt at få penge for denne salgs plast (PET) i modsætning til den blandede plast også efter sortering indebærer en omkostning for at komme af med. Samtidigt er det ofte denne blandede plast samt frasorterede fraktioner herfra, der havner i de kommunale affaldsforbrændingsanlæg eller på fjerne strande.

Af eksempler på indsamling i butikker kan nævnes Matas ordningen, hvor Matas i årevis har samlet egne brugte emballager ind fra kunder. Desværre bruges emballagerne ikke igen til emballager, men til tæpperuller og vejreflektorbænke.

Indsamlingen sker dog som en indsamling efter produktgruppen personlig plejemidler og er således samlet separat ind i forhold til andre produktgrupper. Det er især vigtigt, at emballageaffald til fødevarer ikke blandes med ikke fødevareemballager.

Butiksindsamling har et uudnyttet potentiale, der kan udvikles mere på.

Konklusionen er, at indsamlingssystemerne skal indrettes på en sådan måde, at der ved hver husstand minimum er en bioaffaldsspand og en restaffaldsspand, der skal bære udgiftsniveauet for den samlede affaldsindsamling.

De resterende 20 % af husholdningsaffald bør hellere indsamles på anden vis fx i butikker og på gadebænke.

Der skal kunne gives dispensation mod at påvise en mere effektiv genanvendelse.

Reduktion af forbrug af plast

Plastflaskerne i Dansk Retursystem blev tidligere samlet ind, vasket og genfyldt. Det kunne lade sig gøre fordi drikkevareproducenterne selv vaskede flaskerne. I dag er det kun få små bryggerier som Hancock, der stadig vasker glasflasker.

Der findes både tyske og engelske bryggerier samt vingårde i fx Spanien, der også vasker flasker til genfyldning. Vingårde i Spanien har tidligere modtaget vinflasker af glas fra Danmark samlet ind af fx Københavns Kommune.

Genbrug lukker ofte kredsløbene i brancher eller i mindre områder, og det er således muligt at få en national bedre genanvendelsesprocent ved at satse på genbrug. Det ligger i øvrigt i tråd med cirkulær økonomibetragtningerne at starte med genbrug før genanvendelse, se figur 6.

Gentænk affaldsplan med omtanke

1. Undgå, 2. Genbrug, 3. Genanvend,

Figur 6:

Prioritering i emballagestrategien illustreret ved plastdrikkeflasker fra venstre mod højre.

Trykket på RPET markedet kan reduceres med udvikling af emballagefri bulk salg. Her er det forbrugeren, der selv medbringer emballagen, vasker den og bruger den igen. Der dukker flere og flere bulk salg supermarkeder op i storbyerne samt bulk slag af enkeltvarer i supermarkeder eller direkte på bondegårdene m.v.

Det er helt tydeligt, hvad der skal gøres med de fremtidige kommunale affaldsplaner på plastaffald. Der skal vendes tilbage til de gamle dyder, hvor genbrug var den åbenlyse løsning. Genanvendelse er altså ikke den primære løsning.

Både genbrug og genanvendelse skal optimeres. Danmarks Naturfredningsforening har følgende anbefalinger:

- Dansk Retursystem skal genetablere og fremme genbrug.
- De danske kommuner skal i stedet for at investere i sorteringsanlæg etablere mindre kredsløb for genbrug. Det kan ske med de lokale drikke og fødevarer virksomheder samt detailbutikker. Det vil blive nødvendigt med etablering af vaskemaskiner til vask af emballager, der senere skal genfyldes. Hvem der skal foretage investeringerne, er op til parterne at forhandle.

- Genanvendelse skal fremmes via et krav til fødevarevirksomhederne om, at hver gang der indføres en ny plastemballage, så skal den være af klar PET.
- Kommunerne skal samle plastaffald ind delt op i produktgrupper. Det er ikkevæsentlig om indsamlingen sker fra husstand, gadestand, genbrugsstation, i butikkerne eller på anden vis. Det skal aftales mellem parterne. Produktgrupperne er emballager for:
 - Drikke og fødevarer (for drikkevarer er der etableret Dansk Retursystem, men der kan lokalt være behov for alternativer).
 - Kosmetik og personlig plejemidler (Matas har fx etableret egen ordning for indsamling af egne emballager).
 - Rengøringsmidler og husholdningskemikalier.
 - Andre produkter

Udfasning af forbrændingsanlæg i Danmark

Det udvidet producentansvar betyder, at producenterne skal betale for affaldshåndteringen. I dag kan kommunerne levere en forbrændingsstrategi. Hvis forbrændingsindustrien skal fastholdes, så skal der inden for de næste 30 år investeres i nye affaldsforbrændingsanlæg.

Der er to måder at investere i forbrændingsstrategien på. Den ene er blot en fornyelse af de eksisterende forbrændingsanlæg og den anden bygger på en affaldsforbrænding, der i en optimeret form understøtte varmeforsyningen i fjernvarmenettene.

Der er 25 kommunale affaldsforbrændingsanlæg, der inden for de næste 30 år skal fornyes, se figur. Prisen for et affaldsforbrændingsanlæg er mest afhængig af kravene til røggasrenseudstyret, og kun i mindre grad afhængig af størrelsen af ovn og kapacitet. Derfor sættes prisen til et affaldsforbrændingsanlæg i snit til 3 mia. Over 30 år giver det et samlet beløb på 75 mia.

Figur 7: Oversigt over forbrændingsanlæg; deres fornyelses år eller udfasnings år.

Såfremt at forbrændingsanlæggenes primære opgave er at forsyne fjernvarmesektoren, så vil der kun være brug for ca. 8 forbrændingsanlæg. Til gengæld skal de være større, fleksible og have ekstra udstyr til varmeudnyttelse. Prisen per anlæg sættes derfor til 4 mia. Over 30 år giver det et samlet beløb på 32 mia.

Genanvendelse vil kræve investeringer i ændret indsamlingsmetoder for bioaffald og plastaffald, i nye og andre behandlingsanlæg til bioaffald samt i sorteringsanlæg til plastaffald. Der regnes med, at der skal investeres i 13 nye anlæg til behandling af bioaffald. Bioaffald består af madaffald, haveaffald samt af nedbrydelige emballager som papir, pap og nedbrydelig plast. Anlæggene skal kunne producere kompost til opbygning af det regenerative landbrug. Et nyt anlæg til behandling af bioaffald og ændret indsamling koster maksimalt 200 mio. 13 nye anlæg og ændret indsamling koster derfor 2,6 mia.

Plastaffald skal først og fremmest samles ind med affald fra fødevareremballager for sig. Der kan laves projekter, hvor klar PET samles ind særskilt. Klar PET kan leveres til enkelte fødevareremballageproducenter direkte uden mellemhandler og sorterer. Det vil reducere behovet for sorteringsanlæg. Fødevareremballager skal ellers sorteres i plasttyper og det vil kræve etable-

ring af et par anlæg udover, dem som allerede er etableret. Et anlæg koster 200 mio. og 2 anlæg koster derfor 0,4 mia.

De samlede investeringer de næste 30 år for investeringer genanvendelsesanlæg vil derfor løbe op i 3 mia.

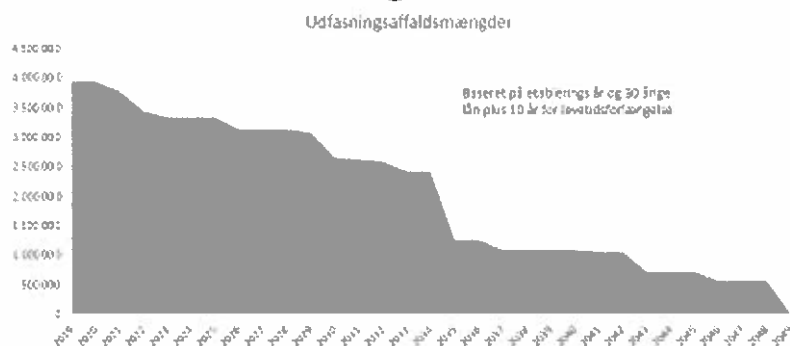
Investeringer de næste 30 år

- Forbrændingsstrategier:
 - 25 forbrændingsanlæg a 3 mia. = 75 mia.
 - 8 store forbrændingsanlæg a 4 mia. = 32 mia.
- Genanvendelsesstrategi:
 - 13 nye anlæg til bioaffald a 200 mio. = 2,6 mia.
 - 2 nye fødevarerplastanlæg a 200 mio. = 0,4 mia.
- Total: 3 mia.

Figur 8: Sammenligning af investeringsbehov for forbrændingsstrategier og en genanvendelsesstrategi.

Investeringerne skal forløbe i takt med og i god tid før udfasning af forbrændingsanlægskapaciteten, se figur 9.

Økonomisk baseret udfasningsplan for affaldsforbrænding

Figur 9: Indførelse af genanvendelsesanlæg skal i god tid følge udfasning af forbrændingskapacitet.

Cirkulær økonomi mærkning af produkter

De eksisterende miljømærker tager ikke hånd om affaldshåndteringen i kommunerne. Et miljømærke kan beskrive at produktet er genanvendeligt, men ikke at produktet rent faktisk bliver genanvendt. Miljømærkning, som de ser ud i dag, har derfor en begrænsning som instrument til en grøn omstilling og indførelsen af cirkulær økonomi.

Det er det, som det udvidet producentansvar laver om på. Nu er det i princippet virksomhedernes ansvar at få produkterne tilbage igen og ikke en offentlig opgave for en kommune at håndtere noget affald. Dansk Retursystem repræsenterer en måde at indføre det udvidet producentansvar. Her står virksomhederne med alt ansvar og betaling for systemet.

De emballager, der er omfattet af systemet er mærket med et mærke, der fortæller, at emballagen er omfattet af retursystemet, og at der udbetales pant ved aflevering tilbage. Således er Dansk Retursystems mærkning et eksempel på et cirkulær økonomimærke.

I Dansk Retursystem ligger der en ordning, hvor der tidligere var en standardisering, der låste variationerne på emballager fast til nogle få accepterede emballager. Dette blev der protesteret imod, da det gjorde det svært at skille sig ud ved markedsføring af produkter. I stedet blev der indført fra emballagedesignvalg samt et scoringssystem, der gør vanskeligt genanvendelige emballager dyrere at bruge systemet.

Dansk Retursystem gælder kun for emballager til drikkevarer. Vil fødevarer virksomhederne udvikle tilsvarende retursystemer eventuelt i samarbejde med kommunerne eller vil de forsøge at melde sig ind i Dansk Retursystem. Det kan der ikke svares på nu, men det bliver en væsentlig opgave fremover.

Kendetegn ved Dansk Retursystem

- Der er en særskilt lov for drikkevareemballager på nær for emballager til mælkeprodukter.
- Drikkevarevirksomhederne har erkendt deres udvidet producentansvar.
- Systemet er udelukkende finansieret af virksomhederne.
- PET er den eneste plasttype.
- Kun transparent PET – de fleste helt uden farve, men enkelte med farve.
- Emballager er runde flaskeformet, der kan indgå i en automat.
- Der er med ovennævnte undtagelse frit valg af design, men prisen varierer efter, hvor vanskelig design er at genanvende, fx flasker med patentprop skal fjernes manuelt og koster derfor mere.
- Flaskerne afleveres i butikker på nær i ganske få på gade opstillede pantstationer.
- Der er pant på emballagerne.

Figur 10: Kendetegn ved Dansk Retursystem.

I dag eksisterer der flere miljømærkninger af fødevarer. Der er dog ingen af mærkerne, der omfatter en cirkulær økonomitankegang. Mærkerne henvender sig til forbrugerne dels om indhold dels om hvordan fødevarerne er blevet produceret. Her skiller Ø mærket sig ud. Ø mærket omfatter produktionen af fødevarer men ikke håndteringen af madaffald, spildevand og spildevandsslam.

Den økologiske produktion af fødevarer mangler et retursystem. Spildevandsslam er som regel så forurenet, at det ikke kan komme på økologiske marker. Madaffald fra husholdninger og detail anvendes i det industrielle husdyrbrug til håndtering af gylle i renseteknisk forstand.

Ø mærket kan udvides til et cirkulær økonomimærke ved, at mærkningskriterierne udvides med krav om at tage madaffald og spildevandsslam tilbage. På nuværende tidspunkt er kvaliteten af hovedparten af spildevandsslam og madaffald ikke tilstrækkelig til cirkulation. Det vil derfor være for risikabelt at udvide Ø mærket som det er i dag.

Et retursystem er dog en forudsætning for udviklingen af det regenerative landbrug, hvor næringssalte og kulstofbank recirkuleres i kredsløb. Det er samtidig en forudsætning for en løsning af en del af klimaproblemerne affødt af landbrugsdriften og forbrug af fødevarer.

Komplementært forslag til paragraffer

Danmarks Naturfredningsforening har følgende komplementære forslag til paragraffer i miljøbeskyttelsesloven:

Nr.	Forslag til §		Begrundelse
1	<p>Der er grundlæggende frit valg mellem forskellige indsamlingsmåder. En ikke udtømmende liste er følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Husstand • Gadestand • Butiksstand (tidligere benævnt for farvehandlerordningen) • Genbrugsstation • Mobil afhentning (tidligere benævnt for isbilsordningen) 		<p>Forskellige boformer, adgangsvveje og indretninger af byrum m.v. kræver forskellige løsninger på indsamling. En fastlæggelse på bestemte typer er derfor ikke hensigtsmæssigt eller fremmede for en forøgelse af genanvendelsen.</p>
2	<p>Afvielser fra følgende standarder skal begrundes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 spande på husstand: Bioaffald + Restaffald • X antal spande på gadestande eller andre ordninger • Bøde for fejlsortering i bioaffald • Restaffald skal bære betaling for hele affaldsordningen 		<p>De fleste husstande kan ikke rumme flere forskellige former for spande til affaldssortering. Det er vigtigt at madaffald håndteres tæt på køkkener og at spandene tømmes hyppigt. Restaffald skal være tæt på husstande for at undgå/begrænse fejlsortering i fraktioner, der skal til genanvendelse, hvis restaffaldsspanden placeres væk fra husstandene.</p> <p>Muligheden for at samle ind på gadestande gør det muligt at dele op i flere fraktioner, hvilket øger muligheden for genanvendelse især vigtigt for plastaffald).</p> <p>Samtidigt kan borgere, der ikke ønsker deltage i genanvendelse af affald vælge at benytte husstandenes restaffaldsspand, men i så fald koster det for husstanden. Der er således et økonomisk incitament til aflevering til genanvendelse.</p>
3	<p>Kommunerne skal dokumentere, at minimum 50 % af en indsamlet affaldsfraktion faktisk bliver genanvendt. Miljøstyrelsen er tilsynsmyndighed.</p>		<p>Mange kommuner udfører en stor opgave for at samle affald ind til genanvendelse. Imidlertid kan mange kommuner slet ikke dokumentere faktisk genanvendelse. Dette er stærkt utilfredsstillende.</p>

	<p>Kommuner, der ikke lever op til forpligtigelsen, kan straffes ved bøde.</p> <p>Kommuner, der gentagne gange ikke lever op til forpligtigelsen, skal kunne fratages opgaven.</p> <p>De ansvarlige producenter skal i stedet pålægges opgaven om nødvendigt ved indførelse af en pantordning.</p>		<p>lende og der mangler en paragraf for håndhævelse.</p>
4	<p>Reel genanvendelse måles for emballageaffald som</p> <ul style="list-style-type: none"> • Returantaf af enkelt emballage og samlet mængde samt • Indhold af returmateriale i nye emballager 		<p>Genanvendelse omfatter både genanvendelse af et produkt til samme produkt samt genanvendelse til noget andet. Genanvendelse som noget andet gør at det andet så ikke produceres af noget genanvendt andet. Det kaldes derfor for nedcyklning og kan ikke omfattes af reel genanvendelse.</p> <p>Dette er vigtigt for emballager, men kan ikke anvendes som betragtning for fx madaffald.</p>
5	<p>Kommunerne må ikke importere affald til forbrænding, men gerne til genbrug og genanvendelse.</p>		<p>Alle andre medlemslande skal også genanvende mere. Det nytter derfor ikke at brænde deres affald.</p> <p>Da kommunerne ikke kan dokumentere genanvendelse på fx plastaffald, så er der en risiko for import af dansk affald, der er sorteret ud til genanvendelse, alligevel bliver brændt på et dansk affaldsforbrændingsanlæg.</p>
6	<p>Kommunerne skal udarbejde en plan for udfasning af affaldsforbrænding.</p>		<p>Hvis den eksisterende kapacitet for affaldsforbrænding skal vedligeholdes, så koster det kommunerne investeringer for 75 mia. inden 2048 (25 anlæg af 3 mia.).</p> <p>Tallet er beregnet på anlægsår, 30 års levetid samt 10 års forlængelse ved levetidsforlængelse.</p> <p>Udfasningen vil ikke ske jævnt hverken tidsmæssigt eller geografisk. Der skal derfor udarbejdes en aftale mellem alle kommunerne om anvendelse af de anlæg med længst</p>

			<p>levetid tilbage afsluttende med Amager Bakke.</p> <p>Andre kendte scenarier:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Et alternativ, der har været nævnt er 8 forbrændingsanlæg i tilknytning til de store fjernvarmeområder. Disse anlæg vil anslås til en investering på 4 mia. stykket i alt 32 mia. 2) Investeringer i tørbiogasanlæg (15 stk. a 150 mio.) samt et plastsorteringsanlæg specifikt for fødevareremballager (2,75 mia.) vil til sammenligning udgøre 5 mia. i investering.
7	Kommunerne må efter aftale med hinanden benytte hinandens affaldsforbrændingsanlæg.		Forbrændingsanlæg, der fases ud senere, skal kunne tage affald fra kommuner, hvor anlægget er faset ud.
	<p>Shredderaffald må kun brændes på forbrændingsanlæg, hvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Temperaturen er over 1.100 C i 2 s i efterbrænderen • Slaggen deponeres 		<p>Plastdelen af shredder affald sorteres fra for at metalværkerne skal kunne overholde grænseværdier for udledning af dioxin og PCB når metallet skal smeltes om og anvendes igen.</p> <p>I dag sender mange kommuner med flere shredder affald til lagring på deponier eller lignende. Det ønsker de at få brændt i forbrændingsanlæg til husholdningsaffald, hvor shredderaffald blandes op med husholdningsaffald for at overholde grænseværdier.</p> <p>Miljøstyrelsen har udarbejdet flere og flere tilladelser til forbrænding af shredder affald. Det er kommunerne, der anviser shredder affald til forbrænding på deres egne anlæg.</p> <p>PCB destrueres ikke på de kommunale forbrændingsanlæg. De kommunale forbrændingsanlæg deponerer ikke</p>

			<p>deres slagge, men ønsker at benytte slagge til konstruktionsformål. Ofte sker lagring og anvendelse under ganske kritisable forhold fx at anvende slaggen som 4 meter tykke bundlag i landbrugssiloer, eller som 1 meter tykt lag på stier igennem naturområder.</p> <p>Shredder affald indeholder PCB og skal derfor destrueres. Det kan kun ske på forbrændingsanlæg, der er designet til denne behandling og hvor slaggen deponeres.</p>
	<p>Der skal etableres en fond for oprydning på almene arealer. Der er de producentansvarlige virksomheder, der skal betale ind til fonden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der skal nedsættes en bestyrelse for fonden med repræsentanter fra industrien samt Danmarks Naturfredningsforening samt et ekstra medlem fra miljøorganisationerne. • Fonden har til formål at understøtte og fuldt finansiere affaldsindsamling fra offentlige arealer til lands og vands. 		<p>De producentansvarlige virksomheder har ansvaret for oprydning på almene arealer, i naturen m.v.</p> <p>Her er det ikke kun kommunen, der agerer.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening aktiverer 200.000 deltagere hvert år i affaldsindsamlingen.</p> <p>Fonden skal finansiere denne aktivitet samt lignende aktiviteter.</p>

Miljø- og Fødevareministeriet

Departement

Journalnummer 2019-9743

Att.: mfvm@mfvm.dk og annen@mfvm.dk

13. december 2019

Høringssvar fra DPA-System vedrørende udkast til lov om miljøbeskyttelse, for implementering af det udvidet producentansvar/producentansvar for emballage.

DPA-System har den 6. november 2019 modtaget høringsskrivelse for ovenstående emne. Svarfristen for høringssvar er den 13. december 2019. DPA-System takker for muligheden for at kommentere på ovennævnte.

I kommentarerne til høringssudkastet har DPA-System fokuseret på de problemstillinger, der er iagttaget siden producentansvaret for WEEE, BAT og ELV oprindeligt blev etableret, hvor revisionen af lovgivningen er en kærkommen lejlighed til at få korrigeret uhensigtsmæssighederne.

Kommentarer til høringssudkastet

Harmonisering af regelsættene for producentansvarsområderne

Harmonisering af producentansvaret for WEEE, BAT, og ELV i forbindelse med indførelse af det udvidede producentansvar, herunder implementeringen af minimumsbestemmelserne i Affaldsdirektivets artikel 8a, hilses generelt velkommen. Det bliver en lettelse for alle omfattede producenter, at de fremadrettet kan forholde sig til de samme retlige grundprincipper på alle producentansvarsområderne.

Der er i dag uhensigtsmæssige forskelle i implementeringen af hhv. WEEE- og Batteridirektivet, som er svære at forstå for de omfattede producenter, her kan nævnes, at udenlandske virksomheder med salg af batterier ikke kan registrere sig i Danmark og for de europæiske

producenter ej heller, har mulighed for at have en bemyndiget repræsentant (BR), da disse bestemmelser i modsætning til elektronik (WEEE) ikke er medtaget i den danske bekendtgørelse. Det antages, at ca. 70-80% af de virksomheder som har producentansvar for elektroniske produkter også er omfattet af producentansvar for batterier. Der fremstår stadig en stor udfordring for producentansvarlige producenter med bærbare batterier, idet de markedsførte mængder af bærbare batterier, men ikke øvrige batterikategorier, skal indberettes til SKAT, som derefter overfører data til DPA-System. Se mere herom i afsnittet om indberetning for bærbare batterier.

De skærpede krav til producentansvaret, som følger af artikel 8a, imødegår en hel del af de problemstillinger, som de eksisterende producentansvar har lidt under de seneste år. Bestemmelserne under et ses derfor at tilføre producentansvaret positive forandringer.

Indførelsen af et producentansvar for emballage i Danmark er DPA-System også imødekomme overfor. Der vil på dette område også kunne hentes yderligere gevinster for aktørerne, hvis det fremtidige producentansvar for emballage ligeledes vil følge samme principper, som de eksisterende producentansvar og vil få den samme struktur. Dette bl.a. fordi de virksomheder, der vil have et producentansvar for emballage, i forvejen ofte har et sådant for elektronik eller batterier.

Nye aktører på producentansvarsområdet for elektronik

En bekymring må dog udtrykkes i forhold planerne om at give andre end producenterne og de kollektive ordninger mulighed for at indsamle WEEE. Ved at åbne for nye aktørgrupper på WEEE-området brydes med den harmonisering, som netop ses som et væsentligt positivt element i revisionen af de eksisterende producentansvar. Overvejelserne i udkastet synes derfor på dette område at savne en velbeskrevet retning for den senere lovgivning på bekendtgørelsesniveau.

Der henvises i høringsudkastet til anbefalingerne fra "Partnerskab for indsamling", som én af kilderne til at åbne for yderligere aktører. Anbefalingen fra partnerskabet, som DPA-System var sekretariat for, var baseret på, at det specifikt var genvindingsindustrien, som skulle have en mulighed for at indsamle WEEE, uden at det indsamlede WEEE efterfølgende og uden modydelse skal overleveres til producentorganisationerne. Den tilgrundliggende problemstilling var, at genvindingsindustrien reelt indsamler WEEE, men registrerer det indsamlede som metal, eller andet ikke-WEEE, hvorfor de indsamlede mængder mangler i regnskabet for indsamlet WEEE, og derved medvirker til en lavere samlet indsamlingsprocent for nationalstaten Danmark. Anbefalingen bestod således ikke i, at der skal åbnes bredt for flere andre aktørgrupper

Det er uklart om formålet med at åbne for nye aktører er at hæve kvaliteten og omfanget af genbrug. Hvis dette generelt positive element er en del af formålet er det formentlig ikke nok, blot at åbne for nye aktører, uden at der stilles særlige krav om, at disse aktører skal opfylde nogle specifikke målsætninger om genbrug. Det angives godt nok i høringsudkastet, at der skal etableres

en certificering af de "nye" aktører, men certificeringen skal vel også ligeligt gælde de etablerede aktører på området og en certificering betyder ikke krav om øget genbrug.

Tilsyn

Vedrørende tilsyn og sanktioner på producentansvarsområdet

Siden producentansvaret for elektronik blev etableret i 2005/2006 har det været tydeligt i alle årene, at der er et uopfyldt behov for en markant tilsynsindsats fra myndighedernes side. Den manglende tilsynsindsats har vist sig ved eksistensen af et betydeligt antal såkaldte free-ridere, dvs. virksomheder som ikke lader sig registrere i producentregistret og derved snyder de virksomheder, der loyldigt overholder deres lovbestemte forpligtelser.

Det skønnes, at mere end en tredjedel af de danske virksomheder, der reelt er omfattet af producentansvaret i dag, er free-ridere. For udenlandske virksomheder, der f.eks. ved fjernsalg sender varer ind i Danmark, er andelen af free-ridere endnu højere.

Der mangler også i udstrakt grad opfølgning og sanktionering, når virksomhederne ikke overholder deres forpligtelser til årlig indberetning til producentansvarsregistret. Flere hundrede af virksomhederne i producentregistret forsømmer hvert år at foretage deres indberetning inden for tidsfristen og senest har halvdelen af de registrerede virksomheder i producentregistret undladt at indsende de lovpligtige revisor- og ledelseserklæringer. Andre virksomheder betaler ikke de lovpligtige gebyrer og bliver som følge deraf slettet fra registret. De fleste af de slettede virksomheder foretager sig ikke noget i den anledning, og fortsætter derved blot som free-ridere. Endelig forekommer der free-ridere som opretholder deres registreringsbevis og godkendelse og vedligeholder den ved år efter år blot at indberette 0 kg i markedsført mængde. Herved har man etableret en fiktiv registrering og man unddrager man sig i al væsentlighed både gebyrer, tildeling af indsamlingsforpligtelse og krav om revisorerklæringer.

Virksomhederne oplever, at de frit kan se bort fra deres forpligtelser, fordi der ikke fra tilsynsmyndighedens side iværksættes sanktioner, når reglerne overtrædes. Der foreligger ikke i dag en praksis for, at tilsynsmyndigheden retligt forfølger producenter, der nægter at iagttage sit producentansvar. Den manglende retspraksis på området betyder, at der ikke findes eksempler på virksomheder, der har modtaget retlige sanktioner, og som derfor kan bruges som "skræk og advarsel" overfor andre virksomheder.

Tendensen er blevet mere og mere markant over årene og respekten for at overholde reglerne er nu snart helt forsvundet. DPA vurderer, baseret på mange års erfaring, at der på hele producentansvarsområdet er et stort behov for at få etableret et nyt tilsynssystem, hvorunder tilsynsinstansen griber ind, straks der sker en lovovertrædelse og at der, som i flere EU-lande, herunder nabolande som Sverige og Tyskland, etableres en bødestruktur med et så højt niveau, at sanktionerne reelt virker præventivt overfor de virksomheder, der fristes til at bryde reglerne. Det drejer sig både om sanktioner overfor de egentlige free-ridere, men i lige så høj grad om

sanktioner overfor de virksomheder, der ikke overholder de løbende pligter i producentansvaret. Der bør derfor i Miljøbeskyttelsesloven indarbejdes hjemler til etablering af flere og skærpede sanktionsmuligheder.

Miljøstyrelsen oplyser om tilsynsvirksomhed på egen hjemmeside ¹ ” En veltilrettelagt og effektiv tilsynsindsats er et centralt element i forebyggelse af miljøproblemer, og miljøtilsynet er væsentligt både ud fra en miljøøkonomisk synsvinkel og for borgernes, virksomheders og landbrugs oplevelse af retsbevidsthed. Der kan være en forventning fra borgerne om, at miljømyndighederne sikrer en miljøtilstand, der er forsvarlig.

Hvis miljøtilsynet ned- eller bortprioriteres i længere perioder, vil en del af incitamentet til at overholde lovgivningen bortfalde. Tilsynet spiller med andre ord en vigtig rolle i at få love, regler og herunder miljøgodkendelser til at virke i praksis.”

DPA-System finder, at citatet meget præcist beskriver det aktuelle behov, men desværre ikke den aktuelle situation. Der bør derfor findes enten en ny model for tilsynet eller tilføjes betydeligt flere ressourcer til tilsynsområdet.

Dataindberetning og datastrømme

Dataindsamling og indberetningsforpligtelser på hele producentansvarsområdet

Et af de væsentligste og mest effektive elementer i producentansvaret er, at den samlede indberetning af producenterne data sker til producentansvarsorganisationen DPA-System. Dvs. at der sker en indberetning til DPA-System af både producenterne markedsførte mængder, de indsamlede mængder og de behandlede mængder. Det er meget væsentligt, at datastrømmen, fortsætter som i dag, og netop fastholdes i én strøm og i det cirkulære format, som fra starten har været ideen i indberetningen for producentansvaret. Derfor er det beklageligt, at Miljøstyrelsen for forholdsvis kort tid siden har indført krav om en dobbeltindberetning af de indsamlede mængder, sådan at producenterne og deres kollektive ordninger nu skal indberette indsamlede mængder to steder, både hos DPA-System og i Miljøstyrelsens affaldsdatasystem (ADS). Sidstnævnte er overflødig arbejde for producenterne og medvirker til at skabe forvirring og dårlige data.

I det tidligere nævnte Partnerskab for indsamling var én af de markante anbefalinger, at der blev skabt en ny teknisk platform for indberetningen, som samtidigt tilgodeser, at aktørerne kun skal indberette ét sted, og at alle datamodtagere vil modtage de nødvendige data i det ønskede format, således at både DPA-System og ADS-systemet modtager de relevante data samtidigt. Retningen for data og formatet skal sikres allerede ved indberetning i den tænkte platforms automatik. En yderligere ensretning af data for indsamlede mængder mod ADS vil således ikke

¹ <https://mst.dk/erhverv/industri/miljoetilsyn/tilsynsindsats/>

være i tråd med anbefalingerne fra partnerskabet og efter DPA-System's opfattelse ej heller foreneligt med formålet i den EU-baserede miljølovgivning.

Det er derfor en stærk anbefaling fra DPA-System, at datastrømmen for alle områder af producentansvarsindberetningen fastholdes til at bestå mellem producenter, de kollektive ordninger, eventuelle nye aktører på området og producentansvarsorganisationen DPA-System.

Fastholdelse af datastrømmen til DPA-System gør det uomtvisteligt nemmere for producenterne på én gang at registrere sig og løbende at indberette deres data i ét samlet system under samme kategorier og i samme forløb, som samlet set afspejler producentens opfyldelse af miljømålene – som qua de nye minimumskrav, skal offentliggøres af den enkelte producent, ligesom det allerede sker i dag i producentansvarsregistret hos DPA-System. Kun hos DPA-System findes i dag den nødvendige viden om producentansvaret, der muliggør at producenterne kan få den påkrævede vejledning til indberetningen, præcis når behovet er der. Det vil derfor under alle omstændigheder betyde, at de data der frembringes sammen med DPA-System vil have den bedste kvalitet i forhold til formålet, den cirkulære økonomi og målopfyldelsen i EU-regi.

Vedrørende indberetning af bærbare batterier samt informationspligten

Indberetning for bærbare batterier

Da producentansvaret blev indført for batterier, skete der som nævnt indledningsvis en implementering af to forhold for de bærbare batterier, som begge efterfølgende har vist sig meget uhensigtsmæssige. Det første forhold drejer sig om indberetningen via SKAT og det andet forhold vedrører afholdelse af informationskampagner overfor offentligheden.

Når producenterne skal indberette deres solgte mængder af bærbare batterier, skal dette ske via SKAT og ikke sammen med de øvrige data for producentansvaret. Årsagen er, at SKAT skal opkræve en såkaldt "betalingsforpligtelse", svarende til en punktafgift. Det opkrævede beløb skal efterfølgende indgå i betalingen til kommunerne, for deres borgernære indsamling af bærbare batterier, som betales af producenterne via SKAT. De pågældende data overføres dernæst fra SKAT til DPA-System, der uploader data i producentansvarsregistret for producenterne.

Kravet om registrering og indberetning til SKAT har desværre medført, at kvaliteten af data har været ringe. Der har manglet validering af data, og der har været talrige eksempler på, at producenterne har indberettet mængden af batterier i kroner, eller stk. selvom den korrekte enhed er kilo.

I alle årene har dette "omvendte" indberetningsprincip således været en stadig kilde til forvirring hos producenterne. DPA-System har den erfaring, at det forvirrende system i sig selv er med til at skabe free-ridere på producentansvarsområdet for batterier, hvor producenterne hellere undlader registreringen end at forsøger at finde "hoved og hale" i systemet. Systemet med indberetning til

SKAT gør det automatisk umuligt for udenlandske producenter at registrere sig og indberette til SKAT, fordi de ikke kan få adgang til SKAT uden et cvr-nummer.

DPA-System foreslår, for producenternes skyld, at der i lovgivningen etableres hjemmel til en løsning, hvorunder data initialt tilgår producentansvarsregistret, og at DPA-System pålægges, at sørge for den videre datadistribution til SKAT.

Informationskampagner

I batteribekendtgørelsen findes i dag et krav til producenter, om at føre en offentlig oplysnings-/informationskampagne for bærbare batterier. Kampagnen skal afholdes årligt, hvorunder omfanget af kampagnen betinges af den aktuelle mængde af batterier, som den enkelte producent/importør markedsfører i Danmark og har indberettet.

Det blev oprindeligt antaget, at de kollektive ordninger ville indgå i samarbejde om én fælles kampagne. Det har vist sig, at dette ikke kan lade sig gøre i praksis. Sammenholdt med at de individuelle producenter, uden for de kollektive ordninger, heller ikke kan opnå stordriftsfordele bliver resultatet samlet set et betydeligt ressourcspild på mange små aktiviteter, som drukner i mediebilledet. Derfor har en række brancheorganisationer, herunder Batteriforeningen, tidligere foreslået Miljøstyrelsen/Ministeriet, at ansvaret for kampagnerne henlægges centralt til DPA-System, som også kan opkræve de relevante omkostninger (non-profit) hos producenterne. Dette er hensigtsmæssigt, idet de indberettede data, der skal lægges til grund for opkrævningen, netop her er til stede. Ved at centralisere opgaven forventes det, at der kan opnås en større informationseffekt. DPA-System påtager sig gerne denne opgave, og foreslår at der i lovgivningen skabes hjemmel til, at opgaven henlægges til DPA-System.

Sikkerhedsstillelse

Oplysninger til brug for fastsættelse af sikkerhedsstillelse

Af høringsudkastet fremgår det, at kravet om sikkerhedsstillelse fremadrettet skal gælde alle producenter/importører omfattet af WEEE, BAT, og ELV. I den forbindelse har DPA-System nogle anbefalinger, for at imødegå nogle væsentlige ulemper, som findes i det nuværende system.

Når DPA-System skal beregne en sikkerhedsstillelse, er det afgørende, at der kan fastsættes nogle realistiske omkostningssatser for sikkerhedsstillelsen. Igennem alle årene har DPA-System forsøgt at fremskaffe disse satser ved forespørgsler til genvindingsvirksomheder og kollektive ordninger. Desværre har det vist sig, at hovedparten af aktørerne ikke har ønsket at bidrage med oplysninger, idet de opfatter sådanne oplysninger som konkurrencefølsomme. Dette gælder uanset at DPA-System betragter oplysningerne som fortrolige, og kun anvender disse i en gennemsnitsberegning og med anonymiserede kilder.

DPA-System anbefaler derfor, at der i lovgivningen gives mulighed for, enten at DPA-System selvstændigt kan indsamle og skønne nogle omkostningssatser, eller at der meddeles en legal pligt til genvindingsvirksomheder og kollektive ordninger, om at fremkomme med dokumenterede oplysninger til brug for DPA-System's beregninger.

Metoder til brug ved sikkerhedsstillelse

Endelig vil DPA-System anbefale, at der i lovgivningen ikke angives, hvilke metoder der eksakt skal eller kan anvendes, når sikkerhedsstillelsen skal stilles. Grunden til dette er, at forskellige typer af sikkerhedsstillelse, f.eks. forsikringer eller spærrede bankkonti kan betyde, at sikkerhedsstillelsen kun meget svært kan frigives, eller at den der stiller sikkerheden kan blokere frigivelsen, hvilket medfører, at der skal et større juridisk apparat i gang, før der kan ske frigivelse, og så er det ofte for sent i forhold til formålet. DPA-System anvender i dag den såkaldte anfordringsgaranti, som sikrer at DPA-System umiddelbart kan frigive sikkerhedsstillelsen, eller dele heraf, straks behovet opstår. Det er derfor væsentligt, at sikkerhedsstillelsen skal ske efter DPA-System's anvisninger og at det er DPA-System, der udpeger den metode, der bedst opfylder formålet.

Med venlig hilsen
DPA-System

Til: Anne Nielsen (annen@mfvm.dk)
Cc: Flemming Lindeløv (job@dpa-system.dk)
Fra: Dansk Producentansvarssystem (info@dpa-system.dk)
Titel: VS: Afmeldelse af punktafgift bærbare batterier - næsten umuligt
Sendt: 04-12-2019 16:35:27

Kære Anne

I forbindelse med kommende revidering af regelsættet omkring producentansvar for batterier, herunder bærbare batterier, vil jeg sammenholdt med tidligere korrespondance vedr. indberetning til SKATtestyrelsen og under henvisning til nedenstående, igen anmode lovgiver om at overveje at ændre indberetningsflowet for bærbare batterier. Denne anmodning kan have overskriften: "Forslag til lettelse af de administrative byrder for erhvervsvirksomheder". Som du ved, har vi tidligere sat spørgsmålstegn ved de data, som DPA-System får overført fra SKAT.

Derudover er det lige kommet til vores kendskab at både oprettelses- OG afmeldingsprocessen for indberetning af bærbare batterier hos SKAT er ændret til en virkelig hård nød at knække. (Se venligst SKATs egen beskrivelse af afmeldingsproceduren nedenfor).

Data for indberetningen af bærbare batterier og dermed kommunernes betaling for indsamlingen må formodes yderligere forringet, da virksomhederne simpelthen opgiver at tilmeldes sig eller/og afmelde sig (sidstnævnte situation medfører at både ophørte virksomheder og virksomheder som ikke længere afsætter batterier år-efter-år bliver overført med at nul (0)-mængde til DPA-System -som så genopretter virksomheden, da CVR data ikke bliver vedligeholdt hos SKAT.

Ville det ikke være muligt, at producenter og importører indberettede alle deres omfattede produkter til producentansvarsregistret, og at DPA-System omvendt overførte data for bærbare batterier til SKAT uden at belaste virksomhederne yderligere? Dette ville både lette de omfattede virksomheder og forbedre data.

NB! Der er i øjeblikket flere virksomheder som jf. nedenstående har kontaktet DPA-System, da de har opgivet at blive afmeldt punktafgiften uanset de ikke længere importerer batterier.

Med venlig hilsen

Susan Christensen
Informationskoordinator

DPA System
Dansk Producent Ansvar
Tlf (+45) 3915 5163

Fra: Anna-Grethe Kaasing <Anna-Grethe.Kaasing@SKTST.DK>
Sendt: 4. december 2019 15:14
Til: DPA-System <info@dpa-system.dk>
Emne: Afmeldelse af punktafgift

Kære Camilla Byrn

Tak for en behagelig samtale.

Som lovet sender jeg hermed beskrivelse af, hvordan en virksomhed kan afmelde punktafgift. Der er to forskellige måder i øjeblikket – måden afhænger af om, der er tale om et selskab eller en personlig ejet virksomhed.

Vedr. selskaber:

- Selskabet søger blanket 40.003, Ophørsblanketten, frem på www.virk.dk. Jeg har tilladt mig at vedhæfte blanketten også.
- Blanketten udfyldes med cvr-nr. (øverst til højre), navn og adresse på virksomheden (rubrik 1) og oplysning om afmeldelse af punktafgiften. Rubrik 2 udfyldes med dato og navnet på punktafgiften.
- Blanketten skal også underskrives.
- Blanketten skal sendes til Erhvervsstyrelsen, Navn, adresse og e-mailadresse til Erhvervsstyrelsen er oplyst på blanketten over rubrik 1.
- Blanketten kan også sendes via kontaktformularen på kontakt.erst.dk ved at vælge emnet "Ændre virksomhed", "Ændre dato

for registrering af virksomhed, moms eller ansatte" og klikke på "Skriv til os" – her kommer mulighed for at vedhæfte en eller flere filer.

Vedr. personligt ejede virksomheder:

Virksomheden kan afmelde punktafgiften elektronisk på www.virk.dk således:

- Virksomheden går på www.virk.dk
- Virksomheden klikker på "Ændre virksomhed"
- Virksomheden klikker på næste side i den orange firkant
- Virksomheden logger ind med nemid (hvis virksomheden ikke allerede er logget ind)
- Virksomheden accepterer betingelserne ved at klikke i firkanten næsten nederst i billedet
- Virksomheden klikker på "Fortsæt"
- Virksomheden søger virksomheden frem ved at indtaste virksomhedens cvr-nr. i søgefeltet og klikke på søge-knappen (eller på Entertasten på tastaturet)
- Virksomheden klikker på "Vælg" til højre for navn/adresse på virksomheden
- Virksomheden klikker på "Ændre virksomhed"
- Virksomheden klikker på "Rediger" i linjen med "Punktafgifter"
- Virksomheden klikker på "Afmeld" for den relevante punktafgift
- Virksomheden klikker i den lille firkant "Afmeld", der bliver synlig herefter
- Virksomheden indtaster ændringsdato (dato for, hvornår virksomheden skal afmeldes for punktafgiften)
- Virksomheden klikker på "Fortsæt"
- Virksomheden klikker på "Godkend og afslut"
- Virksomheden skal også bekræfte afmeldelsen – først når virksomheden har en kvittering for afmeldelsen på skærmen, er sagen oprettet på www.virk.dk.

Generelt:

Det er vigtigt, at virksomheden indberetter punktafgift frem til afmeldelsesdatoen. Hvis afmeldelsesdatoen fx er i dag (4.12.2019), så skal virksomheden også indberette afgift af bærbare batterier for 2019.

Vejledning til www.virk.dk:

Virksomheden/selskabet kan kontakte Erhvervsstyrelsen på tlf. 72 20 00 30.

Venlig hilsen

Anna-Grethe Kaasing

Fagkonsulent

Kundecenter 14

+45 72 38 71 19

Anna-Grethe.Kaasing@SKTST.DK

Skattestyrelsen

Parallelvej 11, 9800 Hjørring

www.sktst.dk

Sådan behandler vi persondata

Skattestyrelsen er en del af Skatteforvaltningen

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet
Slotsholmsgade 12
1215 København K

13.12.2019

Høringssvar journalnummer 2019-9743: Ændringer af lov om miljøbeskyttelse - producentansvar

Dansk Retursystem takker Miljø- og Fødevareministeriet for høringmaterialet. Vi noterer os, at pant- og retursystemet er det første udvidet producentansvar for emballager i Danmark, der opfylder de kommende minimumskrav fra EU. Det betyder, at producenter og importører af emballager, tilmeldt Dansk Retursystem, allerede nu efterlever de forpligtelser, der træder i kraft i 2024.

Vi ser frem til at blive inddraget i de kommende tilpasninger af bekendtgørelser på området med henblik på at bidrage med vores viden om og erfaring med cirkulær økonomi.

Med venlig hilsen

Heidi Schütt Larsen
Vicedirektør & Direktør for Cirkulær Økonomi

Anne Nielsen

Fra: Søren Büchmann Petersen <sbp@dtl.eu>
Sendt: 13. december 2019 15:20
Til: Miljø- og Fødevareministeriets Departement
Cc: Anne Nielsen
Emne: DTL's hørings svar vedrørende Udkast til lovforslag om udvidet producentansvar journalnummer 2019-9743

Til Miljø- og Fødevareministeriet,

DTL – Danske Vognmænd afgiver hermed hørings svar til ovennævnte lovforslag, idet DTL ønsker at lægge sig op ad det hørings svar, som ministeriet vil modtage fra Dansk Erhverv, hvor DTL er medlem, og som DTL har konfereret hørings sagen med.

Med venlig hilsen

Søren Büchmann Petersen
Chefkonsulent – ”Det grønne område”
SBP@DTL.eu
Mobil 4125 0996

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Att.: Anne Nielsen

Pr. e-mail: mfvm@mfvm.dk

Taastrup, den 13. december 2019

Vedr.: 2019-9743 / elreturs hørings svar til ændringsforslag af miljøbeskyttelsesloven vedr. udvidet producentansvar

elretur takker for muligheden for at blive hørt.

elretur repræsenterer ca. 800 virksomheder med producentansvar for elektrisk/elektronisk udstyr og/eller batterier.

elretur skal bemærke følgende til de foreslåede ændringer:

Særskilt for bærbare batterier

§ 9u. stk. 2

Den nuværende tidsfrist for offentliggørelse af afgiften foreslås fremrykket til 1. december.

Ordningen med den kommunale indsamling har kørt i 10 år. Den er forholdsvis dyr, og stiller ikke krav til kommunernes effektivitet eller samarbejde for at skabe ensartethed i den borgernære indsamling.

Indberetning af batterier til SKAT

Indberetningsfristen til SKAT er pt. 15. februar. Data videregives fra SKAT til DPA og herefter til producenterne/kollektive ordninger. Data er ofte forurenedede og DPA-System bruger forholdsvis lang tid på kontrol, hvilket betyder, at data ofte først er tilgængelig for producenter/kollektive ordninger ultimo marts. elretur foreslår at indberetningen ændres. Så producenterne indberetter markedsførte mængder til DPA-System. Og DPA-System derefter indberetter til SKAT, som opkræver punktafgift.

Som minimum bør egenkontrol ligeledes gælde offentlige enheder.

§ 9y.

Indberetning af batterier til SKAT som bemyndiget repræsentant (BR)

En virksomhed, der er BR for flere virksomheder, men kun har et CVR nummer, vil ikke for nuværende være i stand til at indberette data fordelt på flere producenter til SKAT.

Særskilt for emballage

Ejerskabet til emballageaffaldet skal placeres.

elretur anbefaler at retursystemer (EUR-paller, trækasser, kar o.l.) klart og tydeligt undtages. Engangspaller og træemballage generelt skal indgå i producentansvaret. Anvendelsen af kompositter skal styres gennem graduerede bidrag.

Tidsdimensionen for bortskaffelsen skal beskrives. Anvendelse af EEE-emballager til efterfølgende andre formål er miljømæssigt en fordel og bør stimuleres. Det er dog vigtigt at sådanne stimuleringer ikke senere i livscyklussen falder tilbage til EEE-emballageleverandøren, men derimod affaldsmottageren.

Særskilt for EEE

CENELEC certificering af alle led i værdikæden

elretur imødekommer ønsket om at alle led i værdikæden arbejder efter CENELEC standarderne. I forhold til implementeringen af reglerne herom, skal det bemærkes at de angivne tidsfrister er en udfordring. For nuværende er der bl.a. ikke adgang til tilstrækkelige ressourcer på auditørområdet. Dette medfører at certificeringerne ikke kan tilvejebringes. Den begrænsede ressource er antageligt et midlertidigt problem, som dog vil tage nogle år at komme forbi. Elretur anbefaler derfor at der gives længere tidsfrister.

Hvis alle led i affaldskæden skal CENELEC certificeres vil det være en udfordring for nogle af de mindre FtG virksomheder. Systemet er omfattende og vil kræve adgang til kompetencer, ressourcer og kapital. Der bør i givet fald være en længere indkøringsperiode.

Præcisering af "alle led i affaldskæden" ønskes – gælder dette også KO'er/producenter? Og hvor langt videre i de enkelte råmaterialefraktioner/behandlingsled.

Udvidede muligheder for indsamling fra private husholdninger

elretur anbefaler, at virksomheder som indsamler WEEE direkte hos private husholdninger på sigt er CENELEC certificerede – også her er adgangen til ressourcer en udfordring.

Liberalisering - Modernisering af indsamling og behandling af elektronikaffald.

elretur er enig i at konkurrenceparameteren er vigtig for at sikre de bedste og billigste løsninger.

Antagelsen om at producenternes betaling til de kollektive ordninger vil blive justeret efter mængden af det kommunalt indsamlede elektronikaffald, samt at det vil være forventeligt at det bliver billigere for

producenterne, er ikke sandsynlig, da WEEE sandsynligvis vil blive fraktioneret i forhold til værdier og den mest værdifulde del elektronikaffald vil blive indsamlet uden om kollektivordningerne. KO vil herved blive dyre og mindre effektive at drive.

Stimuleringen af prisgraderinger skal begrundes i materialernes miljøpåvirkning og i mindre grad ønsket om konkurrence (pressede) priser. En stort fokus på lave priser (kontingenter og andre periodeafhængige priser) vil erfaringsmæssig betyde mindre fokus på miljøpåvirkninger, herunder stimulere interessen for historisk betinget WEEE, herreløst affald o.l.

Aftaleperiodernes længde bør fastsættes af de enkelte KO – det er vigtig at bevare en hurtig adgang til nye teknologier og dermed bedre genanvendelsesmuligheder. Lange aftaleperioder, som fx i UK på affaldskontrakter, har låst udviklingen og fastholdt teknologierne til gamle og ikke tidssvarende metoder og dermed lave genanvendelsesprocenter og ringe udbygning af affaldsinfrastrukturen.

Design

elretur imødeser KO'ernes forpligtelse til at bidrage med input til EEE-producenterne i forhold til de oplevede erfaringer fra WEEE-strømmen – og i forhold til emballageområdet. elretur efterlyser dog guidelines og en konkretisering af denne forpligtelse.

Sikkerhedsstillelse

Sikkerhedsstillelsen for individuelle producenter fungerer ikke. I de fleste tilfælde kommer de individuelle producenter ikke til at betale for affaldet og i bedste fald betaler de kun en brøkdelen af omkostningerne.

Individuelle indsamlingsordninger skal pålægges enten fysisk indsamling eller betaling til fællesskabet. Det skal sikres at der ikke sker en tilbagebetaling til de individuelle indsamlere som ikke fysisk har indsamlet WEEE.

Generelt for udvidet producentansvar

Salg via platforme

Reglerne skal imødekomme ændringen i forbrugernes handelsmønstre. Det er vigtigt, at sikre at også e-handelsvirksomheder tager deres ansvar i henhold til loven.

Bagatelgrænse

Det er positivt at indføre en bagatel grænse, for mindre virksomheder med lille salg af produkter omfattet af det udvidede producentansvar (Batterier, EEE og emballage). Det skal i givet fald specificeres at bagatel grænsen gælder for virksomheder under en hvis størrelse (antal ansatte, balancesum mm.). I praksis er det ikke betalingerne til KO'erne, der er en belastende omkostning for de registrerede virksomheder. Det er derimod registrerings- og indberetningskravet, der er en stor byrde.

Revisorerklæring

Den økonomiske byrde i forbindelse med revisorerklæringen er forholdsvis stor i forhold til de samlede økonomiske bidrag, som virksomheden skal betale. Det anbefales at grænsen for undtagelse af revisorerklæring ændres således, at der er bedre sammenhæng mellem virksomhedernes omkostninger ved attesteringerne og de øvrige omkostninger i forbindelse med overholdelse af producentansvaret.

Oplysningspligt

Da affaldshåndteringsmålene er nationale, foreslås det at disse offentliggøres af DPA-System via deres hjemmeside.

Graduering af bidrag på produkter, der markedsføres

Problemet med gradueret bidrag på produkter, der markedsføres er, at der ved indsamlingen af WEEE ikke umiddelbart er nogen belønning for at tage større hensyn til reparerbarhed, genbrugelighed, genanvendelighed mv. ved udformningen af produkterne, da indsamlingen består af en gennemsnitligt WEEE-kvalitet.

elretur anbefaler, at graduerede bidrag skal baseret på materialesammensætningen i de markedsførte produkter. Gradueringen kan opbygges således at fx kompositter og anvendelse af kemi (flammehæmmer) giver højre bidrag og dermed medbetaling til behandlingsprocessen ved bortskaffelsen.

Tildeling

Laveste indsamlingsenhed skal bibeholdes på kommuneniveau. Ved anvendelse af genbrugspladser e.l. som laveste indsamlingsniveau vil der i indsamlingen opstå flaskehalse, mange kokke og forvirring – og måske ansvarsfraskrivelser og misforståelser hos indsamlerne.

Tilsyn

Mere aktivt tilsyn, der sikrer, at de forskellige aktører opfylder deres forpligtigelser.

Særligt bør tilsyn med såkaldte free-riders skærpes. Derudover bør der være tilsyn med typen af attestation (revisor-/ledelseserklæring), der afleveres. For at sikre at virksomheder, der skal attestere ved revisor i stedet blot indsender ledelseserklæring, der er mindre omkostningstung.

Der bør også sættes et bødeniveau, der er tilstrækkeligt højt til at det virker afskrækkende, for de virksomheder, som ikke at overholder lovgivningen.

På nuværende tidspunkt er risikoen for at blive opdaget og straffen så lille, at virksomheder kan overveje om det er ulejligheden værd at overholde reglerne.

§ 9å.

elretur støtter tildeling af påbudsbeføjelsen til fx DPA i forhold til at pålægge producenter og importører at lade sig registrere og indberette deres markedsførte mængder.

elretur er i forhold til pålæg (uanset art) af den opfattelse at, der skal gives adgang til anke-/høringsmulighed. Påbud og eksklusioner overfor tilmeldte producenter og importører bør generelt henvises til offentlige instanser.

elretur står naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående bemærkninger/forslag.

Venlig hilsen
elretur

Morten Harboe Jepsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Morten Harboe Jepsen', is written over the printed name.

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet - Ressourcer og Forsyning
Slotsholmsgade 12
1216 Kbh. K.

12. december 2019

Ref. ANNEN, Jour. Nr.: 2019-9743

Vedr.: Høring af udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse - producentansvar

ERP Denmark og Recipo Danmark giver hermed vore bemærkninger til ovenstående lovforslag. Vi ønsker med nærværende høringssvar at gøre ministeriet og politikere opmærksom på en række vigtige problemer og svagheder ved lovforslaget. Vore kommentarer nedenfor er relateret til det udvidede producentansvar for WEEE, batterier samt emballagedirektivet.

Transparens i kollektive ordningers økonomi

Vi er kommercielle virksomheder og ikke non-profit organisationer. Det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt for os, at offentliggøre priser på vore ydelser.

Egenkontrol af producenters og kollektive ordningers økonomisk forvaltning og indberettede data

Da vi allerede i dag har kontrol med vores omkostninger ved indsamling, transport og behandling af affald af de indsamlede fraktioner, vil dette ikke pålægge os yderligere byrder.

Vedrørende de kollektive ordningers nuværende dobbeltrapportering af data til ADR og DPA-System, vil der være formålstjenligt fremadrettet kun at rapportere til et af disse registre.

Oplysninger om affaldshåndteringsmål skal gøres offentligt tilgængelige af producenterne

Offentliggørelse af opfyldelse af affaldshåndteringsmål samt de kollektivters ordninger virke bør kun fremgå et sted, hvilket mest hensigtsmæssigt bør være i regi af DPA-System.

Sikkerhedsstillelse fra producenterne.

Det er vor opfattelse, at sikkerhedsstillelsen i sin nuværende form fungerer hensigtsmæssigt. Vi bifalder, at lovgivningen for så vidt angår batterier og emballage, også bliver omfattet af dette regelsæt.

Vi vil dog gøre opmærksom på, at alle omkostninger skal medtages i en sikkerhedsstillelse, det være sig faste som variable omkostninger.

I øvrigt ønsker vi at fremhæve, at der foreligger en skævvridning i den nuværende lovgivning, som favoriserer individuelle producenter, idet disse får tilbagebetalt deres sikkerhedsstillelse, selvom det er de producenter der er tilmeldt en kollektiv ordning, der i praksis står for indsamlingen og genanvendelsen og ikke mindst omkostningerne forbundet hermed.

Mulighed for, at udenlandske kan udnævne en bemyndiget repræsentant (BR) til at varetage producentansvarsforpligtelser i en anden EU-medlemsstat

Vi bifalder lovforslagets ordlyd, men ønsker at ikke EU-lande også bliver omfattet af dette regelsæt. Her tænkes specielt på BREXIT samt den stigende nethandel fra Fjernøsten.

I øvrigt ønsker vi at henlede opmærksomheden på, at for så vidt angår batterier, er den nuværende lovgivning med til at forvride markedet for danske producenter, da kun danske firmaer med dansk CVR nummer kan oprette sig hos SKAT og betale den lovpligtige punktafgift.

I forbindelse med implementeringen af BR regelsættet af batterier, foreslår vi derfor, at markedsførte mængder af bærbare batterier rapporteres til DPA-System og ikke til SKAT, således at den BR kan differentiere den enkelte producents mængder.

Hvis dette ikke bliver implementeret, vil konsekvensen være, at en BR skulle rapportere en samlet markedsført mængde på vegne af alle tilsluttede producenter under den BR eget CVR nummer, hvilket ikke vil være hensigtsmæssigt.

Opmærksomheden henledes ligeledes på, at den nuværende punktafgift er uforholdsmæssigt dyr, ineffektiv og ikke virker efter hensigten, da det kan konstateres, at indsamlingsprocenten ikke er blevet væsentlig højere siden denne afgift blev indført i 2009.

Producenternes økonomiske bidrag til de kollektive ordninger gradueres efter deres produkters genanvendelighed, genbrugelighed og reparerbarhed for at give producenterne incitament til at tage flere miljømæssige hensyn ved udformning af deres produkt

Ideen er begrundet i miljømæssige hensyn og det lyder umiddelbart hensigtsmæssigt at kunne belønne de producenter som gør en indsats for at sikre en højere genbrugelighed og reparerbarhed. Det er imidlertid vigtigt at have for øje at:

- Det må ikke blive administrativt tungt
- Der skal være ensartede vilkår på EU-niveau
- Der skal tages højde for forskydningen fra markedsført til indsamlet
- Der skal foretages kontrol af producentens faktiske miljømæssige produktforbedringer

Vi har i dag ikke individuelt producentansvar, da det ikke er gennemførligt i praksis. Det betyder, at de aktuelle omkostninger ved affaldshåndtering ikke vil afspejle de konkrete miljøforbedringer i en producents produkt.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det at andre aktører end de kollektive ordninger kan stå for indsamlingen og behandlingen af affaldet, såfremt de er CENELEC certificeret. Dette vil betyde at kun det ikke værdifulde affald vil være tilbage på de kommunale genbrugspladser, hvorfor det ikke er muligt for de kollektive ordninger at belønne de miljøbevidste producenter.

Hvis andre end de kollektive ordninger bemyndiges til at afhente og behandle affald, vil vi på det kraftigste henstille til Miljøstyrelsen, at der indføres skærpet tilsyn med de nye aktører, herunder kontrol med deres CENELEC certificering. Dette skal ses i lyset af, at Miljøstyrelsens kontrol og håndhævelse på WEEE området generelt har vist sig at være mangelfuld.

Afslutningsvis ønsker vi at pointere, at vi fremadrettet meget gerne ser en skærpelse af en aktørs overtrædelse af lovgivningen på disse områder i form af f.eks. en bødestraf, der er så tilstrækkelig høj til at den virker afskrækkende for de aktører, som ikke overholder lovgivningen.

Med venlig hilsen

Lisbeth Hoelgaard
ERP Denmark ApS

Bodil Stenholt
Recipo ApS

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Journal nummer: 2019-9743

13. december 2019

Høringsvar til forslag til Lov om ændring af miljøbeskyttelse vedrørende modernisering af producentansvaret for elektriske og elektroniske produkter (WEEE)

Genvindingsindustrien har længe efterlyst en modernisering af produktansvaret for WEEE, og hilser forslaget velkomment. Moderniseringen består i, at anbefalinger fra erhverv og kommuner i regi af Partnerskabet for indsamling af elektronikaffald anno 2017 udmøntes, og disse anbefalinger vil understøtte mål i strategi for cirkulær økonomi og anbefalinger i Advisory Board for cirkulær økonomi, som Genvindingsindustrien finder rigtige.

Et moderniseret producentansvarssystem vil sikre en regulering af de virksomheder, der i dag fungerer på markedet, men som ikke var indtænkt i det oprindelige producentansvar, da det blev udformet for 15 år siden. Det er alt fra virksomheder, der sikrer istandsættelse, genbrug, herunder forberedelse til dette, samt adskillelses- og sorteringsopgaver.

Genvindingsindustrien ønsker ordnede og regulerede forhold for disse og dermed klare rammer for under hvilke forudsætninger, disse virksomheder kan modtage udtjente elektriske og elektroniske produkter.

Krav til virksomhederne skal indbefatte klare rammer, såsom en beskrivelse af deres rolle som hhv. indsamler, modtageranlæg hhv. m/u forbehandling eller genanvendelsesanlæg. Med dette følger også et krav til virksomhedernes dataindberetning, som Genvindingsindustrien kun kan støtte, da disse er vigtige til kontrol og statistik.

Deslige støtter Genvindingsindustrien et krav om certificering under forudsætning af, at der bliver tale om Select, fordi den bliver et krav i EU, alternativt ISO, som virksomhederne allerede har og som er troværdig.

Med venlig hilsen

Lisbet Hagelund
Sekretariatschef

Til: Miljø- og fødevarerministeriet (mfvm@mfvm.dk), Anne Nielsen (annen@mfvm.dk)
Fra: Sine Beuse Faueryby (sbf@ida.dk)
Titel: Journalnummer 2019-9743. IDAs høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse – producentansvar.
Sendt: 09-12-2019 13:30:17

IDAs høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse – producentansvar.

**Til: Miljø- og Fødevarerministeriet, mfvm@mfvm.dk med kopi til annen@mfvm.dk
Journalnummer 2019-9743**

I IDA hilser vi det udvidede producentansvar velkommen. Det udvidede producentansvar betyder et øget fokus på design af produkter, behov for teknologiudvikling, forskning i nye materialer og teknologier til genanvendelse. Derfor mener vi, at udrulning af det udvidede producentansvar, kan indebære et potentiale for flere grønne arbejdspladser i Danmark.

Vi følger med stor interesse implementeringen af EU's udvidede producentansvar. På baggrund af det nabo-tjek, der er blevet udarbejdet som baggrund for den danske implementering, står det klart, at ingen lande i EU (endnu) har fundet den optimale model, der både sikrer mest miljø for pengene, høj kvalitet i genanvendelsen samt en organisering, der vil passe ind i en dansk kontekst.

I IDA ser vi derfor et stort potentiale for udviklingen af nye produkter, genbrugsløsninger og genanvendelse af teknologier. Således går Danmark foran og på alle måder tilstræber at implemente en model, der sikrer Danmark en position som foregangsland ift. en omstilling til cirkulær økonomi. Vi ser derfor frem til, at denne lovtækt skal udmøntes i en bekendtgørelse.

Vi mener, at der skal være fokus på, at det udvidede producentansvar kommer til at betyde, at produkter skal designes til den cirkulære økonomi. Implementeringen af producentansvar må derfor ikke blot være en økonomisk øvelse, der kun handler om afgifter på produkter, emballage eller betaling for indsamling og oprydning. Det skal være en økonomisk model, der sikrer, at produkter bliver designet til genanvendelse. Det er derfor afgørende, at producentansvaret skal fremme cirkulær økonomi. Vi skal have et system, der sikrer, at de produkter, der kommer på markedet, kan og bliver genbrugt og derefter genanvendt. Vi ser også gerne, at det udvidede producentansvar bliver en katalysator for en udvikling af nye forretningsmodeller og tilbagetagsordninger.

Det er IDAs håb, at vi i Danmark kommer på forkant med at udvikle løsninger.

På vegne af IDA

Sine Beuse Faueryby
Politisk chefkonsulent, cirkulær økonomi i analyse, politik og presse

Ingeniørforeningen, IDA
Kalvebod Brygge 31-33
1780 København V

Mobil: 24984477
E-mail: sbf@ida.dk
Web: www.ida.dk

IDA - Et fællesskab, der realiserer potentialet i teknologi og viden. Læs IDAs vision.

STIFTENDE PARTNER

Engineer the future.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet
Ressourcer og Forsyning
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Ref.: ANNEN

Jour. Nr.: 2019-9743

Dato: 12.12.2019

Vedr.: Høring - MFVM - Lovforslag om udvidet producentansvar

ITD kvitterer for modtagelse af høring af Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. Vi har følgende bemærkninger til lovforslaget:

ITD har udelukkende bemærkninger vedrørende hjemmel til at modernisere reglerne for udvidet producentansvar for elektronikaffald jævnføre aftale om udmøntning af pulje til Strategi for cirkulær økonomi og til at gennemføre anbefalinger fra Partnerskabet for indsamling af elektronikaffald (2016) samt Advisory Board for Cirkulær Økonomi (2017) med henblik på at sikre mere genbrug og genanvendelse.

Vi har ikke bemærkninger til forslag om hjemler til udvidelse af producentansvarsordninger for biler, batterier og elektronikaffald (frist for lovhjemler 5. juli 2020, frist for fuld implementering 5. januar 2023) eller til forslag til hjemler om udvidet producentansvar for emballage (frist for lovhjemler 5. juli 2020, frist for fuld implementering 31. december 2024). ITD vil kommentere, når de tilhørende bekendtgørelser kommer i høring.

§ 44, stk. 7

Det foreslås, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at virksomheder i hele affaldshåndteringskæden for elektronikaffald skal overholde de gældende fælles-europæiske standarder for indsamling og behandling af elektronikaffald (CENELEC, EN 50625-serie). Ligeledes foreslås det, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om certificering i forhold til disse standarder for de aktører, der måtte ønske at benytte sig af den nye indsamlingsmulighed.

ITD mener, at det skal vurderes, om den miljømæssige gevinst står mål med de ressource- og omkostningsmæssige konsekvenser, som kravet om certificering medfører for de relevante virksomheder i affaldshåndteringskæden. Kravet må ikke blive til en barriere for øget genanvendelse.

Lyren 1
DK-6330 Padborg
Danmark

T: +45 7467 1233
F: +45 7467 4317

itd@itd.dk
itd.dk

CVR: 40990917

ITD bakker i øvrigt op om anbefalingerne fra Partnerskab for indsamling af elektronikaffald og Advisory Board for Cirkulær Økonomi, som refereres i Miljø- og Fødevarerministeriets høringsmateriale.

Vi finder det positivt, at værdifuldt elektronikaffald kan håndteres af andre aktører end de aktører, som producenterne eller de kollektive ordninger har engageret til at varetage håndteringen under den udvidede producentansvarsordning.

Vi støtter forslaget om, at private aktører, som forestår indsamling og håndtering af elektronikaffald, skal kunne hente affaldet direkte fra husholdninger for at sende det til videre genbrug og genanvendelse, alternativt at borgeren selv skal kunne aflevere affaldet til de pågældende aktører. Det vil medføre en mere skånsom indsamling, så elektronikaffaldet kan forberedes med henblik på genbrug eller blive bedre genanvendt.

ITD er enige i, at udsigten til at kunne få adgang til det værdifulde elektronikaffald uden om producentansvarsordningen, vil give de private aktører større incitament til at investere i ny teknologi, som kan øge genbrug og genanvendelse med høj kvalitet.

Vi bakker op om en udvidelse af mulighederne for at indsamle elektronikaffald fra private husholdninger ved at indføre en undtagelse fra det gældende forbud mod at etablere andre indsamlingsordninger end de kommunale indsamlingsordninger, således at virksomheder, der indsamler og håndterer affald fra elektrisk og elektronisk udstyr, vil være berettigede til at indsamle og håndtere affald fra elektrisk og elektronisk udstyr fra private husholdninger (i overensstemmelse med regler udstedt efter § 44).

Vi bakker således også op om, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler for borgere, grundejeres og virksomheders mulighed for at benytte en sådan ny indsamlingsordning ved at udvide den eksisterende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 7.

Med venlig hilsen

Camilla Wiig
Chefkonsulent

mfvm@mfvm.dk
med kopi til annen@mfvm.dk
journalnummer 2019-9743

Høringssvar fra KL over lovforslag om udvidet producentansvar

KL har modtaget høring af udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse – producentansvar. KL takker for det fremsendte og fremsender hermed bemærkninger til høringen, med forbehold for den politiske behandling af sagen.

Generelle bemærkninger

Indledningsvis bakker KL fuldt ud op om de ambitiøse EU-mål om genanvendelse og bæredygtig materialeanvendelse, som lovforslaget skal være med til at implementere. KL er derfor også optaget af, at organiseringen af det udvidede producentansvar i Danmark bliver den, der bedst muligt understøtter målene.

Implementeringen af udvidet producentansvar vil have store økonomiske og organisatoriske konsekvenser for både erhvervsliv og kommuner, uanset hvilken model vi vælger at implementere i Danmark frem mod 2025. Implementeringen vil også have betydelig indflydelse på, hvor hurtigt vi kan omstille til den cirkulære økonomi i Danmark. En succesfuld implementering af den cirkulære økonomi er helt afgørende for at kunne nå i mål med 70 %-målsætningen i 2030.

Lovforslaget består primært af en række bemyndigelser til ministeren, og det fremgår ikke, hvordan producentansvaret i Danmark skal implementeres, ud over at det skal være med udgangspunkt i til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren.

KL kvitterer for, at der hermed tages udgangspunkt i den gældende organisering, hvor kommunerne har en central rolle, så der kan bygges videre på de kommunale erfaringer og den eksisterende kommunale infrastruktur. Samtidig finder KL det dog relevant – ud fra målet om størst mulig genanvendelse - at foreslå en justering af den gældende organisering vedrørende indsamlingen af det husholdningslignende erhvervsaffald, hvilket uddybes i det følgende.

På baggrund af ovenstående finder KL det afgørende, at KL og kommunerne på lige fod med andre centrale aktører inddrages i tilrettelæggelsen af den fremtidige model for udvidet producentansvar i Danmark. Det gælder både fastlæggelsen af de overordnede principper for finansiering og organisering samt den konkrete udmøntning. Implementeringen af det udvidede producentansvar er så stor, væsentlig og kompleks en opgave, og tiden frem til 2025 så kort, at der er brug for et samarbejde mellem alle relevante parter om at finde den bedst mulige løsning. KL ønsker at bidrage konstruktivt og erfaringsbaseret i et sådant samarbejde med producenter, myndigheder og andre aktører.

Dato: 18. december 2019

Sags ID: SAG-2019-06382
Dok. ID: 2852040

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 7

Overordnet arbejder KL for, at principperne i et udvidet producentansvar er, at:

- Staten sikrer klare rammebetingelser
- Kommunen fortsat er nøgleaktør
- Borgerne er i centrum som central aktør i affaldsindsamlingen
- Der skabes bedre emballager.

Behov for politisk stillingtagen til rammer og principper

Lovforslaget er primært en bemyndigelseslov, hvilket begrundes i, at der kræves detaljerede regler, som egner sig bedst til at fastlægge og tilrette i en bekendtgørelse. KL finder imidlertid, at implementeringen af det udvidede producentansvar har så stor betydning, at de overordnede rammer og principper for implementeringen og organiseringen af affaldssektoren fremover bør drøftes og fastlægges politisk af Folketinget i forbindelse med lovbehandlingen, mens den konkrete udmøntning af rammer og principper kan ske via bekendtgørelser, som der er lagt op til.

Kommunerne ønsker at bidrage gennem forpligtende samarbejde

Der er politisk enighed om, at vi har brug for en klogere affaldshåndtering i Danmark. KL og kommunerne vil gerne medvirke til at udvikle et velfungerende og effektivt producentansvar som en betydelig del af vores affaldssektor, hvor aktørerne tager ansvar og skaber resultater gennem et forpligtende og konstruktivt samarbejde.

Det får vi ved at bygge videre på og udvikle den infrastruktur, som borgerne allerede kender og har tillid til. Borgerne er helt afgørende, da det er dem, der sorterer affaldet, og det skal være nemt og enkelt.

Ændringerne af EU-reglerne med nye krav om producentansvar og nye metoder for at opgøre genanvendelsen giver god anledning til, at Folketinget også overvejer, om den nuværende organisering er den mest hensigtsmæssige.

Frit valg for mindre virksomheder til at vælge kommunale ordninger til

For at understøtte den cirkulære tankegang finder KL det hensigtsmæssigt, at affald fra husholdninger og affald, der er sammenligneligt med affald fra husholdninger, bliver indsamlet og håndteret samlet for de virksomheder, der måtte ønske det, og tilsvarende affald fra det offentlige rum. Det flugter med direktivets definition af kommunalt affald og vil gøre vejen til at opnå EU-målene kortere. For små og mellemstore virksomheder er det ofte enkelt og billigst at kunne få indsamlet deres husholdningslignende affald fra de kommunale ordninger, men det må de ikke i dag. KL opfordrer derfor Folketinget til at ændre organiseringen på dette punkt, så virksomhederne frit kan vælge de kommunale ordninger til. Det vil fremme mængderne til genanvendelse og dermed kunne markedsmodne området.

Bedre rammer for offentligt-private partnerskaber til markedsmodning

Samtidig ønsker vi nye og bedre rammer for offentligt-private partnerskaber, med fælles anlæg, der kan styrke genanvendelsen af affald og skabe job i Danmark. Denne model er udbredt i bl.a. Tyskland, men forudsætter en dispensation fra reglerne om erhvervsvirksomhed.

Dato: 18. december 2019

Sags ID: SAG-2019-06382

Dok ID: 2852040

E-mail: ACH@kl.dk

Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 2 af 7

Dato: 18. december 2019

Sags ID: SAG-2019-06382
Dok ID: 2852040E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 3 af 7

Erfaringerne fra kommunernes indsamling og afsætning i markedet af fx plastaffald og drikkevarekartoner viser, at markedet ikke i dag kan levere cirkulære løsninger, der sikrer høj genanvendelse. Dette forudsætter, at affaldet leveres i en ensartet kvalitet, i store mængder og i en kontinuerlig strøm – ellers er det vanskeligt for virksomhederne at omsætte strømmene af affald til nye produkter.

Da emballageaffaldet i husholdningsaffaldet ikke optræder i store mængder og rene fraktioner, er der således behov for at sikre en indsamling og markedsmodning, som kan føre til, at emballageaffaldet bliver afsat til markedet i rene fraktioner. Kommunerne ønsker at påtage sig deres del af ansvaret med udgangspunkt i deres nuværende rolle.

KL finder det centralt for en succesfuld implementering af udvidet producentansvar, at kommunerne påtager sig ansvaret for at indgå i offentligt-private partnerskaber om at etablere ikke alene borgerrettede indsamlingssystemer, men også om at sikre den nødvendige forbehandling med henblik på, at markedet kan aftage emballagen og sikre 65 % genanvendelse.

Da markedet ikke i dag er modent, bør kommunerne i offentligt-private partnerskaber gennemføre pilotprojekter, som frem mod 2025 sikrer, at markedet modnes.

KL har konkret drøftet et partnerskab med Arla, Dansk Affaldsforening og Miljø- og Fødevareministeriet m.fl., der skal sætte fart på den cirkulære økonomi og realisere målsætningerne om at øge genanvendelsen af UBC (Used Beverage Cartons) og andet emballageaffald og nedbringe mængden til forbrænding med energiudnyttelse. Det skønnes, at der i fuld skala årligt vil kunne indsamles og oparbejdes 30.000 tons UBC.

Partnerskabsideen spiller konkret ind i både producentansvaret, harmonisering af affaldssystemet og cirkulær økonomi, hvor kommuner og erhvervsliv sammen kan levere på de ambitiøse mål. Partnerskabet kan implementere producentansvaret "før tid", det vil sige før 2025, men så der er behov for at kende rammerne for fremtiden, så de investeringer, der skal til, kan gennemføres på et sikkert grundlag. Så længe der er uklare rammebetingelser for producentansvaret, risikerer vi, at udviklingen går i stå på store dele af affaldsområdet hos både kommuner og virksomheder.

KL ser gerne, at lovforslaget sikrer dette grundlag samt den bebudede harmonisering af affaldssystemerne, der også skal understøtte hensigten med partnerskabet.

En harmoniseret affaldssortering og fælles kommunikation

Dertil kommer, at graden af renhed og mængder er direkte proportionalt med borgernes håndtering af deres emballageaffald. Noget, der forudsætter en kontinuerlig dialog og vejledning af borgerne samt indsamlingssystemer, der motiverer borgerne til at sortere korrekt. Her vil en ensartet affaldssortering og fælles kommunikation til borgere, arbejdspladser og i det offentlige rum medvirke til øget sortering og større mængder i en bedre kvalitet. KL ønsker derfor, at Folketinget i forbindelse med producentansvaret også indfører fæl-

les sorteringskriterier og affaldspiktogrammer i hele Danmark. Vi ønsker desuden, at emballagerne mærkes med piktogrammer, så man kan se på vares emballage, hvilken spand den skal sorteres i.

Kommunerne vil spille med og ønsker klare rammer og samarbejde

Med de ambitiøse genanvendelsesmål fra EU for øje, er det helt afgørende, at vi i Danmark handler hurtigt, og i kommunerne er vi klar til at bidrage, når vi kender rammebetingelserne. Tiden frem til 2025 er så kort, at udviklingen, der kan fremme genanvendelsen, ikke kan udsættes, og derfor er det væsentligt at få rammebetingelserne på plads.

KL anbefaler, at den nye regulering skaber en model, der understøtter samarbejde mellem kommuner og producenter. Modellen skal sikre den rette afsætning og behandling, herunder sikre transparens og sporbarhed, løse de udfordringer, markedet ikke løfter i dag, samt sikre, at der ikke kommer parallelle affaldsordninger.

Producentansvaret skal derfor bygge videre på den eksisterende kommunale infrastruktur, understøtte lokal udvikling og fortsat sikre borgerne god service og miljørigtig affaldshåndtering. Mange kommuner har i dag velfungerende ordninger, som sikrer genanvendelse af mange af de emballagetyper, der bliver omfattet af producentansvaret. Det er derfor hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i de kommunale ordninger, som sikrer, at kommunerne fortsat har ansvar for indsamling af husholdningsaffaldet. Det vil være samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt og dermed undgås også parallelle ordninger. Dette under forudsætning af, at kommunerne kan få dækket deres omkostninger.

Det er også vigtigt, at de udfordringer, der er i forhold til producentansvar for elektronik og batterier, ikke gentages.

KL anbefaler, at de ovenfor skitserede rammebetingelser og rollefordeling for udvidet producentansvar i Danmark nedfældes i lovebemærkningerne, så det fremgår, at borgerne er i centrum, og at kommunerne er en nøgleaktør i indsamlingsleddet. Derudover er der brug for en ændret organisering. Herunder bør der også være retningsgivende pejling for:

- de enkelte aktørers roller og ansvar,
- hvordan samarbejde og organisering skal foregå,
- overordnede principper for data- og finansieringsmodeller, samt
- incitament til ECO-design m.m.

Bedre emballager

Det er essentielt, at der skabes bedre emballager via bl.a., ecodesign og incitamentsstrukturer i producenternes finansiering af systemet, så genbrugelige og genvendelige emballager fremmes.

Den danske model skal skabe reelle incitament til ECO-design (cirkulær økonomi og flere genbrugelige og mere genanvendelige emballager, færre sammensatte, færre plasttyper osv.), sikre miljøgevinster og gennemsigtighed, hvilket kan ske gennem øget samarbejde i værdikæderne. Implementeringen af den danske model skal understøtte dette samarbejde.

Dato: 18. december 2019

Sags ID: SAG-2019-06382
Dok ID: 2852040

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Wedekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 7

Behov for klarhed om finansiering

Det udvidede producentansvar vil grundlæggende ændre det finansielle ansvar for kommunernes affaldsindsamling og -håndtering. I dag finansieres den borgernære indsamling via et affaldsgebyr, mens affald i det offentlige rum er skattefinansieret. Det udvidede producentansvar medfører, at producenter af produkter bærer det finansielle ansvar eller det finansielle og organisatoriske ansvar for håndteringen af affaldsfasen i et produkts livscyklus.

KL foreslår, at Folketinget i forbindelse med behandlingen af lovforslaget beslutter, hvilken finansiell model der skal gælde for både kommunernes affaldsindsamling (finansieret over renovationsgebyret) og renhold (skattefinansieret), da emballager m.m. optræder i begge systemer.

Udgangspunktet for finansieringen af affaldsfasen er iflg. direktivet, at producenterne står for alle omkostninger – altså 100%, der dækker både indsamling, behandling og information og oplysning etc. I direktivet angives, at der kan afviges fra dette hovedprincip, men producenterne skal afholde mindst 80% af de nødvendige omkostninger. Det fremgår endvidere af affaldsdirektivet, at afvigelser kan ske af hensyn til "*behovet for at sikre en passende affaldshåndtering og den økonomiske bæredygtighed af ordningen*".

Det fremgår ikke af lovforslaget eller bemærkningerne, hvad dette indebærer konkret, og hvad der er "de nødvendige omkostninger". I bemærkningerne henvises til, at EU-Kommissionen i starten af 2020 vil offentliggøre en vejledning om, hvad der er "nødvendige omkostninger". Men Folketinget bør i lovbehandlingen drøfte og tage stilling til, hvad de mener, at den danske model skal baseres på, såfremt kravet om fuld finansiering tilsidesættes.

Hvis kommunerne fortsat har opgaven med den borgernære indsamling m.v., er det væsentligt og afgørende, at de kan få finansieret alle de omkostninger, der ikke dækkes af producenterne, fx over det kommunale affaldsgebyr.

Den nærmere model skal bl.a. afklare omfanget af omkostninger for emballageaffald i indsamlingen, både den borgernære og i det offentlige rum samt for det emballageaffald, der indsamles og behandles som restaffald.

Behov for ensartet finansiell model for emballager, elektronikaffald og batterier

KL anbefaler, at der skabes en ensartet finansiell model for emballager, WEEE og batterier, hvor kommunerne kompenseres efter den samme model.

Med lovforslaget er der lagt op til én model for batterier (i dag underfinansieret DUT kompensation), én model for elektronikaffald (gebyrfinansiering) og en endnu ukendt model for emballager. Det giver en bureaukratisk model for både stat, kommuner og virksomheder med forskellige afregningsmodeller. En ensartet model vil være en klar fordel for både kommuner og virksomheder. Mange virksomheder vil blive omfattet af producentansvar for flere områder.

Dato: 18. december 2019

Sags ID: SAG-2019-06382
Dok. ID: 2852040

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 7

Producentansvaret omfatter både affald fra husholdninger, virksomheder og det offentlige rum.

Producentansvaret vil omfatte både husholdningers og erhvervsvirksomheders emballageaffald, hvilket er positivt, da det i praksis ofte ikke vil være muligt at adskille.

Hvis dokumentationen for genanvendelsen af emballager gælder det sammenblandede emballageaffald, kan det imidlertid give udfordringer i forhold til kommunernes forpligtelse, som kun gælder husholdningernes genanvendelige affald.

Indsamlingen af emballageaffald bør ske med udgangspunkt i produktet, så virksomheder tilbydes mulighed for at kunne benytte de kommunale ordninger for det emballageaffald, som er husholdningslignende. Dette vil sikre overensstemmelse med affaldsrammedirektivets definition af "municipal waste", som er det, genanvendelsesmålene gælder for.

Den kommende bekendtgørelse om producentansvar skal give producenterne ansvaret for at dokumentere, at emballageaffaldet bliver genanvendt som materialer. Målet er at sikre, at det ikke kun er kommunerne, der skal sikre at få dokumentation på den reelle genanvendelse af de indsamlede materialer, men at dette ansvar også gælder for genanvendelsesanlæggene.

Omkostningerne til at håndtere emballageaffald inkl. cigaretskod, der findes som henkastet affald og herreløst affald, bør være omfattet af ordningen og fremgå af materialet, så der kan sikres genanvendelse af materialerne.

Det er vigtigt, at producenterne designer emballagen, så den let kan indgå i genanvendescirklen. Hvis produkterne er optimalt designet, vil de kunne indsamles, sorteres og oparbejdes til lignende produkter, hvorved ressourceforbruget mindskes, og genanvendelsen øges. Producentansvaret skal derfor formuleres, så det sikrer, at producenterne tilskyndes til at designe produkterne med fokus på hele værdikæden.

Der bør være fokus på, at en del af emballageaffaldet havner i restaffald, og dermed ikke frasorteres til genanvendelse. Producentansvaret skal dække hele værdikæden.

Reglerne for udvidet producentansvar for elektronikaffald moderniseres med henblik på at sikre mere genbrug og bedre genanvendelse

Med lovforslaget foreslås det, at der etableres hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler om, at indsamlingsmulighederne for elektronikaffald fra private husholdninger udvides. I udgangspunktet kan KL godt støtte op om, at leverandører af nye elektronikprodukter kan tage det gamle og udtjente produkt med, fordi der er en begrundet logistik. Men der bør ikke etableres parallelordninger med 'cherry picking', der giver øget klimaaftryk, trafikbelastning og støjgener. Derfor kan KL ikke støtte forslaget om, at der etableres en undtagelse fra det gældende forbud mod at etablere andre ordninger end de kommunale indsamlingsordninger for husholdningernes elektronikaffald.

Finansieringsmodellen for elektronikaffald og batterier bør være den samme som for emballager.

Dato: 18. december 2019

Sags ID: SAG-2019-06382

Dok ID: 2852040

E-mail: ACH@kl.dk

Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 6 af 7

KL ser derimod gerne en indsats for at øge genbruget af elektronikaffald, herunder reparation og genbrug af komponenter. Vi ser også gerne, at grundlaget for samarbejde mellem kommuner og producenter understøttes, så der kan komme øget fokus på reparation, og det bliver muligt for kommunerne at lave socialøkonomiske virksomheder, der kan styrke genbruget af elektronikaffald.

Den kommende reviderede bekendtgørelse bør indrettes, så den fremmer genbrug, idet der i dag findes et marked for genbrug af elektronikaffald, specielt computere, mobiltelefoner og hårde hvidevarer. Kommunerne og evt. øvrige indsamlere bør pålægges at afsætte til dette marked og ikke kunne sende elektronikaffaldet til genanvendelse, førend det er dokumenteret, at det pågældende affald ikke kan afsættes til direkte genbrug.

Med målet om øget genbrug af kasseret elektronik er det væsentligt, at der sker en organisering af samarbejdet mellem kommuner/genbrugspladserne og kollektivordninger, der adresserer genbrug, og at der afsættes tilstrækkeligt med midler via producentansvarsordningen hertil. Et byrdelettende element kunne være at få udvidet tildelingsperioderne fra den nuværende 1-årige til en 3-5-årig periode, da det vil gøre både kollektivordninger og kommuner bedre i stand til at igangsætte pilotprojekter og indsamle fælles erfaringer med løsninger, der sikrer genbrug.

KL indgår som nævnt gerne fremadrettet i dialogen om, hvordan producentansvaret implementeres i Danmark på en måde, der bedst muligt understøtter målet om genanvendelse og bæredygtig materialeforvaltning.

Med venlig hilsen

Sara Røpke

Dato: 18. december 2019

Sags ID: SAG-2019-06382
Dok. ID: 2852040

E-mail: ACH@kl.dk
Direkte: 3370 3411

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 7

Miljø- og Fødevarerministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

13. december 2019

Sendt til mfvm@mfvm.dk og annen@mfvm.dk

Kosmetik- og hygiejnebranchens høringssvar til Miljø- og Fødevarerministeriets udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse – producentansvar, jr. nr. 2019-9743

Kosmetik- og hygiejnebranchen har modtaget Miljø- og Fødevarerministeriets høring vedr. udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (producentansvar), og har følgende bemærkninger til udkastet.

Kosmetik- og hygiejnebranchen ser positivt på udkastet til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (udvidet producentansvar) og formålet om at udvikle mere miljøvenlige produkter og øge genanvendelsen af emballageaffald samt øge gennemsigtigheden i affaldshåndteringssystemet.

Definitionen

Den nuværende definition af "producent" giver anledning til usikkerhed blandt Kosmetik- og hygiejnebranchens medlemmer. Hvem har f.eks. ansvaret, hvis en varemærkeindehaver får produceret sine produkter hos en private label-virksomhed, dvs. en virksomhed, der fremstiller produkter for andre på kontrakt? Vi repræsenterer både importører, distributører, private-label producenter og mærkevareindehavere og det er uklart for os, hvordan disse roller tænkes omfattet af producentansvaret. Den nuværende definition bør blive mere konkret og uddybende.

Emballage

Kosmetik- og hygiejnebranchens medlemmer er helt afhængige af emballager, der kan beskytte produktet til gavn for kvalitet og sikkerhed.

Plast er det foretrukne materiale, da det vejer lidt, er fleksibelt, nemt at forme og ikke mindst yder den nødvendige beskyttelse. Branchen er dog yderst bevidst om, hvorfor det er vigtigt at bruge plastemballage på en bæredygtig måde. Eksempelvis har flere af branchens virksomheder forpligtet sig via frivillige initiativer til at øge mængden af genanvendt plast i deres emballager.

Men omstillingen til et mindre plastforbrug kræver, at branchen har adgang til genanvendt plast i de mængder og den kvalitet, der efterspørges i omstillingen. I dag er der ikke nok genanvendt plast i den rette kvalitet på det danske marked, og virksomheder må derfor importere genanvendt plast fra udlandet. Kommunerne ejer i dag den plast, der kommer fra danskernes husholdningsaffald. Det er med til at bremse branchens bæredygtige omstilling, fordi kommunerne anviser en alt for stor andel af plastaffaldet til landets forbrændingsanlæg. Hvis branchen for alvor skal lykkes med at øge genanvendelsen af sine emballager, er det afgørende, at plasten bliver udbudt i rigelige mængder til en konkurrencedygtig pris og høj kvalitet.

Ved indførsel af et producentansvarssystem i Danmark er det vigtigt, at virksomheder har adgang til genanvendt emballage og i den rette høje kvalitet for både at sikre produktets indhold og forbrugerne.

Kosmetik- og hygiejnebranchen mener, at producenter og importører bør gives en betydelig indflydelse på affaldshåndteringen og dermed systemets omkostninger, og at der derved i et givent omfang bliver tale om en operativ model.

E-handel

Producenter og importører, som er etableret i en anden EU-medlemsland, og som ønsker at markedsføre emballerede produkter i Danmark, kan ud fra lovforslaget etablere sig i landet ved at udnævne en repræsentant, der er etableret i Danmark. Intentionen er en øget harmonisering af de nationale producentregistre, samt udveksling af oplysninger mellem medlemslande til brug for tilsyn og håndhævelse af reglerne. Kosmetik- og hygiejnebranchen mener, at Miljøministeren bør implementere udvidet producentansvar ens med øvrige EU-lande for at undgå free-riders.

Tal fra Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH) viser, at wish.com er den fjerdemest populære webshop i Danmark. Hver dag ankommer 40.000 pakker i Kastrup Lufthavn fra Kina. Den stigende e-handel på tværs af landegrænser inden- og udenfor Europa betyder dog, at en væsentlig andel af den samlede mængde emballage og emballageaffald stammer fra udenlandske e-handelsvirksomheder som f.eks. wish.com eller AliExpress.com. Her kan forbrugere købe alt fra elektronik og tøj til kosmetiske produkter - alt sammen til meget lave priser og uden finansielt ansvar for emballage samt emballageaffald.

Kosmetik- og hygiejnebranchen investerer mange ressourcer i udvikling af sikre og mere bæredygtige emballager, der lever op til europæisk lovgivning. Den danske og europæiske branche udsættes for urimelig konkurrence fra virksomheder i tredjelande, som ikke lever op til de samme krav om helt generel overholdelse af gældende lovgivninger og regler, herunder udvidet producentansvar for emballage og emballageaffald. Det er en udfordring, at man hverken fra EU's eller Danmarks side er i stand til at håndhæve reglerne om udvidet producentansvar for produkter, som forbrugerne køber på webshops uden for EU.

Der bør handles politisk så det sikres, at alle produkter, der markedsføres til danske og europæiske forbrugere, lever op til lovgivningen. Særligt når det kommer til beskyttelsen af sundhed og miljø samt at sikre fair og lige konkurrencevilkår for danske virksomheder.

Kosmetik- og hygiejnebranchen mener, at det er nødvendigt at pålægge e-handlerne uden for EU et gebyr eller en fastlagt emballageafgift, så de er underlagt de samme krav som danske virksomheder, der er omfattet af producentansvaret. En emballageafgift bør modsvare en gennemsnitspris for håndteringen i det danske producentansvar og denne bør reguleres årligt.

Afsluttende bemærkninger

Kosmetik- og hygiejnebranchen mener, at der skal være lige adgang og vilkår for producenter, og at der skal være en klar rollefordeling og tydelige snitflader mellem de involverede aktører – kommuner, producenter, myndighed- forpligtigelser på både det operationelle og finansielle plan.

Indsamlingen skal følge ensartede kriterier for sortering og indsamling, som bør fastsættes i dialog med de virksomheder, der er omfattet af producentansvaret.

Tilsyn og håndhævelse af reglerne er afgørende for at opnå velfungerede udvidede producentansvarsordninger. Det er afgørende, at tilsynet og håndhævelse med organiseringen af det

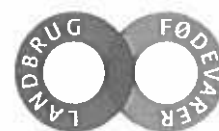
udvidede producentansvar for emballage og emballageaffald bliver et fokusområde i forbindelse med den konkrete udmøntning af bemyndigelses hjemlerne.

Bemærkningerne til forslaget lægger op til, at producentansvaret kan være et fungerende system på 24 måneder. Omtrent samtlige virksomheder omfattes af producentansvaret. På kort tid skal Kosmetik- og hygiejnebranchens virksomheder forstå deres ansvar i det kommende system og tage stilling til, om de vil håndtere indsamling og affaldsbehandling selv eller indgå i en kollektiv ordning. Samtidig skal den kollektive ordning etableres, der skal udarbejdes planer for indsamling og opsamling af affald, udarbejdes udbud for transport, sortering og genanvendelse. Derudover skal der oprettes systemer, der kan sikre dokumentation for en reel genanvendelse og som fungerer. Denne gennemgribende forandring af vores nuværende system forudsætter tilstrækkelig tid til virksomhedernes omstilling, hvilket vi ikke mener der er taget tilstrækkeligt højde for med de angivne tidsfrister.

Med venlig hilsen

Anna Sass Andersen
Kosmetik- og hygiejnebranchen

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotholmsgade 12
1216 København K

Sendt pr. e-mail til mfvm@mfvm.dk
CC: annen@mfvm.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer vedr. lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse - producentansvar, J. nr. 2019-9743.

Miljø- og Fødevareministeriet har den 6. november 2019 sendt udkast til ovenstående lovforslag i høring med frist for bemærkninger fredag den 13. december 2019.

Overordnede bemærkninger

Landbrug & Fødevarer er positivt indstillet overfor mulighederne for en øget cirkulær økonomi, som lovforslaget gør muligt ved implementering af EU's udvidede producentansvar for emballage. Der er ingen tvivl om, at der er enorme potentialer for genanvendelse af emballageaffaldet, som i dag kun indsamles sporadisk og i vidt forskellige fraktioner, som vanskeliggør en effektiv genanvendelse.

Fødevareemballagerne udgør en vigtig stor mængde af emballageaffaldet, og det er Landbrug & Fødevarers forventning, at en langt større andel af dette affald kan genanvendes fremover. Det vil i den forbindelse være væsentligt at arbejde mod en model, som understøtter, at den genanvendte emballage har en kvalitet, som gør det muligt at anvende emballagen til fødevarer igen.

Sorteringsstandarder skal forhindre afbrænding

For at kunne udnytte de store potentialer er det helt afgørende, at der indføres ensartede nationale indsamlingskriterier, så der kan sikres store og ensartede mængder emballageaffald til genanvendelse. Det er således positivt, at der lægges op til, at de kommende sorteringsstandarder inkluderer både blød og hård plast.

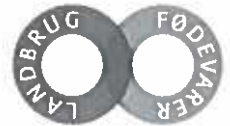
Det er derimod stærkt bekymrende og helt uforståeligt, at der ikke lægges op til, at fødevare- og drikkevarekartoner skal sorteres og indsamles. Der er tale om store mængder på over 35.000 ton om året, som ellers vil blive brændt af. Kartonerne forventes at stige i mængde fremover, og indeholder jomfruelige fibre af meget høj kvalitet, som er eftertragtede ifm. genanvendelse. Stort set alle andre EU-lande genanvender denne fraktion i dag, og Landbrug & Fødevarer skal derfor på det kraftigste anmode om, at fraktionen sikres udsorteret ifm. de kommende sorteringsstandarder.

Økonomiske potentialer

Ud over de klare miljømæssige potentialer, vil der også være en række økonomiske potentialer ved affaldsbehandlingen, som kan indfries ved implementering af det udvidede producentansvar. Det er derfor meget væsentligt, at der igennem alle faser af implementeringen stilles krav om en effektiv drift. Her er der flere steder behov for indførelse af passende hjemler, jf. øvrige bemærkninger.

Brede hjemler

Landbrug & Fødevarer er meget kritisk indstillet over de meget brede og ringe beskrevne hjemler, som Folketinget skal tage stilling til. Det betyder, at det vil være embedsværket, som kommer til at

blive styrende for en række beslutninger, som burde være politisk bestemte. Landbrug & Fødevarer skal derfor anmode om, at hjemlerne beskrives mere uddybende inden den endelige lovbehandling.

Organisering

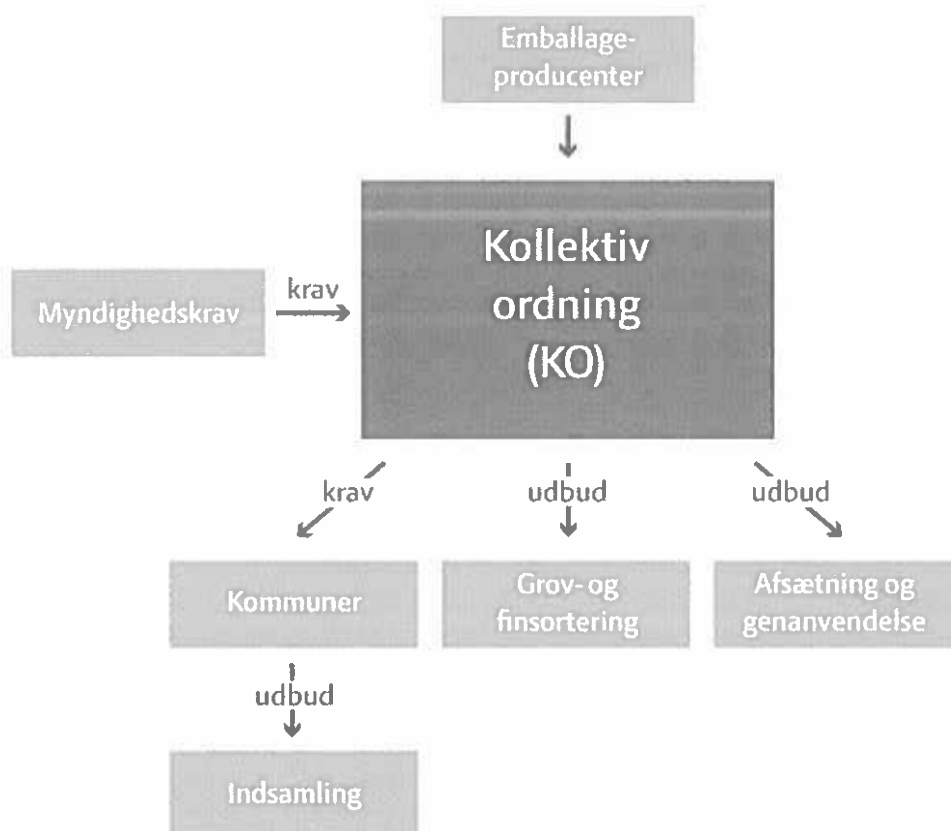
Lovforslaget bør mere aktivt tage stilling til organiseringen af det udvidede producentansvar for emballage. En klar ramme for organiseringen vil gøre det muligt for aktørerne at forberede sig på implementeringen, herunder at kunne foretage de nødvendige investeringer og organisationsændringer. Såfremt der ikke tages stilling til organiseringen i et tidligt stadie, er det vanskeligt at se, hvordan aktørerne skal have mulighed for at kunne forberede sig til implementering af direktivkravene ved udgangen af 2024. Efter drøftelser med øvrige aktører på affaldsområdet er det åbenlyst, at det er for sent at komme med disse afklaringer i 2023, som det stilles i udsigt i lovbemærkningerne.

Med lovforslaget lægges der op til, at producenterne via et udvidet producentansvar skal finansiere indsamling, behandling og afsætning/genanvendelse af deres emballageaffald.

Det er Landbrug & Fødevarers klare holdning, at når producenterne skal finansiere en kommende ordning, så skal de også have fuld råderet over deres emballage, herunder hvilke emballagetyper, der indsamles til genanvendelse samt hvordan disse bedst mulig indsamles, sorteres og genanvendes. Det vil give de bedst mulige forudsætninger for omkostningseffektivitet, og vil i langt højere grad kunne understøtte virksomhedernes ambitioner om mere cirkulære forretningsmodeller i hele værdikæden.

Landbrug & Fødevarer anerkender imidlertid, at kommunerne har et godt kendskab til den borgernære indsamling, og at der kan eksistere en synergi ved at fastholde en indsamling af emballage fra husstande sammen med det øvrige affald.

Man kan lade sig inspirere af den belgiske ordning Fost Plus, hvor der nedenfor er skitseret en mulig organisering, som giver producenterne fuld råderet over emballageaffaldet fra husholdningerne, men som samtidig fastholder organiseringen af indsamlingen i kommunerne. Der er dog behov for at få kvalificeret modellen yderligere.

I modellen organiserer emballageproducenterne sig i en kollektiv ordning (KO), hvor myndigheder fastsætter minimumskrav til den påtænkte ordning, fx krav til geografisk dækning, afhentningshyppighed mv. Herefter udmønter KO'en kravene for sortering og afsætning/genanvendelse via udbud. I forhold til indsamlingen udmønter KO'en kravene til kommunerne, som herefter forpligtiges til at udbyde opgaven, fx som del af en større kommunal sammenslutning, som kan sikre størst muligt udbud. Såfremt kommunerne ønsker at øge serviceniveauet ud over kravene, som er stillet af KO'en, kan dette også inddrages i kommunernes udbud. Kommunerne skal i disse tilfælde selv finansiere det øgede serviceniveau.

Landbrug & Fødevarer finder det væsentligt, at KO'en får mulighed for at udbyde sortering (både grov- og finsortering) og afsætning i store samlede udbud, så der kan sikres de bedste miljømæssige og økonomiske rammer. Udbud bør kunne afholdes i en tilstrækkelig lang periode, så det gøres attraktivt at foretage de nødvendige investeringer til effektiv håndtering af emballageaffaldet. Store udbud kan samtidig gøre det økonomisk rentabelt at etablere større sorterings- og behandlingsanlæg på dansk jord.

Dette vil dog kræve at emballageaffaldet indsamles ensartet. Ifølge Affaldsdirektivet EU 2018/851 skal affaldsfraktioner indsamles separat opdelt efter materialetype. Medlemsstaterne kan dog tillade, at forskellige materialetyper indsamles sammen. I forbindelse med den igangværende implementering af Affaldsdirektivet forventes det, at Miljø- og Fødevareministeriet vil tillade kombineret indsamling af en række affaldstyper fra husstande, da dette allerede sker i visse kommuner i dag. Det kan f.eks. være indsamling af glas- og metalaffald samlet eller pap og papiraffald. Dette vil betyde, at det kan blive meget vanskeligt for en kommende KO at få tilstrækkeligt store ensartede mængder til omkostningseffektiv sortering, hvis KO'en ikke har fuld

råderet over materialerne i sorteringen. Det bør derfor præciseres, at KO'en fastlægger, hvordan affaldsfraktionerne kan samles, så der opnås en ensartet national kombineret indsamling.

Organisering af erhvervsaffald

Organiseringen af erhvervsaffald bør holdes separat fra husholdningsaffaldet, blandt andet fordi reguleringen for erhvervsaffald er anderledes, og fordi der med den nuværende opdeling i dag allerede er opnået en høj grad af genanvendelse af erhvervsaffald. Det væsentligste for Landbrug & Fødevarer er, at fødevarer- og landbrugsvirksomhederne fortsat kan bestemme, hvordan genanvendelsen af deres emballageaffald skal ske, ligesom der bør kunne indgås frivillige aftaler med producenten af emballageaffaldet ifm. affaldshåndteringen. Finansieringen af affaldshåndteringen skal dækkes af emballageproducenten, som fx kan være en råvareleverandør til fødevarer- eller landbrugsvirksomheden.

Det er samtidig helt afgørende, at virksomheder fortsat får mulighed for at fastholde deres egne genbrugs- og retursystemer. Det kan fx være intern anvendelse af transportkasser i kødproduktionen, hvor der i visse tilfælde er etableret en slags pantordning, samt genbrug og genanvendelse af mælkekasser.

Omkostninger i producentansvaret

Det fremgår af lovforslaget, at stillingtagen til fordeling af omkostninger først vil ske i forbindelse med den konkrete udmøntning på bekendtgørelsesniveau. Ud fra lovtæksten må det formodes, at fordelingen af omkostninger fastlægges ud fra markedsandelen af det pågældende emballageprodukt og -type.

Det fremgår overordnet set af affaldsdirektivet, at medlemsstaterne skal begrænse omkostningerne til de, der er nødvendige for at levere omkostningseffektive affaldshåndteringstjenester. Det forventes i den forbindelse, at Kommissionen i starten af 2020 vil offentliggøre en vejledning om, hvordan "nødvendige omkostninger" fastsættes. Landbrug & Fødevarer skal i den forbindelse anmode om, at der i implementeringen af de "nødvendige omkostninger" tages udgangspunkt i et princip om omkostningseffektiv drift, således at producenterne ikke kommer til at betale mere end højest nødvendigt.

Det er Landbrug & Fødevarer opfattelse, at det er nødvendigt at indsætte en hjemmel i loven, som bemyndiger ministeren til at fastsætte krav om omkostningseffektiv drift. Dette anser Landbrug & Fødevarer som en afgørende forudsætning for at få etableret et effektivt system, hvor man får mest miljø for pengene.

Afholdelse af omkostninger

Det fremgår af lovforslaget, at hvor der afviges fra hovedprincippet, skal producenterne afholde minimum 80 procent af de nødvendige omkostninger. For at benytte sig af denne mulighed, er det ifølge lovforslaget en forudsætning, at de resterende op til 20 procent af omkostningerne afholdes af de oprindelige affaldsproducenter eller distributører.

Landbrug & Fødevarer skal anmode om, at beskrivelsen af "de oprindelige affaldsproducenter eller distributører" præciseres nærmere, så det fremgår helt klart, at der menes borgeren eller virksomheden, som genererer affaldet.

Oplysninger vedr. afskaffelse

I henhold til loven skal der fastsættes nærmere regler om producenters oplysningspligt overfor brugere af emballerede produkter og emballagernes affaldshåndtering, samt konsekvensen ved u hensigtsmæssig håndtering (fx ved at henkaste affaldet i naturen).

Landbrug & Fødevarer skal anmode om, at der fastsættes grænser for omkostninger til oplysningspligten, ligesom det bør præciseres, hvad der skal informeres om. Fx bør det antages, at forbrugerne godt er klar over, at emballageaffald ikke bør henkastes i naturen, og at det ikke er nødvendigt for producenten at oplyse om dette forhold, fx via mærkning el. lign. Der kan dog være undtagelser i forhold til emballager, som markedsfører sig som bionedbrydelige, da disse typisk ikke er bionedbrydelige i naturen, men kun i lukkede komposteringsanlæg eller biogasanlæg. Dette bør beskrives i lovbemærkningerne.

Der skal samtidig gøres opmærksom på, at der ofte er meget lidt plads til emballagerne til mærkning og oplysninger til forbrugerne. Det kan derfor være vanskeligt at implementere krav om yderligere mærkning og oplysning på selve emballagen. Det er vigtigt, at der tages højde for dette forhold, så man ikke ender i en situation, hvor man skal indføre større emballager for at få plads til yderligere mærkning, og dermed øge emballagemængden.

Lovforslaget bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om, at producenten skal stille oplysninger om genanvendelse til rådighed overfor affaldsbehandleren, så affaldet håndteres korrekt. Denne oplysningsforpligtigelse bør også indeholde en øvre grænse af detaljeringsniveauet med henblik på, at omkostningerne står mål med miljøgevinsterne. Dette bør beskrives i lovbemærkningerne.

Graduering af bidrag

Gradueringen af bidrag bør i helt overvejende grad følge gradueringen på øvrige markeder i EU, og på sigt, bør gradueringen følge harmoniserede EU-regler på området. Dette vil give de største incitamenter til eventuelle ændringer af emballagen, da en række emballageproducenter er internationale.

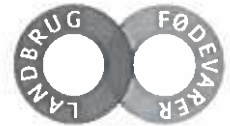
Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at den Kollektive Ordning bør udarbejde de graduerede bidrag.

Opgørelse af markedsandele og omkostninger

Loven indfører hjemmel til at fastsætte krav om opgørelse af producenters markedsandele af markedsført emballage. Det beskrives i den forbindelse, at der kan fastsættes krav om, hvordan markedsandelen beregnes, og hvilke oplysninger producenten skal stille til rådighed.

Landbrug & Fødevarer skal i forbindelse med ovenstående opgørelser anmode om, at opgørelse og offentliggørelse af oplysninger om markedsandele bygger på følgende grundlæggende principper: administrativ enkelthed, gennemsigtighed og hensyn til forretningshemmeligheder og konkurrenceloven. Dette bør præciseres i lovbemærkningerne.

Landbrug & Fødevarer skal samtidig gøre opmærksom på, at det er meget vanskeligt at opgøre markedsandelen af selve emballagen, da virksomhederne typisk opgør markedsandelen ud fra indholdet i emballagen, hvor både import og eksport ikke umiddelbart kan adskilles. Der er for eksempel forskel på, hvor mange gram kød, der er i en kødbakke. Landbrug & Fødevarer vil gerne inddrages tæt i processen med udarbejdelse af regler for opgørelse af markedsandele, og skal samtidig opfordre til, at der indsamles oplysninger om, hvordan markedsandelene opgøres i andre lande.

Eksport til EU og tredjelande

Det er væsentligt, at der i lovforslaget tages stilling til en administrativ enkel model, hvor eksport af emballerede varer til andre EU-lande og tredjelande ikke omfattes af det udvidede producentansvar. Denne model skal blandt andet kunne tage højde for, at mange fødevarer opbevares på et eksternt lager, som fx et frysehus, i en længere periode inden eksport.

"Herreløst" affald

Kommunerne står for håndteringen af såkaldt "herreløst" affald, fx fra offentlige arealer og skraldespande. Der bør indføres klare krav for producenternes bidrag til disse omkostninger så det sikres, at kommunerne vælger de mest effektive løsninger. Dette bør beskrives nærmere i lovbemærkningerne.

Bagatelgrænser og "free riders"

Lovforslaget giver mulighed for, at ministeren kan fastsætte bagatelgrænser for, hvornår en virksomhed er omfattet af det udvidede producentansvar. Det er her afgørende, at alle producenter som udgangspunkt er omfattet, så der er lige konkurrence for alle.

For visse mindre erhvervsdrivende, fx mindre fødevarer virksomheder som pizzeriaer og lignende, bør der indføres en ordning, hvor distributøren af emballagen (pizzabakker mv.) får ansvaret for det udvidede producentansvar. Alternativt er det meget vanskeligt at se, hvordan disse emballager effektivt skulle kunne omfattes af det udvidede producentansvar, hvilket Landbrug & Fødevarer finder helt uacceptabelt.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at der bør indføres stærke håndhævelsesmuligheder og markante økonomiske sanktioner, såfremt virksomheder ikke melder sig ind i en Kollektiv Ordning, og dermed bidrager til finansiering af det udvidede producentansvar. Samtidig bør der indføres et effektivt tilsyn, som kan sikre, at "free riders" holdes på et minimum.

Sorteringsstandarder

For at kunne sikre den største miljømæssige og økonomiske gevinst er det en forudsætning for implementeringen, at der indføres nationale og bindende sorteringsstandarder, som alle affaldsindsamlere skal leve op til. Kun på denne måde vil man kunne opnå en tilstrækkelig mængde ensartet materiale, som kan bidrage til størst mulig genanvendelse. Kriterierne bør fastsættes i forlængelse af den kommende reviderede affaldsplan og tilhørende bekendtgørelse samt vejledning.

Drikkevare- og fødevarer kartoner (komposit)

Nuværende drøftelser af sorteringsstandarder fokuserer på følgende sorteringsfraktioner: madaffald, papir, hård plast, blødt plast, pap, glas, metal, elektronik, farligt affald, batterier og restaffald.

Så vidt Landbrug & Fødevarer forstår det, så vil drikkevare- og fødevarer kartoner blive en del af restaffaldsfraktionen. Det vil betyde, at næsten 35.000 tons drikkevare- og fødevarer kartoner (fx mælke- og juicekartoner) vil blive afleveret til affaldsforbrænding som en del af restaffaldet.

Drikkevarekartoner består primært jomfruelige papirfibre af særdeles høj kvalitet, og i stort set alle andre europæiske lande sorterer og genanvender man materialerne, og har en indsamlingseffektivitet på op mod 70 procent.

Landbrug & Fødevarer er derfor helt uforstående overfor, at man fra ministeriets side tilsyneladende ikke ønsker at flytte drikkevarekartoner ud af restaffaldsfraktionen og over i en af de øvrige fraktioner, så vi undgår afbrænding af store mængder højværdimateriale. I andre lande i EU findes der gode og gennemprøvede genanvendelsesteknologier for affald af denne type. Det er derfor helt uforståeligt og uambitiøst, at Danmark ikke har tilsvarende høje ambitioner for et mere cirkulært Danmark.

Forsøgsordninger

Der bør indføres en mulighed for etablering af forsøgsordninger i forhold til sorteringsstandarderne, så det er muligt at etablere forsøgsordninger med henblik på inddragelse af yderligere affaldsfraktioner i genanvendelsessystemet. Denne mulighed bør omtales i lovbemærkningerne.

Hvis der er spørgsmål eller problemstillinger, der ønskes uddybet, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Henrik Borg Kristensen
Chefkonsulent

Miljø, Klima & Bæredygtighed

D +45 3339 4656

M +45 3070 3119

E hbk@lf.dk

Udkast til hørings svar

Hørings svar til udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse – producentansvar

Jour. Nr. 2019-9743

LWF er glad for at kunne afgive et hørings svar til de foreslåede ændringer til loven.

Ens vilkår for alle producenter

LWF oplever svigtende tilslutning til reglerne for producentansvar fra mindre virksomheder, da de ser deres konkurrenter være free-ridere eller lovlige free-ridere (virksomheder der ikke indsamler affald, eller ikke bidrager finansielt til indsamlingssystemet, individuelle producenter). LWF vurderer, at ca. 10 – 15% af markedsdeltagerne er free-ridere og i 2018 var 23 % af producenterne lovlige free-ridere. Derved er næsten halvdelen af markedets deltagerne, på den ene eller anden måde free-ridere. Det betyder at næste halvdelen af alle producenter ikke bidrager til at indsamle affald.

Desuden opleves der en øget konkurrence fra internet portaler, hvor virksomheder heller ikke tager deres ansvar i henhold til loven. Disse virksomheder er etableret både i EU, men også i stigende grad kommer der konkurrence fra virksomheder der er etableret uden for EU.

Der har i år (2019) været et positivt tiltag fra Miljøstyrelsen og DPA-system, hvor der er sendt breve ud til potentielle producenter. Selvom det lige er sket, har LWF oplevet det har en positiv effekt. Dette viser at tilsyn har en effekt, som har manglet på området i mange år.

Opfølgning på producenter der er etableret udenfor EU

Bemyndigelse til, at ministeren kan implementere de forslag EU kommer med til at sørge for at disse producenter opfylder deres ansvar.

§9y stk. 4 Miljøministeren bemyndiges til at implementere regler for at producenter der er etableret udenfor EU, opfylder deres producentansvar.

Denne bemyndigelse kan blive mere presserende i det tilfælde, at UK gennemfører en Brexit, der i løbet af kort tid sætter landet udenfor EU.

Gradueret bidrag

I § 9 z stk. 3 litra 2 bemyndiges ministeren, baseret på anbefalinger fra EU, til at fastsætte, at de kollektive ordninger skal graduere bidraget baseret på produkternes miljøpåvirkning og dække de udgifter af forskellig art, som et givet produkt medfører. I bemærkninger til lovforslaget, står det nævnt, at "Graduering af bidragene skal derfor afspejle de konkrete omkostninger, som den kollektive ordning afholder for at affaldshåndtere det pågældende produkt".

For at kunne foretage en sådan graduering for lyskilder kræver det, at lyskilderne sorteres i de forskellige typer. Dette er i praksis svært at gøre, da lyskilderne er visuelt meget ens, selvom de er med eller uden kviksølv samt der er et stort antal lyskilder, der indsamles hvert år. LWF vurderer, at der indsamles imellem 8 og 9 mio. brugte lyskilder hvert år og at skulle foretage en manuel sortering af dem, er en disproportional stor opgave i forhold til den opnåede miljøeffekt. Der eksisterer i dag ikke nogen form for automatisk sortering for lyskilder.

Desuden er indholdet af miljøskadelige stoffer i lyskilder reguleret i anden EU-lovgivning omkring ROHS-direktivet, der er mere effektivt til at reducere den miljøskadelige påvirkning fra lyskilder.

LWF anbefaler derfor at dette forslag ikke kommer til at omfatte lyskilder, da affaldet indsamles kollektivt.

Sikkerhedsstillelse

En producent skal være forpligtiget til at tage affald tilbage i samme tidsrum, som producenten har placeret produkter på markedet. Dermed sikrer man, at producenter ikke placerer en masse produkter på markedet og så forlader markedet, inden de produkter bliver til affald, hvorved de øvrige producenter vil komme til at bære omkostningerne for at håndtere dette affald. Desuden medfører det, at hvis man tager affaldet tilbage samtidig, at der ikke skal stilles sikkerhed for en lang periode ud i tiden f.eks. 10-15-20 år alt efter produktets levetid. Man undgår også diskussionen om, hvad levetiden egentlig er for et produkt.

I § 9å stk. 3 foreslås det, at sætningen ændres fra:

hertil, skal godtgøre, at der er stillet passende sikkerhed for de fremtidige håndteringsudgifter til

hertil, skal godtgøre, at der er stillet passende sikkerhed for de fremtidige håndteringsudgifter eller at der er samlet en tilsvarende andel af det tilsvarende affald ind som producentens markedsandel tilsiger.

Sikkerhedsstillelsen for individuelle producenter fungerer ikke. I de fleste tilfælde kommer de individuelle producenter ikke til at betale for affaldet og i bedste fald betaler de kun en brøkdel af omkostningerne.

I § 9å stk. 3 foreslår LWF, at der skal indsættes ordet "alle" i sætningens 5. linje i afsnittet:

"..., at der er stillet passende sikkerhed for alle de fremtidige håndteringsudgifter ... samt under hvilke omstændigheder disponeringen kan ske, således at dem/de der har indsamlet det ekstra affald får dækket alle deres omkostninger".

Derved undgås det, at de individuelle kun betaler variable omkostninger og ikke dækker omkostninger til organisering, kvalitetskontrol og finansiering af et indsamlingssystem.

Krav til kollektive ordninger

For at sikre transparens vil det være en god ide, hvis den kollektive ordning oplyste om nogle af de egentlige ejere også er egentlig ejer af leverandører til den kollektive ordning. Dette kan have betydning, når kriterier for leverandører udvælges.

§ 9z stk 5a, Ministeren fastsætter regler for, hvorledes de kollektive ordninger skal oplyse om at den endelig ejer af den kollektive ordning, også er ejer af affaldshåndteringsoperatører som den kollektive ordning anvender.

Med henvisning til punkt 3.1.2.4 foreslår LWF at producenter, importører og kollektive ordninger rapporterer de ønskede data til DPA-System, som så offentliggør disse data, hvorved det vil være lettere at føre tilsyn med, om de ønskede data er oplyst. Desuden skal producenter, der anvender en kollektiv ordning til at indsamle affald, kunne henvise til dem for data om indsamling og opnåelse af de forskellige mål.

Tilsyn

For at en lovgivning skal fungere, skal der være et aktivt tilsyn, der sikrer, at de forskellige aktører opfylder deres forpligtigelser.

På nuværende tidspunkt savnes der tilsyn til følgende områder:

- Registrerer virksomhederne sig som producenter før end de bringer varer på markedet
- Afleverer producenterne revisorrapporter i forbindelse med den årlige rapportering af, hvor meget der er bragt på markedet samt hvor meget affald er der taget tilbage.
 - Her ville det være en fordel, hvis en standard udarbejdes i samarbejde med Revisorforeningen for at sikre et ens kvalitetsniveau i revisorrapporteringen
- I forbindelse med de fremtidige krav er det nødvendigt, at der er nogen der tager stikprøver hos producenterne for at se, om de opfylder kravene med at offentliggøre indsamlings- og genanvendelsesmål
- Der skal føres tilsyn med at producenter og de kollektive ordninger har en tilstrækkelig organisation både mandskab og finansielt til at gennemføre producentansvaret.

Der bør også sættes et bødeniveau, der er tilstrækkeligt højt til at det virker afskrækkende, for de virksomheder, som ikke at overholder lovgivningen.

På nuværende tidspunkt er risikoen for at blive opdaget og straffen så lille, at virksomheder kan overveje om det er ulejligheden værd at overholde reglerne.

Såfremt disse bemærkninger skulle give anledning til et ønske om yderlig uddybelse står LWF til rådighed.

Med venlig hilsen

Jan Bielefeldt

LWF

mærkevare
LEVERANDØRERNE
- for bæredygtig vækst og fair samhandel

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Pr. mail mfvm@mfvm.dk
Kopi: annen@mfvm.dk

Mærkevareleverandørerne

Flintholm Company House
Dirch Passers Allé 76, 3. Sal
DK-2000 Frederiksberg

Tlf.: (+45) 33 13 9292

Info@mldk.org

www.mldk.org

Frederiksberg, den 12. december 2019

**Høring af udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse –
producentansvar**

MLDK – Mærkevareleverandørerne takker for muligheden for at kunne kommentere på udkastet til lovforslaget vedr. indførelse af udvidet producentansvar for emballage i Danmark.

Ligeledes er vi glade for at være blevet en del af følgegruppen for implementeringen af lovforslaget, da vi er beviste om, at indførelsen af producentansvar for emballager vil få meget store økonomiske og operationelle konsekvenser for vores medlemmer, som udgør mere end 120 af de mest markante dagligvareproducenter i Danmark, fra store multinationale mærkevareproducenter til mindre danske dagligvareproducenter.

Mærkevareleverandørerne i Danmark leverer en betragtelig del af de dagligvarer, hvis emballager i dag oftest havner i affaldssystemet enten som ressource til forbrænding eller allerede etablerede genvindingssystemer. Det er derfor afgørende for os, såvel som for EPR-systemets funktionsmåde, at vi sikres indflydelse på udformningen og implementeringen af det kommende udvidede producentansvar for emballager.

Vi forventer og håber derfor, at MLDK – Mærkevareleverandørerne fremadrettet er en naturlig samarbejdspartner for myndigheder og organisationer i alle de sammenhænge, hvor producentansvaret for emballager diskuteres, hvilket også indbefatter direkte repræsentation i den produktregister ansvarlige organisation, der påtænkes etableret, ligesom vi selv vi tage initiativer for at sikre vores indflydelse.

mærkevare
LEVERANDØRERNE
- for bæredygtig vækst og fair handel

Mærkevareleverandørerne

Flintholm Company House
Dirch Passers Allé 76, 3. Sal
DK-2000 Frederiksberg

Tlf.: (+45) 33 13 9292

Info@mldk.org

www.mldk.org

Generelle bemærkninger

Vi noterer at det er målet, at den reviderede emballagebekendtgørelse, som mere konkret fastsætter implementeringen af producentansvaret, udstedes primo 2023, så berørte aktører får god tid til at omstille og forberede sig, inden reglerne træder i kraft pr. 31. december 2024. Dette er helt afgørende for erhvervets muligheder for at planlægge og leve op til lovforslagets krav, så også en tidligere udstedelse af bekendtgørelsen vil være ønskeligt.

Det forslås, at det udvidede producentansvar for emballage følger de organisatoriske rammer, som også gælder for producentansvarsordningerne for batterier og elektronik, samt den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren. Vi har i MLDK svært ved at forstå det hensigtsmæssige i dette, idet en konkret analyse synes nødvendig for at fastsætte, hvilken organisatorisk ramme der er mest hensigtsmæssig, når det drejer sig om emballageaffald.

Med det udvidende producentansvar får erhvervslivet det fulde ansvar for emballagen. Med ansvaret følger en klar forpligtigelse til at optimere genanvendelse af emballage fra danske husholdninger. Det betinger, at producenter/importører mv. selv har ejerskabet til emballageaffaldet, og at branchen har ansvaret for at optimere alle faser i værdikæden fra sortering til genanvendelse og dermed har mulighed for at konkurrenceudsætte de forskellige faser i varetagelsen i producentansvaret.

Det kan på ingen måde udelukkes, at kommunerne fortsat skal have ansvar for indsamling af husholdningsaffaldet, hvis en konkret økonomisk analyse viser dette er mest hensigtsmæssigt. Dette begrundes med, at der skal være tæt sammenhæng med den øvrige organisering af indsamlingen af husholdningsaffaldet. Det vurderes – som det også fremgår af materialet – umiddelbart uhensigtsmæssigt og mindre omkostningseffektivt at skulle etablere parallelle indsamlingssystemer for emballageaffald set i forhold til den kommunale indsamling af øvrigt husholdningsaffald (madaffald, restaffald mv.). Omvendt skal det sikres, at kommuner ikke kan bruge producentansvaret og producenternes finansiering af dette, som en måde at få dækket omkostninger til anden

mærkevare
LEVERANDØRERNE
- for bæredygtig vækst og fair samhandel

affaldsvirksomhed. Ligeledes skal det sikres, at enkelte kommuner – ud fra et ønske om at tilbyde borgerne i den enkelte kommune et helt særligt højt serviceniveau – ikke efterfølgende kan overvælde omkostningerne til producenterne.

Ligeledes må det forudsættes, at når omkostningerne dækkes af producentansvaret bør de nuværende omkostninger til kommunal håndtering af affald for hhv. virksomheder og private husstande, samtidig reduceres tilsvarende. Ellers vil affaldsindsamlerne de facto modtage betaling to gange for den samme ydelse; nemlig indsamling af husholdningsaffald.

Det er helt åbenlyst, at der fremover skal stilles langt flere krav om ensretning til kommunerne, så landsdækkende producenter ikke skal indordne sig under op til i princippet 98 forskellige systemer herunder 98 forskellige prisstrukturer for alle mulige former for affald. Ensartede gebyrer og sorteringskriterier for emballage til genanvendelse i alle kommuner må derfor være en forudsætning. Det gælder ikke mindst for emballagetyper, der ikke hidtil har været omfattet af nationale krav til kommunale sorteringskriterier, herunder lamineret karton, der indeholder en fiberfraktion med et stort genanvendelsespotentiale. Sorteringskriterierne bør dog fastsættes i den kommende reviderede affaldsbekendtgørelse og ikke først i bekendtgørelsen i 2023.

MLDK noterer derfor med meget stor tilfredshed, at *"det forventes, at der på bekendtgørelsesniveau vil blive fastsat krav til de kommunale indsamlingsordninger, herunder eksempelvis i hvilke fraktioner affaldet indsamles, samt krav om at anvende fælles sorteringsvejledninger"*. Dette er en vital og helt afgørende forudsætning for et omkostningseffektivt indsamlingssystem, samt at producenterne kan leve op til kravet om, at emballager skal mærkes og der kan gives sorteringsvejledning til forbrugerne.

Sortering og indsamling af emballageaffaldet skal ensrettes og effektiviseres på tværs af landet, så alle forbrugere i Danmark – uanset bopælskommune – oplever, at emballage designet til genanvendelse sorteres, indsamles, bearbejdes og indgår i den cirkulære økonomi på samme måde – herunder også med samme gebyrer i hele landet.

Mærkevareleverandørerne

Flintholm Company House
Dirch Passers Allé 76, 3. Sal
DK-2000 Frederiksberg

Tlf.: (+45) 33 13 9292

Info@mldk.org

www.mldk.org

mærkevare
LEVERANDØRERNE
- for bæredygtig vækst og fair samhandel

Det vil være hensigtsmæssigt at få fastsat de fælles indsamlings- og sorteringskrav hurtigst muligt og med en så kort ikrafttrædelsesfrist som muligt.

Kollektive ordninger og producentregisteransvarlig organisation

MLDK støtter, at producenter og importører kan oprette kollektive ordninger til varetagelse af opgaver i relation til det udvidede producentansvar for emballage og emballageaffald. Dette er helt afgørende i forhold til at sikre en økonomisk hensigtsmæssig organisering af producentansvaret. Erfaringer fra udlandet peger endvidere på, at konkurrence blandt kollektive ordninger har en positiv effekt på omkostningseffektiviteten og prisen på håndtering af emballagen.

Det foreslås, at miljøministeren bemyndiges til at kunne udpege en producentregisteransvarlig organisation til at varetage administrationen af producentregistret. Det fremgår dog ikke, hvilke kriterier ministeren skal lægge til grund ved udvælgelsen.

Det er afgørende, at berørte erhvervsorganisationer alle tilbydes mulighed for direkte indflydelse med egen repræsentation af hensyn til f.eks. fokus på effektivitet, kundetilfredshed og høj indsamlingsprocent. Det bør analyseres om etablering af "brancheselskaber" indenfor den producentansvarlige organisation kan sikre den rette effektivitet og inddragelse af de parter, der sender emballagen på markedet.

Det bør ligeledes fremgå, om den producentregisteransvarlige organisation udpeges "en gang for alle" eller om organisationen blot udstyres med en eneret, der kan fornyes efter ministerens godkendelse. Hvis den producentansvarlige organisation tænkes etableret på anden vis, er det alligevel helt afgørende, at erhvervslivets organisationer i bred forstand inviteres til tæt og blivende samarbejde

Det anføres at den stigende e-handel på tværs af landegrænser medfører, at en væsentlig andel af den samlede mængde emballage og emballageaffald stammer fra udenlandske e-handelsvirksomheder, og at det derfor er nødvendigt også at pålægge udenlandske e-handlere et udvidet producentansvar for emballage og emballageaffald i Danmark. Det er et krav, som vi fra MLDK ubetinget støtter, men bemærker samtidigt, at lovforslaget åbner op for muligheden for at indføre en bagatelgrænse for opfyldelse af producentansvaret således at producenter og importører, der markedsfører meget små mængder

Mærkevareleverandørerne

Flintholm Company House
Dirch Passers Allé 76, 3. Sal
DK-2000 Frederiksberg

Tlf.: (+45) 33 13 9292

Info@mldk.org

www.mldk.org

mærkevare
LEVERANDØRERNE
- for bæredygtig vækst og fair samhandel

emballage, ikke bliver underlagt uforholdsmæssigt store administrative og økonomiske byrder.

MLDK mener, at der påhviler en vigtig opgave om, hvordan en eventuel bagatelgrænse udformes, således, at der på den ene side tages det nødvendige hensyn til producenter med små emballagemængder, men at bagatelgrænsen ikke udformes på en sådan måde, at e-handelsvirksomheder der handler gennem en platform som eksempelvis WISH ikke enkeltvis bliver betragtet som under en eventuel bagatelgrænse, men at det er platformens samlede emballagebidrag der vurderes. Det lægges op til, at det er den producentansvarlige organisation der kan fastlægge bagatelgrænserne, men bagatelgrænsen bør fastsættes politisk af ministeren og ikke uddelegeres til den producentregisteransvarlige organisation.

Dansk Retursystem

Ligeledes bemærker MLDK med tilfredshed, at lovforslaget ikke ændrer ved den eksisterende organisering af pant- og retursystemet og reglerne omkring Dansk Retursystem A/S, og at det betyder, at producenter af de drikkevareemballager, der er omfattet af pantbekendtgørelsen, allerede opfylder deres producentansvarsforpligtelser for de pågældende emballagetyper.

Konkrete bemærkninger til lovforslaget

Det fremgår, at Miljøministeren kan fastsætte regler om opgørelse af mængden af emballage, der markedsføres af producenter eller importører som del af et emballeret produkt, herunder om beregning af markedsandelen af emballage.

Det er klart, at en mængdeopgørelse er nødvendig for at kunne beregne gebyrer, men for MLDK er det afgørende, at der sikres en databeskyttelse, således at de enkelte producenters markedsandele ikke er offentligt tilgængelige. Dette kan eventuelt ske, gennem at data leveres til en uvildig revisor eller lignende. Et lignende princip kendes allerede fra Dansk Retursystem.

Ligeledes fremgår det at § 9 stk. 8, at Miljøministeren kan fastsætte regler om producenters og importørers pligt til at sikre mærkning af emballage. MLDK, hvis medlemmer jo i høj grad skal stå for den konkrete mærkning, forventer at ansvaret for udformningen af denne mærkning overlades til erhvervslivet, og at grundlaget for en mærkning så vidt muligt bliver efter

Mærkevareleverandørerne

Flintholm Company House
Dirch Passers Allé 76, 3. Sal
DK-2000 Frederiksberg

Tlf.: (+45) 33 13 9292

Info@mldk.org

www.mldk.org

mærkevare
LEVERANDØRERNE
- for bæredygtig vækst og fair handel

en international anerkendt metode, der samtidig kan bidrage til harmonisering af mærkningsreglerne inden for EU.

Endelig fremgår det, at ministeren kan fastsætte regler om kriterier for graduering af finansielle bidrag til de kollektive ordninger for at give et økonomisk incitament til, at producenter designer produkter med reduceret miljøpåvirkning. Med øko-modulering af bidragene vil producenter, der fremstiller emballage, være tvunget til at betale højere bidrag end tilfældet vil være for en emballage med lavere miljøpåvirkning. MLDK støtter dette princip, men finder det afgørende, at øko-moduleringen sker på baggrund af en fælles EU-kriterier for miljøpåvirkningen af de enkelte emballager, således at producenter, der opererer på flere markeder med den samme emballage ikke underlægges forskellige vurderinger af emballagens miljøpåvirkning.

Med venlig hilsen

Mogens Werge
CSR & Public Affairs Manager
Mærkevareleverandørerne

Mærkevareleverandørerne

Flintholm Company House
Dirch Passers Allé 76, 3. Sal
DK-2000 Frederiksberg

Tlf.: (+45) 33 13 9292

Info@mldk.org

www.mldk.org

Høring om udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse

(Implementering af affaldsdirektivets minimumskrav til eksisterende udvidede producentansvarsordninger, indførelse af udvidet producentansvar for emballage og modernisering af indsamling og behandling af elektronikaffald)

D. 7. november 2019 anmodede Miljø- og Fødevarerministeriet ved e-mail Plastic Change om at indgive høringsvar vedrørende udkastet til lovforslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse senest d. 13. december 2019.

Plastic Change fokuserer i sit høringssvar på indførelsen af udvidet producentansvar for emballage.

Plastic Change er overvejende positivt indstillet overfor udkastet til forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, men har følgende bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Definition af formålet med udvidet producentansvar

Udkastet til lovforslag fastslår, at formålet med udvidet producentansvarsordninger er, "at producenterne for egen regning varetager tilbagetagning og håndtering af den mængde affald, som svarer til producentens markedsførte mængde af det pågældende produkt". Det er afgørende, at lovgivningen reducerer den producerede mængde engangsemballage, hvilket bør fremgå af formålet med udvidet producentansvarsordningerne. Engangsemballage bliver, jf. EU's engangsplastikdirektiv, normalt defineret som produkter, der kun kan bruges én gang eller i en kort periode, hvorefter de smides ud. Det er i relation til dette vigtigt, at man er opmærksom på, at "free riders" ikke omgår lovgivningen ved at markere produkter, der reelt er engangsprodukter som flergangsprodukter, hvilket bl.a. er sket i Frankrig og Belgien. På baggrund af dette anbefaler vi, at man ændrer formålserklæringen til:

At give producenterne økonomisk incitament til (1) at reducere mængden af engangsemballage placeret på markedet, (2) at designe den resterende emballage mht. genbrug og genanvendelse, samt (3) at varetage genbrugs- og genanvendelsessystemer.

Dette formål giver i højere grad mulighed for at benytte den politiske værktøjskasse, som jf. EU's affaldshieraki, sikrer en reel overgang til cirkulær økonomi til gavn for miljøet.

Definition af producent som varemærkeindehaver, importør og distancesælger

Udkastet til lovforslag definerer producentbegrebet, som varemærkeindehavere, importører og distancesælgere. Det er vigtigt, at denne definition ikke indeholder smuthuller, som giver "free riders" mulighed for at komme udenom lovgivningen, da dette kan have store negative konsekvenser for miljøet, samt give forvrængede konkurrenceforhold. Med afsæt i dette foreslår vi, at man opretter en følgegruppe bestående af eksperter og interessenter på området, som holder skarpt øje med, hvordan dette fungerer i praksis.

Risici ved mulighed for bagatelgrænse

Udkastet til lovforslag giver Miljøministeren mulighed for at indføre en bagatelgrænse for producenter og importører, der markedsfører meget små mængder af emballage. Argumentet for dette er, at producenterne ikke skal underlægges "uforholdsmæssigt store administrative og økonomiske byrder." Dette er imidlertid problematisk, da det kan udnyttes af større producenter og importører til at komme udenom at skulle bidrage til kollektive ordninger, eller selv at skulle genbruge og genanvende deres emballage, hvilket har store konsekvenser for miljøet, samt øger sandsynligheden for "free riders". På baggrund af dette mener vi, at importører, der falder under bagatelgrænsen, bør betale et mindre beløb, som understøtter at deres emballage genbruges eller genanvendes.

Erfaringer med egenkontrol

Udkastet til lovforslag bemyndiger Miljøministeren til at fastsætte regler, der forpligter producenter, importører og kollektive ordninger til at føre egenkontrol med omkostningerne ved det udvidede producentansvar, og kvaliteten af dataindsamlingen om det udvidede producentansvar. Erfaringerne med egenkontrol i Belgien viser imidlertid, at kontrolmekanismerne har en meget begrænset effekt, og derfor udelukkende skaber besvær for producenter, importører og kollektive ordninger, der overholder lovgivningen, mens det giver "free riders", der ikke overholder lovgivningen, en konkurrencefordel (Se evt. <https://recyclingnetwerk.org/2019/10/03/belgiums-recycling-is-overrated/> og <https://recyclingnetwerk.org/2017/10/04/overheid-moet-ambtenaren-zwerfvuil-laten-monitoren-zonder-inmenging-van-vervuilende-industrie/>) Det er uklart, om §9a skal underlægges det samme tilsyn som §9p. Ligesom det er uklart, om det skal være strafbart for producenter, importører og kollektive ordninger ikke

at efterleve §9å. Begge dele er jf. ovenstående kritisabelt, og det er derfor vores klare anbefaling, at man gennem en statslig tilsynsmyndighed både fører tilsyn og håndhæver forpligtelserne i §9å med straf, samt at denne statslige tilsynsmyndighed tilføres den fornødne mængde ressourcer. Dette bør under alle omstændigheder udspecificeres i lovforslaget.

Anbefaling til graduering af bidrag til kollektive ordninger

Udkastet til lovforslag indfører, at Miljøministeren kan fastsætte regler om graduering af bidrag til kollektive ordninger for at give producenterne incitament til på den ene side at fremme reparerbarhed, genbrugelighed og genanvendelighed, og på den anden side undgå skadelige kemikalier. Vi hilser dette varmt velkomment, da det er fuldstændig afgørende for at opnå en reel overgang til cirkulær økonomi til gavn for mennesker, dyr, natur og klima, at producenterne foretager en adfærdsændring, som sætter en stopper for den nuværende overproduktion af engangsemballage. Med afsæt i dette anbefaler vi, at man regulerer producenternes adfærd ved at indføre afgifter på engangsemballage efter deres evne til at indgå i en reel cirkulær økonomi. Vi mener altså, at man:

- 1) Bør pålægge engangsemballage højere afgifter end flergangsemballage.
- 2) Bør pålægge emballager med skadelige kemikalier højere afgifter end emballager uden skadelige kemikalier (Se f.eks. Ciel's report "Public & Health: The Hidden Costs of a Plastic Planet": <https://www.ciel.org/wp-content/uploads/2019/02/Plastic-and-Health-The-Hidden-Costs-of-a-Plastic-Planet-February-2019.pdf>).
- 3) Bør pålægge emballager i "closed loop reuse systems" meget små eller slet ingen afgifter.
- 4) Bør øremærke afgifternes indtægt til at oprette "closed loop reuse system."

Anbefaling til det videre arbejde

Vi sætter pris på denne anmodning om at indgive høringssvar vedr. udkastet til lovforslag, men stiller os kritiske overfor, hvorfor vi ikke blev inviteret til at deltage i følgegruppemøderne, eftersom vi er den eneste miljøorganisation i Danmark, som har plastikforurening som sit primære fokusområde, og derfor udgør en vigtig ekspert og interessant i forhold til indførelsen af udvidet producentansvar for emballage i Danmark. Vi har observatørstatus i FN, er dansk repræsentant i styregruppen for den internationale organisation Break Free from Plastic, samt har et tæt samarbejde med den europæiske organisation Rethink Plastic Alliance. Derudover var vi i 2014-2018 med til at sætte plastikforurening på dagsordenen i Danmark gennem det anerkendte Projekt Plastfrit Hav, som kortlagde plastikforureningen i Danmark vedrørende

Plastic Change
Islands Brygge 39
2300 København S
13-12-2019

plastic change

både mikro- og makroplastik og igangsatte en mængde "citizen science"-programmer, og har derfor en bred folkelig forankring. På baggrund af dette er det vores klare anbefaling, at vi inddrages i følgegruppens videre arbejde angående udvidet producentansvar for emballage i Danmark, samt at vi fremadrettet opnår et endnu tættere samarbejde med Miljø- og Fødevareministeriet vedrørende overgangen til cirkulær økonomi. Afslutningsvist vil vi gerne understrege, at formålet med indførelsen af udvidet producentansvar på emballage i Danmark er at mindske vores produktion af engangsemballage, hvilket vi mener, bør være den overordnede vision, og dermed rettesnor for projektet.

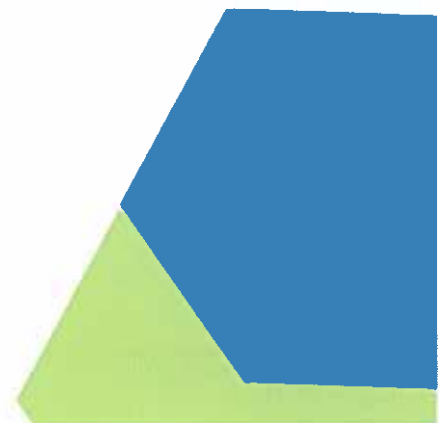

Notat fra **Plastindustrien**:

Plastindustriens høringssvar vedr. lovforslag om udvidet producentansvar

9. december 2019

Plastindustrien.
Brancheforeningen for danske plastvirksomheder

Indledning

Plastindustrien takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om udvidet producentansvar.

Vi kommenterer udelukkende på det kommende producentansvar for emballager, som vil have en direkte effekt på vores emballageproducerende virksomheder og følgevirkninger for den øvrige industri.

Producentansvar på emballage er løsningen på plastudfordringen

I Plastindustrien ser vi det kommende producentansvar på emballager, som en lovgivning der kan løse, de udfordringer vi har med at få genanvendt plastemballage fra husholdningsaffaldet i Danmark.

Målene om at få den reelle genanvendelse af plastemballage op på 50 % i 2025 og 55 % i 2030 kræver en radikal ændring af håndteringen af plastemballage. Et ambitiøst implementeret producentansvar, hvor det bærende fokus er på at få høj kvalitet ud af plastemballagerne, bør derfor være målet.

Emballageplast, som har været i kontakt med fødevarer, kan for nogle plasttyper bevare egenskaberne og derved blive til ny emballage, som kan komme i kontakt med fødevarer ved at overholde lovgivningen. Andre emballage- og plasttyper kan anvendes til emballage i høj kvalitet til non-food produkter igen.

Det er to markedsområder, som der er stor efterspørgsel efter genanvendt plast i en høj kvalitet på, og som det samtidig er svært på nuværende tidspunkt at skaffe nok genanvendte råvarer til i en god nok kvalitet.

Derfor vil der både være store miljømæssige gevinster ved at implementere et system, som fremmer høj kvalitet og bevarer egenskaberne i plastråvaren og samtidig også sikrer mulighederne for at stimulere en grøn økonomi.

Hovedbudskabet med dette høringssvar er derfor, vær ambitiøse og fokuser på at få kvalitetsråvarer ud af det kommende producentansvar, hvor det er muligt at fremstille genanvendte råvarer til både efterspørgslen efter emballage til food og non-food. Derved sikrer vi miljøet og klimaet bedst.

Generelle bemærkninger

Plastindustrien repræsenterer både emballageproducenter og genanvendelsesvirksomheder.

Flere af de danske plastgenanvendelsesvirksomheder (her afgrænset til de danske virksomheder, som producere plastråvarer i Danmark og sætter dem på markedet) har udviklingsprojekter i gang omkring husholdningsplasten, hvor de arbejder på at få en høj kvalitet ud af materialet.

Disse aktører kan med fordel inddrages i forhold til indretningen af det fremtidige producentansvar, hvor de kan bidrage med ekspertise og know how med det formål at få plastressourcerne udnyttet optimalt, hvilket også vil medføre et stigende antal af grønne arbejdspladser i Danmark.

Som det ser ud nu, ryger størsteparten af vores plastaffald til store anlæg i Tyskland og derefter videre til eksempelvis Malaysia og Indonesien. Det skal stoppes, og vi skal styrke mulighederne for at få en national sortering- og genanvendelsesindustri op at køre.

Vi mener, at en affaldsorganisering med stærkt fokus på at producenterne skal have så meget indflydelse som muligt, kan understøtte denne dagsorden. Vi støtter derved DI's kommentarer jf. punkt 1.1.1. Producenternes rolle, 1.1.2. Sammenhæng til branchefælles standarder og 1.1.3 Tidslinjen.

Specifikke bemærkninger

Vi støtter endvidere DI's bemærkninger til afsnit 1.2.1 Anbefalinger fra ministeriet følgegruppe, hvor den nuværende tekst ikke retvisende afspejler de samlede bemærkninger fra gruppen, som der gives udtryk for på nuværende tidspunkt.

Idet vi har fokus på kvalitet i genanvendelsen vil en mulighed for at have en bagatelgrænse for registrering i producentansvaret potentielt set arbejde imod dette hensyn.

Vores udgangspunkt er, at der i de kommende modulerede gebyrer skal være et stærkt fokus på design til genanvendelse.

I denne sammenhænge har vi i Plastindustrien orkestreret et bredt samarbejde for at blive enige om en [designguide med fokus på øget genbrug og genanvendelse af plastemballage](#). Ud af det arbejde fremgår det, at kvaliteten af en food-emballage nemt kan ødelægges, hvis der kommer u hensigtsmæssige stoffer /materialer eller andet i genanvendelsesstrømmen.

Hvis x-antal mindre emballageproducenter får et fripas til at sætte emballager på markedet, hvor genanvendelsesmulighederne ikke er velovervejede, så vil det potentielt set kunne ødelægge kvaliteten i den samlede genanvendelsesstrøm.

På lige fod med DI's afsnit 1.2.1 Bagatelgrænsen støtter vi derfor op om, at de mindre producenter ikke skal fritages helt fra producentansvaret.

Endvidere skal vi nævne, at vi i Plastindustrien naturligvis står til fuld rådighed for yderligere spørgsmål eller kommentarer, såfremt dette måtte blive relevant.

Med venlig hilsen,

Christina Busk, miljøpolitisk chef i brancheforeningen Plastindustrien

cb@plast.dk – 3330 8630

13.12.2019

Hørings svar vedr. producentansvar – emballager og elektronik

Rådet for Grøn Omstilling er generelt positiv over for forslaget. Vi har følgende bemærkninger:

1. Generelt

Vi undrer os over at det anføres at DK implementerer direktivets minimumsbestemmelser. Vi finder at DK bør føre en ambitiøs politik frem for at lægge sig på minimum.

2. Elektronik

Vi støtter kravet om at alle indsamlere skal være certificerede. Men vi ønsker en løsning også på problemet med, at det i dag ingen konsekvenser har, hvis en kommune ikke fører tilsyn med området, og at håndhævelse ikke virker bl.a. pga. for lavt bødeniveau. Det drejer sig bl.a. om kravet i direktivets bilag 6 om, at elektronik, som eksporteres, skal være funktionsdygtigt.

MFVM fremførte på høringsmødet d. 25.11., at

1. det er svært fordi transportører kører over kommunegrænser
2. der er hjemler i dag, og at disse først udmøntes i den kommende bekendtgørelse, som skal træde i kraft pr. 1.1.23
3. det er domstolene der fastsætter bødeniveauet.

Ad 1) Dette bør kunne løses – det adskiller sig ikke fra mange andre lovgivninger, som involverer transport

Ad 2) Vi ønsker en vurdering af om disse hjemler er tilstrækkelige, så vi er sikre på, at udmøntningen i den kommende bekendtgørelse ikke ender ligeså svagt som i den nuværende

Ad 3) Lovgiverne kan fastsætte strafammer – og i nogle tilfælde minimumsstraffe, hvorefter domstolene fastsætter det præcise strafniveau. Bøderne bør ligge på et niveau, så de har en præventiv effekt, set i lyset af gevinsten ved ikke at overholde reglerne sammenholdt med chancen for at blive afsløret.

3. Emballager

Vi støtter, at der lægges op til, at "herreløst affald", som henkastes på offentlige steder, er omfattet af producentansvaret.

Der mangler krav til kvaliteten af genanvendelsen. Det kunne indsættes i §9p, stk. 4, så der kom til at stå:

“Miljøministeren fastsætter regler om tildelingsordning for emballageaffald fra husholdninger omfattet af stk. 1, herunder kvaliteten af den foretagne genanvendelse, om den geografiske fordeling mellem producenter og importører, det produktmæssige og materialemæssige dækningsområde, tidsfrister for afhentning m.v.”.

Der bør være øget offentlig adgang til data såsom genanvendelsesprocent og destination (lande) for affaldet i 1. 2. og 3. led, samt eventuel brug af gennemsnitlige tabsrater i de tilfælde at man ikke kan spore affaldet.

Der bør være en mere præcis afgrænsning af hvem der omfattes, herunder i serviceerhverv. Det blev oplyst, at der vil komme en bagatelgrænse ift. mængde af affald, der skabes, f.eks. hos gadesælgere. Det bør sikres at dette ikke åbner op for uacceptable mængder, pga. antallet af små sælgere.

Der bør ske en særlig indsats omkring nethandel. En undersøgelse fra Econet viste, at nethandel har givet en vækst i mængden af papaffald på 20.000 t + en stor mængde plastaffald. Det blev nævnt på høringsmødet, at det er svært at henvende sig til en platform og behandle dem som en distributør. Amazone har lavet forslag, hvor de agerer på vegne af leverandørerne. Men der blev sat spørgsmålstegn ved, om det i så fald blev for nemt for leverandørerne. Men hvad især de udenlandske leverandører angår er alternativet oftest blot et ureguleret marked.

Der er behov for særlig opmærksomhed på varer importeret fra ikke-EU-lande. Vi er bekendt med, at EU-Kom. Til foråret vil komme med en meddelelse herom. Danmark bør snarest følge op på denne.

I afsnit 3.2.3.1 bør, ifm. Egne indsamlingsordninger tilføjes at egne indsamlingsordninger ikke må ske til en lavere kvalitet end det som de private eller kommunale ordninger tilbyder.

Venlig hilsen

Christian Ege, seniorkonsulent

WWF-Høringssvar til udkast til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse
(Implementering af affaldsdirektivets minimumskrav til eksisterende udvidede producentansvarsordninger, indførelse af udvidet producentansvar for emballage og modernisering af indsamling og behandling af elektronikaffald journalnummer 2019-9743

WWF Verdensnaturfonden takker for muligheden for at indgive høringssvar og støtter generelt forslaget om implementering af affaldsdirektivets minimumskrav til eksisterende udvidede producentansvarsordninger, indførelse af udvidet producentansvar for emballage og modernisering af indsamling og behandling af elektronikaffald.

WWF Verdensnaturfonden støtter udvidet producent ansvar som et effektivt værktøj til at;

- opnå en mere ressourceeffektiv værdikæde
- øge indsamlingsmængden af ressourcer
- sikre miljøvenlig behandling af indsamlede produkter og genanvendelse og genbrug af affald

Derudover skaber udvidet producentansvar incitamenter for producenterne til at designe ressourceeffektivt og mindske miljøeffekten af produkterne, og forskyder ansvaret og byrden for end-of-life forvaltning af produkter og materialer fra kommunerne til producenterne.

Vores høringssvar skal læses som en generel kommentar til alle lovforslagets tre dele, med et særligt fokus på udvidet producent ansvar for emballage og emballage affald.

Miljøeffekt skal drive valg af model for udvidet producent ansvar

WWF Verdensnaturfonden forventer og henstiller til at den grønne dagsorden bliver styrende i implementeringen i bekendtgørelsen. Hovedformålet med udvidet producentansvar er at udvikle produkterne i en mere miljøvenlig retning og at sikre mest mulig genbrug og genanvendelse af emballageaffald. Sekundært formål er at fordele omkostninger og indtægter mellem aktører i værdikæden.

Genanvendelighed, genbrugelighed og reparerbarhed

WWF Verdensnaturfonden lægger særlig vægt på formuleringen under formålet for lovændringen; at udvidet producentansvar skal give producenterne incitament til at tage bedre hensyn til genanvendelighed, genbrugelighed og reparerbarhed ved at indføre graduerede bidrag.

Derfor støtter WWF Verdensnaturfonden også hensigten med at lægge pligten til det udvidede producentansvar og dermed også definition af, hvad der skal forstås ved "producenter og importører" i den foreslåede bestemmelse på den virksomhed i leverandørkæden, som har størst indflydelse på design af produkt herunder også emballage, samt incitament til at reducere mængden af produkt og emballage der bliver til affald.

Den fulde miljøeffekt

For at opnå den fulde miljøeffekt af lovforslagets del om emballage er det nødvendigt at definitionen dækker både primær emballage, salgsemballage eller transportemballage, på det danske marked. Det vil sige emballage der ender i både husholdnings- og erhvervsaffaldet.

WWF Verdensnaturfonden gør i dette høringssvar opmærksom på faldgruber der kan underminere det fulde miljøpositive potentiale af ovenstående lovforslag. Det drejer sig om behandling af husholdningslignende erhvervsaffald, free-riders i form af selskabsstrukturer der udnytter bagatelgrænsesættelsen samt det store

WWF *for a living planet*

og voksende marked for e-handel. Alle disse dele bør indtænkes i lovudformingen og WWF Verdensnaturfonden opfordrer til, at der samtænkes med andre europæiske lande som vi deler marked med.

Økonomisk potentiale

Slutteligt vil WWF Verdensnaturfonden henstille til at der i de samfundsøkonomiske analyser som baggrund for valg af organiseringsmodel ikke blot tænkes i håndterings- og logistiske omkostninger men også indtænkes det økonomiske potentiale¹, der ligger i lovforslaget om udvidet producent ansvar som del af en samlet strategi for cirkulær økonomi for Danmark, samt de økonomiske externaliteter der ligger ved ikke at håndtere affald som brugbare ressourcer.

København, 13.12.2019

Thomas Kirk Sørensen, Head of Section, Oceans & Wildlife

Malene Møhl, Rådgiver for Plastik og Cirkulær Økonomi, tel.: 2212 8957

¹ Dele af det økonomiske potentiale for Danmark er vist i analysen THE NEW PLASTICS ECONOMY—A research, innovation, and business opportunity for Denmark

<https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Featured%20Insights/Europe/The%20new%20plastics%20economy/The-new-plastics-economy-A-Danish-research-innovation-and-business-opportunity-Executive-summary.ashx>

Også fremme af genbrugspordninger har stort økonomisk potentiale som eksemplificeret i denne [Ellen MArthur Foundation rapport](#) fra 2017, side 17, 31-32 (At least 9 billion USD global economic opportunity for reuse models due to packaging material cost savings)